


Χ. ΕΝΙΣΛΕΙΔΟΝ-Δ. ΚΕΡΑΜΙΔΑ

ΙΕΡΑ
ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΠΑΛΑΙΑΣ
ΔΙΑΘΗΚΗΣ



ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ 1957



ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ



Χ. ΕΝΙΣΛΕΙΔΟΥ-Α. ΚΕΡΑΜΙΔΑ

ΠΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
 ΤΗΣ
 ΠΑΛΑΙΑΣ
 ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
 ΑΘΗΝΑΙ·1957





ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

Η Παλαιά Διαθήκη καὶ ἡ Καινὴ Διαθήκη εἶναι τὰ δύο ἱερά βιβλία, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὴν Ἁγίαν Γραφήν. Αὐτὴ πάλιν μαζί με τὴν Ἱερὰν Παράδοσιν ἀποτελοῦν τὴν Ἀποκάλυψιν, ἡ ὁποία εἶναι ἡ πηγὴ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Διότι ἡ θρησκεία ἡ χριστιανικὴ εἶναι θρησκεία ἀποκεκαλυμμένη, δηλ. φανερωμένη εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ στόματος τῶν Πατριαρχῶν, τῶν Προφητῶν καὶ κατ' ἐξοχὴν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη εἶναι :

α') Ἡ ἀποκάλυψις τῆς θρησκείας τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ διὰ τῶν Πατριαρχῶν, τοῦ Μωϋσέως καὶ τῶν Προφητῶν, καὶ κυρίως ἡ **ὑπόσχεσις** τῆς ἐλεύσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον· καὶ

β') Τὸ βιβλίον, τὸ ὁποῖον περιέχει τὴν ἀποκάλυψιν αὐτὴν καὶ τὸ ὁποῖον ἐδόθη εἰς τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν. Αὐτὸς διεφύλαξε τὸ βιβλίον αὐτὸ σὰν τὰ μάτια του, διότι μέσα εἰς αὐτό, μαζί με τὴν ἱστορίαν του, καταγράφεται ἡ ἱστορία τῆς θρησκείας του.

Δι' ἡμᾶς τοὺς χριστιανοὺς ἡ Παλαιὰ Διαθήκη εἶναι τὸ βιβλίον, τὸ ὁποῖον μᾶς φανερῶνει — ἀποκαλύπτει — τὰς βουλὰς τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου μέχρι τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Περιλαμβάνει δὲ τὴν Διαθήκην τοῦ Θεοῦ, ἥτοι τὴν συμφωνίαν Αὐτοῦ με τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν κατὰ τοὺς χρόνους τοὺς παλαιούς, δηλαδὴ τοὺς πρὸ Χριστοῦ.

Τὴν νέαν Διαθήκην τοῦ Θεοῦ, ποῦ ἐγινε μεταξύ τοῦ Θεοῦ

καὶ ὄλων τῶν ἀνθρώπων, τὴν ἔκαμεν ὅταν ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ὁ Χριστός. Αὐτὴ καταγράφεται εἰς τὸ δευτέρον βιβλίον τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ποῦ λέγεται διὰ τοῦτο **Καινὴ, δηλ. νέα, Διαθήκη** καὶ ἡ ὁποία περιλαμβάνει τὴν ζωὴν, τὴν διδασκαλίαν, τὰ θαύματα καὶ τὸ ὅλον ἔργον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

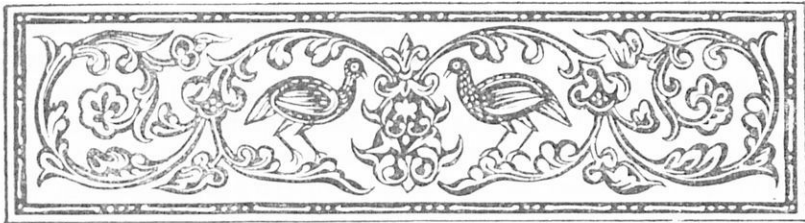
2. Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη εἶναι τὸ μόνον θρησκευτικὸν βιβλίον τῶν Ἑβραίων καὶ ἡ πηγὴ τῆς θρησκείας των. Ἀπὸ αὐτοὺς παρελάβομεν αὐτὴν καὶ ἡμεῖς οἱ χριστιανοί, διότι τὸ ἱερόν τοῦτο βιβλίον περιέχει τὰς ἀποκαλύψεις καὶ τὸ θέλημα τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Ἀποτελεῖται ἀπὸ 49 βιβλία, τὰ ὁποῖα ἔγραψεν ὁ Μωϋσῆς, ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, ὁ Δαβίδ, οἱ Προφῆται καὶ ἄλλοι ἱεροὶ συγγραφεῖς, φωτιζόμενοι ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Τὰ ἔγραψαν δέ, ὅλα σχεδόν, εἰς τὴν Ἑβραϊκὴν γλῶσσαν.

Κατόπιν ὅμως τὰ μετέφρασαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν κατὰ τὸν Γ' καὶ Β' αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν διάφοροι ἑλληνομαθεῖς Ἰουδαῖοι. Ἡ ἑλληνικὴ μετάφρασις τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ὀνομάζεται **μετάφρασις τῶν ἑβδομήκοντα (Ο')**, διότι ἐγινεν, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἀπὸ ἑβδομήκοντα, ἢ ἑβδομήκοντα δύο (ΟΒ') διὰ τὴν ἀκρίβειαν, ἐρμηνευτάς.

3. Τὴν ἱεράν ἱστορίαν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἶναι ἀπαραίτητον νὰ γνωρίζωμεν ἡμεῖς οἱ χριστιανοί, διότι εἶναι ἡ ἱστορία τῆς θρησκείας τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ τῶν Ἑβραίων, τὸν ὁποῖον λατρεύομεν καὶ ἡμεῖς, καὶ διότι ἡ χριστιανικὴ θρησκεία, τὴν ὁποῖαν ἴδρυσεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἔχει ὡς ἀρχὴν τὴν θρησκείαν τῶν Ἑβραίων.

Ἡ ἱερά ἱστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης προετοιμάζει τὸν χριστιανὸν νὰ ἐννοήσῃ τὴν οὐσίαν καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς Καινῆς Διαθήκης ἢ τῆς θρησκείας τοῦ Χριστοῦ. Διὰ τοῦτο ὁποῖος θέλει νὰ κατανοήσῃ πληρέστερον καὶ εὐκολώτερον τὴν θρησκείαν τοῦ Σωτῆρος μας Χριστοῦ καὶ τὴν **Καινὴν Διαθήκην** Αὐτοῦ πρέπει νὰ γνωρίσῃ προηγουμένως τὴν **Παλαιάν Διαθήκην τοῦ Θεοῦ**.





ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

1. Η ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ ΓΕΩΦΥΣΙΚΩΣ



ώρα εις τὴν ὁποίαν ἔζησε καὶ ἔδρασεν ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς εἶναι κυρίως ἡ Παλαιστίνη. Τότε ἔλέγετο Χαναάν. Οἱ Ἑβραῖοι τὴν ὠνόμαζαν γῆν ἁγίαν καὶ γῆν τῆς ἐπαγγελίας, δηλ. τῆς ὑποσχέσεως, διότι ὁ Θεὸς τὴν ὑπεσχέθη εἰς τοὺς Πατριάρχας καὶ τὸν Μωυσῆ.

Ἡ Παλαιστίνη εἶναι μικρὰ παραθαλάσσιος χώρα, ἡ ὁποία κεῖται εἰς τὰ νότια τῆς Μ. Ἀσίας, μεταξύ τῆς Συρίας καὶ τῆς Ἀραβίας. Ἀποτελεῖται ἀπὸ τρία μέρη, τὴν παραλίαν τῆς Μεσογείου θαλάσσης, τὸ ὄροπέδιον τῆς Χαναάν εἰς τὸ μέσον καὶ τὴν κοιλάδα τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ πρὸς ἀνατολάς.

Ἡ κοιλάς αὕτη εἶναι πολὺ χαμηλοτέρα ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, εἶναι στενὴ καὶ μακρὰ καὶ ὁμοιάζει μὲ εὐρὺ βάραθρον.

2. Ἡ Παλαιστίνη πρὸς βορρᾶν συνορεύει μὲ τὴν Συρίαν, πρὸς νότον μὲ τὴν ἔρημον τῆς Ἀραβίας, πρὸς ἀνατολάς μὲ τὴν Χαλδαίαν καὶ πρὸς δυσμὰς μὲ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Παλαιότερα κατὰ μῆκος τῆς Μεσογείου θαλάσσης ἦσαν ἐγκατεστημένοι οἱ Φοῖνικες πρὸς βορρᾶν καὶ οἱ Φιλισταῖοι πρὸς νότον.

Ἡ χώρα αὕτη εἶναι γενικῶς ὄρεινῆ, ἔχει ἕκτασιν 30 χιλιάδων τετρ. χιλιόμετρων καὶ διασχίζεται ἀπὸ δύο ὄροσειράς. Αἱ ὄροσειραὶ αὗται προβάλλονται ἀπὸ δύο μεγάλα καὶ ὑψηλά ὄρη, τὰ ὁποῖα εἶναι εἰς τὰ σύνορα τῆς Παλαιστίνης καὶ τῆς Συρίας, τὸν Λίβανον καὶ τὸν Ἀντιλίβανον.

Ὁ Λίβανος (δηλ. Λευκὸν ὄρος) κεῖται πρὸς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν καὶ εἶναι ὄρος ὀνομαστὸν διὰ τὰς πολλὰς καὶ ὠραίας κέδρους του. Ὁ Ἀντιλίβανος εἶναι ὄρος χαμηλότερον καὶ σκεπασμένον μὲ δάση. Συνέχεια τοῦ ὄρους τούτου μέσα εἰς τὴν βόρειον Παλαιστίνην εἶναι τὸ Ἑρμών ἢ Ἀερμών, ὄρος δασῶδες, καὶ νοτιώτερον τὸ Θαβῶρ, ὄρος χαμηλὸν μὲ σχῆμα κώνου.

Νοτιώτερον τοῦ Λιβάνου ὑψώνεται ὁ Κάρμηλος, ὄρος κατάφυτον καὶ γεμάτον πηγᾶς. Παραφυάδες του εἶναι τὸ ὄρος Γαριζὶν καὶ τὰ ὑψώματα τῆς Ἱερουσαλήμ.

Κοντὰ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ὑψώνεται τὸ χαμηλὸν καὶ κατάφυτον ἀπὸ ἐλαίας ὄρος τῶν Ἑλαιῶν, μὲ τοὺς τρεῖς λόφους τῆς Ἱερουσαλήμ, Σιών, Μορία καὶ Γολγοθᾶ.

Μικρὰς πεδιάδας ἡ Χαναάν ἔχει τὴν εὐφορωτάτην πεδιάδα τοῦ Σάρωνος καὶ βορειότερον τὴν πεδιάδα τῆς Ἀκκῶ καὶ Ἰεσδραέλ. Περιήγημος εἶναι ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ ἡ φάραγξ Αἰλῶν.

3. Τὰ ὕδατα τῆς Παλαιστίνης εἶναι τὰ ἑξῆς:

Ἡ μεγάλη λίμνη Ἀσφαλιτίτις, γεμάτη ἄσφαλτον καὶ λάβαν, λεγομένη καὶ Νεκρὰ θάλασσα, διότι μέσα της καὶ γύρω της δὲν ὑπάρχει ζωὴ (ψάρια καὶ ζῶα καὶ ἄνθρωποι). Ἐδῶ ἄλλοτε ἦσαν δύο πόλεις, τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορρα.

Ἡ λίμνη τῆς Γαλιλαίας, ἡ ὁποία λέγεται καὶ λίμνη τῆς Γενησαρέτ καὶ θάλασσα τῆς Τιβεριάδος. Τὰς δύο αὐτὰς λίμνας ἐνώνει ὁ Ἰορδάνης ποταμὸς, ὁ ὁποῖος πηγάζει ἀπὸ τὸ Ἑρμών, διέρχεται διὰ τῆς λίμνης Γενησαρέτ καὶ χύνεται εἰς τὴν Νεκρὰν θάλασσαν.

Ἡ Χαναάν ἔχει καὶ πολλοὺς χειμάρρους, ὅπως εἶναι ὁ χεῖμαρρος Κισῶν, πηγάζων ἀπὸ τὸ Θαβῶρ, ὁ χεῖμαρρος Κανᾶ, ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὸ Γαριζὶν, ὁ χεῖμαρρος Σωρήκ, ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὰ ὑψώματα τῆς Χεβρών. Αὐτοὶ χύνονται εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Ὁ χεῖμαρρος τῶν Κέδρων παρὰ τὴν Ἱερουσαλήμ. Αὐτὸς χύνεται εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν.

4. Τὸ κλίμα τῆς Παλαιστίνης εἶναι θερμὸν μὲν εἰς τὰ πεδινά, δροσερὸν δὲ εἰς τὰ ὄρεινά. Τὸ ἔδαφος της εἶναι, ἰδίως εἰς τὰ

πεδινά, εύφορώτατον, ἀκόμη καί εἰς τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώραν, τὴν Περαιάν.

Εἰς ὄλην τὴν Παλαιστίνην εὐδοκιμεῖ ἡ ἄμπελος, οἱ δημητριακοὶ καρποὶ καὶ ἡ ἐλαία. Ὠραῖοι καὶ πανύψηλοι φοίνικες καὶ διάφορα ὀπωροφόρα δένδρα βλαστάνουν εἰς τὴν εὐλογημένην αὐτὴν χώραν, ἡ ὁποία πράγματι, ὅπως ἔλεγον οἱ Ἑβραῖοι, ρέει μέλι καὶ γάλα.

Οἱ ἐκτεταμένοι λειμῶνες τῆς ἡμποροῦν νὰ τρέφουν πολλὰ ποίμνια.

2. Η ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΣ

Πολλὰ χρόνια πρὸ Χριστοῦ τὴν Χαναάν κατοικοῦσαν πολλοὶ καὶ διάφοροι λαοί, ὅπως οἱ Ἀμαληκῖται, οἱ Ἀμοραῖοι, οἱ Μαδιανῖται, οἱ Μωαβῖται, οἱ Ἰεβουσαῖοι καὶ ἄλλοι, ὀνομαζόμενοι ὅλοι μαζί Χαναναῖοι.

Εἰς τὴν χώραν αὐτὴν περὶ τὰ 2 χιλιάδες ἔτη πρὸ Χριστοῦ ἦλθε καὶ κατώκησεν ὁ Ἀβραάμ, ὁ πατριάρχης τῶν Ἑβραίων. Ἐκυρίευσαν δὲ ὄλην τὴν Χαναάν καὶ κατώκησαν αὐτὴν οἱ Ἑβραῖοι ὀριστικῶς μετὰ τὴν ἐξοδὸν τῶν ἐκ τῆς Αἰγύπτου, ὅπως θὰ μάθωμεν. Τότε ἐμοίρασαν τὴν χώραν εἰς δώδεκα τμήματα, κατὰ τὰς δώδεκα φυλάς, εἰς τὰς ὁποίας αὐτοὶ ἐχωρίζοντο. Καὶ ἴδρυσαν κράτος μὲ πρωτεύουσαν τὴν Χεβρών καὶ ὕστερα τὴν Ἱερουσαλήμ.

2. Ἡ Παλαιστίνη πολιτικῶς ἐχωρίζετο εἰς τέσσαρα μέρη: τὴν Ἰουδαίαν, τὴν Σαμάρειαν, τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὴν Περαιάν. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ περιελάμβανε καὶ πέμπτον τμήμα, τὴν Ἰδουμαίαν.

Πόλεις τῆς Χαναάν ἦσαν αἱ ἐξῆς:

Εἰς τὴν Περαιάν ἡ Ἀβιλᾶ, ἡ Βηθαβαρᾶ καὶ τὰ Γέργεσα.

Εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἡ Ναζαρέτ, ἡ Καπερναοὺμ, ἡ Χοραζίν. ἡ Βηθσαιῖδᾶ καὶ ἡ Δάν.

Εἰς τὴν Σαμάρειαν ἡ Σαμάρεια, ἡ Σηλώ, ἡ Βαιθήλ, καὶ ἡ Σιχέμ ἢ Σιχάρ.

Εἰς τὴν Ἰδουμαίαν ἡ Πέτρα.

Καὶ εἰς τὴν Ἰουδαίαν ἡ Χεβρών, ἡ Ἱερουσαλήμ, ἡ Βηθλεέμ, ἡ Ραμά, ἡ Ἱεριχώ καὶ ἡ Γαβαών.

3. Ἡ Ἱερουσαλήμ εἶναι ἡ ἐνδοξοτέρα πόλις τῆς Παλαιστίνης. Αὐτὴ ἐκτίσθη ἐπάνω εἰς δύο λόφους, τὸν λόφον Σιών καὶ τὸν λόφον Μορία εἰς ὕψος 775 μέτρων ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου εἶχεν 120 χιλιάδας κατοίκους. Ἐπὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶχε 50 χιλιάδας καὶ σήμερον μόνον 40 χιλιάδας.

Ἱερουσαλήμ (δηλαδὴ πόλιν τῆς εἰρήνης) τὴν ὠνόμασαν οἱ Ἑβραῖοι, διότι ἦτο πόλις ὠχυρωμένη καλὰ μὲ τείχη ἰσχυρά. Ἐκεῖ ἄλλοτε ὑπῆρχεν ἡ πόλις Σαλήμ, τὴν ὁποίαν εἶχε κτίσει ὁ πρῶτός της βασιλεὺς καὶ ἀρχιερεὺς Μελχισεδέκ περὶ τὸ ἔτος 2 χιλιάδες πρὸ Χριστοῦ. Οἱ Ἑβραῖοι τὴν ἐκυρίευσαν ὀριστικὰ περὶ τὸ ἔτος 1050 π. Χ.

Ὁ Δαβίδ, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, τὴν ἔκαμε πρωτεύουσαν τοῦ μεγάλου ἑβραϊκοῦ κράτους, καὶ ἀπὸ τότε παρέμεινεν ἡ ἐνδοξοτέρα πόλις τῆς Παλαιστίνης.

Οἱ Ῥωμαῖοι τὸ ἔτος 70 μετὰ Χριστὸν τὴν κατέστρεψαν ἐντελῶς. Εἰς ὄλους ὅμως τοὺς αἰῶνας ἡ Ἱερουσαλήμ παρέμεινεν πόλις ἀγία καὶ διὰ τοὺς Ἑβραίους καὶ διὰ τοὺς Χριστιανούς καὶ διὰ τοὺς Μωαμεθανούς ἀκόμη.





ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΩΤΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΕΝ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

3. Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ (*Γενιά. Α' και Β'*)



Ὁ Σύμπαν, τὸ ὁποῖον μᾶς περιβάλλει, ὀνομάζεται κόσμος. Ὁ κόσμος αὐτός, τὸ ὥραϊον τοῦτο μεγαλοῦργημα τοῦ Θεοῦ, ἦτο ἐποχή, κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ὑπῆρχεν. Ὑπῆρχεν ὁμως ὁ αἰώνιος καὶ παντοδύναμος, ὁ πάνσοφος καὶ πανάγαθος Θεός, ὁ ὁποῖος ἀπὸ ἀγάπην ἐδημιούργησε μὲ σοφίαν τὸν κόσμον.

Τὴν δημιουργίαν τοῦ κόσμου μᾶς διηγεῖται τὸ πρῶτον βιβλίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦτο ὀνομάζεται *Γένεσις*. «Ἐν ἀρχῇ, λέγει, ἐδημιούργησεν ὁ Θεός τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Ἡ δὲ γῆ ἦτο ἀόρατος καὶ ἀκατασκευαστος».

Εἶπε λοιπὸν τότε ὁ Θεός καὶ ἔγινε πρῶτα τὸ φῶς, καὶ ὕστερα διέταξε νὰ χωρισθῇ ἡ γῆ ἀπὸ τὰ ἄλλα οὐράνια σώματα. Κατόπιν εἶπε νὰ φυτρώσουν τὰ φυτὰ καὶ νὰ φανῇ ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες. Ἐπειτα διέταξε καὶ ἔγιναν οἱ ἰχθύς καὶ τὰ ἄλλα ὑδρόβια ζῶα, καθὼς καὶ τὰ πτηνὰ καὶ τέλος τὰ ὑπόλοιπα ζῶα τῆς ξηρᾶς. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἐδημιούργη-

σεν ὁ Θεὸς ἀπὸ τὸ μηδὲν μὲ μόνον τὸν λόγον του. Εἶπε καὶ ἔγιναν.

2. Τελευταῖον ἀπὸ ὄλα τὰ πλάσματα ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον. Αὐτὸς εἶναι πραγματικῶς τὸ τελειότερον ἀπὸ ὄλα τὰ ὀρατὰ δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ. Καὶ διὰ νὰ μᾶς παραστήσῃ τοῦτο ἡ Παλαιὰ Διαθήκη λέγει, ὅτι ὁ Θεὸς ἐπλασε τὸν ἄνθρωπον λαβὼν «χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς». Τοιοῦτοτρόπως, λέγει, «ἔγινεν ὁ ἄνθρωπος ψυχὴ ζῶσα».

Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ὠνομάσθη Ἀδάμ, δηλ. Χοϊκός. Ἀπὸ τὸν Ἀδάμ ἐδημιουργήθη ἡ Εὐα, δηλ. ἡ Ζωή. Διὰ τοῦτο ὅταν ὁ Ἀδάμ εἶδε τὴν Εὐαν, εἶπεν ὅτι αὐτὴ εἶναι «ὄστοῦν ἐκ τῶν ὄστων του καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός του». Μὲ αὐτὴν τὴν ὠραίαν φράσιν θέλει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη νὰ τονίσῃ τὸν στενὸν σύνδεσμον μεταξύ τῶν δύο πρῶτων ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ἀπετέλεσαν τὴν πρῶτην ἐπὶ τῆς γῆς οἰκογένειαν.

Ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Εὐα ὀνομάζονται πρωτόπλαστοι. Αὐτοὶ εἶναι οἱ προπάτορες τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

3. Ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο συστατικά, ἀπὸ τὸ σῶμα καὶ ἀπὸ τὴν ψυχὴν. Τὸ σῶμα εἶναι ὕλικόν καὶ θνητόν, ἐνῶ ἡ ψυχὴ εἶναι πνεῦμα ἄυλον καὶ ἀθάνατον.

Ὁ ἄνθρωπος διαφέρει πολὺ ἀπὸ τὰ ζῶα, διότι ἐπροικίσθη ἀπὸ τὸν Θεὸν μὲ τὸν νοῦν (τὸ λογικόν) καὶ μὲ τὴν ἠθικὴν ἐλευθερίαν. Μὲ τὰ χαρίσματα αὐτὰ δύναται νὰ σκέπτεται, νὰ πράττῃ ἐλεύθερα τὸ ἀγαθόν καὶ νὰ προσδεύῃ εἰς τὴν ἀρετὴν, ὥστε νὰ παρομοιάσῃ πρὸς τὸν Θεὸν εἰς τὴν γνῶσιν, τὴν ἀγιότητα καὶ τὴν δύναμιν. Αὐτὸ τὸ λέγει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη μὲ τὴν φράσιν, ὅτι ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον «κατ' εἰκόνα αὐτοῦ καὶ καθ' ὁμοίωσιν».

Ὑστερα ἀπὸ τὴν δημιουργίαν εὐλόγησεν ὁ Θεὸς ὄλα τὰ δημιουργήματά του. Εὐλόγησε δὲ ἰδιαιτέρως τὸν ἄνθρωπον καὶ εἶπεν:

—Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς.



Τοιουτοτρόπως ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς τὸ σύμπαν. Μετὰ τὴν δημιουργίαν ὁ Θεὸς δὲν ἐγκατέλειψε τὸν κόσμον εἰς τὴν τύχην του, ἀλλὰ ἐξακολουθεῖ νὰ προνοῇ, δηλ. νὰ κυβερνεῖ καὶ νὰ φροντίζῃ δι' αὐτὸν ὡς καλὸς κυβερνήτης καὶ φιλόστοργος πατὴρ. Τοῦτο λέγεται Θεία Πρόνοια.

Τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς δημιουργίας καὶ τὴν μέριμναν τῆς Θείας Προνοίας μᾶς διδάσκει καὶ ὁ Δαβὶδ εἰς τὸν ἐξῆς ὠραῖον ψαλμὸν του:

Ἀνάγνωσμα

Ὕμνος τοῦ Δαβὶδ πρὸς τὸν Δημιουργὸν

(Ψαλμὸς 103ος. Στίχοι κατ' ἐκλογὴν).

Ἐδόξγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον.

Κύριε, ὁ Θεὸς μου, ἐμεγαλύνθης σφόδρα.

*Ἐξομολόγησιν (1) καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐνεδέσω,
ἀναβαλλόμενος (2) φῶς ὡς ἡμάτιον...*

*Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα
καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πρὸς φλόγα.*

*Ὁ θεμελιῶν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς,
οὐ κλιθήσεται (3) εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος...*

*Ὁ ἐξαποστέλλων πηγὰς ἐν φάραγγιν,
ἀναμέσον τῶν ὀρέων διελεύσονται ὕδατα...*

*Ὁ ἐξανατέλλον χόρτον τοῖς κτήρεσι
καὶ γλόην τῇ δουλείᾳ (4) τῶν ἀνθρώπων.*

*Τοῦ ἐξαγαγεῖν ἄρτον ἐκ τῆς γῆς,
καὶ ὄϊνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου.*

*Τοῦ ἱλαρῦναι (5) πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ
καὶ ἄρτος καρδίαν ἀνθρώπου στηρίζει...*

*Ὅρη τὰ ὑψηλὰ ταῖς ἐλάφοις,
πέτρα καταφυγὴ τοῖς λαγοῖς.*

*Ἐποίησε σελήνην εἰς καιροῦς (6),
ὁ ἥλιος ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ,*

1. δόξα, 2. φορῶν, 3. δὲν θὰ σαλευθῇ, 4. διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν, 5. διὰ νὰ κἀνῃ παιδρὸν, 6. διὰ νὰ κανονίξῃ τοὺς καιροὺς, δηλαδὴ μῆνας, ἐβδομάδας κλπ.

ἔθλον σκότος καὶ ἐγένετο νύξ.

Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε,
πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας...

Ἄβτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος.
Ἐκεῖ ἔρχετὰ, (1) ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς,
ζῆα μικρὰ μετὰ μεγάλων...

Πάντα πρὸς σέ προσδοκῶσι
δοῦναι τὴν τροφήν αὐτῶν εἰς εὐκαίρον (2),
δόντος σου αὐτοῖς, συλλέξουσιν.

Ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα
τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρησιμότητος.

Ἀποστρέψαντος δέ σου τὸ πρόσωπον
ταραχθήσονται.

Ἀντανελεῖς (3) τὸ πνεῦμα αὐτῶν
καὶ ἐκλείψουσι
καὶ εἰς τὸν χοῦν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν.

Ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμά σου
καὶ κτισθήσονται
καὶ ἀνακαινεύεις τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.

Ἦτω (4) ἡ δόξα Κυρίου εἰς τοὺς αἰῶνας·
εὐφρανθήσεται Κύριος ἐπὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.

Ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γῆν
καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν,
ὁ ἀπίστωνος (5) τῶν ὁρέων καὶ καπνίζονται.

Ἄσω (6) τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου,
ψαλῶ τῷ Θεῷ μου ἕως ὑπάρχω...
Ἐδλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον.

4. Η ΑΜΑΡΤΙΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΠΛΑΣΤΩΝ (Γενέσ. κεφ. Γ'—Δ')

Ὁ ἀγαθὸς Θεός, ὅταν ἐδημιούργησε τοὺς πρωτοπλάστους, δὲν τοὺς ἄφησεν εἰς τὴν τύχην των, ἀλλ' ἐφρόντισε διὰ τὴν τροφήν καὶ τὴν κατοικίαν αὐτῶν. Ἔθεσεν αὐτοὺς εἰς τὸν πα-

1. ψάρις, 2. εἰς τὸν κατάλληλον καιρὸν, 3. θὰ ἀραιώσης, 4. ἄς εἶ-
ναι, 5. ἐγγίζων, 6. θὰ ψάλλω.

ράδειςον, δηλαδή εις ένα ώραϊον κήπον γεμάτον από φυτά, καρποφόρα δένδρα, πτηνά και ζῷα, διὰ νὰ καλλιεργοῦν αὐτὸν καὶ νὰ τὸν φυλάττουν. Ἐκεῖ οἱ πρωτόπλαστοι εἶχον πλήρη ἐλευθερίαν. Ἦσαν εὐτυχεῖς, διότι ἦσαν ἐκ φύσεως ἀθῶοι, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐγνώριζαν τί ἦτο τὸ κακὸν καὶ τί τὸ καλὸν ἢ ἀγαθόν.

Ἄλλ' ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ δοκιμάσῃ τοὺς πρώτους ἀνθρώπους, νὰ γυμνάσῃ αὐτοὺς εἰς τὸ ἀγαθόν, ὥστε νὰ τὸ πράττουν μὲ τὴν θέλησίν των καὶ μὲ τὴν ἐκτέλεσίν του νὰ μάθουν τί εἶναι καλὸν καὶ τί κακόν. Διὰ τοῦτο τοὺς ἔδωκε τὴν ἐντολὴν νὰ μὴ φάγουν ἀπὸ τὸν καρπὸν τοῦ δένδρου τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. Τοὺς προειδοποίησε δὲ ρητῶς ὅτι, ἐὰν παρσβοῦν τὴν ἐντολὴν αὐτὴν, θὰ καταδικασθοῦν εἰς θάνατον.

2. Τὴν εὐτυχίαν τῶν πρωτοπλάστων μέσα εἰς τὸν παράδεισον ἐχαίροντο οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ, καὶ μόνον ὁ διάβολος ἐφθόνησεν αὐτήν. Αὐτὸς ἔλαβε τότε μορφήν ὄφρα καὶ παρουσιάσθη εἰς τὴν Εὐαν καὶ τῆς ἐπρότεινε νὰ φάγῃ ἀπὸ τὸν καρπὸν τοῦ δένδρου τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ.

«Ἐὰν φάγετε, τῆς εἶπεν, ἀπὸ τὸν καρπόν, θὰ γίνετε παντογνώσται, ὅπως ὁ Θεός». Ἡ Εὐα ἐπέισθη, ἔπεισε δὲ καὶ τὸν Ἀδὰμ καὶ ἔφαγε καὶ αὐτὸς ἀπὸ αὐτόν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον οἱ προπάτορες παρέβησαν τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ. Ἡ πρᾶξις των αὐτὴ ἦτο παρακοή εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐγένεν ἀπὸ τὸν ἐγωϊσμόν των, διὰ νὰ γίνουν καὶ αὐτοί, ὅπως ὁ Θεός, παντογνώσται.

Ἡ ἀμαρτία τῶν πρωτοπλάστων ἦτο μεγάλη, διὰ τοῦτο καὶ ἡ τιμωρία των ἦτο ἐπίσης μεγάλη. Ἀντὶ δὲ νὰ συναισθανθοῦν αὐτοὶ τὸ ἀμάρτημά των, νὰ μετανοήσουν εἰλικρινῶς καὶ νὰ ζητήσουν συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Θεόν, ἔρριψαν τὴν εὐθύνην ὁ μὲν Ἀδὰμ εἰς τὴν Εὐαν, ἡ δὲ Εὐα εἰς τὸν ὄφιν.

Τότε ὁ Θεός ἐτιμώρησε τὴν Εὐαν, τὸν Ἀδὰμ καὶ τὸν ὄφιν. Πρὸς τὴν Εὐαν εἶπε: «Μὲ πόνους νὰ γεννᾷς τὰ τέκνα σου καὶ νὰ εἶσαι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀνδρός σου».

Πρὸς τὸν Ἀδὰμ εἶπε: «Ἐνεκα τῆς ἀμαρτίας σου, μὲ τὸν ἰδρώτα τοῦ προσώπου σου νὰ τρώγῃς τὸν ἄρτον σου, ἕως ὅτου τὸ σῶμά σου ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν γῆν, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἐλήφθη».



Τέλος πρὸς τὸν ὄφιν, δηλ. τὸν διάβολον, εἶπεν ὁ Θεός : « Θὰ θέσω ἔχθραν μεταξὺ σου καὶ τῆς γυναικός, καὶ μεταξὺ τῆς γενεᾶς σου καὶ τῶν ἀπογόνων αὐτῆς. Ἄπο γονος τῆς γυναικός θὰ συντριψῆ τὴν κεφαλὴν σου καὶ σὺ θὰ συντριψῆς τὴν πτέρναν αὐτοῦ ».

Οἱ λόγοι αὐτοῖ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν διάβολον ἀποτελοῦν τὸ πρῶτον χαρμόσουνον μήνυμα, τὸ πρῶτον εὐαγγέλιον, πρὸς τοὺς ἐκπεσόντας προπάτοράς μας. “Οτι δηλαδή ἡ τιμωρία των δὲν θὰ εἶναι αἰωνία, ἀλλ’ ὅτι κάποτε ἀπόγονος τῆς γυναικός, δηλαδή ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, θὰ ἠλευθέρωνε τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ διαβόλου.

Αὐτὴ εἶναι ἡ πρώτη διαθήκη τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον, τὸ πρωτεύαγγέλιον, ὅπως λέγεται.

3. Μετὰ τὸ ἀμάρτημά τους οἱ πρωτόπλαστοι ἐξειδιώχθησαν ἀπὸ τὸν παράδεισον. Ἐκ τὸ τότε οἱ ἄνθρωποι ἔγιναν πονηροὶ καὶ θνητοί. Ὁ νοῦς των ἐσκοτίσθη καὶ ἡ θέλησίς των ἐξησθένησεν. Ἐλησμόνησαν δὲ τὴν θεϊκὴν καταγωγὴν των καὶ τὸν προορισμὸν των καὶ ἐλάτρευσαν τὰ εἶδωλα.

Δὲν εἶχον πλέον τὴν δύναμιν οἱ ἄνθρωποι νὰ ἐπιβληθοῦν εἰς τὸν ἑαυτὸν των καὶ νὰ πράττουν πάντοτε τὸ ἀγαθόν, ἀλλὰ παρεσύροντο ἀπὸ τὸ κακόν. Ἐπέκτησαν φυσικὴν κλίσιν καὶ ροπὴν πρὸς τὸ κακόν.

Τὰ ἀποτελέσματα αὐτὰ τῆς ἀμαρτίας τῶν προπατόρων μετεδόθησαν κληρονομικῶς εἰς ὄλον τὸ ἀνθρώπινον γένος. Οὕτως ὥστε κάθε ἄνθρωπος ποὺ γεννᾶται φέρει κληρονομικῶς τὴν ἐνοχλήν τοῦ ἀμαρτήματος τούτου, τὸ ὁποῖον λέγεται διὰ τοῦτο προπατορικὸν ἀμάρτημα.

Τοιοῦτοτρόπως ὁ ἄνθρωπος ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὸν παράδεισον καὶ ἔχασε τὴν ἐπαφήν του μετὰ τὸν Θεόν. Ὁ φίλάνθρωπος ὅμως Θεὸς δὲν ἄφησε τὸ πλάσμα του χωρὶς τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας του καὶ τῆς ἀποκαταστάσεώς του εἰς τὴν πρώτην μακαριότητα. Καὶ πρὸς τοῦτο ἐσχέδιασε νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὸν κόσμον τὸν μονογενῆ Υἱόν του, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Μεσσίαν, ὅπως ἔλεγον οἱ Ἑβραῖοι, ὡς σωτήρα.

Μὲ τὸν ἑβραϊκὸν λαόν, τὸν ὁποῖον ἐξέλεξεν ὡς ὄργανον τοῦ σχεδίου του, ἀρχίζει τὴν προπαρασκευὴν τῶν ἀνθρώπων

νά δεχθῶν τὸν Χριστόν. Ἐπρεπε δὲ—καὶ ἦτο ἀνάγκη—νά ἔλθῃ ὁ Χριστός, διότι ὁ ἄνθρωπος ἦτο ἀδύνατον νά σωθῆ με τὰς ἰδικὰς του δυνάμεις, μόνος του, καὶ νά ἐπανεῦρῃ τὸν δρόμον πρὸς τὸν Θεὸν ἐξ αἰτίας τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος.

5. Ο ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΣ. Ο ΠΥΡΓΟΣ ΒΑΒΕΛ. Η ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

(Γενέσ. ΣΤ'—ΙΑ')

Ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐά, ἐξόριστοι πλέον ἀπὸ τὸν παράδεισον, ἔκαμαν πολλὰ παιδιά. Ἐπέρασαν κατόπιν αἰῶνες πολλοὶ ἀπὸ τότε, καὶ οἱ ἄνθρωποι διαρκῶς ἐπληθύνοντο. Συγχρόνως ὅμως διεφθείροντο. Ἐγίνοντο δηλ. κακοὶ, διότι ἐλησμόνησαν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ τὸ ἅγιον θέλημά του. Διὰ τοῦτο ἐγένεν ὁ κατακλυσμός.

Ἦνοιξαν οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔβρεξεν ἀδιακόπως τεσσαράκοντα ἡμερόνυκτα. Τὰ νερὰ ἔφθασαν καὶ ἐσκέπασαν καὶ αὐτὰς τὰς ὑψηλοτέρας κορυφὰς τῶν ὀρέων. Ὅλοι δὲ οἱ ἄνθρωποι καὶ ὄλα τὰ ζῷα ἐπνίγησαν τότε.

2. Ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἐσώθη μόνον ὁ Νῶε μετὰ τὴν σύζυγόν του καὶ τὰ παιδιά του, Σήμ, Χάμ καὶ Ἰάφεθ, καὶ τὰς συζύγους των, διότι ἦσαν δίκαιοι καὶ εὐσεβεῖς ἄνθρωποι.

Αὐτοὶ κατεσκεύασαν μίαν μεγάλην κιβωτόν, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ἔβαλαν ἀνά τρία καὶ ἡμισυ ζεύγη ἀπὸ ὄλα τὰ εἶδη τῶν καθαρῶν ζῴων καὶ ἀνά ἓν ζεύγος ἀπὸ ὄλα τὰ ἀκάθαρτα ζῷα. Ἐκεῖ εἰσηλθον καὶ ἐκεῖνοι, ὅταν ἤρχισεν ὁ κατακλυσμός.

Ἐπειτα ἀπὸ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἡ βροχὴ ἐσταμάτησε καὶ τὰ νερὰ ἤρχισαν νά ὀλιγοστεύουν. Καὶ ὁ Νῶε, διὰ νά βεβαιωθῆ ἂν ἐστέγνωσεν ἡ γῆ, ἀπέλυσε πρῶτα ἓνα κόρακα, ὁ ὁποῖος δὲν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν κιβωτόν, ἐπειδὴ εὐρῆκε πολλὰ πτώματα διὰ νά τρώγῃ. Ἐπειτα ἔστειλεν ἐπὶ τρεῖς φορές συνεχῶς μίαν περιστερὰν, ἕως ὅτου τὴν τρίτην φοράν ἡ περιστερὰ ἐπανῆλθε κρατοῦσα εἰς τὸ ράμφος της φύλλον ἐλάιας. Μετὸ σημεῖον τοῦτο ἐνόησεν ὁ Νῶε, ὅτι ἐξηράνθη ἡ γῆ.

Ἦνοιξε λοιπὸν τὴν κιβωτόν καὶ ἐξῆλθε μετὰ τὴν οἰκογένειάν του. Τότε ἀντελήφθη, ὅτι ἡ κιβωτὸς εἶχε καθῆσει ἐπάνω εἰς μίαν κορυφὴν τοῦ ὄρους τῆς Ἀρμενίας Ἀραράτ. Ἡ πρώτη του φροντίς ἦτο νά εὐχαριστήσῃ τὸν Θεὸν διὰ τὴν σωτηρίαν του.



Ἔκτισε λοιπὸν θυσιαστήριον καὶ προσέφερε εὐχαριστήριον θυσίαν εἰς τὸν Θεόν.

3. Ὁ Νῶε μετὰ τὸν κατακλυσμόν κατώκησε μὲ τὴν οἰκογένειάν του εἰς τὸ ὄροπέδιον Παμίρ τῆς Ἀσίας. Ἐπειτα οἱ ἀπόγονοί του ἦλθον καὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς τὴν πεδιάδα Σεναάρ τῆς Μεσοποταμίας. Ἐκεῖ ἐκαλλιέργησαν τὴν γῆν καὶ ἤρχισαν νὰ πολλαπλασιάζωνται μὲ τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἐτῶν.

Ὅταν ἔγιναν πάρα πολλοί, ἔπρεπε νὰ ἀπλωθοῦν εἰς ὅλην τὴν γῆν. Διὰ τοῦτο ἀπεφάσισαν, πρὶν ἀποχωρισθοῦν καὶ διασπαροῦν εἰς τὰ διάφορα σημεῖα τῆς γῆς, νὰ κτίσουν ἕνα ὑψηλὸν πύργον, ἢ κορυφὴν τοῦ ὁποίου νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ οὐρανοῦ, διὰ νὰ γίνουσι ἑνωθεῖς εἰς ὅλας τὰς μελλούσας γενεάς.

Ὁ Θεὸς ὁμῶς ἐτιμώρησε τότε τὴν ἀλαζονείαν τους αὐτῆν. Καὶ πράγματι. Εἶχον προχωρήσει ἄρκετὰ εἰς τὸ ἔργον των, ὅταν ἔπαθον σύγχυσιν τῆς γλώσσης των, ὥστε ὁ εἰς δὲν ἔνοοσε τὸν ἄλλον. Καὶ ἠναγκάσθησαν τότε νὰ παύσουν νὰ οἰκοδομοῦν τὸν πύργον, ὁ ὁποῖος διὰ τοῦτο ὠνομάσθη πύργος βαβέλ, δηλαδὴ τῆς συγχύσεως τῆς γλώσσης των.

Ἐπειτα οἱ ἀπόγονοι τοῦ Νῶε διεσκορπίσθησαν εἰς ὅλην τὴν γῆν. Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Σὴμ λέγονται Σημίται, τοῦ Χάμ Χαμίται καὶ τοῦ Ἰάφεθ Ἰαφεθῖται ἢ Ἰαπετίται. Ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἐκάλεσεν εἰς ἑνωσιν ὁ Χριστός, ὅταν ἔστειλε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

Κοντάκιον τῆς Πεντηκοστῆς

*Ὅτε καταβῆς τὰς γλώσσας συνέχεε (1),
διεμέριζεν ἔθνη ὁ Ὑψιστος.
Ὅτε τοῦ πυρὸς τὰς γλώσσας διένειμεν (2),
εἰς ἐνότητά πάντας ἐγάλωσε.
Καὶ συμφώνως δοξάζομεν
τὸ Πανάγιον Πνεῦμα.*

1. Κατὰ τὴν πυργοποιίαν, 2. κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς.





4 ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ

6. Ο ΑΒΡΑΑΜ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ (*Γενίω. ΙΑ', ΙΒ', ΙΕ' και ΙΖ'*)



Ι απόγονοι τοῦ Νῶε, μετὰ τὴν διασπορὰν τῶν εἰς ὄλην τὴν γῆν, ἤρχισαν νὰ λησμονοῦν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ νὰ λατρεύουν τὰ εἰδῶλα, δηλαδὴ τὰ δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ καὶ ὄχι αὐτὸν τὸν Θεόν.

Ἐλάτρευσαν λοιπὸν ὡς θεοὺς τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, τὴν βροχὴν, τὴν ἀστραπὴν, τὴν βροντὴν καὶ τὸν κεραυνόν, τὰ ἄστρα, τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα, τὰ ὄρη καὶ τοὺς ποταμοὺς καὶ τὰς θαλάσσας, καὶ γενικῶς τὴν φύσιν καὶ τὰ φυσικὰ φαινόμενα.

Τοιοιουτρόπως προήλθεν ἡ πίστις εἰς τὴν ὑπαρξιν πολλῶν θεῶν, ἡ πολυθεΐα ἢ εἰδωλολατρεία.

Ἡ εἰδωλολατρεία μὲ τὴν πάροδον τῶν ἐτῶν καὶ τῶν αἰῶνων εἶχε τόσον πολὺ κυριεύσει τὸν κόσμον τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὥστε ὁ Θεὸς ἐξέλεξεν ἕνα λαόν, εἰς τὸν ὁποῖον ἐνεπιστεύθη τὴν

ἀληθινὴν θρησκείαν του, ἤτοι τὴν πίστιν εἰς τὸν ἕνα ἀληθινὸν Θεόν, τὸν Παντοκράτορα καὶ Δημιουργὸν ὄλου τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου.

2. Εἰς τὴν πόλιν τῆς Μεσοποταμίας Χαρράν ἔζη περι τὸ 2.000 π.Χ. ἕνας εὐσεβὴς καὶ δίκαιος ἄνθρωπος, εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ὁποῖου ἐλατρεύετο ὁ ἀληθινὸς Θεός. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ὠνομάζετο Ἀβραάμ. Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν γενεὰν τοῦ Σήμ.

Τὸν πιστὸν αὐτὸν καὶ ἐνάρετον ἄνθρωπον ἐσχεδίασεν ὁ Θεὸς νὰ κάμῃ γενάρχη καὶ πατριάρχην τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ προήρχετο ἀπ' αὐτόν. Παρουσιάσθη λοιπὸν εἰς αὐτόν καὶ τοῦ εἶπε:

—Νὰ ἐξέλθῃς ἀπὸ τὴν γῆν σου καὶ ἀπὸ τὴν συγγενειάν σου καὶ ἀπὸ τὴν κατοικίαν τοῦ πατρὸς σου, καὶ νὰ ἔλθῃς εἰς τὴν γῆν, τὴν ὁποίαν θὰ σοῦ δείξω. Ἐκεῖ θὰ σὲ κάνω ἕθνος μέγα. Καὶ θὰ σὲ εὐλογήσω καὶ θὰ κάνω ἔνδοξον τὸ ὄνομά σου. Καὶ θὰ εἶσαι εὐλογημένος. Καὶ διὰ σοῦ θὰ εὐλογηθοῦν ὅλαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.

Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ἐννοοῦσεν ὁ Θεὸς τὴν ἐκ τοῦ Ἀβραάμ καταγωγὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ (Γαλ. Γ', 16).

Ἀφοῦ ἐμάζευσεν ὁ Ἀβραάμ ὄλα του τὰ ὑπάρχοντα, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Χαρράν μετὰ τὴν γυναῖκά του Σάρραν καὶ τὸν ἀνεψιὸν του Λῶτ καὶ τοὺς ὑπηρέτας του, καὶ ἔπειτα ἀπὸ πορείαν πολλῶν ἡμερῶν ἦλθε καὶ κατώκησεν εἰς τὴν γῆν Χαναάν. Ὁ Ἀβραάμ εἰς τὴν πόλιν Χεβρὼν καὶ ὁ Λῶτ εἰς τὰ Σόδομα.

Τότε ὁ Ἀβραάμ ὠνομάσθη ἀπὸ τοὺς Χανααναίους Ἐβραῖος, δηλαδὴ ξένος, διαβάτης ἢ περάτης, ἐλθὼν ἐκ τῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώρας, ποῦ ἐλέγετο Περαιά. Διὰ τοῦτο μέχρι σήμερον οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἀβραάμ λέγονται Ἐβραῖοι.

3. Εἰς τὴν Χαναάν ὁ Ἀβραάμ ἐγίνε πλουσιώτατος. Καὶ ἀπέκτησε μεγάλην δύναμιν, διότι εἶχε τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος πάντοτε προστατεύει τοὺς ἀγαθοὺς ἀνθρώπους.

Ὅταν ὁ ἀνεψιὸς του Λῶτ εἰς ἕνα πόλεμον, τὸν ὁποῖον ἔκαμαν ἐναντίον τῶν Σοδόμων οἱ βασιλεῖς τῆς Χαναάν, συνελήφθη

αίχμηλάτος ἀπ' αὐτούς, ὁ Ἀβραάμ με τοὺς ὑπηρέτας του καὶ τοὺς συμμάχους του ἐνίκησε τούτους καὶ ἠλευθέρωσε τὸν Λῶτ.

Ἐπιστρέφων τότε ὁ Ἀβραάμ νικητὴς ἀπὸ τὸν πόλεμον ἐκείνον με πολλὰ λάφυρα εἰς τὴν Χεβρών, ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν πόλιν Σαλήμ. Ἐκεῖ τὸν ὑπεδέχθη ὁ βασιλεὺς αὐτῆς Μελχισεδέκ⁽¹⁾, ὁ ὁποῖος ἦτο συγχρόνως καὶ ἀρχιερεὺς, καὶ ἐπίστευε καὶ αὐτὸς εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Ὁ Μελχισεδέκ προσέφερεν εἰς τὸν Ἀβραάμ ἄρτον καὶ οἶνον, εὐλόγησεν αὐτὸν ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ εἶπε:

—Νὰ εἶσαι εὐλογημένος ἀπὸ τὸν Ὑψιστον Θεόν, ὅστις ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ σοῦ ἔδωσε τὴν δύναμιν νὰ νικήσῃς τοὺς ἐχθρούς.

Ὁ Μελχισεδέκ θεωρεῖται εἰς τὴν Ἀγίαν Γραφήν, ὅτι ἦτο τύπος τοῦ μέλλοντος νὰ ἔλθῃ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διότι καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἦτο καὶ εἶναι συγχρόνως αἰώνιος ἀρχιερεὺς καὶ βασιλεὺς, καὶ διὰ τοῦτο ὀνομάζεται εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην «ἀρχιερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ». (Ἐβρ. Ε' καὶ Ζ').

7. ΓΕΝΝΗΣΙΣ, ΘΥΣΙΑ ΚΑΙ ΓΑΜΟΣ ΤΟΥ ΙΣΑΑΚ (*Γενέσ. 12' καὶ 24' — 25'*)

Ὁ Ἀβραάμ καὶ ἡ σύζυγός του Σάρρα ἦσαν ἄτεκνοι. Διὰ τοῦτο ἐλυποῦντο πολὺ. Ὁ Ἀβραάμ προσηύχετο εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγε με δάκρυα:

—Κύριε Θεέ μου, τί με ὠφελοῦν τὰ πλοῦτη καὶ ἡ δύναμις, ἀφοῦ δὲν ἔχω τέκνα;

Ὁ Θεὸς ὄμως τὸν εἶχε πολλάκις βεβαιώσει, ὅτι θὰ ἀποκτήσῃ τέκνον. Καὶ πραγματικῶς ὁ Ἀβραάμ καὶ ἡ Σάρρα εἰς πολὺ μεγάλην ἡλικίαν ἀπέκτησαν υἱόν, τὸν ὁποῖον ὠνόμασαν Ἰσαάκ. Μετὰ τὴν γέννησιν τούτου ἔγιναν εὐτυχέστατοι. Τίποτε πλέον δὲν τοὺς ἔλειπεν.

Ἀλλ' ὅταν ὁ μονογενὴς καὶ ἀγαπητὸς τῶν Ἰσαάκ ἦτο δώδεκα ἐτῶν, ἠθέλησεν ὁ Θεὸς νὰ δοκιμάσῃ τὴν πίστιν τῶν καὶ

1. Μελχισεδέκ ἐξηγεῖται βασιλεὺς τῆς δικαιοσύνης. Ἦτο βασιλεὺς τῆς Σαλήμ, δηλαδὴ τῆς πόλεως τῆς εἰρήνης ἢ γενικῶς τῆς εἰρήνης, ὡς τύπος τοῦ Χριστοῦ.



διέταξε τὸν Ἀβραάμ νὰ λάβῃ τὸν υἱὸν του καὶ νὰ τὸν προσφέρει θυσίαν ἐπὶ τοῦ λόφου Μορία.

Ἡ θέσις τοῦ γέροντος πατρὸς ἦτο φοβερά. Ἐπειτα ἀπὸ πολλὰς ὑποσχέσεις καὶ ἀπὸ προσδοκίαν πολλῶν ἐτῶν εἶχεν ἀποκτήσει ἐπὶ τέλος υἱόν, εἶχεν αισθανθῆ τὴν στοργὴν καὶ τὴν μεγάλην χαρὰν τοῦ τέκνου, καὶ ἰδοὺ τώρα διατάσσεται ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ τὸν θανατώσῃ ἐπάνω εἰς τὸ θυσιαστήριον.

Ἡ πίστις του ὁμῶς ἦτο μεγάλη, μεγαλυτέρα ἀπὸ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸ παιδί του. Καὶ διὰ τοῦτο ἐξετέλεσε τὴν διαταγὴν τοῦ Θεοῦ.

Ἐσηκώθηκε πρῶτῃ, ἐφόρτωσεν εἰς ἓνα ζῶον τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν θυσίαν ξύλα, ἤλθεν εἰς τὸ ὑποδειχθὲν ὄρος, ἀφήκε τὸ ζῶον καὶ τοὺς ὑπηρέτας εἰς τοὺς πρόποδας, ἐφόρτωσεν εἰς τοὺς ὠμούς τοῦ Ἰσαὰκ τὰ ξύλα καὶ ἀνέβηκε μαζύ του ἕως τὴν κορυφὴν.

Ὅταν κατεσκευάζαν τὸ πρόχειρον θυσιαστήριον, ἤκουε τὸν ἀνύποπτον Ἰσαὰκ νὰ τὸν ἐρωτᾷ:

—Πατέρα, ἰδοὺ τὰ ξύλα, ἡ φωτιά καὶ τὸ μαχαίρι. Ἀλλὰ ποῦ εἶναι τὸ πρόβατον, ποῦ θὰ θυσιάσωμεν;

Καὶ ὁ Ἀβραάμ συγκρατῶν τὴν συγκίνησίν του ἀποκρίνεται:

—Ὁ Θεὸς θὰ μᾶς τὸ προμηθεύσῃ, παιδί μου.

2. Ὅταν ἐτοιμάσθηκεν ὁ βωμὸς, ἔλαβεν ὁ Ἀβραάμ τὸν ἀγαπητόν του υἱόν, τὸν ἔδεσε καὶ τὸν ἔρριψεν ἐπάνω εἰς τὸ θυσιαστήριον. Ἀλλὰ μόλις ἐσήκωσε τὸ χέρι του διὰ νὰ κτυπήσῃ τὸν Ἰσαὰκ, ἄγγελος Κυρίου τὸν ἐκράτησε καὶ τοῦ εἶπεν:

—Ἀβραάμ, μὴ βάλῃς τὸ χέρι σου εἰς τὸ παιδί σου, καὶ μὴ κάμῃς κακὸ εἰς αὐτό, διότι ἀπέδειξες τὴν πίστιν σου με αὐτό.

Καὶ εἶδε τότε ὁ Ἀβραάμ ἓνα κριάρι, ποῦ ἦτο ἐκεῖ πλησίον δεμένον, καὶ προσέφερεν αὐτὸ θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. Καὶ ὁ καλὸς Θεὸς εὐλόγησε καὶ πάλιν τὸν Ἀβραάμ, καὶ ἐπανέλαβεν εἰς αὐτὸν τὰς ὑποσχέσεις του.

Ἡ θυσία τοῦ ἀθώου Ἰσαὰκ ἐπὶ τοῦ λόφου Μορία προεικονίζει καὶ συμβολίζει τὴν θυσίαν τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Γολγοθᾶ.

3. Ἐπειτα ἀπὸ ὀλίγα ἔτη ἀπέθανεν ἡ Σάρρα καὶ ἐτάφη

ὕπὸ τοῦ γέροντος Ἀβραάμ ἐντὸς ἐνὸς σπηλαίου πλησίον τῆς Χεβρών.

Κατόπιν ὁ Ἀβραάμ ἐνόμισε καλὸν νὰ νυμφεύσῃ τὸν Ἰσαάκ. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ἤθελε νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν γυναῖκα ἀπὸ τὴν οἰκογένειάν του, ἀπέστειλε τὸν ἔμπιστον δοῦλόν του Ἐλιέζερ εἰς τὴν Χαρρὰν τῆς Μεσοποταμίας, διὰ νὰ ἐκλέξῃ ἐκεῖ σύζυγον διὰ τὸν Ἰσαάκ ἀπὸ τὰς συγγενεῖς του.

Ὁ Ἐλιέζερ ἔφθασεν εἰς τὴν Χαρρὰν καὶ πρὶν εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν, ὅταν ἐπλησίασεν εἰς τὸ φρέαρ, ἀπὸ οὗ ἐπαιρναν νερὸ τὰ κορίτσια τῆς Χαρρὰν, ἔκαμε τὴν προσευχὴν του καὶ παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ τὸν βοηθήσῃ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς συζύγου τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ κυρίου του. Καὶ ὁ καλὸς Θεὸς τὸν ἐβοήθησε.

Μόλις ἐτελείωσε τὴν προσευχὴν του ὁ Ἐλιέζερ, ἐφάνη νὰ ἔρχεται ἀπὸ τὴν πόλιν μία ὠραία κόρη διὰ νὰ γεμίσῃ τὴν στάμναν της. Ἦτο ἡ Ρεβέκκα, ἡ ἐγγονὴ τοῦ Ναχώρ, ἀδελφοῦ τοῦ Ἀβραάμ, καὶ κόρη τοῦ Βαθουήλ, υἱοῦ τοῦ Ναχώρ.

Ἡ κόρη αὐτὴ εἰς τὴν παράκλησιν τοῦ Ἐλιέζερ ἐπροθυμοποιήθη νὰ τοῦ δώσῃ νερὸ διὰ νὰ πῆ καὶ μόνη της ἔσπευσε νὰ ποτίσῃ τὰς καμήλους του.

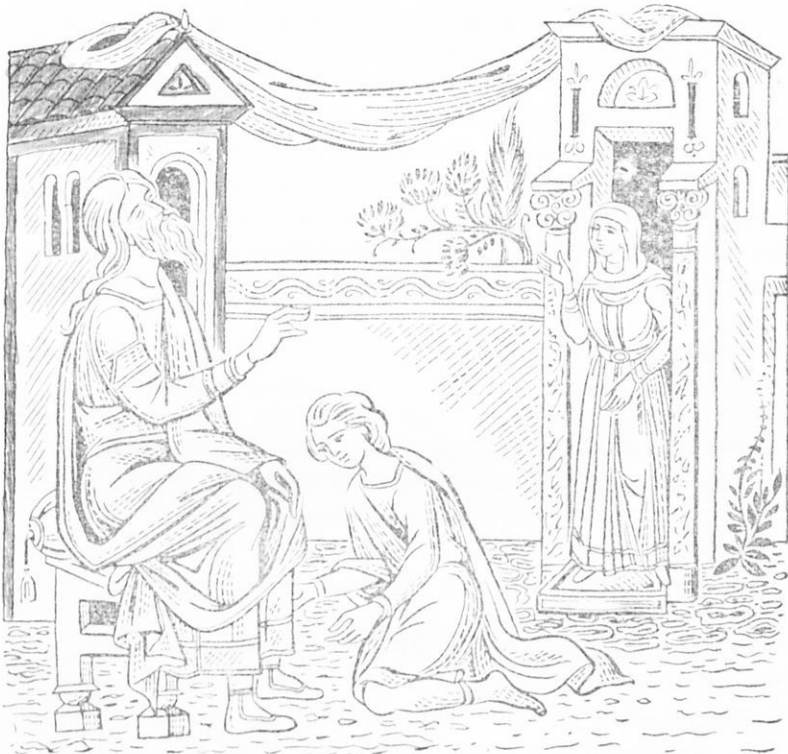
Ὁ Ἐλιέζερ ἠὐχαριστήθη καὶ τῆς ἔδωσε τότε πλοῦσια δῶρα. Τῆς ἐφανέρωσε δὲ ὅτι ἔρχεται ἀπὸ τὴν Χαναὰν ἀπεισταλμένος τοῦ Ἀβραάμ.

Ὅταν ὁ ἀδελφὸς τῆς Ρεβέκκας, ὁ Λάβαν, ἔμαθεν ὅτι εἰς τὴν Χαρρὰν εὐρίσκειται ὁ Ἐλιέζερ, ἔτρεξεν εἰς συνάντησίν του καὶ τὸν ἐφιλοξένησεν εἰς τὸ σπίτι του.

Ἐκεῖ ὁ Ἐλιέζερ διηγῆθη τὸν σκοπὸν, διὰ τὸν ὅποιον εἶχε κάμει τὸ μακρινὸ αὐτὸ ταξίδι, καὶ ἐζήτησε τὴν Ρεβέκκαν διὰ σύζυγον τοῦ Ἰσαάκ. Οἱ γονεῖς καὶ ἡ Ρεβέκκα ἐδέχθησαν, καὶ τότε ὁ Ἐλιέζερ ἐμοίρασεν εἰς τοὺς συγγενεῖς τὰ πλοῦσια δῶρα, πού εἶχε φέρει ἀπὸ τὴν Χαναὰν.

Ὑστερα ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας ἡ Ρεβέκκα, ἀφοῦ ἔλαβε τὴν εὐλογίαν τῶν γονέων της καὶ τὰς εὐχὰς τῶν ἄλλων συγγενῶν της, ἀνεχώρησε μετὰ τὸν Ἐλιέζερ εἰς τὴν Χαναὰν. Εἰς τὴν Χεβρὼν ἐγίνε δεκτὴ ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ καὶ τὸν Ἰσαάκ μετὰ μεγάλην χαρὰν καὶ εὐχαρίστησιν.)

Ὁ Ἰσαάκ καὶ ἡ Ρεβέκκα ἀπέκτησαν δύο δίδυμα παιδιά, τὸν Ἡσαῦ καὶ τὸν Ἰακώβ. Πρῶτος ἐγεννήθη ὁ Ἡσαῦ καὶ ἐπομένως αὐτὸς ἦτο ὁ πρῶτοτοκος. Καὶ σύμφωνα πρὸς τὰ τότε ἔθιμα αὐτὸς ἔπρεπε νὰ εἶναι ὁ κληρονόμος, ὁ ἀντιπρόσωπος καὶ ὁ ἀρχηγὸς ὀλοκλήρου τῆς οἰκογενείας, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰσαάκ.



Ἐπειδὴ ὁμως οἱ δύο, ἀδελφοὶ ἦσαν δίδυμοι, καὶ ἐπειδὴ καὶ οἱ δύο ἐγεννήθησαν σχεδὸν τὴν ἰδίαν ὥραν, διὰ τοῦτο ἐφιλοκοῦσαν διὰ τὰ πρωτοτόκια.

Ὁ Ἰακώβ μάλιστα μὲ διάφορα τεχνάσματα καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τῆς μητρός του, ἡ ὁποία τὸν ἠγάπα ἰδιαιτέρως, ἐπέτυχε

νά λάβη από τὸν γέροντα πλέον καὶ τυφλὸν Ἰσαάκ τὴν εὐλογίαν τῶν πρωτοτοκίων.

Ὁ Ἡσαῦ διὰ τοῦτο ὠργίσθη πολὺ καὶ ἤθελε νὰ τιμωρήσῃ τὸν Ἰακώβ. Τότε ἡ Ρεβέκκα μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ γέροντος Ἰσαάκ συνεβούλευσε τὸν Ἰακώβ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Χαναάν καὶ νὰ υπάγῃ εἰς τὴν Χαρρὰν τῆς Μεσοποταμίας, κοντὰ εἰς τὸν ἀδελφὸν τῆς Λάβαν, ἕως ὅτου περάσῃ ἡ ὄργη τοῦ Ἡσαῦ.

Ὁ Ἰακώβ, ἀφοῦ ἐπῆρε τὴν εὐλογίαν τῶν γονέων του καὶ τὴν συμβουλὴν τῶν νὰ πάρῃ γυναῖκα ἀπὸ τὰς θυγατέρας τοῦ Λάβαν, ἀνεχώρησε νύκτα καὶ κρυφὰ ἀπὸ τὸν Ἡσαῦ.

2. Τὴν πρώτῃν ἡμέραν ἐβάδισε, καὶ ὅταν ἐνύκτωσεν ἠναγκάσθη νὰ κοιμηθῇ εἰς τὸ ὑπαιθρον. Ἐπῆρε μίαν πέτραν, τὴν ἔβαλε προσκέφαλον καὶ ἀπεκοιμήθη.

Εἰς τὸν ὕπνον του εἶδε μίαν σκάλαν, τῆς ὁποίας ἡ βάσις ἐστηρίζετο εἰς τὴν γῆν καὶ ἡ κορυφή ἔφθανεν εἰς τὸν οὐρανόν, ἄγγελοι δὲ Θεοῦ ἀνέβαιναν καὶ κατέβαιναν εἰς αὐτὴν καὶ ἔψαλλον. Εἰς τὴν κορυφὴν τῆς σκάλας ἦτο ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος εἶπε πρὸς αὐτόν :

— Ἰακώβ, μὴ φοβεῖσαι, διότι ἐγὼ εἶμαι μαζί σου. Εἶμαι ὁ Θεός τῶν πατέρων σου, καὶ θὰ σὲ προστατεύσω ὅπου καὶ ἂν υπάγῃς. Καὶ θὰ σὲ ἐπιαναφέρω εἰς τὴν γῆν αὐτὴν, τὴν ὁποίαν θὰ δώσω εἰς σὲ καὶ τοὺς ἀπογόνους σου. Καὶ διὰ σοῦ καὶ τῶν ἀπογόνων σου θὰ εὐλογηθοῦν ὅλα ἡ ἀνθρώπινα τῆς γῆς.

3. Ὁ Ἰακώβ ἐξύπνησε ταραγμένος καὶ εἶπε :

— Πόσον φοβερός εἶναι ὁ τόπος αὐτός! Ὁ τόπος αὐτός δὲν εἶναι ἄλλο, παρὰ ἡ κατοικία τοῦ Θεοῦ, καὶ αὐτὴ ἡ πύλη, ἡ ὁποία ὁδηγεῖ εἰς τὸν οὐρανόν.

Καὶ ὑπεσχέθη μὲ ὄρκον εἰς τὸν Θεόν, ὅταν ἐπανέλθῃ σῶος καὶ ἀβλαβῆς εἰς τὴν πατρίδα του, νὰ κτίσῃ ἐκεῖ θυσιαστήριον καὶ νὰ προσφέρῃ τὸ ἕν δέκατον ἀπὸ τὰ υπάρχοντά του εἰς αὐτόν. Ὡνομάσθη δὲ ὁ τόπος αὐτός Βαϊθήλ, δηλ. οἶκος Θεοῦ.

Ἡ κλιμαξ (ἡ σκάλα), τὴν ὁποίαν εἶδεν εἰς τὸν ὕπνον του ὁ Ἰακώβ, ὅπως ἐξηγεῖ ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία, προεικόνιζε τὴν Παναγίαν Παρθένον Μαρίαν, ἡ ὁποία εἶναι ἀπόγονος τοῦ Ἰακώβ. Αὐτὴ ἐγέννησε τὸν Σωτῆρα Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος συνεφιλίωσε τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὸν Θεόν.

Ἡ Θεοτόκος Μαρία ἔγινεν ἡ μυστικὴ κλιμαξί, ἡ ὁποία συνέδεσε τὸν οὐρανὸν μὲ τὴν γῆν, καὶ διὰ τῆς ὁποίας κατέβη ὁ Θεὸς εἰς τὴν γῆν διὰ νὰ σώσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ὁ τρίτος οἶκος τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου λέγει:

*«Χαῖρε κλιμαξέ ἐπουράνιε, δι' ἧς κατέβη ὁ Θεός·
χαῖρε γέφυρα μετέγουσα τοὺς ἐκ γῆς πρὸς οὐρανόν».*

9. Ο ΙΑΚΩΒ ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΑΡΡΑΝ (Γενί. ΚΘ'—ΛΕ')

Τὸ ὄνειρον, πού εἶδεν ὁ Ἰακώβ, τοῦ ἔδωσε θάρρος καὶ δύναμιν καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον τοῦ μὲ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐλπίδα, ὅτι ὁ Θεὸς τὸν βοηθεῖ. Ἐφθασεν εἰς τὴν Χαρράν τῆς Μεσοποταμίας καὶ ἔμεινεν εἰς τὸ σπῖτι τοῦ θεοῦ τοῦ Λάβαν.

Εἰς τὴν Χαρράν ἔμεινεν ὁ Ἰακώβ εἴκοσι χρόνια. Ἐκεῖ ἐνυμφεύθη κατὰ πρῶτον τὴν μεγάλην καὶ ἄσχημον θυγατέρα τοῦ Λάβαν, τὴν Λεῖαν. Ἐπειτα δὲ τὴν νεωτέραν καὶ ὠραίαν ἀδελφήν της, τὴν Ραχήλ.

Ἀπὸ τοὺς γάμους τοῦ ὁ Ἰακώβ απέκτησε δώδεκα ἀρσενικά παιδιὰ καὶ μίαν θυγατέρα. Τὰ ὀνόματά των εἶναι: Ρουβὴμ, Συμεών, Λευὶ, Ἰούδας, Ἰσάχαρ, Ζαβουλών, Δάν, Νεφθαλεὶμ, Γάδ, Ἀσσήρ, Ἰωσήφ καὶ Βενιαμίν.

2. Ἐπειδὴ ὁ Ἰακώβ καὶ ἡ οἰκογένειά του ἦσαν ἐργατικοὶ καὶ εἶχον τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, ἐπλούτησαν γρήγορα. Διὰ τοῦτο ὁ Ἰακώβ ἦτο ἀρκετὰ εὐτυχής. Εἶχεν ὅμως μίαν βαθεῖαν λύπην. Ἦτο μακρὰν ἀπὸ τὴν ἀγαπητὴν πατρίδα του καὶ ἀπὸ τοὺς σεβαστοὺς γονεῖς του.

Ἐπεθύμει νὰ ἐπιστρέψῃ, ἀλλ' ἐφοβεῖτο τὴν ὀργὴν τοῦ ἀδελφοῦ του. Τότε κατέφυγεν εἰς τὸν Θεόν. Προσηυχῆθη καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τὸν βοηθήσῃ. Καὶ ὁ καλὸς Θεὸς τὸν ἐνεθάρρυνε καὶ τὸν ἐπρόσταξε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πολυμελῆ οἰκογένειάν του ἐπῆρε μαζί του καὶ ὄλα του τὰ ὑπάρχοντα, τὰ ποιμνιά του, τὰ ζῶα του, καθὼς καὶ τοὺς πολυαριθμοὺς ποιμένας καὶ ὑπηρέτας του.

Ὅταν ἐφθασεν εἰς τὰ ὄρια τῆς γῆς Χαναάν, ἀνησύχει διὰ τὸ πῶς θὰ τὸν ὑποδεχθῇ ὁ ἀδελφός του. Καὶ τότε εἶδε μίαν νύκτα εἰς τὸν ὕπνον του, ὅτι ἐπάλαιεν ἔως τὸ πρῶν μὲ ἓνα γί-



γαντα άνθρωπον, τοῦ ὁποίου ἡ μορφή ἦτο θεϊκή. Περί τὰ ἐξημερῶματα ὁ θεϊκὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος ἠρώτησε τὸν Ἰακώβ πῶς ὀνομάζεται. Ὅταν δὲ ἤκουσεν ὅτι λέγεται Ἰακώβ, εἶπεν εἰς αὐτόν :

—Εἰς τὸ ἐξῆς θὰ ὀνομάζεσαι Ἰσραήλ (δηλ. ἰσχυρὸς, δυνατός). Ἐπάλαισες μὲ τὸν Θεόν, διὰ τοῦτο θὰ εἶσαι ἰσχυρὸς μὲ τοὺς ἀνθρώπους.

Ὁ Θεὸς μὲ μορφήν ἀνθρώπου ἦτο ὁ μυστηριώδης παλαιστής. Ἀπὸ τότε τὰ παιδιὰ καὶ οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰακώβ λέγονται Ἰσραηλιταί.

3. Ὁ Ἡσαῦ, ὅταν ἔμαθεν ὅτι ἔρχεται ὁ ἀδελφὸς του, ἔτρεξε μὲ μεγάλην συνοδείαν καὶ τὸν ὑπεδέχθη μὲ χαρὰν. Ἐχάρη πολὺ καὶ ὁ γέρων Ἰσαάκ, διότι ἐπανέβλεπε καὶ τὰ δύο του παιδιὰ νὰ εἶναι πάλιν ἀγαπημένα. Ἡ Ρεβέκκα εἶχε, φαίνεται, ἀποθάνει, χωρὶς νὰ ἀξιωθῆ νὰ ἴδῃ τὸν ἀγαπητόν της Ἰακώβ.

Μετὰ ταῦτα ὁ Ἰακώβ ἐπῆγεν εἰς τὴν Βαιθήλ, εἰς τὸν τόπον ὅπου πρὸ εἰκοσαετίας εἶχεν ἴδει τὸ ὄνειρον. Ἐκεῖ ἔκτισε θυσιαστήριον καὶ προσέφερεν εὐχαριστήριον θυσίαν εἰς τὸν Θεόν, διότι τὸν ἐπροστάτευσεν κατὰ τὰ ἔτη τῆς ἀποδημίας του. D

10. Ο ΙΩΣΗΦ ΚΑΙ ΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ ΤΟΥ (Γεν.σ. ΑΓ' — Μ')

Ὁ Ἰωσήφ ἦτο ἓνα ἀπὸ τὰ δώδεκα παιδιὰ τοῦ Ἰακώβ, ὁ περισσότερον ἀγαπητὸς εἰς αὐτόν, διότι ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν ἀγαπητὴν του σύζυγον Ραχήλ, καὶ εἰδίᾳ ἐξεχώριζεν ἀπὸ τὰ ἄλλα του παιδιὰ διὰ τὸν καλὸν του χαρακτήρα.

Ἐνεκα τούτου οἱ ἀδελφοὶ του τὸν ἐζήλευαν καὶ τὸν ἐμίσησαν. Ἀκόμη δὲ περισσότερον τὸν ἐφθόνησαν καὶ τὸν ἐμίσησαν, ὅταν οὗτος εἶδε καὶ διηγῆθη εἰς αὐτοὺς καὶ τοὺς γονεῖς του δύο ὄνειρα.

Εἶδε πρῶτον, ὅτι εὐρίσκετο μὲ τοὺς ἀδελφούς του εἰς τοὺς ἀγρούς, ὅπου ἔδεναν δεμάτια ἀπὸ χόρτον. Τὰ ἰδικὰ του δεμάτια ἐστόκοντο ὀρθια, ἐνῶ τὰ δεμάτια τῶν ἄλλων ἐπεφταν καὶ προσκυνούσαν τὰ ἰδικὰ του. Εἰς τὸ δεύτερον ὄνειρον εἶδεν, ὅτι ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ ἔνδεκα ἀστρα ἐπροσκύνησαν τὸν Ἰωσήφ. Καὶ ὁ γέρων Ἰακώβ ἐπρόσθεσε :

— Θὰ σὲ προσκυνήσουν, παιδί μου, μίαν ἡμέραν οἱ γονεῖς σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου.

Ἄπο τότε ζητοῦσαν εὐκαιρίαν οἱ ἀδελφοί του νά τόν βλάψουν. Ὁ Ἰωσήφ ἦτο τότε νέος δέκα ἑπτὰ ἔτων.

Μίαν ἡμέραν ὁ γέρων Ἰακώβ εἶπεν εἰς τόν Ἰωσήφ νά μεταβῆ εἰς μακρινόν μέρος, ὅπου ἐβοσκαν τὰ πρόβατα οἱ ἀδελφοί του, διὰ νά μάθῃ τί κάνουν τ' ἀδέλφια του καί πῶς εἶναι τὰ ποιμνιά των.

Ὁ Ἰωσήφ ὑπήκουσε καί ἔφυγε πρὸς ἀναζήτησιν τῶν ἀδελφῶν του. Μόλις ὁμως αὐτοὶ εἶδον τόν Ἰωσήφ νά ἔρχεται, εἶπον μεταξύ των :

—Νά, ἔρχεται αὐτός ποῦ βλέπει τὰ ὄνειρα. Ἐλάτε νά τόν θανατώσωμεν καί νά εἴπωμεν εἰς τόν πατέρα, ὅτι τόν κατεσπάραξεν ἄγριον θηρίον. Καί ἔτσι θά ἴδωμεν εἰς τί θά τόν ὠφελήσουν τὰ ὄνειρα, ὅπου εἶδεν.

Τότε ὁ μεγαλύτερος ἀπ' αὐτούς, ὁ Ρουβὴμ, τοὺς εἶπε :

—Δὲν εἶναι καλόν νά βιάσωμεν τὰ χέρια μας μὲ τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ μας. Ἄς τόν ρίψωμεν εἰς τοῦτον τόν βαθὺν λάκκον καί ἄς ἀποθάνῃ ἐκεῖ.

Καί εἶπε τοῦτο, διότι εἶχε σκοπὸν νά τόν ἐλευθερώσῃ κρυφὰ τὴν νύκτα καί νά τόν στείλῃ εἰς τόν πατέρα.

Καί πράγματι, ὅταν ἐπλησίασε, τὸν ἐπίασαν, τοῦ ἔβγαλαν τὸ ἐπανωφόρι καί τὸν ἔρριψαν εἰς ἕνα βαθὺ ξηροπήγαδον. Ὑστερα ἐκάθισαν νά φάγουν. Ὁ Ἰωσήφ μέσα ἀπὸ τὸν λάκκον ἔβγαζε φωνὰς ἀπελπισίας, ἀλλὰ κανεὶς δὲν συνεκινεῖτο ἀπὸ αὐτούς.

2. Κατὰ τύχην ἀπὸ ἐκεῖ διήρχοντο Ἰσμηλίται ἔμποροι, οἱ ὁποῖοι μετέβαινον εἰς τὴν Αἴγυπτον μὲ τὰ караβάνια των. Τότε ὁ Ἰούδας εἶπεν εἰς τοὺς ἄλλους ἀδελφούς :

—Καλύτερα εἶναι νά πωλήσωμεν τὸν ἀδελφόν μας εἰς τοὺς ἐμπόρους, διὰ νά μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν λάκκον ἀπὸ τὴν πείναν.

Καί τὸν ἐπώλησαν ἀντὶ εἴκοσιν ἀργυρῶν νομισμάτων. Διὰ νά δικαιολογήσουν δὲ τὴν κακὴν αὐτὴν πράξιν των εἰς τὸν πατέρα τους, ἔσφαξαν ἕνα ἐρίφιον καί μὲ τὸ αἷμά του ἔβαψαν τὸ ὠραῖον ἐπανωφόρι, τὸ ὁποῖον εἶχε χαρίσει ὁ Ἰακώβ εἰς τὸν Ἰωσήφ, τὸ ἐπαρουσίασαν εἰς τὸν πατέρα των καί εἶπον :

—Τὸ ἐπανωφόρι αὐτὸ τὸ εὐρήκαμεν εἰς τὸ δάσος. Μήπως εἶναι τοῦ Ἰωσήφ;

Ὁ δυστυχῆς πατήρ τὸ ἀνεγνώρισε καὶ ἔκλαιεν ἀπαρηγόρητα ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Τοιοῦτοτρόπως τώρα ὁ Θεὸς τιμωρεῖ τὸν Ἰακώβ διὰ τὰ ψεύδη του πρὸς τὸν πατέρα του Ἰσαάκ.

3. Οἱ Ἰσραηλιταὶ ἔφεραν τὸν Ἰωσήφ εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὸν ἐπώλησαν ὡς δοῦλον εἰς τὸν ἄρχοντα καὶ αὐλικὸν τοῦ Φαραῶ Πετεφρῆν. Εἰς τὸ σπίτι δὲ τοῦ Πετεφρῆ ὁ Ἰωσήφ ἔδειξε τόσον καλὴν διαγωγὴν, ἐργατικότητα καὶ τιμιότητα, ὥστε ὁ Πετεφρῆς ἠγάπησε τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸν διώρισε οἰκονόμον καὶ διαχειριστὴν τῆς περιουσίας του.

Ἡ σύζυγος ὁμοῦ τοῦ Πετεφρῆ, ἡ ὁποία εἶχε κακὴν ψυχὴν, ἐσυκοφάντησε τὸν ἀθῶον Ἰωσήφ εἰς τὸν ἄνδρα τῆς ὡς ἄνθρωπον πονηρὸν, κακοήθη καὶ ἀνήθικον. Ὁ Πετεφρῆς δὲ χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ ἔρριψε τὸν Ἰωσήφ εἰς τὴν φυλακὴν.

Ἀλλὰ καὶ ἐδῶ ὁ καλὸς Θεὸς ἐπροστάτευσεν τὸν ἐνάρετον Ἰωσήφ. Διότι ὁ διευθυντὴς τῶν φυλακῶν ἐξετίμησε τὰς ἀρετὰς του καὶ τὸν διώρισεν ἐπιθεωρητὴν τῶν ἄλλων φυλακισμένων. Τοιοῦτοτρόπως ὁ Ἰωσήφ ἐπεσκέπτετο καθημερινῶς τοὺς φυλακισμένους καὶ τοὺς παρηγοροῦσε.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰωσήφ παρετήρησε δύο φυλακισμένους, οἱ ὁποῖοι ἦσαν λυπημένοι. Ὁ ἓνας ἦτο ὁ ἀρχισιτοποιός, δηλ. ὁ ἀρχιμάγειρος τοῦ Φαραῶ, καὶ ὁ ἄλλος ὁ ἀρχιοινοχόος, δηλ. ὁ κεραστὴς αὐτοῦ.

Αὐτοὶ εἶχαν κατηγορηθῆ διὰ συνωμοσίαν ἐναντίον τῆς ζωῆς τοῦ Φαραῶ. Τοὺς ἐπλησίασε λοιπὸν ὁ Ἰωσήφ καὶ τοὺς ἠρώτησε διατί ἦσαν στενοχωρημένοι. Τοῦ ἀπήντησαν, ὅτι τὴν ἰδίαν νύκτα εἶχον ἴδει ἀπὸ ἓνα ὄνειρον :

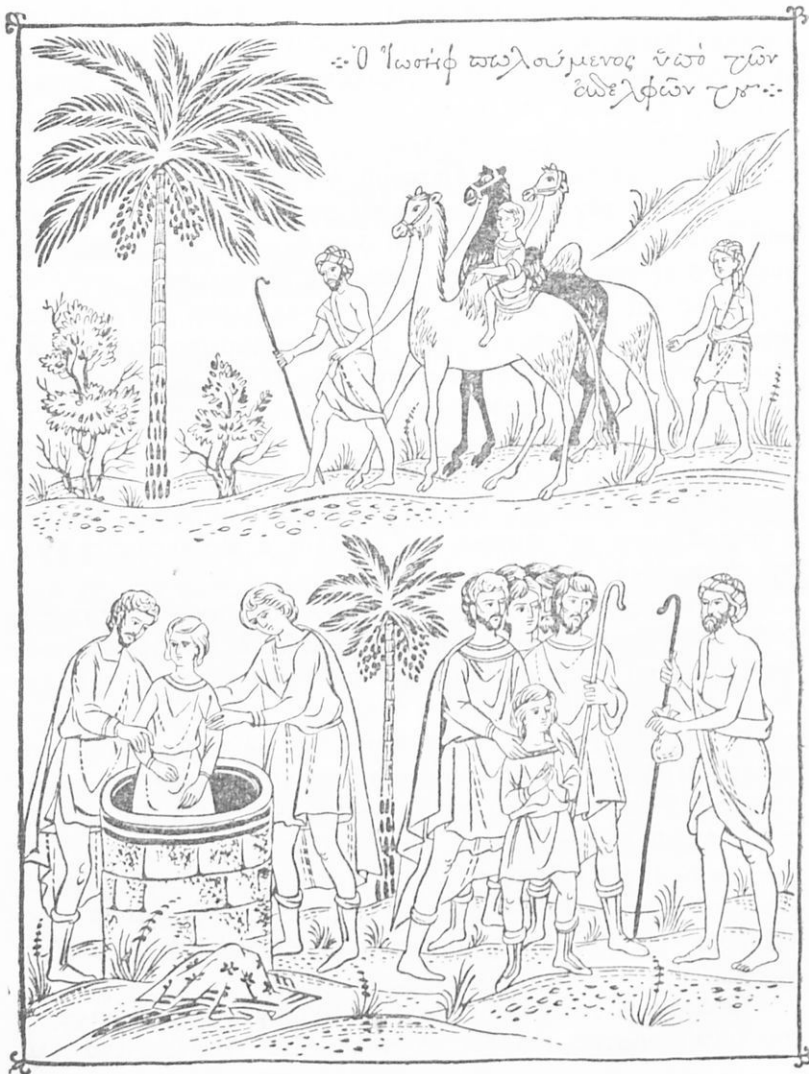
Ὁ ἀρχιοινοχόος εἶχεν ἴδει ἓνα κλῆμα μὲ τρεῖς κλάδους γεμάτους σταφύλια. Ἐπῆρε τὰ σταφύλια, τὰ ἔστιψεν εἰς τὸ ποτήρι τοῦ Φαραῶ καὶ τοῦ τὸ ἔδωσε νὰ πῖν. Καὶ ὁ Ἰωσήφ ἀμέσως ἐξήγησε τὸ ὄνειρον :

— Μετὰ τρεῖς ἡμέρας, εἶπεν, ὁ Φαραῶ θὰ σὲ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν θέσιν σου. Καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ ἐνθυμηθῆς καὶ νὰ μεσολαβήσῃς εἰς τὸν Φαραῶ νὰ ἀποφυλακίσῃ καὶ ἐμέ, διότι εἶμαι ἀθῶος.

Ὁ ἀρχισιτοποιός εἶχεν ἴδει, ὅτι ἐβάσταζεν εἰς τὴν κεφαλὴν του τρία κἀνίστρα, καὶ ὅτι τὸ τρίτον ἦτο γεμάτον ἀπὸ γλυ-

κίσματα, πού κατεσκεύαζαν οι αιτοποιοί δια τόν Φαραώ. Ἀλλά τὰ γλυκίσματα αὐτὰ τοῦ τὰ ἔτρωγαν τὰ πουλιά.

Ὁ Ἰωσήφ τότε ἐξήγησεν, ὅτι ἔπειτα ἀπό τρεῖς ἡμέρας ὁ



Φαραώ θά διατάξη νά τόν ἀποκεφαλίσουν καί νά κρεμάσουν τό σῶμά του διά νά τὸ φάγουν τὰ ὄρνεα.

Καί πράγματι ἔτσι ἐγινεν. Ὁ ἀρχιοινοχός ὅμως μέσα εἰς τὴν χαράν του ἐλησμόνησε τὸν Ἰωσήφ καί τὴν παράκλησίν του.

11. Ο ΙΩΣΗΦ ΔΟΞΑΖΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟΝ (Γενίό. ΜΑ')

Δύο χρόνια ἔμεινεν ὁ Ἰωσήφ ἀκόμη εἰς τὴν φυλακὴν. Ἡ λύπη του καί ἡ στενοχωρία του ἦτο πολὺ μεγάλη. Εἶχεν ὅμως πίστιν καί ἐλπίδα εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος δὲν ἀφήνει ἕως τὸ τέλος νά πάθῃ ὁ δίκαιος καί ὁ ἀθῶος. Ἰδοὺ δὲ πῶς ὁ Θεὸς ἀντήμειψε τὸν ἐνάρετον Ἰωσήφ.

Μίαν νύκτα ὁ Φαραώ εἶδε δύο ὄνειρα, τὰ ὁποῖα τὸν ἔκαμαν νά τρομάξῃ. Εἶδεν, ὅτι ἐστέκετο εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Νεῖλου ποταμοῦ, καί ἕξαφνα ἐβγήκαν ἀπὸ τὸν Νεῖλον ἑπτὰ ὠραιὰ καί παχεῖαι ἀγελάδες καί ἔβροσκον ἐκεῖ. Ἄλλα ὅμως ἑπτὰ ἄσχημοι καί ἀδύνατοι ἀγελάδες ἐβγήκαν ἀπὸ τὸν ποταμὸν καί κατέφαγον τὰς παχεῖας.

Ὁ Φαραώ ἐτρόμαξε καί ἐξύπνησεν. Ὅταν δὲ ἀπεκοιμήθη καί πάλιν, εἶδεν ὅτι ἐφύτρωσαν ἑπτὰ στάχυα παχέα καί καρπερά καί ὅτι ἄλλα ἑπτὰ ἀδύνατα, λεπτά καί μαραμμένα κατέπιον τὰ ἑπτὰ καλοθρεμμένα.

Ἐξύπνησε καί πάλιν ὁ Φαραώ καί ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς σοφοὺς τῆς Αἰγύπτου, διὰ νά τοῦ ἐξηγήσουν τὰ ὄνειρα αὐτά. Ἄλλὰ κανεὶς δὲν ἠμπόρεσε νά τὰ ἐξηγήσῃ.

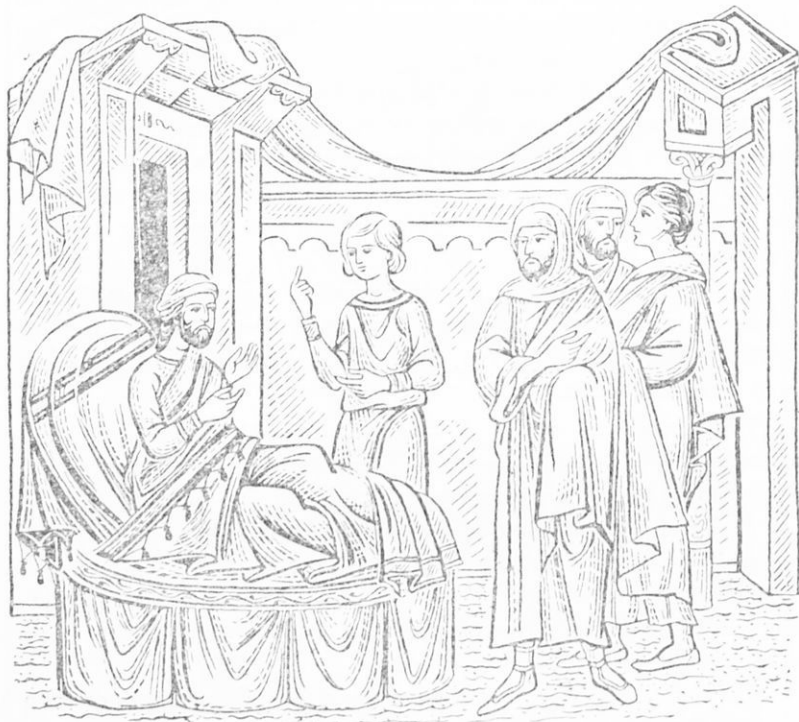
2. Τότε ὁ ἀρχιοινοχός ἐνεθυμήθη τὸν Ἰωσήφ. Παρουσιάσθη εἰς τὸν Φαραώ καί εἶπεν εἰς αὐτόν, ὅτι μόνον ὁ Ἰωσήφ, ὁ ὁποῖος εὐρίσκετο εἰς τὴν φυλακὴν, εἶναι εἰς θέσιν νά τοῦ ἐξηγήσῃ τὰ ὄνειρά του. Καί ἀμέσως ἔστειλεν ὁ Φαραώ ἀνθρώπους νά φέρουν ἐνώπιόν του τὸν Ἰωσήφ.

Ὁ Ἰωσήφ ἐφόρεσε τὴν καλὴν του στολὴν καί παρουσιάσθη εἰς τὸν Φαραώ, ὁ ὁποῖος διηγήθη εἰς αὐτόν τὰ ὄνειρά του.

Καί εἶπεν ὁ Ἰωσήφ :

—Καί τὰ δύο ὄνειρά σου, βασιλεῦ, σημαίνουν τὸ ἴδιον πρᾶγμα. Ὁ Θεὸς σοῦ προαναγγέλλει ὅσα μέλλει νά συμβοῦν. Αἱ ἑπτὰ παχεῖαι ἀγελάδες καί τὰ ἑπτὰ μεστωμένα στάχυα εἶναι

ἑπτὰ χρόνια εὐτυχίας καὶ εὐφορίας. Ἐνῶ αἱ ἑπτὰ ἀγελάδες αἱ ἀδύνατοι καὶ τὰ ἑπτὰ ἄκαρπα στάχυα εἶναι ἑπτὰ χρόνια ἀφορίας καὶ δυστυχίας, τὰ ὅποια θὰ ἔλθουν μετὰ τὰ ἑπτὰ χρόνια τῆς εὐτυχίας. Σὲ συμβουλεύω λοιπὸν νὰ ἐκλέξης ἕνα ἄνθρωπον φρόνιμον καὶ ἱκανὸν καὶ νὰ τὸν διορίσης εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον, διὰ νὰ φροντίσῃ νὰ συναθροίσῃ εἰς ἀποθήκας κατὰ τὰ ἔτη τῆς εὐτυχίας εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Αἰγύπτου τοὺς καρπούς, πὺ θὰ περισσεύουν, διὰ νὰ ἠμπορέσουν νὰ συντηρηθοῦν οἱ ὑπήκοοί σου κατὰ τὰ ἔτη τῆς δυστυχίας καὶ τῆς πείνας.



3. Ὁ Φαραὼ ἐξεπλάγη διὰ τὴν σημασίαν τῶν ὀνείρων, ἐθαύμασε τὸν Ἰωσήφ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν:

—Ὁ Θεὸς σοῦ ἐφανέρωσεν ὄλα αὐτὰ καὶ δὲν ὑπάρχει κανεὶς τόσον συνετὸς καὶ φρόνιμος ὡσον ἐσύ. Διὰ τοῦτο σὲ διο-

ρίζω εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτήν. Εἰς τὰς διαταγὰς σου θὰ ὑπακούῃ ὁλος ὁ λαὸς μου εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον.

Ἔβγαλε τότε τὸ δακτυλίδι του καὶ τὸ ἔβαλεν εἰς τὸν δάκτυλον τοῦ Ἰωσήφ. Τοῦ ἐφόρεσε βασιλικὸν ἔνδυμα καὶ τοῦ ἔβαλε γύρω ἀπὸ τὸν λαιμὸν χρυσοῦν περιδέριον. Διέταξε κατόπιν καὶ τὸν ἀνεβίβασαν εἰς βασιλικὴν ἄμαξαν καὶ τὸν ἀνεκίρυσεν ἐνώπιον τῶν Αἰγυπτίων δεύτερον ἄρχοντα τῆς Αἰγύπτου, περίπου ὡς ἀντιβασιλέα.

Ὁ Ἰωσήφ τότε ἦτο τριάκοντα ἐτῶν. Ἐνυμφεύθη δὲ καὶ ἔλαβε σύζυγον τὴν Ἀσενέθ, θυγατέρα ἑνὸς Αἰγυπτίου ἱερέως, καὶ ἀπέκτησεν δύο παιδιά. Κατόπιν ἐγύρισε τὰς πόλεις τῆς Αἰγύπτου καὶ ἔκτισεν ἀποθήκας διὰ νὰ ἀποθηκεύσῃ τοὺς καρπούς, ποὺ θὰ ἐπερίσσευαν κατὰ τὰ ἔτη τῆς εὐτυχίας.

Τοιουτοτρόπως, ἐνῶ ὁ γέρον Ἰακώβ ἔκλαιε καὶ ἐθρηνοῦσεν εἰς τὴν Χαναάν τὴν στέρησιν καὶ τὸν θάνατον τοῦ ἀγαπημένου του υἱοῦ, ὁ Ἰωσήφ ἐδοξάζετο εἰς τὴν Αἴγυπτον ὡς δεύτερος ἄρχων αὐτῆς.

Οἱ ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας διδάσκουν, ὅτι ὁ Ἰωσήφ ἔνεκα τῆς ἀθρότητας καὶ τῶν παθημάτων του καὶ τῆς τελικῆς δόξης του προεικονίζει τὸν Σωτῆρά μας Χριστόν.

Ἡ Ἐκκλησία μας τελεῖ τὴν μνήμην τοῦ Ἰωσήφ τοῦ παγκάλου τὴν Μεγάλην Δευτέραν ἐκάστου ἔτους, καὶ μὲ ὠραία τροπάρια ἐξυμνεῖ τὰς πολλὰς ἀρετὰς του.

Τὸ Κοντάκιον τῆς Μεγάλης Δευτέρας, ποὺ περιέχει μὲ συντομίαν τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἡμέρας αὐτῆς, λέγει τὰ ἑξῆς:

*Ὁ Ἰακώβ ὠδύρετο ⁽¹⁾
τοῦ Ἰωσήφ τὴν στέρησιν,
καὶ ὁ γενναῖος ἐκάθητο ἄρματι,
ὡς βασιλεὺς τιμώμενος.
Τῆς Αἰγυπτίας γὰρ ⁽²⁾
ταῖς ἡδογαῖς μὴ δουλεύσας,
ἀντεδοξάζετο παρὰ τοῦ βλέποντος ⁽³⁾
τὰς τῶν ἀνθρώπων καρδίας
καὶ νέμοντος στέφος ἄφθαιτον ⁽⁴⁾.*

1. ἐθρηνοῦσε, 2. τῆς συζύγου τοῦ Πετεφρῆ, 3. τοῦ Θεοῦ, 4. στεφάνι.

12. Ο ΤΑΚΩΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟΝ (Γενέσ. ΜΒ' — Ν')

Μετά τὰ ἑπτὰ χρόνια τῆς εὐτυχίας ἔφθασαν τὰ χρόνια τῆς δυστυχίας. Τότε ἤρχισεν ἡ πείνα νὰ μαστιζῆ καὶ νὰ θερίζη τὰς γειτονικὰς χώρας τῆς Αἰγύπτου, καὶ μόνον οἱ Αἰγύπτιοι δὲν ὑπέφερον.

Ἡ πείνα κατέλαβε καὶ τοὺς κατοίκους τῆς Χαναάν καὶ ἐπομένως καὶ τὸν Ἰακώβ μετὰ τὰ παιδιὰ του καὶ τὰς οἰκογενεῖας των.

Ὅταν λοιπὸν ἔμαθεν ὁ Ἰακώβ, ὅτι εἰς τὴν Αἴγυπτον πωλεῖται σιτάρι, ἀπέστειλε τὰ παιδιὰ του ἐκεῖ ν' ἀγοράσουν. Πλησίον του ἐκράτησε μόνον τὸν Βενιαμίν.

Ἐρχονται τότε οἱ δέκα ἀδελφοὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον, παρουσιάζονται εἰς τὸν Ἰωσήφ, πέφτουν καὶ τὸν προσκυνοῦν, καὶ τοῦ ζητοῦν τὴν χάριν νὰ τοὺς πωλῆσῃ σιτάρι.

Ὁ Ἰωσήφ ἀμέσως τοὺς ἀνεγνώρισεν. Ἐνεθυμήθη τὸ ὄνειρον, ποῦ εἶχεν ἴδει, καὶ διὰ νὰ τοὺς κάμῃ νὰ συναισθανθοῦν ὅτι ἐφάνησαν σκληροὶ καὶ κακοὶ πρὸς αὐτόν, τοὺς εἶπεν ὅτι εἶναι κατάσκοποι καὶ ὅτι θὰ φυλακισθοῦν.

Οἱ ἀδελφοὶ ἐνόησαν τότε, ὅτι ὁ Θεὸς τοὺς τιμωρεῖ τώρα διὰ τὴν κακίαν των, ὁ δὲ Συμεὼν εἶπε πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν γλῶσσαν των, διὰ νὰ μὴ τοὺς καταλάβῃ ὁ ἄρχων:

—Δὲν σὰς εἶπα ἐγὼ νὰ λυπηθῶμεν τὸν ἀδελφόν μας καὶ νὰ μὴ τὸν βλάψωμεν; Ἴδου ὁ Θεὸς μᾶς τιμωρεῖ τώρα.

Ὁ Ἰωσήφ μόλις ἤκουσεν αὐτὰ συνεκινήθη καὶ ἔκλαψε κρυφὰ ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς του. Μετὰ τρεῖς δὲ ἡμέρας τοὺς ἐκάλεσε καὶ τοὺς εἶπεν:

—Ἐνας ἀπὸ σὰς θὰ μείνῃ ἐδῶ εἰς τὴν φυλακὴν. Οἱ ὑπόλοιποι θὰ λάβετε σιτάρι καὶ θὰ μεταβῆτε εἰς τὴν πατρίδα σας, διὰ νὰ φέρετε τὸν μικρότερον ἀδελφόν σας, τὸν Βενιαμίν, διὰ νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι λέγετε τὴν ἀλήθειαν.

Καὶ πραγματικῶς ἐκρατήθη εἰς τὴν Αἴγυπτον ὁ Συμεὼν. Διὰ τοῦτο, ὅταν πάλιν ἦλθον διὰ ν' ἀγοράσουν σιτάρι, ἤναγκάσθησαν καὶ ἔφεραν μαζί των καὶ τὸν Βενιαμίν.

Τότε δὲν ἐκρατήθη ὁ Ἰωσήφ. Ἐφανερῶς εἰς αὐτοὺς καὶ τοὺς εἶπε μετὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ἀδελφός των ὁ Ἰωσήφ, τὸν ὁποῖον εἶχον πωλῆσει εἰς τοὺς



Ἰσραηλίτας ἐμπόρους. Ὁ Θεὸς ὁμῶς δὲν τὸν ἄφησε νὰ χσθῆ, ἀλλὰ τὸν ἐπρσστάτευσε καὶ τὸν ἀνέδειξε ἀρχοντα τῆς Αἰγύπτου καὶ βασιλέα.

—Καὶ τώρα, ἐπρόσθεσε, νὰ ὑπάγετε εἰς τὴν πατρίδα, καὶ νὰ ἀναγγείλετε εἰς τὸν πατέρα, ὅτι εἶμαι εἰς τὴν ζωὴν, καὶ νὰ τὸν πείσετε νὰ ἔλθῃ καὶ αὐτὸς ἐδῶ μὲ ὅλην τὴν οἰκογένειαν, μὲ τὰ παιδιὰ σας καὶ τὰ ὑπάρχοντά σας, διότι ἡ πείνα θὰ ἐξακολουθήσῃ ἀκόμη πέντε χρόνια.

2. Οἱ ἀδελφοὶ γεμᾶτοι χαρὰν, ἀφοῦ ἔλαβον ἀπὸ τὸν Ἰωσήφ καὶ τὸν Φαραῶ πλούσια δῶρα καὶ ἀμάξας διὰ τὴν μετακόμισιν, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Χαναὰν καὶ ἔφεραν εἰς τὸν γέροντα πατέρα τὴν χαρμόσυνον εἴδησιν.

Ὁ Ἰακώβ, ὅταν ἔμαθεν ὅτι ζῆ ὁ υἱὸς του ὁ Ἰωσήφ, ἐχάρη χαρὰν μεγάλην, καὶ ἐτοιμάσθη μὲ ὅλην τὴν οἰκογένειάν του νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Πρὶν περάσει τὰ σύνορα τῆς Χαναάν, προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. Τότε καὶ πάλιν ὁ Θεὸς τὸν εὐλόγησε καὶ τοῦ ὑπεσχέθη, ὅτι θὰ τὸν κάμῃ λαὸν μέγαν, ὅτι θὰ εἶναι καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον μαζί του, καὶ ὅτι θὰ ἐπαναφέρῃ τοὺς ἀπογόνους του εἰς τὴν γῆν Χαναάν.

Ὁ Ἰωσήφ, ὅταν ἔμαθεν ὅτι ἔρχεται ὁ Ἰακώβ, ἀνέβηκεν εἰς τὸ βασιλικὸν ἄρμα καὶ ἔτρεξεν νὰ τὸν προὔπαντήσῃ. Αἱ στιγμαὶ τῆς συναντήσεώς των ἦσαν πολὺ συγκινητικαί. Ἐνηγκαλίσθησαν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον, ἐφιλήθησαν καὶ ἔκλαυσαν ἐπὶ πολὺ ἀπὸ συγκίνησιν καὶ χαρὰν.

3. Ὡς ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἰακώβ ἦσαν τότε ψυχὰι ἐβδομήκοντα πέντε. Εἰς αὐτοὺς ἔδωκεν ὁ Φαραὼ μὲ εὐχαρίστησιν τὴν εὐφορον χώραν Γεσὲν διὰ νὰ κατοικήσουσιν. Ἦτο δὲ αὕτη πρὸς ἀνατολὰς τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νείλου ποταμοῦ. Ἐκεῖ ἐγκατεστάθησαν οἱ Ἰσραηλιταὶ καὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ ἔγιναν πράγματι λαὸς μέγας μέσα εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ὁ Ἰακώβ ἔζησεν εἰς τὴν Αἴγυπτον δέκα ἐπτὰ ἀκόμη ἔτη εὐτυχῆς. Ὅτε δὲ προσηθάνθη τὸν θάνατόν του, ἐκάλεσε τὸν Ἰωσήφ καὶ ἐζήτησεν ἀπὸ αὐτόν νὰ μὴ τὸν θάψῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἀλλὰ εἰς τὴν Χαναάν, εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων του. Ἐπειτα υἱοθέτησε τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Ἰωσήφ, τὸν Ἐφραΐμ καὶ τὸν Μανασσῆ καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς καθὼς καὶ τοὺς δώδεκα υἱοὺς του.

Ἰδιαιτέραν εὐλογίαν ἔδωκεν ὁ Ἰακώβ εἰς τὸν υἱόν του Ἰούδαν. Προεῖπεν εἰς αὐτόν, ὅτι ἡ φυλὴ του θὰ κυριαρχήσῃ ἐπὶ τῶν λοιπῶν φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ. Διότι ἔμελλε νὰ ὑπερτερῇ ἀπὸ αὐτάς εἰς τὸ μεγαλεῖον, εἰς τὸ πλῆθος, εἰς τὴν ἀνδρείαν καὶ εἰς τὴν ἀνάδειξιν μεγάλων ἀνδρῶν καὶ βασιλέων. Πραγματικῶς δὲ ὁ Ἰούδας ἔγινεν ὁ πατριάρχης τῆς φυλῆς τῶν Ἰουδαίων, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν προῆλθε κατόπιν τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα.

Τέλος ὁ Ἰακώβ προεῖπεν, ὅτι ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα θὰ προέλθῃ ὁ Μεσσίας, ὁ Χριστός. Καὶ πράγματι ἐκ τῆς φυλῆς αὐτῆς ἐγεννήθη κατὰ σάρκα ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Κύριος

ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ὁποῖος, ὡς γνωστόν, ἐσταυρώθη ὡς Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

Ὁ Ἰακώβ ἀπέθανεν εἰς μεγάλην ἡλικίαν καὶ ἐτάφη εἰς τὴν Χεβρών μεγαλοπρεπῶς. Ὁ Ἰωσήφ ἐτάφη εἰς τὴν Αἴγυπτον.

13. Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗΝ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ.

Ο ΙΩΒ (Γέναις. Ἰώβ)

Ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῶν Πατριαρχῶν τῶν Ἑβραίων, δηλ. τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ Ἰακώβ καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, μανθάνομεν τὴν θρησκείαν, τὴν ὁποίαν εἶχον οὗτοι κατὰ τὴν παναρχαίαν ἐκείνην ἐποχὴν, πρὸ τοῦ Μωυσέως.

Ἡ θρησκεία τῶν Ἑβραίων ἦτο τότε ἡ μόνη ἀληθινή: Διότι ἐγνωρίζε καὶ ἐλάτρευε τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ἐδίδασκε δηλ. ὅτι ἕνας καὶ μόνος εἶναι ὁ ἀληθινὸς Θεός, εἰς τὸν ὁποῖον πρέπει οἱ ἄνθρωποι νὰ ἔχουν πίστιν καὶ ὑπακοὴν μεγάλην. Αὐτὸ τὸ παράδειγμα ἔδωσαν εἰς τὸν λαόν των καὶ ὁ Ἀβραάμ καὶ ὁ Ἰσαάκ καὶ ὁ Ἰακώβ.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι ἐγνωρίζον καὶ ἐλάτρευον τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ὅπως ἡ πατρικὴ οἰκογένεια τοῦ Ἀβραάμ, πού ἐκατοικοῦσεν εἰς τὴν Χαρρὰν τῆς Μεσοποταμίας, ὁ Μελχισεδέκ, ὁ εὐσεβὴς Ἰάβ καὶ ἄλλοι.

Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι ἦσαν εἰδωλολάτραι, δηλαδή ἐλάτρευον ὄχι τὸν ἀληθινὸν Θεόν, τὸν Δημιουργόν τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ τὰ κτίσματά του ἢ δημιουργήματα αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα λέγονται εἰδωλῶς.

2. Αἱ κυριώτεραι διδασκαλαὶ τῆς θρησκείας τῶν Ἑβραίων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦσαν αἱ ἐξῆς:

α') Ἐνας Θεὸς ὑπάρχει ἀληθινός, πάντες οἱ λοιποὶ θεοί, οἱ θεοὶ τῶν εἰδωλολατρῶν, εἶναι ψευδεῖς θεοί, ὄχι ἀληθινοί.

β') Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ ποιητὴς, δηλαδή ὁ Δημιουργὸς τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγένετο ὁ κόσμος.

γ') Ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖται ἀπὸ σῶμα, πού εἶναι θνητόν, καὶ ἀπὸ ψυχὴν ἢ πνεῦμα, πού εἶναι ἀθάνατον.

δ) Οἱ πρωτόπλαστοι, Ἀδάμ καὶ Εὕα, ἔζων κατ' ἀρχὰς εἰς τὸν παράδεισον, ὕστερα ὁμῶς ἡμάρτησαν καὶ ἐξεδιώχθησαν ἀπὸ ἐκεῖ.

ε') Ἡ ἀμαρτία τῶν πρωτοπλάστων μετεδόθη εἰς ὁλόκληρον τὸ ἀνθρώπινον γένος, καί

ς') Ὁ Θεὸς θὰ στείλῃ τὸν Χριστόν, διὰ νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὸ ἀμάρτημα αὐτό.

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς Πατριάρχας. Αὐτὴν δὲ μετέδωκαν οὗτοι εἰς τὸν λαὸν τῶν Ἑβραίων, ὁ ὁποῖος προήλθεν ἀπὸ αὐτούς. Αὐτὸν τὸν λαὸν ἐπροστάτευσεν ὁ Θεός. Διὰ τοῦτο λέγεται περιούσιος, δηλαδὴ ἐκλεκτός, λαὸς τοῦ Κυρίου.

3. Ἄλλ' ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων περιέχει πολλὰς μὲν ἀρετάς, ἀλλὰ καὶ πολλὰς ἠθικὰς ἀτελείας. Βλέπομεν π. χ. εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς τῶν Πατριαρχῶν νὰ γίνωνται γάμοι μεταξὺ συγγενῶν, οἱ ἄνδρες νὰ λαμβάνουν ὡς συζύγους πολλὰς μαζὶ γυναῖκας, καὶ νὰ εἶναι πολλὰκις μεταξὺ τῶν φθονεροὶ καὶ ὄχι ἀγαθοί. Καὶ τοῦτο, διότι ἀκόμη δὲν γνωρίζουν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸν θὰ τὸν λάβουν κατόπιν διὰ τοῦ Μωυσέως.

Παρ' ὅλας ὅμως τὰς ἀτελείας τῶν οἱ Πατριάρχαι καὶ οἱ περὶ αὐτοὺς ἄνθρωποι ἔχουν σταθερὰν τὴν πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν ὑποταγὴν εἰς τὸ ἅγιον θέλημα αὐτοῦ. Τοῦτο μᾶς διδάσκει ἡ ἱστορία τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τοῦ Ἰακώβ.

Μᾶς τὸ διδάσκει ἀκόμη παραστατικώτατα καὶ ἡ ἱστορία τοῦ πολυάθλου Ἰώβ, ὁ ὁποῖος καὶ εἰς τὰς δυστυχίας του ἀκόμη ἔλεγεν :

—Ὁ Κύριος τὰ ἔδωσεν, ὁ Κύριος τὰ ἀφῆρσεν. Ἄς εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου εὐλογημένον καὶ τώρα καὶ πάντοτε.

Ὁ Ἰώβ ἔζησεν εἰς τὰ χρόνια τῶν Πατριαρχῶν, καὶ ἦτο πλουσιώτατος καὶ εὐτυχέστατος μὲ τὰ τέκνα του, μὲ τὰ ζῶα του, μὲ τὴν περιουσίαν του. Ἦλθεν ὅμως ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ ἔχασεν ὅλα, παιδιὰ, ζῶα μικρὰ καὶ μεγάλα, περιουσίαν. Καὶ μόνον τὴν πίστιν του εἰς τὸν Θεὸν δὲν ἔχασεν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν περίστασιν αὐτὴν ἔλεγεν :

—Ὁ Κύριος τὰ ἔδωσεν, ὁ Κύριος τὰ ἀφῆρσεν.

*Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον,
ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.*

Καὶ ὁ καλὸς Θεὸς τὸν ἔκαμε πάλιν εὐτυχῆ καὶ πλούσιον.



ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ

12 Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΟΥ ΜΩΥΣΕΩΣ

14. Ο ΜΩΥΣΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΤΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ (*Ἐξόδ. Α' καὶ Β'*)



πέρασαν χρόνια πολλά ἀπὸ τὸν θάνατον τοῦ Ἰακώβ καὶ τοῦ Ἰωσήφ, τετρακόσια περίπου, καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν, οἱ Ἰσραηλῖται, ἠϋξήθησαν καὶ ἐγίναν λαὸς μέγας μέσα εἰς τὴν Γεσέν, τὴν ἐπαρχίαν τῆς Αἰγύπτου.

Πολλοὶ Φαραῶ ἐν τῷ μεταξύ εἶχον βασιλεύσει εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ εἶχον λησμονηθῆ δυστυχῶς αἱ πρὸς τὴν χώραν αὐτὴν ὑπηρεσίαι τοῦ Ἰωσήφ.

Ἡ μεγάλη αὔξησις τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐφόβιζε τώρα τοὺς Φαραῶ, μήπως αὐτοὶ συμμαχήσουν μὲ κανένα ξένον λαὸν καὶ πολεμήσουν ἔναντιον τῶν Αἰγυπτίων.

—Προσέξατε, ἔλεγον οἱ Αἰγύπτιοι. Οἱ Ἑβραῖοι ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ εἶναι ἰσχυρότεροι ἀπὸ ἡμᾶς.

Διὰ τοῦτο οἱ Φαραῶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἤρχισαν συστηματικὸν διωγμὸν ἔναντιον τῶν Ἑβραίων.

Καὶ ἐπέβαλλον εἰς αὐτοὺς οἱ Φαραῶ τότε βαρείας καὶ ἀναγκαστικὰς ἐργασίας, δηλ. ἀγγαρείας, διὰ νὰ τοὺς ἐξαντλήσουν. Ἄλλ' οἱ Ἰσραηλῖται μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ὅσον ἐπιέζοντο, τόσον περισσότερον καὶ ἰσχυρότεροι ἐγίνοντο.

Τότε ἓνας Φαραῶ διέταξε τὰς μαίας νὰ πνίγουν τὰ ἄρσε-



νικά παιδιά τῶν Ἰσραηλιτῶν, μόλις γεννῶνται. Ἄλλὰ τὸ σκληρὸν αὐτὸ μέτρον δὲν ἐπέτυχε, διότι αἱ μαῖται ἐφοβοῦντο τὸν Θεὸν καὶ δὲν ἐπνιγαν τὰ νεογέννητα. Διὰ τοῦτο διέταξεν ὁ Φαραὼ νὰ ρίπτωνται τὰ παιδιά, μόλις γεννῶνται, θυσία εἰς τὸν Νεῖλον ποταμὸν, τὸν θεὸν τῶν Αἰγυπτίων, χωρὶς τὸ ἀπάνθρωπον αὐτὸ διάταγμα νὰ κρατήσῃ πολλὰ ἔτη.

2. Ἐν τῷ μεταξύ ὁ Θεὸς μέσα εἰς τὸν διωγμὸν αὐτὸν προητοίμαζε τὴν σωτηρίαν τῶν Ἰσραηλιτῶν. Καὶ τώρα φέρει εἰς τὸν κόσμον τὸν ἐλευθερωτὴν των. Εἶναι ὁ Μωυσῆς.

Μία Ἰσραηλίτις ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Λευὶ ἐγέννησεν ἕνα ἀγοράκι, τὸ ὁποῖον ἐλυπήθη νὰ τὸ ρίψῃ εἰς τὸν Νεῖλον. Τὸ ἐκράτησε καὶ τὸ ἀνέτρεφε κρυφὰ εἰς τὸ σπίτι της ἐπὶ τρεῖς μῆνας.

Ἐπειδὴ ὁμοῦ ἐφοβήθη μήπως ἀνακαλυφθῆ, ἔλαβεν ἕνα πλεκτὸν καλαμένιο κιβώτιον, τὸ ἄλειψε μὲ πίσσαν, ἔβαλε μέσα τὸ νήπιον καὶ τὸ ἔδωσεν εἰς τὴν κόρην τῆς Μαριάμ νὰ τὸ φέρῃ καὶ νὰ τὸ ρίψῃ εἰς τὸν ποταμὸν καὶ εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἤρχετο καὶ ἐλούετο ἡ κόρη τοῦ Φαραῶ, μήπως αὐτὴ τὸ λυπηθῆ καὶ τὸ σώσῃ.

3. Καὶ πράγματι, ὅταν κατέβῃ ἡ κόρη τοῦ Φαραῶ διὰ νὰ λουσθῆ, ἤκουσε τὰς φωνὰς τοῦ παιδιοῦ, διέταξε νὰ τῆς τὸ φέρουν καὶ συνεκινήθη, ὅταν μέσα εἰς τὸ καλαθάκι εἶδε τὸ ὄρατο ἀγοράκι. Ἐπειδὴ δὲ τὸ συνεπάθησε, ἀπεφάσισε νὰ τὸ σώσῃ.

Μόλις ἡ Μαριάμ ἀντελήφθη τοῦτο, παρουσιάσθη καὶ ἠρώτησε τὴν κόρην τοῦ Φαραῶ, ἂν θέλῃ τροφὸν διὰ νὰ ἀναθρέψῃ τὸ παιδίον. Ἔτρεξε δὲ καὶ ἐκάλεσε τὴν μητέρα της. Τότε εἶπε πρὸς αὐτὴν ἡ κόρη τοῦ Φαραῶ:

—Διατήρησέ μου τὸ παιδίον τοῦτο καὶ θήλασε αὐτό, καὶ ἐγὼ θὰ σοῦ δώσω τὸν μισθόν σου.

Ἐλαβε τότε ἡ μητέρα τὸ παιδίον, τὸ ἐθήλασε καὶ τὸ ἀνέθρεψεν ἐλεύθερα, σύμφωνα μὲ τὰς παραδόσεις καὶ τὰ ἦθη τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ὅταν δὲ τοῦτο ἐμεγάλωσε, τὸ ἔφερον εἰς τὴν κόρην τοῦ Φαραῶ, ἡ ὁποία τὸ υἱοθέτησε καὶ τὸ ὠνόμασε Μωυσῆ, δηλαδὴ ἄνθρωπον σωσμένον ἀπὸ τὰ ὕδατα.

Ὁ Μωυσῆς ἔλαβε τότε βασιλικὴν ἀνατροφὴν μέσα εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ ἐμορφώθη μὲ ὄλην τὴν αἰγυπτιακὴν σοφίαν.

Ἔγινε σοφός καί δυνατός εἰς ἔργα καί εἰς λόγους, παρ' ὅλον ὅτι ἦτο βραδύγλωσσος καί ἰσχνόφωνος.

15. Ο ΘΕΟΣ ΑΝΑΘΕΤΕΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΩΥΣΗΝ ΤΗΝ ἈΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΙΝ ΤΩΝ
ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ (Ἐξοδ. Β' — Δ')

13. Ὁ Μωυσῆς, ὡς θετός υἱός τῆς κόρης τοῦ Φαραῶ, εἶχεν ἀποκτήσει, ἐκτός ἀπό τὴν ἐξαιρετικὴν του μόρφωσιν, μεγάλην δύναμιν καί δόξαν. Δὲν ἐλησμόνησεν ὅμως, ὅτι ἦτο Ἰσραηλίτης καί δὲν ἔπαυσε νὰ ἀγαπᾷ τοὺς ὁμοφύλους του καί νὰ ἀγανακτῆ, ὅταν ἐβλεπε τοὺς Αἰγυπτίους νὰ καταπιέζουν τοὺς Ἑβραίους.

Μίαν ἡμέραν ἐβγήκεν ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ ἴδῃ τοὺς συμπατριώτας του, τοὺς Ἑβραίους. Εἰς τὸν δρόμον εἶδεν ἕνα Αἰγύπτιον νὰ κτυπᾷ σκληρὰ ἕνα Ἑβραῖον. Ἦθελε νὰ τὸν σκοτώσῃ. Ὁργίσθη τότε ὁ Μωυσῆς. Ἡ φιλοπατρία του τὸν ἐκυρίευσεν. Κατελήφθη ἀπὸ ἐθνικὴν συγκίνησιν καί ἐθεώρησεν ἱεράν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπέμβῃ.

Ἐκτύπησε λοιπὸν τὸν Αἰγύπτιον δυνατὰ καί τὸν ἐθανάτωσεν. Ἐκοίταξε γύρω του. Δὲν τὸν εἶδε κανεὶς. Ἀμέσως ἔσκαψεν ἕνα λάκκον εἰς τὴν ἄμμον καί τὸν ἔθαψεν. Οἱ Ἰσραηλίται ἐπήρασαν θάρρος. Τὸ πρᾶγμα ὅμως δὲν ἔμεινε μυστικόν. Τὸ ἐληροφορήθη καί ὁ Φαραῶ. Διὰ τοῦτο ἔφυγεν ὁ Μωυσῆς κρυφὰ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καί ἦλθεν εἰς μίαν χώραν τῆς Πετραίας Ἀραβίας, ἡ ὁποία ἐλέγετο Μαδιάμ.

Εἰς τὴν Μαδιάμ ὁ Μωυσῆς ἐγνωρίσθη μὲ τὸν ἱερέα Ἰοθὼρ καί ἔλαβε σύζυγον τὴν θυγατέρα του Σεπφώραν, ἀπέκτησε δὲ δύο παιδιά εἰς ἡλικίαν τεσσαράκοντα ἐτῶν. Καί ἔμεινεν ἐκεῖ καί ἔβοσκε τὰ πρόβατα τοῦ πενθεροῦ του.

2. Τὰ χρόνια ἐπερνοῦσαν καί οἱ Ἑβραῖοι ἐστέναζον κάτω ἀπὸ τὸν βαρὺν ζυγὸν καί τὰς πιέσεις τῶν Αἰγυπτίων. Τὰς ἐλπίδας των πλέον εἶχον μόνον εἰς τὸν Θεόν. Καί ὁ Θεὸς δὲν τοὺς ἐγκατέλειπεν.

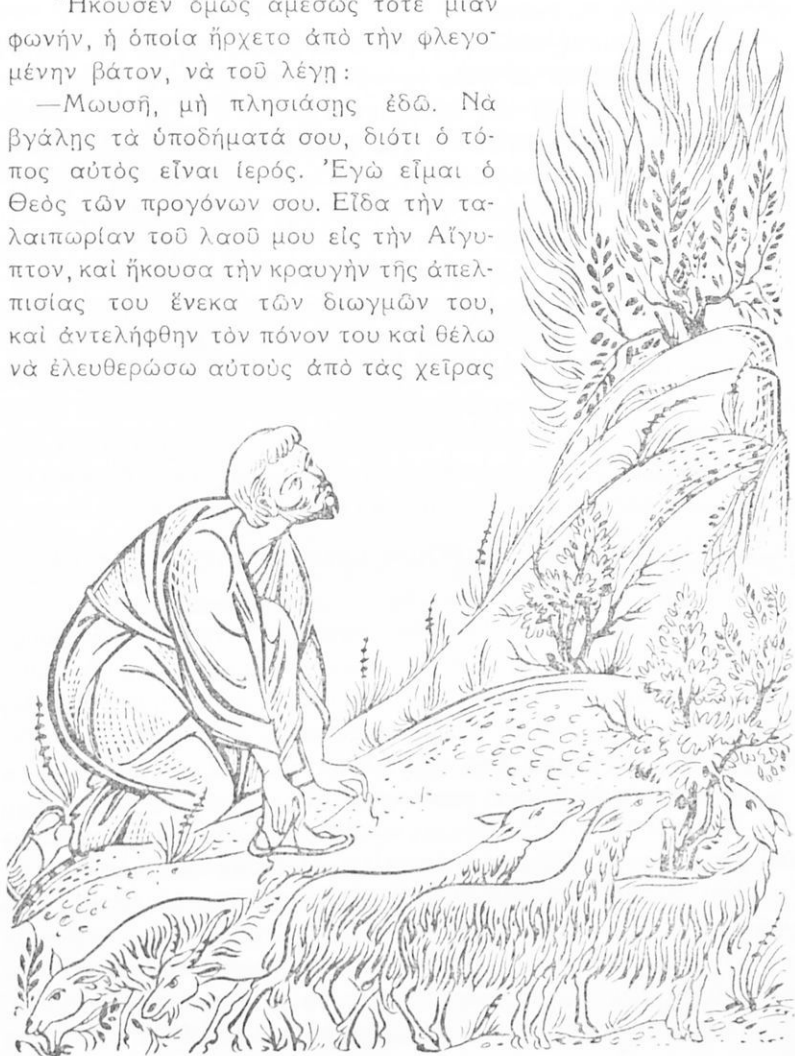
Μίαν ἡμέραν, ἐκεῖ ποῦ ὁ Μωυσῆς ἔβοσκε τὰ πρόβατα εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Χωρήβ, τὸ ὅποιον εὑρίσκεται εἰς τὴν χερσονήσον τοῦ Σινᾶ, εἶδεν ἕνα παράξενον θέαμα. Ἀπὸ μίαν

βάτον ἔβγαιναν φλόγες, χωρίς ὄμως νά καίεται ἡ βάτος. "Εκπληκτος ὁ Μωσῆς εἶπεν :

—"Ἄς πλησιάσω νά ἴδω καλλίτερα τὸ παράξενον αὐτὸ θέαμα.

"Ἦκουσεν ὄμως ἀμέσως τότε μίαν φωνήν, ἡ ὁποία ἤρχετο ἀπὸ τὴν φλεγόμενην βάτον, νά τοῦ λέγῃ :

—Μωσῆ, μὴ πλησιάσῃς ἐδῶ. Νά βγάλῃς τὰ ὑποδήματά σου, διότι ὁ τόπος αὐτός εἶναι ἱερός. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς τῶν προγόνων σου. Εἶδα τὴν ταιλιπωρίαν τοῦ λαοῦ μου εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἤκουσα τὴν κραυγὴν τῆς ἀπελπισίας του ἕνεκα τῶν διωγμῶν του, καὶ ἀντελήφθην τὸν πόνον του καὶ θέλω νά ἐλευθερώσω αὐτοὺς ἀπὸ τὰς χεῖρας



των Αἴγυπτίων. Θέλω νά τοὺς ἐξαγάγω ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ νά τοὺς ὀδηγήσω εἰς γῆν καλὴν, ὅπου ῥέει γάλα καὶ μέλι, εἰς τὴν Χαναάν. Ἔλα λοιπὸν τώρα νά σὲ στείλω πρὸς τὸν Φαραῶ, διὰ νά ἐξαγάγῃς σὺ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραηλιτικὸν ἀπὸ τὸν τόπον τῆς δουλείας.

3. Ὁ Μωυσῆς, ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο νά ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἐπροσπάθησε μὲ κάθε τρόπον νά ἀποφύγῃ τὸ βαρὺ καὶ δύσκολον ἔργον, ποῦ τοῦ ἀνέθεσεν ὁ Θεός.

Ἐφερεν ἐπιχείρημα τὸ ὅτι ἦτο ἰσχνόφωνος καὶ βραδύγλωσσος. Τοῦ ἔδωσεν ὁμοῦς θάρρος ὁ Θεός καὶ τοῦ ὑπεσχέθη, ὅτι θὰ εἶναι πάντοτε μαζί του, καὶ ὅτι θὰ τοῦ δώσῃ βοηθὸν εἰς τὸ ἔργον του τὸν ἀδελφὸν του Ἀαρών.

Ὁ Μωυσῆς, ποῦ ἦτο τότε ὀγδοήκοντα ἐτῶν, παρέλαβε τὴν οἰκογένειάν του καὶ ἀνεχώρησε διὰ τὴν Αἴγυπτον. Κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του συνήντησεν εἰς τὸν δρόμον τὸν μεγαλύτερον ἀδελφὸν του Ἀαρών, ὁ ὁποῖος ἤρχετο διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον εἰς τὴν Μαδιάμ.

Ὁ ἴδιος ὁ Μωυσῆς μᾶς περιγράφει τὰ γεγονότα αὐτὰ εἰς τὸ δευτέρον βιβλίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τὴν Ἔξοδον. (Ἰδὲ καὶ Πράξ. Ἀποστ. Ζ' 20 — 40).

16. Αἱ ΔΕΚΑ ΠΛΗΓΑΙ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΠΑΣΧΑ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ (Ἐξῆδ. Ε' — ΙΒ')

Ὁ Μωυσῆς καὶ ὁ Ἀαρών, ἀφοῦ ἀνήγγειλαν εἰς τοὺς Ἑβραῖους τὴν ἀπόφασιν καὶ τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ δι' αὐτούς, παρουσιάσθησαν εἰς τὸν Φαραῶ καὶ τοῦ ἐζήτησαν ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ τῶν ν' ἀφήσῃ ἐλεύθερον τὸν λαόν τῶν Ἑβραίων ν' ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον.

Ὁ Φαραῶ ἀπήντησε περιφρονητικῶς:

— Ποῖος εἶναι αὐτόσὸ Θεός, εἰς τὸν ὅποιον πρέπει νά ὑπακούσω; Δὲν τὸν γνωρίζω. Οὔτε ἐπιτρέπω εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας νά φύγουν.

Καὶ διέταξε νά ἐπιβάλλουν εἰς αὐτούς μεγαλύτερας ἀγγασίας.

Οἱ Ἰσραηλίται, οἱ ὅποιοι μὲ τοὺς λόγους τοῦ Μωυσέως καὶ τοῦ Ἀαρών εἶχον πάρει θάρρος καὶ εἶχον ἐλπίζει εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν, τώρα ἀπεγοητεύθησαν. Ὁ Μωυσῆς ἔστε-

νοχωρήθη πολύ διὰ τοῦτο, ἀλλὰ ὁ Θεός τὸν παρηγόρησε καὶ τοῦ ἐπανέλαβε τὴν ἀπόφασιν τοῦ καὶ τὰς ὑποσχέσεις του.

Ὅταν διὰ δευτέραν φοράν ὁ Φαραὼ ἠρνήθη νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς Ἑβραίους νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ἐπηκολούθησαν σπουδαῖα γεγονότα. Ὁ Θεός ἐτιμώρησε τοὺς Αἰγυπτίους μὲ δέκα μεγάλας τιμωρίας, αἱ ὁποῖαι ὀνομάζονται πληγαί.

2. Ἡ τελευταία πληγὴ ἦτο νὰ ἀποθάνουν μέσα εἰς μίαν νύκτα ὅλα τὰ πρωτότοκα τέκνα τῶν Αἰγυπτίων, ἀπὸ τὸ πρωτότοκον τέκνον τοῦ Φαραὼ μέχρι τοῦ πρωτοτόκου τέκνου τοῦ τελευταίου δούλου.

Ὅταν ἐπλησίασεν ἡ φοβερὰ αὐτὴ τιμωρία, διέταξεν ὁ Μωσῆς τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ εἶναι ἕτοιμοι πρὸς ἀναχώρησιν.

Ἡ διαταγὴ ἦτο ἡ ἐξῆς: Τὴν ἐσπέραν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἡ ὁποία ἦτο ἡ 14ῃ τοῦ ἐβραϊκοῦ μηνὸς Νισάν (Μαρτίου-Ἀπριλίου), κάθε Ἰσραηλιτικὴ οἰκογένεια ἔπρεπε νὰ σφάξῃ ἕνα ἀρνὶ ἐνιαύσιον καὶ μὲ τὸ αἷμά του νὰ βάψουν τὸ ἀνώφλιον καὶ τοὺς παραστάτας τῆς θύρας των.

Τὸ ἀρνὶ αὐτὸ νὰ τὸ ψήσουν ὀλόκληρον χωρὶς νὰ τὸ σπάσουν τὰ κόκκαλα ἢ νὰ τὸ τεμαχίσουν, καὶ νὰ μὴ τὸ φάγουν ὠμὸν ἢ βραστόν, ἀλλὰ ψητόν, εἰς τὴν σοῦβλαν. Ἐπρεπεν ἀκόμη νὰ ζυμώσουν ψωμιὰ ἄζυμα, δηλ. χωρὶς προζύμι, νὰ βράσουν χόρτα πικρά, καὶ νὰ καθήσουν τὴν νύκτα ἐκείνην νὰ φάγουν μὲ βίαν, ἐνδεδυμένοι καὶ ἕτοιμοι πρὸς ἀναχώρησιν.

Πράγματι, ὅτε ἦλθεν ἡ 14ῃ τοῦ Νισάν, οἱ Ἰσραηλίται ἦσαν ἕτοιμοι.

Τὴν νύκτα ἐκείνην, ποῦ ἦτο πανσέληνος, ἐθανατώθησαν ὅλα τὰ πρωτότοκα τέκνα τῶν Αἰγυπτίων. Θρῆνοι, ὄδυρμοὶ καὶ κραυγαὶ ἠκούοντο ὅλην τὴν νύκτα ἀπὸ κάθε αἰγυπτιακὴν οἰκογένειαν.

Τότε φόβος κατέλαβε τὸν Φαραὼ, ὁ ὁποῖος ἐκάλεσεν ἀμέσως τὸν Μωσῆν καὶ ἀνεκοίνωσεν εἰς αὐτόν, ὅτι ὀφῆνει ἐλευθέρους τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον μὲ ὅλα τὰ κινήτὰ πράγματα καὶ τὰ ζῶα.

3. Ἀπὸ τότε μέχρι σήμερον οἱ Ἰσραηλίται ἐορτάζουν κάθε χρόνον ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἀπαλλαγῆς των ἀπὸ

τὸν αἰγυπτιακὸν ζυγόν. Τὴν ἑορτὴν αὐτὴν τὴν ὀνομάζουσι Πάσχα. Ἡ λέξις εἶναι ἑβραϊκὴ καὶ σημαίνει διάβασις, ὑπερπήδησις καὶ ἀπαλλαγὴν ἢ ἐλευθερίαν ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας.

Τὸ ἑβραϊκὸν Πάσχα εἶναι τύπος προφητικὸς καὶ προεικόνισις τοῦ χριστιανικοῦ Πάσχα. Ὁ πασχαλινὸς ἄμνος τῶν ἑβραίων προεικονίζει τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ ὁποῖος ἐγένετο ἄνθρωπος καὶ εἶναι ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβεν καὶ ἐσήκωσεν εἰς τοὺς ὤμους τοὺς ἁμαρτίας ὅλου τοῦ κόσμου. Αὐτὸς ἐθυσιάσθη θεληματικῶς, διὰ ν' ἀπαλλάξῃ τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας καὶ τὸν αἰώνιον θάνατον τῆς ἁμαρτίας.

Ὅπως δηλ. οἱ Ἰσραηλῖται ἐσώθησαν ἀπὸ τὸν θάνατον, διότι εἶχον βάψει τὰς θύρας τῶν οἰκιῶν των μετὰ τὸ αἷμα τοῦ ἀρνίου, τοιούτοτρόπως καὶ οἱ πιστοὶ, ὅταν βάψουν μετὰ τὸ αἷμα τοῦ ἁμνοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ Σωτῆρος μας Χριστοῦ, διὰ τῆς Θείας Μεταλήψεως, τὰς θύρας τῆς ψυχῆς των, σώζονται ἀπὸ τὴν δουλείαν τοῦ διαβόλου καὶ τῆς ἁμαρτίας καὶ συνεπῶς ἀπὸ τὸν αἰώνιον θάνατον.

17. ΕΞΟΔΟΣ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. ΔΙΑΒΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΡΥΘΡΑΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ (Ἐξῆδ. ΙΑ' — ΙΕ')

Δύο περίπου ἑκατομύρια Ἰσραηλῖται συνεκεντρώθησαν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς Γεσέν, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ ἑξακόσιαι χιλιάδες ἦσαν ἄνδρες, καὶ ἐξεκίνησαν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Μωυσέως ἀπὸ τὴν πόλιν Ραμεσῆ.

Ἐφευγον πλεόν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον μείνει τετρακόσια περίπου χρόνια ὡς δοῦλοι τῶν Αἰγυπτίων. Μαζὶ των ἐπῆραν καὶ τὰ ὄστα τοῦ Ἰωσήφ, σύμφωνα μετὰ τὴν παραγγελίαν του, διὰ νὰ τὰ θάψουν εἰς τὴν Χεβρών.

Ἦρχισαν ἔτσι τὴν ἱστορικὴν καὶ γεμάτην ἀπὸ περιπετειᾶς πορείαν των πρὸς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας.

Τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐξόδου ἐστρατοπέδευσαν εἰς τὴν ἔρημον, τὴν δὲ ἐπομένην ἐβάδισαν καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, διὰ νὰ ἀποφύγουν τὴν σύγκρουσιν των μετὰ τοὺς Φιλισταίους καὶ τοὺς Μαδιανίτας. Ἐκεῖ ἡ χαρὰ των μετεβλήθη εἰς φόβον καὶ ἀγωνίαν.

Ὁ Φαραὼ μετενόησε διὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ διέταξε τὸν στρατὸν του νὰ τοὺς καταδιώξη καὶ νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ἐμπρὸς εἶχαν τότε οἱ Ἰσραηλίται τὴν θάλασσαν, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχον πλοῖα νὰ τὴν διαβοῦν. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ὑπῆρχον ὄρη ἀπότομα καὶ ὑψηλά, ὀπίσω των δὲ ἤρχετο μὲ μέγαν θόρυβον ὁ στρατὸς τῶν Αἰγυπτίων. Ἡ θέσις των ἦτο δύσκολος.

Ὡλιγοψύχησαν τότε οἱ Ἰσραηλίται καὶ ἔχασαν τὴν πίστιν των πρὸς τὸν Θεόν. Ἦρχισαν νὰ γογγύζουσι ἐναντίον τοῦ Μωυσέως καὶ τοῦ Ἀαρὼν καὶ ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ.

2. Ὁ Μωυσῆς εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν δὲν χάνει τὴν πίστιν του. Δίδει θάρρος εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ τοὺς λέγει νὰ ἔχουσι πίστιν εἰς τὸν παντοδύναμον Θεόν, ὁ ὁποῖος, ὅπως τοὺς ἔσωσεν ἄλλοτε, δύναται καὶ τώρα νὰ τοὺς σώσῃ. Καὶ πράγματι εἶδεν ὁ Θεὸς τὴν ἀγωνίαν τοῦ λαοῦ του, τὸν ἐλυπήθη καὶ τὸν ἔσωσε.

Μεταξὺ τοῦ στρατοπέδου τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῶν Ἑβραίων ἔπεσε πυκνὴ ὀμίχλη, ἡ ὁποία ἔκρυψε τοὺς Ἑβραίους ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς των. Κατόπιν ὁ Θεὸς διέταξε τὸν Μωυσῆν νὰ κτυπήσῃ τὴν θάλασσαν μὲ τὴν ράβδον του. Σφοδρὸς ἄνεμος ἐσηκώθη τότε, καὶ—ὦ τοῦ θαύματος!—ἡ θάλασσα ἐχωρίσθη εἰς δύο καὶ ἐσηματίσθη εὐρύχωρος διάδρομος ξηρᾶς. Διὰ μέσου τοῦ διαδρόμου αὐτοῦ ὄλην τὴν νύκτα ἐπέρασαν οἱ Ἰσραηλίται χωρὶς νὰ βραχοῦν. Ἐσώθησαν.

Οἱ Αἰγύπτιοι, ὅταν ἀντελήφθησαν ὅτι τοὺς εἶχον διαφύγει οἱ Ἰσραηλίται, ἐπλησίασαν εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν καὶ ὤρμησαν ἐντὸς τοῦ διαδρόμου διὰ νὰ καταδιώξουσιν αὐτούς. Ἄλλ' ὁ Μωυσῆς ἐκτύπησε διὰ δευτέραν φοράν τὰ νερά, καὶ ἡ θάλασσα ἐπανῆλθε μὲ ὄρμην εἰς τὴν θέσιν της.

Τότε ἐπνίγησαν ὄλοι οἱ Αἰγύπτιοι μὲ τὸ ἵππικόν καὶ τὰ πολεμικά των ἄρματα. Οἱ Ἰσραηλίται εἶχον σωθῆ ὀριστικῶς ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους.

3. Ἡ χαρὰ, ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ ἡ ἀγαλλίασις τῶν Ἑβραίων ἦτο ἀπερίγραπτος. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐδοξολογοῦσι τὸν Θεὸν διὰ τὴν θαυμαστὴν σωτηρίαν των.



Ἡ ἀδελφή τοῦ Μωυσέως καὶ τοῦ Ἀαρών, ἡ Μαριάμ, ἔλαβεν ἓνα τύμπανον εἰς τὰ χέρια της, καὶ μαζί μὲ πολλές ἄλλας νεάνιδας ἐχόρευον καὶ ἔψαλλον τὸν ἑξῆς ὠραῖον ὕμνον, ποῦ εἶναι ποίημα τοῦ Μωυσέως:

*Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται.
Ἴππον καὶ ἀναβάτην ἔροισεν εἰς τὴν θάλασσαν.
Βοηθὸς καὶ οὐρανοῦ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν.
Οὗτός μοι Θεὸς καὶ δοξάσω αὐτόν,
Θεὸς τοῦ πατρὸς μου καὶ ὑψώσω αὐτόν.
Κύριος συντρίβων πολέμους·
Κύριος ὄνομα αὐτῷ.
Ἄρματα Φαραὼ καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ
ἔροισεν εἰς τὴν θάλασσαν.
Ἐπιλέκτους ἀναβάτας κατεπόντισεν
ἐν τῇ Ἐρυθρῇ θαλάσῃ...
Ἡ δεξιὰ σου, Κύριε, δεδόξασται ἐν ἰσχύϊ
ἡ δεξιὰ σου χεῖρ, Κύριε, ἔθραυσεν ἐχθρούς.*

Ἐπάνω εἰς τὸν ὕμνον αὐτὸν ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει συνθέσει ὠραῖα τροπάρια. Ὀνομάζεται δὲ ὁ ὕμνος αὐτός πρώτη ψῆδὴ, διότι εἶναι ἡ πρώτη ἀπὸ τὰς ψῆδάς, τὰς ὁποίας ἔχουν οἱ Ἑβραῖοι καὶ οἱ Χριστιανοὶ εἰς τὴν Ὑμνολογίαν τῶν.

18. ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΑ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ. ΝΙΚΗ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΜΑΛΗΚΙΤΩΝ
(Ἐξῆδ. 15' — 17')

Ἀπὸ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν ὠδήγησεν ὁ Μωυσῆς τοὺς Ἰσραηλίτας διὰ μέσου τῆς Πετραίας Ἀραβίας εἰς τὴν δυτικὴν ἔρημον τῆς Σιναϊκῆς χερσονήσου.

Κατὰ τὴν πορείαν αὐτὴν ἔλειψαν αἱ τροφαί, οἱ δὲ Ἰσραηλίται ἐγόγγυζον καὶ πάλιν ἐναντίον τοῦ Μωυσέως. Τότε ἤρχισε νὰ στέλλῃ εἰς αὐτοὺς ὁ Θεὸς ὀρτύκια καὶ ἓνα εἶδος ἄρτου, τὸ ὁποῖον ὠνόμασαν μάννα (1). Διότι ὅταν τὸ εἶδαν διὰ πρώτην φοράν οἱ Ἑβραῖοι ἠρώτησαν: Τί εἶναι τοῦτο; Ὁ δὲ Μωυσῆς ἀπήντησεν: Εἶναι ὁ ἄρτος, τὸν ὁποῖον μᾶς δίδει ὁ Θεὸς ἐξ οὐρανοῦ. Καὶ τοὺς συνέστησε νὰ φυλάξουν ὀλίγον εἰς μίαν χρυσοῦν στάμνα, πρὸς ἀνάμνησιν.

Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἔλειψε τὸ νερό, ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Μωυσέως τοὺς ἔδωσε μὲ θαῦμα ἄφθονον.

2. Κατὰ τὴν πορείαν αὐτὴν πρὸς τὴν χερσόνησον τοῦ Σινᾶ ἐπετέθησαν ἐναντίον τῶν Ἑβραίων οἱ Ἀμαληκῖται, οἱ ὁποῖοι ἦσαν λαὸς φιλοπόλεμος, καὶ ἐθανάτωσαν πολλοὺς ἐξ αὐτῶν. Τότε διέταξεν ὁ Μωυσῆς ἓνα γενναῖον Ἰσραηλίτην, τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, νὰ στρατολογήσῃ ἄνδρας γενναίους καὶ νὰ ἀντεπεξέλθῃ κατὰ τῶν Ἀμαληκιτῶν.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς μὲ τὸ στράτευμά του παρετάχθη διὰ νὰ πολεμήσῃ. Ὁ Μωυσῆς τότε στηριζόμενος εἰς τὴν ράβδον, μὲ τὴν ὁποίαν κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ εἶχε κτυπήσει ἄλλοτε τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἀνέβηκεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἐκεῖ πλησίον εὐρισκομένου βουνοῦ μὲ τὸν ἀδελφόν του Ἀαρῶν καὶ τὸν γαμβρόν του Ὡρ, διὰ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν μάχην.

Ὅταν ἤρχισεν ἡ ἐπίθεσις τῶν Ἰσραηλιτῶν, ὁ Μωυσῆς ἄπλωσε κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ τὰ χέρια του δεξιὰ καὶ ἀρι-

1. Ἡ λέξις εἶναι ἑβραϊκὴ καὶ ἐξηγεῖται: Τί εἶναι τοῦτο;

στερά εις σχῆμα σταυροῦ. Καί ἐφ' ὅσον τὰ χέρια του ἦσαν ἀπλωμένα, ἐνίκων οἱ Ἰσραηλῖται τοὺς Ἀμαληκίτας. Ὅταν ὁμως ἐκουράζετο ὁ Μωυσῆς καὶ κατέβαζε τὰ χέρια, τότε ἐνίκων οἱ Ἀμαληκίται.

Διὰ τοῦτο ὁ Ἀαρὼν καὶ ὁ Ὄρ ἐσκέφθησαν νὰ κρατοῦν αὐτοί, ὁ ἓνας δεξιὰ καὶ ὁ ἄλλος ἀριστερά, τὰ χέρια τοῦ Μωυσέως ἀνοικτά, καὶ νὰ τὰ στηρίζουν, μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, ὅποτε ἐνίκησαν τελειωτικὰ οἱ Ἰσραηλῖται τοὺς Ἀμαληκίτας μετὰ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.

3. Ὁ Μωυσῆς μετὰ τὴν ἔκτασιν τῶν χειρῶν του εἰς τὰ πλάγια ἐσχημάτιζε τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ μετὰ τὴν ὄλην στάσιν τοῦ σώματός του. Καί ἐφ' ὅσον ἐγένετο τοῦτο, μετὰ τὴν δύναμιν τοῦ Σταυροῦ, ἐνίκων οἱ Ἰσραηλῖται. Ὅταν ὁμως, ἕνεκα κοπώσεως, ἐπιπτον τὰ χέρια τοῦ Μωυσέως καὶ ἔπαυεν οὕτω σχηματιζόμενον τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ, τότε ὑπερίσχυον καὶ ἐνίκων οἱ Ἀμαληκίται.

Μετὰ τὴν συμβολικὴν αὐτὴν εἰκόνα ἡ Παλαιὰ Διαθήκη μᾶς προλέγει τὴν ἀκατάλυτον δύναμιν τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀήττητον ὄπλον. Διότι τὸν ἔκαμεν ἅγιον μετὰ τὸν θάνατόν του ὁ Χριστός. Διὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία μας κατὰ τὴν ἐορτὴν τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ—τὴν 14ην Σεπτεμβρίου—ψάλλει :

*Τοῦ τιμίου Σταυροῦ σου, Χριστέ, τὴν ἐνέργειαν
προδιατυπώσας (1) ὁ Μωϋσῆς,
ἐτροπώσατο (2) τὸν ἐναντίον Ἀμαλήκ
ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ.
Ὅτε γὰρ ἐφήπλου (3) τὰς χεῖρας,
Σταυροῦ τύπον ποιῶν,
ἐνίσχυνεν ὁ λαὸς (4).
Νυνὶ (5) τῶν πραγμάτων ἡ ἔκβασις (6)
εἰς ἡμᾶς πεπλήρωται . . .*

1. προεικονίσας, 2. κατετρόπωσε, 3. ἀπλωνε, 4. ἐδυνάμωναν οἱ Ἰσραηλῖται, 5. τώρα, 6. ἡ φανέρωσις.

12
19. Η ΔΙΑΘΗΚΗ ΜΕΤΑΞΥ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟ ΟΡΟΣ ΣΙΝΑ
(Ἐξῶδ. ΙΗ' — ΚΑ')

Οἱ Ἰσραηλίται ἔπειτα ἀπό πορείαν τριῶν μηνῶν ἔφθασαν καὶ ἐστρατοπέδευσαν εἰς τὴν πρὸ τοῦ ὄρους Σινᾶ πεδιάδα. Τότε ὁ Θεὸς ἐπροσκάλεσε τὸν Μωυσῆν νὰ ἀναβῆ εἰς τὸ ὄρος καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν :

—Νὰ ἀναγγείλῃς εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας τὰ ἐξῆς : Εἶδατε ὄσα ἔκαμα εἰς τοὺς Αἰγυπτίους καὶ πῶς σᾶς ἐσήκωσα ὡς ἐπὶ πτερύγων ἀετοῦ. Τώρα λοιπόν, ἐάν πραγματικῶς ὑπακούσετε εἰς τὴν φωνὴν μου καὶ φυλάξετε τὴν διαθήκην μου, θὰ εἴσθε δι' ἐμὲ λαὸς περιούσιος ἐξ ὅλων τῶν λαῶν. Διότι ἰδική μου εἶναι ὅλη ἡ γῆ καὶ σεῖς θὰ εἴσθε δι' ἐμὲ ἔθνος ἅγιον.

Ὁ Μωυσῆς τότε κατέβη ἀπὸ τὸ ὄρος, ἐπροσκάλεσεν εἰς συνέλευσιν τοὺς πρεσβυτέρους τῶν Ἑβραίων καὶ ἀνήγγειλεν εἰς αὐτοὺς τοὺς λόγους τούτους τοῦ Θεοῦ. Καὶ τότε ὅλοι ἀπεκρίθησαν μὲ μίαν φωνήν :

—Ὅλα ὄσα εἶπεν ὁ Κύριος θὰ τὰ κάμωμεν.

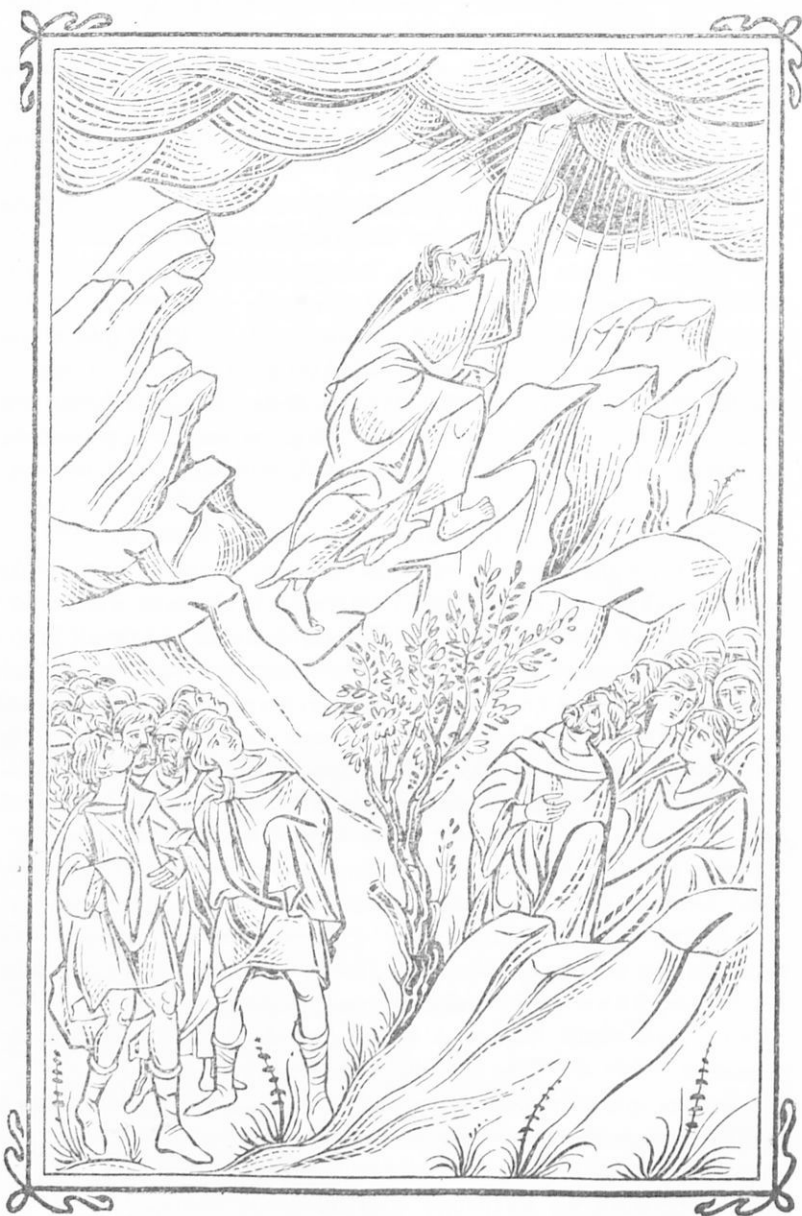
Καὶ ὑπεσχέθησαν ὅτι θὰ ἐκτελοῦν τὰς ἐντολὰς τοῦ μεγάλου Θεοῦ. Τοῦτο ὠνομάσθη διαθήκη καὶ εἶναι ἡ παλαιά, ἡ ὁποία ἐγίνε μεταξὺ Θεοῦ καὶ Ἰσραηλιτῶν εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ.

2. Μετὰ τοῦτο οἱ Ἑβραῖοι ἐνήστευσαν καὶ ἐκαθαρίσθησαν ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ ἔπλυναν τὰ ἐνδύματά τους καὶ τὰ ἐφόρεσαν καθαρὰ. Τὴν τρίτην ἡμέραν ὠδηγήθησαν ὑπὸ τοῦ Μωυσέως εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Σινᾶ. Εἰς τὸ ὄρος ἀνέβηκε μόνον ὁ Μωυσῆς. Πυκνὸν σύννεφον εἶχε σκεπάσει τὸ Σινᾶ, καὶ ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ αὐλάκωναν αὐτό. Τὸ ὄρος ἐσειετο ὀλόκληρον.

Οἱ Ἰσραηλίται τότε κατελήφθησαν ἀπὸ φόβου καὶ ἔτρεμαν. Ἀπὸ ὄλου τὸ ὄρος ἔβγαινε καπνός. Φλόγες καὶ ἤχοι σαλπύγων ἐφάνερον τὴν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους. Τότε ἠκούσθη μία φωνὴ μεγαλοπρεπῆς, ὡσάν βροντὴ μεγάλη, ἡ ὁποία ἔδωκε τὰς ἐντολὰς εἰς τοὺς Ἑβραίους :

«1. Ἐγὼ εἶμαι Κύριος ὁ Θεός σου, ὁ ἐξαγαγὼν σε ἐκ τῆς Αἰγύπτου. Δὲν θὰ ἔχῃς ἄλλους θεοὺς πλὴν ἐμοῦ.

2. Νὰ μὴ κατασκευάζῃς οὐδὲν εἶδωλον οὔτε κανένα ὁμοίωμά, ὄσα ὑπάρχουν εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω καὶ εἰς τὴν γῆν κάτω καὶ μέσα εἰς τὴν θάλασσαν ὑποκάτω τῆς γῆς. Νὰ μὴ προσκυνῆς οὔτε νὰ λατρεύῃς ὅλα αὐτὰ ὡς θεοὺς.



3. Νά μὴ προφέρῃς τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου διὰ ἀσέμαντα πράγματα.

4. Νά ἐνθυμῆσαι τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου νά τὴν εορτάζῃς. Ἐξ ἡμέρας νά ἐργάζεσαι καὶ νά ἐκτελῇς ὅλας τὰς ἐργασίας σου. Κατὰ τὴν ἡμέραν ὅμως τὴν ἐβδόμην νά ἀναπαύεσαι χάριν Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου.

5. Νά τιμᾶς τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, διὰ νά εἶσαι εὐτυχῆς καὶ νά ζήσης πολλὰ χρόνια ἐπὶ τῆς γῆς τῶν πατέρων σου.

6. Νά μὴ φονεύῃς.

7. Νά μὴ μοιχεύῃς.

8. Νά μὴ κλέπτῃς.

9. Νά μὴ μαρτυρῆς μαρτυρίαν ψευδῆ κατὰ τοῦ πλησίον σου, καὶ

10. Νά μὴ ἐπιθυμῆς ὅσα ἔχει ὁ πλησίον σου».

3. Ὅταν ἡ βροντώδης ἐκείνη φωνὴ ἔπαυσεν, ὁ Μωσῆς ἐπῆρε δύο λιθίνας πλάκας, ἐπάνω εἰς τὰς ὁποίας ἔγραψε τὸν νόμον αὐτὸν καὶ τὸν ἔδωκε γράπτων εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας.

Κατόπιν ἔκτισε θυσιαστήριον εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους καὶ προσέφερε θυσίαν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ μετὰ τὸ αἷμα τῶν σφαγίων ἐβράντισε τὸν λαόν.

Τὰς δύο πλάκας τοῦ νόμου ἔθεσε κατόπιν ὁ Μωσῆς εἰς ἓνα κιβώτιον, τὸ ὅποion ὠνομάσθη Κιβώτιος τῆς Διαθήκης.

Σύμφωνα μετὰ τὰς δέκα αὐτὰς ἐντολάς, ὁ Μωσῆς ἔγραψε κατόπιν ὅλην τὴν Νομοθεσίαν τῶν Ἑβραίων, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ὀρίζονται τὰ καθήκοντα τῶν Ἰσραηλιτῶν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον.

Ἀνάγνωσμα

Ὁ νόμος τοῦ Κυρίου

(Ἐξὸδ. Κ' 1-20)

1. Ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς σου, ὅστις ἐξήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας. Οὐκ ἔσονται σοι θεοὶ ἕτεροὶ πλὴν ἐμοῦ.

2. Οὐ ποιήσεις σεαντιῶν εἰδωλον, οὐδὲ παντός ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω, καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασι ἐποκάτω τῆς γῆς. Οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύ-



σεις αὐτοῖς. Ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, Θεός ζηλωτής...

3. Οὐδέ λήρη τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ. Οὐ γὰρ μὴ καθαρίσῃ Κύριος ὁ Θεός σου τὸν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ.

4. Μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων ἀγαθύνει αὐτήν. Ἐξ ἡμέρας ἑορᾶς, καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου. Τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα Κυρίου τῷ Θεῷ σου. Οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον οὐδὲ καὶ ὁ νόμος σου καὶ ἡ θυσία σου, ὁ πῦρ σου (1) καὶ ἡ παιδίσκη σου (2), ὁ βοῦς σου καὶ τὸ ὑποζυγίόν σου καὶ πᾶν κτήνός σου καὶ ὁ προσήλυτος (3) ὁ παροικῶν ἐν σοί. Ἐν γὰρ ἑξ ἡμέραις ἐποίησεν ὁ Κύριος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, καὶ κατέπαυσε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ. Διὰ τοῦτο ἐλόγησε Κύριος τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην καὶ ἡγάσεν αὐτήν.

5. Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ἵνα εἶ σοι γένηται καὶ ἵνα μαζοροχόποιος γένη ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, ἣν Κύριος ὁ Θεός δίδωσί σοι.

6. Οὐ φονεύσεις.

7. Οὐ μοιχεύσεις.

8. Οὐ κλέψεις.

9. Οὐ ψευδομαρτυροῦσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ.

10. Οὐδέ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου, οὐδὲ τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, οὐδὲ τὸν παῖδα αὐτοῦ, οὐδὲ τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὔτε τοῦ βοῦς αὐτοῦ, οὔτε τοῦ ὑποζυγίου αὐτοῦ, οὔτε παντὸς κτήνους αὐτοῦ, οὔτε ὅσα τῷ πλησίον σου εἰσίν.

20. ΚΑΤΑΣΚΟΠΕΥΣΙΣ ΤΗΣ ΧΑΝΑΑΝ (Αριθμ. II^ο — Κ')

18

Οἱ Ἰσραηλῖται ἔμειναν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Σινᾶ ἕνα καὶ πλεόν ἔτος. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ ὁ Μωυσῆς ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὴν Νομοθεσίαν, τὴν ὁποίαν θὰ μάθωμεν κατωτέρω.

Κατὰ τὸ δεῦτερον ἔτος ἀπὸ τῆς ἐξόδου ἐκ τῆς Αἰγύπτου οἱ Ἰσραηλῖται ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὸ Σινᾶ καὶ ἦλθον καὶ ἐστρατοπέδευσαν εἰς τὴν ἔρημον Φαράν, ἡ ὁποία ἦτο μία χώρα κοντὰ εἰς τὴν Χαναάν, εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς Σιναϊκῆς χερσονήσου.

Κατὰ τὴν διάβασιν τῆς ἐρήμου οἱ Ἰσραηλῖται ὑπέφερον ἀπὸ

1. ὁ δοῦλος, 2. ἡ δούλη, 3. ὁ ξένος.

ἔλλειψιν ὕδατος καὶ τροφῆς δι' ἑαυτοὺς καὶ διὰ τὰ ζῷα των. Διὰ τοῦτο παρεπονοῦντο, διεμαρτύροντο, ἔκλαιον καὶ ἔλεγον :

— Ποῖος θὰ μᾶς δώσῃ κρέας νὰ φάγωμεν ; Ἐνθυμούμεθα τὰ ψάρια, τὰ ὁποῖα ἐτρώγαμεν δωρεάν εἰς τὴν Αἴγυπτον, τὰ ἀγροῦρια καὶ τὰ πεπόνια καὶ τὰ πράσα καὶ τὰ κρομμύδια καὶ τὰ σκόρδα. Τώρα ὁ λάρυγγάς μας εἶναι κατάξηρος, καὶ τίποτε ἄλλο δὲν γευόμεθα παρὰ τὸ μάννα, ποῦ εἶναι ἄνοστος.

Ὁ Μωσῆς ἐβλεπε τὸν λαόν του νὰ ὑποφέρῃ καὶ νὰ παραπονῆται καὶ ὑπέφερε ψυχικῶς καὶ αὐτὸς καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ τὸν λυπηθῇ καὶ νὰ τὸν βοηθήσῃ εἰς τὸ βαρὺ ἔργον τῆς κυβερνήσεως τοῦ ὑποφέροντος λαοῦ.

Καὶ ὁ Θεὸς ὑπέσχεθη εἰς τὸν Μωσῆ, ὅτι θὰ τοὺς προμηθεύσῃ κρέας δι' ὀλόκληρον μῆνα. Καὶ τότε ἐσηκώθη ἄνεμος καὶ ἔφερον ὀρτύκια ἀπὸ τὴν θάλασσαν, καὶ ἔρριψεν αὐτὰ εἰς τὸ στρατόπεδον. Καὶ ἐσύναξεν ὁ λαὸς καὶ ἔφαγε καὶ ἐχόρτασεν.

2. Ἀπὸ τὴν ἔρημον Φαράν ὁ Μωσῆς ἐστείλεν εἰς τὴν γῆν Χαναὰν δώδεκα ἰκανοὺς ἄνδρας, ἓνα ἀπὸ ἐκάστην φυλὴν, διὰ νὰ τὴν κατασκοπεύσουν. Αὐτοὶ ἐγύρισαν τὴν χώραν ἀπὸ τὸ ἓνα ἄκρον ἕως τὸ ἄλλο.

Ὅταν, ἔπειτα ἀπὸ πολλὰς ἡμέρας, ἐπανῆλθον, εἶπον εἰς τὴν συγκέντρωσιν τοῦ λαοῦ, ὅτι ἡ χώρα εἶναι εὐφορωτάτη, καὶ ἔφεραν δείγματα ἀπὸ τοὺς καρπούς της, τοὺς ὁποίους ἐθαύμασαν οἱ Ἰσραηλῖται.

Αὐτὰ εἶπον ἀπὸ τοὺς δώδεκα ἀπεσταλμένους ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καὶ ὁ Χάλεβ. Καὶ συνεπλήρωσαν οἱ ἄλλοι δέκα, ὅτι ναὶ μὲν ἡ χώρα εἶναι εὐφορωτάτη καὶ ἀληθῶς ρεεὶ μέλι καὶ γάλα, ἔχει ὁμως πόλεις ὠχυρωμένας καὶ κατοίκους ἄνδρας γενναίους καὶ ἰσχυροὺς, οἱ ὅποιοι τὴν φυλάσσουν.

Οἱ Ἰσραηλῖται, ὅταν ἤκουσαν αὐτὰ, ἐδειλίασαν καὶ ἐγόγγυζον ἐναντίον τοῦ Μωσέως καὶ τοῦ Ἀαρών. Ἐσκέφθησαν μάλιστα νὰ στασιάσουν καὶ νὰ ἐκλέξουν ἄλλους ἀρχηγούς, διὰ νὰ τοὺς ἐπαναφέρουν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ὁ Μωσῆς δὲ καὶ ὁ Ἀαρών τοὺς ἐβαρέθησαν διὰ τὴν ἀπιστίαν των καὶ τὴν συχνὴν σκληροκαρδίαν των. Καὶ δὲν τοὺς ἐπέπληξαν.

3. Τότε ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καὶ ὁ Χάλεβ ἐπέπληξαν τὸν λαὸν καὶ τοῦ συνέστησαν νὰ ἔχη πίστιν εἰς τὸν Θεόν, ποῦ

ὕπηρεν ἕως τώρα βοηθός καί σωτήρ του, καί τὸν ἐβεβαίωσαν ὅτι μὲ τὴν βοήθειάν του θὰ κυριεύσουν τὴν Χαναάν.

Ἄλλ' οὔτε νὰ ἀκούσουν ἤθελον οἱ Ἰσραηλῖται περὶ κατακτήσεως τῆς Χαναάν, καί ἐπεχείρησαν μάλιστα νὰ τοὺς λιθοβολήσουν. Ἡ πράξις των αὐτῇ ἐφάνερον ἐπίσταν εἰς τὸν Θεόν. Διὰ τοῦτο τοὺς ἐτιμώρησεν ὁ Θεός, νὰ μὴ εἰσέλθουν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὅσοι ἀπ' αὐτοὺς ἦσαν εἴκοσιν ἐτῶν καί ἄνω, πλὴν τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ καί τοῦ Χάλεβ, ἀλλὰ νὰ περιπλανῶνται ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη εἰς τὴν ἔρημον, ἕως ὅτου ἀποθάνουν.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐτιμώρησεν ὁ Θεός ὄλους ἐκείνους τοὺς Ἰσραηλῖτας, οἱ ὅποιοι, ἐνῶ εἶχον ἴδει πολλὰς φορές μὲ τὰ μάτια των τόσα θαύματα καί ἐδοκίμασαν τὴν προστασίαν του, ἔδειξαν ἀπιστίαν, ἀσέβειαν καί ἀχαριστίαν πρὸς αὐτόν.

21. ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΑΡΩΝ. Ο ΧΑΛΚΟΥΣ ΟΦΙΣ. Η ΠΡΟΦΗΤΕΙΑ ΤΟΥ ΒΑΛΑΑΜ (Ἄριθ. Κ' — ΚΔ')

Οἱ Ἰσραηλῖται ἐπέστρεψαν τώρα εἰς τὴν ἔρημον τῆς Πετραίας Ἀραβίας καί ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη περιεπλανῶντο εἰς αὐτήν.

Περὶ τὸ τέλος τῆς περιπλανήσεως αὐτῆς, καί ἐνῶ οἱ Ἰσραηλῖται εὐρίσκοντο εἰς τὰ ὄρια τῆς Ἰδουμαίας, ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 123 ἐτῶν ὁ γέρον Ἀαρών, ὁ πρῶτος ἀρχιερεὺς τῶν Ἑβραίων, ὁ μεγαλύτερος, ὅπως γνωρίζομεν, ἀδελφὸς τοῦ Μωυσέως καί πολῦτιμος συνεργάτης αὐτοῦ εἰς τὴν κυβέρνησιν τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ὁ λαὸς τὸν ἐθρήνησεν ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας.

Διάδοχος τοῦ Ἀαρών ὠρίσθη ὁ υἱὸς του Ἐλεάζαρ. Εἰς τὸ ἐξῆς δὲ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἑβραίων ἐλαμβάνοντο ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἀαρών, λεγόμενοι ἀρχιερεῖς κατὰ τὴν τάξιν Ἀαρών.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀαρών οἱ Ἰσραηλῖται παρέκαμψαν τὴν Ἰδουμαίαν καί ἦλθον εἰς τὴν Μωάβ, ἡ ὁποία κεῖται ἀνατολικῶς τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης.

Εἰς τὸν δρόμον τοὺς ἐπετέθησαν οἱ Χαναναῖοι, καί πολλοὺς ἐκακοποίησαν. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἔλειψαν ἀπ' αὐτοὺς καί πάλιν τὸ νερὸ καί αἱ τροφαὶ καί ἐτρέφοντο μόνον μὲ τὸ μάννα.

Νέοι τότε γογγυσμοί, διαμαρτυρίαι καὶ παράπονα ἠκούσθησαν ἐναντίον τοῦ Μωυσέως καὶ τοῦ Θεοῦ.

—'Αηδίασεν, ἔλεγαν, ἡ ψυχὴ μας τὸν ἀνούσιον τοῦτον ἄρτον (τὸ μάννα). Σὺ εἶσαι αἰτία, ἔλεγαν εἰς τὸν Μωυσῆ, ποῦ μᾶς ἔφερες ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἐδῶ διὰ νὰ ἀποθάνωμεν εἰς τὴν ἔρημον.



2. Τότε ὁ Θεός, διὰ νὰ τιμωρήσῃ τὴν ἀπειθειάν των, ἀπέστειλεν ἐναντίον των ὄφεις φαρμακεροὺς καὶ θανατηφόρους, οἱ ὅποιοι ἐδάγκωναν τοὺς Ἰσραηλίτας. Καὶ λαὸς πολὺς ἐκ τοῦ Ἰσραὴλ ἀπέθανε, λέγει ἡ Ἁγία Γραφή. "Ἐντρομος λοιπὸν ὁ λαὸς καὶ μετανοημένος ἦλθε πρὸς τὸν Μωυσῆ καὶ τοῦ εἶπε :

—'Αμαρτήσαμεν, διότι ἐλαλήσαμεν ἐναντίον τοῦ Κυρίου καὶ ἐναντίον σοῦ. Παρακάλεσε λοιπὸν τὸν Κύριον νὰ μᾶς συγχωρήσῃ καὶ νὰ σταματήσῃ τὴν τιμωρίαν του αὐτῆν.

Ὁ Μωυσῆς ἔκαμε τότε δέησιν πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ του. Καὶ κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ κατεσκευάσεν ἕνα χάλκινον ὄφιν, τὸν ὁποῖον ὕψωσεν ἐπὶ ἑνὸς ξύλου, καὶ εἶπεν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας:

—Ὅποιοι δαγκάνεται ἀπὸ ὄφιν νὰ ἀτενίζῃ τὸν χάλκινον τοῦτον ὄφιν καὶ δὲν θὰ ἀποθνήσκῃ, ἀλλὰ θὰ θεραπευεῖται ἀμέσως.

Τοιουτοτρόπως ἐσώθησαν οἱ Ἰσραηλίται.

Ὁ χάλκινος αὐτὸς ὄφιν εἶναι τύπος καὶ προεικόνισις τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος σῶζει τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὰ δαγκάματα τοῦ νοητοῦ ὄφεως, δηλ. τοῦ διαβόλου.

Ὁ ἴδιος ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδίδαξε τοῦτο, ὅταν εἶπε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους:

—Καθὼς ὁ Μωυσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, τοιουτοτρόπως πρέπει νὰ ὕψωθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα μὴ χάνεται πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτόν, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ αἰώνιον ζωὴν. (Ἰωάν. 3, 14).

3. Ὁ βασιλεὺς τῶν Μωαβιτῶν, ἐπειδὴ κατετρόμαξεν, ὅταν ἔμαθεν ὅτι οἱ Ἰσραηλίται ἔφθασαν εἰς τὰ σύνορά του, κατέφυγεν εἰς ἕνα προφήτην καὶ μάγον τῆς περιοχῆς ἐκείνης, τὸν Βαλαάμ, καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ βασιλείον του διὰ νὰ καταρασθῇ τοὺς Ἰσραηλίτας, καὶ ἔτσι νὰ δυνηθῇ νὰ τοὺς νικήσῃ.

Ἄλλ' ὁ Βαλαάμ, ἀντὶ νὰ καταρασθῇ, εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ ἐπροφήτευσεν ὅτι θὰ νικήσουν οἱ Ἰσραηλίται.

Μάλιστα προεἶπεν, ὅτι ἐκ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐπρόκειτο νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὸ μέλλον Βασιλεὺς ἐξουσιαστής τοῦ κόσμου, ὅτι ἡ καταγωγὴ, ἡ ἀξία του καὶ ἡ ἀποστολὴ του θὰ ἦτο ὑψηλὴ καὶ μεγάλη, ὅτι θὰ ἔλαμπε διὰ τὰ μεγάλα του κατορθώματα, ὅπως λάμπει ὁ ἥλιος ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἐμφανισεῶς του εἰς τὴν γῆν θὰ ἀνατείλῃ λαμπρὸν ἄστρον εἰς τὸν οὐρανόν.

Τοιουτοτρόπως ὁ Βαλαάμ ἐπροφήτευσεν τὸ λαμπρὸν μέλλον τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ τὴν ἔλευσιν εἰς τὸν κόσμον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

22. ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΩΥΣΕΩΣ ('Αριθ. ΚΖ'. Λευιθ. ΑΑ' — ΑΔ')

Όταν οί 'Ισραηλίται εύρίσκοντο εις τήν χώραν Μωάβ, απέθανε και ό Μωυσήσ. Με πολλές δυσκολίας και με πολυετείς κόπους εΐχε φέρει τούς 'Εβραίους εις τά σύνορα τής γής τής έπαγγελίας, πλησίον τοῦ 'Ιορδάνου ποταμοῦ.

'Επειδή εΐχε προειδοποιηθῆ από τόν Θεόν, ότι έπλησίαζε τό τέλος του, προσηυχῆθη και εΐπε :

—Κύριε και Θεέ μου, σύ πού εδειξες εις έμέ τόν δοῦλον σου τό μεγαλειόν και τήν παντοδυναμίαν σου, σε παρακαλώ να μου έπιτρέψης να ἴδω πριν αποθάνω τήν χώραν, ή όποία είναι πέραν τοῦ 'Ιορδάνου, τās ώραιάς πεδιάδας της και τὰ ώμορφα ὄρη της.

Και ό Θεός του εΐπε να αναβῆ εις μίαν κορυφήν του ὄρους Νεβώ.

—'Από εκεί θα ἴδης τήν γήν, πού θα δώσω εις τούς 'Ισραηλίτας και θα εύχαριστήσης τούς ὀφθαλμούς σου.

2. Προσεκάλεσε κατόπιν ό Μωυσήσ τούς 'Ισραηλίτας και τούς άνήγγειλεν, ότι ό Θεός εξέλεξεν ώς διάδοχόν του τόν 'Ιησοῦν τοῦ Ναυῆ, εις τόν ὅποιον πρέπει να ὑπακούουν. Αὐτός θα φέρη εις πέρας τό έργον του.

'Επειτα έκάλεσε τούς ἱερείς και τούς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ και παρέδωσεν εις αὐτούς τὰ βιβλία τοῦ νόμου, τὰ ὅποια εΐχε γράψει ό ἴδιος, και τούς διέταξε να τὰ αναγνώσουν ένώπιον ὄλου τοῦ λαοῦ. 'Υπενθύμισεν εις αὐτούς τās εύεργεσίας τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτούς, και τούς εξώρκισε να φυλάττουν παντοτινήν πίστιν εις αὐτόν. 'Αλλά τούς ὑπενθύμισε συγχρόνως και τās τιμωρίας, πού ὑπέστησαν αὐτοί και οί πατέρες των, ὁσάκις παρέβησαν τόν νόμον τοῦ Θεοῦ.

'Ο Μωυσήσ προεΐπεν επίσης, ότι ό Θεός θα αποστείλῃ εις τόν κόσμον μέγαν προφήτην και νομοθέτην και άρχηγόν, ὅστις θα προέλθῃ έκ τής φυλῆς τοῦ 'Ιούδα. Και προέτρεψε τούς 'Ισραηλίτας να πιστεύσουν και να ὑπακούσουν εις αὐτόν. 'Ενοούσε τόν Κύριον ἡμῶν 'Ιησοῦν Χριστόν.

3. 'Ο Μωυσήσ ένεπνεύσθη τέλος από τό μεγαλειόν τοῦ Θεοῦ και από τήν άπειρον αὐτοῦ εύσπλαγγινίαν και αγαθότητα τόν ώραιόν εκείνον ὕμνον, ό ὁποῖος είναι τό κύκνειον,

δηλ. τὸ ἐπιθανάτιον, ἕσμα αὐτοῦ καὶ λαμβάνεται ὡς ἡ δευ-
τέρα ᾠδὴ τῆς ἑβραϊκῆς καὶ χριστιανικῆς Ὑμνολογίας.

Ὁλη ἡ ἱστορία τῶν Ἑβραίων περιλαμβάνεται μὲ συντομίαν
εἰς τὴν ὠραίαν αὐτὴν ᾠδὴν. Ἴδου μερικοὶ στίχοι ἀπὸ αὐτὸ τὸ
ὠραῖον ἕσμα τοῦ Μωυσέως :

*Πρόσσεχε, οὐρανέ, θὰ λαλήσω
καὶ ἄς ἀκούσῃ ἡ γῆ τοὺς λόγους μου.
Ἡ διδασκαλία μου ἄς σταλάξῃ ὡς βροχὴ
καὶ ὁ λόγος μου ἄς καταβῆ ὡσάν δροσιά.
Ὡσάν βροχὴ ἐπάνω εἰς τὴν γλῶσσην
καὶ ὡσάν χιὼν ἐπάνω εἰς τὸν χόρτον.
Θὰ ἑμνήσω τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου.
Ἀποδώσατε κάθε μεγαλεῖον εἰς τὸν Κύριον.
Αὐτοῦ εἶναι Θεὸς ἀξιόπιστος
καὶ οἱ νόμοι του δίκαιοι...*



Μετὰ ταῦτα ἀνέβηκεν ὁ Μωυσεὺς εἰς τὸ ὄρος Νεβώ, ἀπὸ
τὴν κορυφὴν τοῦ ὁποίου ἐφάνη θαυμάσιον τὸ θέαμα τῆς Πα-

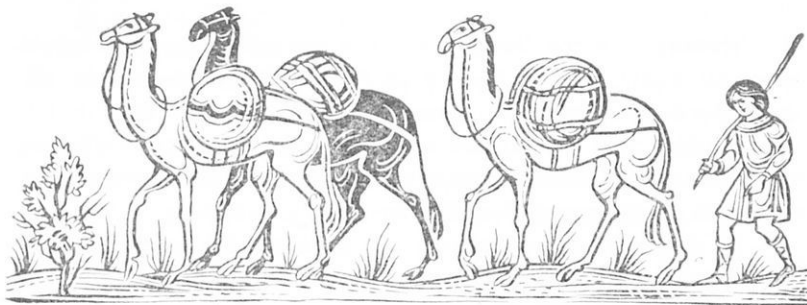
λαιστίνης. Ἄπ' ἐκεῖ ἄγγελος Κυρίου ἔδειξεν εἰς τὸν Μωυσῆ τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἀξιώθηκε καὶ αὐτὸς νὰ εἰσέλθῃ. Ἀγανακτησμένος ἀπὸ τὸν ἀχάριστον καὶ σκληροτράχηλον λαὸν τοῦ Ἰσραὴλ, εἶχε κάποτε καὶ αὐτὸς σὰν ἄνθρωπος πικράνει τὸν Θεόν, διότι δὲν ἔδειξε τότε ὄσσην ἔπρεπε πίστιν εἰς αὐτόν, ἀλλὰ ἄφησε τὸν λαόν, χωρὶς νὰ τὸν ἐπιπλήξῃ (κεφ. 20).

4. Ὁ Μωυσῆς ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 128 ἐτῶν. Οἱ Ἰσραηλιταὶ τὸν ἔθαψαν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Νεβῶ καὶ τὸν ἐπένησαν ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας. Ἡ Ἐκκλησία μας τὸν ὀνομάζει «ὑπέρτατον τῶν φιλοσόφων, σοφώτατον τῶν νομοθετῶν καὶ τῶν ιστοριογράφων ἀπάντων ἀρχαιότατον». Τὸν ἑορτάζει εἰς τὰς 4 Σεπτεμβρίου.

Ὁ Μωυσῆς ὑπῆρξε πράγματι μέγας νομοθέτης, μέγας κυβερνήτης τοῦ λαοῦ, μέγας συγγραφεὺς, ὡς ἱστορικός καὶ ὡς ποιητής, καὶ μέγας προφήτης. Εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην λέγεται θεόπτης, δηλ. προφήτης, ὁ ὁποῖος εἶδε τὸν Θεὸν καὶ συνωμίλησε μαζί του «ἐνώπιος ἐνωπίω». Ὑπῆρξε πραγματικῶς μέγας.

Τὸ ἔργον τοῦ Μωυσέως, ἰδίως τὸ νομοθετικόν καὶ προφητικόν, παραβάλλεται πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ μέγας Μωυσῆς ὑπῆρξε πρόδρομος τοῦ Χριστοῦ, ὁ δὲ νόμος του ἐχρησίμευσεν ὡς παιδαγωγὸς εἰς Χριστόν. Αὐτὸν τὸν νόμον, ἰδίως τὸν ἠθικόν, ὁ Χριστὸς τὸν ἐτελειοποίησεν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους κυρίως ὁμιλίαν του (Ματθ. Ε'—Ζ').

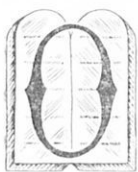




PERIODOS TETARTH

Ο ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΜΩΥΣΕΩΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ ΕΙΣ ΧΡΙΣΤΟΝ

23. Ο ΗΘΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ (΄Εξόδ. ΚΕ΄ και Λευι. Θ΄)



Μωυσης μέ βάσιν τās δέκα έντολάς, τās όποίας έμάθαμεν, έγραψε κατόπιν όλην τήν νομοθεσίαν του, ή όποία ρυθμίζει λεπτομερώς τās καθήκοντα τών ΄Ισραηλιτών πρός τόν Θεόν και μεταξύ των. ΄Η νομοθεσία αύτή διαιρείται εις τρία μέρη. Τόν ήθικόν νόμον, τόν τελετουργικόν

και τόν πολιτικόν.

2. Ό ήθικός νόμος κυρίως είναι αύται αι δέκα έντολάι, τās όποίας ανέπτυξε κατόπιν έν λεπτομερεία ό Μωυσης. Σύμφωνα με αύτάς οι ΄Ισραηλιται πρέπει να ζώσιν ως άγιοι, διότι άγιος, δηλ. αναμάρτητος, είναι ό Θεός.

Διά να είναι άγιοι οι άνθρωποι, πρέπει να αποστρέφονται τούς μάγους, τούς κακούς ανθρώπους και τούς ειδωλολάτραι. Πρέπει να τιμώσι τούς γονεΐς των, και να μη έργάζονται κατά τās έορτάς.

Κατά τόν ήθικόν νόμον άπαγορεύεται ή κλοπή, τó ψευδος και ή συκοφαντία του πλησίον. Άπαγορεύεται επίσης ή ψευδορκία και ή έπιορκία, καθώς και ή χρησιμοποίησις του όνόματος του Θεου χωρίς σπουδαίον λόγον. Δέν πρέπει οι άνθρωποι να άδικούν τόν πλησίον των, ούτε να άρπάζουν και να καταχρώνται τόν μισθόν του ύπρέτου των. Να μη περιπαίζουν τόν κωφόν και να μη περιγελούν τόν τυφλόν.

Ἐπίσης ἕκαστος Ἰσραηλίτης δὲν πρέπει νὰ μισῇ τὸν ἀδελφόν του, ὀφείλει δὲ νὰ ἀγαπᾷ μὲ ὄλην του τὴν ψυχὴν τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον του, ὅπως ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτὸν του.

Οἱ δικασταὶ δὲν πρέπει νὰ δικάζουν μὲ ἀδικίαν, οὔτε νὰ λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν προσωπικὰς γνωριμίας καὶ συστάσεις, ἀλλὰ νὰ δικάζουν μὲ δικαιοσύνην.

Οἱ ἔμποροι ἀπαγορεύεται νὰ ζυγίζουν ἑλλιποβαρῶς καὶ νὰ μετροῦν ψευδῶς. Εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἔχουν μέτρα καὶ ζύγια δίκαια καὶ ἀκριβῆ.

Ὅλοι ὀφείλουν νὰ σηκώνωνται ἐνώπιον τῶν γερόντων, ἂν κάθωνται, καὶ νὰ τιμοῦν τὸ πρόσωπον τῶν μεγαλυτέρων τῶν. Νὰ περιποιῶνται τοὺς ξένους καὶ νὰ τοὺς φιλοξενοῦν. Νὰ ἀγαποῦν καὶ νὰ ἐλεοῦν τοὺς πτωχοὺς. Χάριν αὐτῶν πρέπει οἱ γαιοκτήμονες νὰ ἀφήνουν ὀλίγους καρποὺς κατὰ τὴν συγκομιδὴν (θερισμόν, τρυγητὸν κλπ.).

3. Ἦσαν τέλος ὑποχρεωμένοι οἱ Ἰσραηλιταὶ νὰ θεωροῦν ὡς ἀκάθαρτα τὰ θνησιμαῖα (ψόφια) ζῶα καὶ νὰ μὴ τὰ πλησιάζουν οὔτε νὰ τρώγουν αὐτά. Ὅμοίως νὰ μὴ τρώγουν τὸ χοιρινὸν κρέας, τὸ ὁποῖον ἔτρωγαν οἱ εἰδωλολάτραι.

Ἡ γυνή, ὅταν γεννήσῃ, ὀφείλει μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸν Ναὸν τὸ νεογέννητον, διὰ νὰ ἀγιασθῇ, νὰ προσφέρῃ δὲ θυσίαν ἓνα ζευγὸς τρυγόνων ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν.

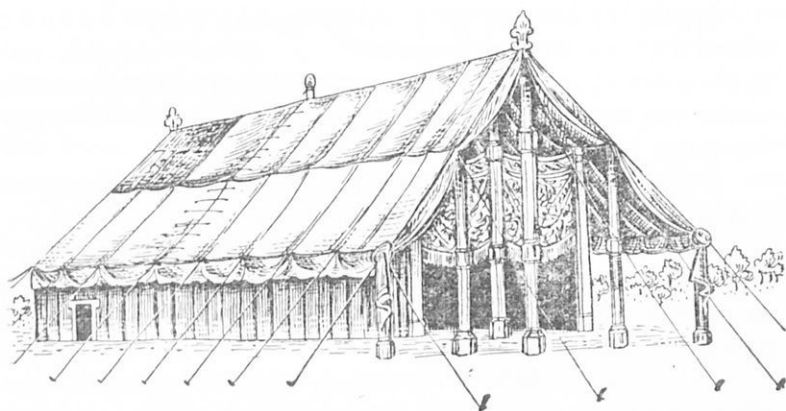
Αὐταὶ εἶναι αἱ κυριώτεραι διατάξεις τοῦ ἠθικοῦ νόμου τοῦ Μωυσέως, τὰς ὁποίας ἔγραψεν οὗτος μαζί μὲ ὄλην τὴν νομοθεσίαν του εἰς τὴν Πεντάτευχον, ἥτοι εἰς τὰ πέντε πρῶτα βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης (Γένεσις, Ἔξοδος, Ἀριθμοί, Λευϊτικόν, Δευτερονόμιον).

24. Η ΣΚΗΝΗ ΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ (Ἐξόδ. ΚΑ' καὶ ἔξης)

Ὁ τελετουργικὸς νόμος τοῦ Μωυσέως κανονίζει τὸν τόπον, τὸν τρόπον καὶ τὸν χρόνον τῆς λατρείας τῶν Ἰσραηλιτῶν, ἥτοι ὀμιλεῖ διὰ τὸν ναόν, τὰς τελετὰς καὶ τὰς ἐορτάς.

Ὁ πρῶτος ναὸς, τὸν ὁποῖον κατεσκεύασεν ὁ Μωυσῆς, ἦτο κινητὸς, διότι οἱ Ἰσραηλιταὶ δὲν εἶχαν ἀκόμη ἐγκατασταθῆ εἰς τὴν Χαναάν. Διὰ τοῦτο ὁ ναὸς αὐτὸς ὀνομάζεται σκηνὴ καὶ μάλιστα Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου.

Ἡ Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου ἦτο κατασκευασμένη ἀπὸ σανίδας ἐπιχρυσωμένας μὲ μεγάλην τέχνην καὶ πολυτέλειαν. Ἡ Σκηνὴ ὠνομάσθη τοῦ Μαρτυρίου, διότι μέσα εἰς αὐτὴν ἐφυλάσσετο ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, δηλαδή τὸ κιβώτιον μὲ τὰς δέκα ἐντολάς καὶ τὰς λοιπὰς μαρτυρίας. Αὐταὶ ἐμαρτυροῦσαν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας τὴν συμφωνίαν τῶν μὲ τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἰδιαιτέραν εὐνοίαν τοῦ Θεοῦ πρὸς αὐτούς, δηλ. τὴν διαθήκην τοῦ Σινᾶ.



Ἡ Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου ἦτο διηρημένη εἰς δύο μέρη μὲ ἓνα χρυσοῦφαντον ὕφασμα, τὸ ὁποῖον ἐλέγετο καταπετάσμα. Τὸ ἓνα μέρος ἐλέγετο ἅγιον καὶ τὸ ἄλλο, εἰς τὸ βάθος τοῦ καταπετάσματος, ὠνομάζετο ἄδυτον ἢ ἅγιον ἁγίων.

“Ὅλον τὸν ναὸν τοῦτον περιέβαλλεν αὐλή.

2. Μέσα εἰς τὸ ἄδυτον ὑπῆρχεν ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, ἡ ὁποία ὠνομάζετο καὶ Κιβωτὸς τοῦ Μαρτυρίου.

Αὕτῃ ἦτο κατασκευασμένη ἀπὸ ξύλον καὶ εἶχεν ἐπενδυθῆ ἀπὸ μέσα καὶ ἀπὸ ἔξω μὲ καθαρὸν χρυσοῦν. Ἐπάνω ἦτο σκεπασμένη μὲ χρυσοῦν κάλυμμα, καὶ ἐπὶ τοῦ καλύμματος καὶ γύρω-γύρω ὑπῆρχεν ἓνας χρυσοῦς στέφανος. Εἰς τὰ ἄκρα δὲ τοῦ καλύμματος ἐστέκοντο γονατιστοὶ δύο χρυσοὶ ἄγγελοι (χερουβεῖμ), οἱ ὁποῖοι ἐκάλυπτον τὴν Κιβωτὸν μὲ τὰς πτέρυγας τῶν.

Μέσα εἰς τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης εἶχαν τοποθετηθῆ:

α') αί δύο λίθιναι πλάκες, ἐπί τῶν ὁποίων εἶχε γράψει ὁ Μωυσῆς τὰς δέκα ἐντολάς, β') ἡ βλαστῆσσα ράβδος τοῦ ἀρχιερέως Ἀαρὼν καὶ γ') ἡ χρυσοῦ στάμνα, ἡ περιέχουσα τὸ μάννα.

Μέσα εἰς τὰ ἅγια τῶν ἀγίων ἢ τὸ ἄδυτον ἐπίστευον οἱ Ἰσραηλίται ὅτι ἦτο παρῶν ὁ Θεός, ὅτι ἐκεῖ ἐδέχετο τὴν λατρείαν τοῦ λαοῦ, καὶ ὅτι ἀπ' ἐκεῖ ἐδίδε τὰς διαταγὰς του.

3. Εἰς τὸ ἅγιον ἢ τὰ ἅγια ὑπῆρχεν:

α') Ἡ τράπεζα τῆς προθέσεως ἢ προσφορᾶς, ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν ἐτοποθετοῦσαν δώδεκα ἄρτους, τοὺς ὁποίους ἀλλάζαν κάθε ἐβδομάδα. Οἱ δώδεκα αὐτοὶ ἄρτοι ἐδήλωναν τὰς δώδεκα φυλὰς τῶν Ἑβραίων, αἱ ὁποῖαι ἐλάτρευον τὸν Θεόν.

β') Ἡ ἐπτάφωτος λυχνία, ἡ ὁποία ἦτο χρυσοῦ καὶ ἀναμμένη διαρκῶς νύκτα καὶ ἡμέραν' καὶ

γ') Τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος, τὸ ὁποῖον ἦτο μικρὸς βωμὸς χρυσοῦς καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου καθημερινῶς, πρωῖαν καὶ ἑσπέραν, προσεφέρετο εἰς τὸν Θεόν θυμίαμα (λιβάνι).

Τέλος εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου ὑπῆρχε:

α') ὁ χάλκινος λουτήρ, ὅπου πρὸ τῆς θυσίας οἱ ἱερεῖς ἔπλυνον τὰς χεῖρας των, καὶ β') τὸ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτωμάτων, πού ἦτο βωμὸς, ἐπάνω εἰς τὸν ὁποῖον ἔκαιε πάντοτε φωτιά, καὶ ὅπου ἐθυσιάζοντο καὶ ἐκαίοντο τὰ ζῷα.

25. Ο ΚΛΗΡΟΣ. ΑΙ ΙΕΡΑΙ ΤΕΛΕΤΑΙ. ΑΙ ΘΥΣΙΑΙ (*Εξῆδ. ΚΕ' — Μ') 23

Κληρικοὶ λέγονται οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀφιερῶσει τὸν ἑαυτὸν τους εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ.

Ὅλοι οἱ κληρικοὶ τῶν Ἑβραίων ἐλαμβάνοντο ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Λευῖ. Ὁ Θεὸς ἐξέλεξε μεταξὺ τῶν δώδεκα φυλῶν τὴν φυλὴν τοῦ Λευῖ διὰ νὰ τὸν ὑπηρετῇ εἰς τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου καὶ τὸν ναόν, καὶ διὰ νὰ τελῇ τὰς ἱεράς τελετὰς καὶ νὰ προσφέρῃ τὰς θυσίας.

Τὴν φυλὴν αὐτὴν ἐξέλεξεν ὁ Θεὸς ὡς ἐξῆς: Διέταξε τὸν Μωυσῆ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους κάθε φυλῆς μίαν ράβδον. Τὰς δώδεκα αὐτὰς ράβδους ἔθεσεν ὁ Μωυσῆς ἐντός

της Σκηνης του Μαρτυριου, και ειπεν εις τους Ισραηλιτας, οτι εκεινη η φυλη θα ιερατευη, της οποιας η ραβδος θα βλαστηση. Εβλαστησε δε η ραβδος της φυλης του Λευι, της οποιας αρχηγος ητο τότε ο Ααρων. Δια τουτου οι κληρικοι των Ισραηλιτων λεγονται Λευιται.

Οι κληρικοι εχωριζοντο εις τρεις ταξεις η βαθμους :

α') Τους κυριως λευιτας, οι οποιοι ησαν βοηθοι των ιερων και εκαναν τας εκτος της Σκηνης διαφορους υπηρεσιас.

β') Τους ιερεϊς, οι οποιοι κατηγοντο απο την οικογενειαν του Ααρων, και ειχον ως εργον να τελουν τας διαφορους θυσιας, να παρασκευαζουν τους αρτους της προθεσεως, να ριπτουν ελαιον εις την επταφωτον λυχνιαν, και να προσφέρουν δυο φορας την ημεραν θυμιαμα εις το θυσιαστηριον του θυμιαματος. Οι ιερεϊς ησαν πολλοι και διηρουντο εις εφημεριас και

γ') Τους αρχιερεϊς. Ο αρχιερευς ητο ο αρχηγος, η κεφαλη του Ιουδαϊκου κληρου. Ητο εκαστοτε εις και ισόβιος. Διαδοχος του αρχιερεως μετα τον θανατον αυτοου εξελεγετο ο πρωτοτοκος αυτοου υιου. Μεταξυ των καθηκόντων αυτοου ητο να επιτηρηη τον ναον, να υπηρετηη εις τα αγια των αγιων και να εκτελη και δικαστικα καθηκοντα.

2. Ο Μωυσης ωρισεν, οπως αι δημοσαι προσευχαι γινονται εις την Σκηνην του Μαρτυριου (τον ναον) και εις τας συναγωγας. Αι προσευχαι εγινοντο την πρωταν και την εσπεραν, οποτε εισηρχετο ο ιερευς εις το αγιον και εκαιε θυμιαμα.

Οι αλλοι Ισραηλιται εστεκοντο εις την αυλην και προσηυχοντο. Προσηυχοντο δε ορθοι η γονατιστοι η προσκυνοντες.

“Οταν προσηυχοντο ορθοι η γονατιστοι υψωναν τα χερια και τα ματια προς τον ουρανόν. “Οταν δε προσηυχοντο προσκυνοντες, τότε επεφταν με το προσωπον εις την γην.

3. Αι θυσιαι εις τους Εβραιους ησαν δυο ειδων : αιματηραι και αναίμακτοι.

Αιματηρά ελεγετο η θυσια, όταν δια της σφαγης του ζωου εχυνετο αιμα.

Υπηρχον ομως και αι αναίμακτοι θυσιαι, κατα τας οποιας προσεφερον εις τον Θεον αρτον, αλευρα, οϊνον, καρπους της γης, ελαιον και αλλα ως δωρα.

Εἰς τὰς αἵματηρὰς θυσίας ὁ ἱερεὺς μὲ τὸ αἷμα τοῦ ζώου ἔρράντιζε τὸ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν ὑπὲρ ἐκείνου, ὁ ὁποῖος προσέφερε τὴν θυσίαν.

“Ὅταν τὸ ζῶον ἐκαίετο ὅλον ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, ἐλέγετο ὀλοκαύτωμα καὶ ἡ θυσία ὀλοκαύτως. “Ἄλλως ἐκαίοντο μόνον τὰ ἐντόσθια τοῦ ζώου, τὸ δὲ ὑπόλοιπον κρέας ἔτρωγαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ προσφέροντες τὴν θυσίαν, ὡς καὶ ὁ λαός.

Ὁ Μωσῆς διέταξεν ἀκόμη, ἵνα κατὰ τὴν ὀγδόην ἡμέραν ἀπὸ τὴν γέννησιν κάθε ἀρσενικοῦ τέκνου γίνεται ἡ περιτομή. Τότε ἔδιδαν καὶ τὸ ὄνομα εἰς τὸ νεογέννητον.

Ὅσακις ὁ Ἰσραηλίτης ἔκανε κανένα βαρὺ ἀμάρτημα, ἔπρεπε νὰ τελέσῃ τὴν τελετὴν τοῦ ἀγνισμοῦ, μὲ τὴν ὁποίαν ἐκαθαρίζετο καὶ ἐγένετο ἀγνός, δηλαδὴ καθαρός, ἅγιος (ἀγιασμός).

Τέλος ὁ Μωσῆς ὠρίσε τὰς νηστείας. Αἱ νηστεία ἦσαν τακτικαὶ καὶ ἔκτακτοι. Αἱ τακτικαὶ νηστεία ἐγίνοντο δύο ἡμέρας τὴν ἑβδομάδα, καὶ κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἐξιλασμοῦ. Αἱ δὲ ἔκτακτοι ὠρίζοντο, ὅταν ἐγένετο καμμία θεομηνία, ἥτοι ἐπιδημία, ἀνομβρία, πλημμύρα, σεισμός, πυρκαϊὰ κλπ.

26. ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ (Ἐξῆδ. ΚΔ' καὶ ἐξῆς καὶ ΙΒ'. Ἀγῶδ. ΚΘ')

Τακτικὴ ἑβδομαδιαία ἑορτὴ ἦτο τὸ Σάββατον. Σύμφωνα μὲ τὴν τετάρτην ἐντολὴν τοῦ Δεκαλόγου, οἱ Ἰσραηλίται ὤφειλον ἐξ ἡμέρας νὰ ἐργάζωνται, τὴν δὲ ἑβδόμην νὰ ἀναπαύωνται καὶ νὰ τὴν ἀφιερῶνουν εἰς τὸν Θεόν. Διὰ τοῦτο ἡ ἡμέρα ἡ ἑβδόμη ὠνομάσθη Σάββατον, δηλαδὴ ἀνάπαυσις.

Ἄλλη τακτικὴ ἑορτὴ, ἡ ὁποία ἐωρτάζετο τὴν πρώτην ἐκάστου μηνός, ἦτο ἡ νοσηνια, δηλ. ἡ νέα σελήνη, διότι ἡ σελήνη ἐλέγετο ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους καὶ μὴνη (νεομηνία).

Οἱ Ἰσραηλίται εἶχαν ἡμερολόγιον μὲ δέκα τρεῖς μῆνας, διότι οἱ μῆνες τῶν ἦσαν σεληνιακοὶ μὲ 28 ἡμέρας ἕκαστος. Ἐπομένως ἐώρταζον τὴν πρώτην ἡμέραν ἐκάστου μηνός, κατὰ τὴν ὁποίαν συνέπιπεν ἡ ἐμφάνισις τῆς νέας μῆνης — σελήνης.

2. Ἐτησίας ἑορτὰς ὠρίσεν ὁ Μωσῆς τὰς ἐξῆς τρεῖς μεγάλας καὶ ἐπισήμους, πού τὰς ἐώρταζαν μὲ ἀργίαν ὀκτῶ συνήθως ἡμερῶν :

α') Τὸ Πάσχα. Εἶναι ἡ μεγαλύτερα ἑορτὴ τῶν Ἰσραηλι-

των, ἔθνικὴ καὶ θρησκευτικὴ. Κατ' αὐτὴν ἐώρταζον τὴν ἀπελευθέρωσίν των ἀπὸ τῆς δουλείας τῶν Αἰγυπτίων, ἔκαναν δὲ ἀναπαράστασιν τῶν ὄσων ἔπραξαν οἱ πρόγονοὶ των τὴν τελευταίαν νύκτα τῆς διαμονῆς των εἰς τὴν Αἴγυπτον. Δηλαδὴ ἔσφαζον ἐνιαύσιον πασχαλινὸν ἀμνὸν καὶ τὸν ἔψηναν, μὲ τὸ αἶμα του δὲ ἄλειφαν τὴν ἐξώθυραν καὶ ἔτρωγαν ἄζυμον ἄρτον καὶ πικρὰ χόρτα.

β') Ἡ Πεντηκοστή. Ἐωρτάζεται πενήκοντα ἡμέρας μετὰ τὸ Πάσχα πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ γεγονότος, ὅτι ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Μωυσέως ἔδωκεν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ τὰς δέκα ἐντολάς. Ἐλέγετο καὶ ἑορτὴ τοῦ θερισμοῦ, διότι τότε συνέπιπτεν ὁ θερισμὸς τῶν δημητριακῶν καρπῶν. Προσέφερον δὲ οἱ Ἰσραηλίται τὰς ἀπαρχὰς εἰς τὸν ναόν, δηλ. δύο ἄρτους ἀπὸ τὸ νέο σιτᾶρι· καὶ

γ') Ἡ Σκηνοπηγία. Κατὰ τὴν ἑορτὴν αὐτὴν οἱ Ἰσραηλίται ἔκαναν σκηνὰς εἰς τὸ ὑπαίθριον, καὶ ἔμεναν ἐκεῖ πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ ὅτι οἱ πατέρες των μετὰ τὴν ἔξοδόν των ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἔμειναν ὑπὸ σκηνὰς ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη. Συνέπιπτε μὲ τοὺς τελευταίους θερινοὺς μῆνας.

3. Σπουδαία ἐπίσης ἦτο καὶ ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἐξιλασμοῦ. Ὀνομάζεται καὶ ἡμέρα ἐξιλεώσεως ἢ μεγάλης συγγνώμης καὶ μετανοίας. Αὐτὴ ἑωρτάζετο μὲ ἀργίαν καὶ ἀπόλυτον νηστείαν κατὰ τὰς ἀρχὰς Ὀκτωβρίου.

Κατὰ ταύτην ὁ ἀρχιερεὺς τῶν Ἑβραίων εἰσήρχετο ἀνυπόδυτος εἰς τὸ ἄδυτον (τὰ ἅγια τῶν ἁγίων) τῆς Σκηνῆς τοῦ Μαρτυρίου (τοῦ ναοῦ). Ἐκεῖ κατ' ἀρχὰς προσέφερε θυμίαμα, ἔπειτα δὲ ἐβουτοῦσε τὸν δάκτυλόν του εἰς τὸ αἶμα τῶν ταύρων καὶ τῶν μόσχων καὶ ἐρράντιζε τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης καὶ τὸ Καταπέτασμα, καὶ παρακαλοῦσε τὸν Θεὸν νὰ συγχωρήσῃ τὰς ἀμαρτίας του καὶ τὰς ἀμαρτίας ὄλου τοῦ λαοῦ.

Ἐπειτα ὁ ἀρχιερεὺς ἐβγαίνειν ἀπὸ τὸν ναόν, ἔφερε δὲ ἐνώπιόν του ὁ λαὸς ἕνα τράγον. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ τράγου αὐτοῦ ὁ ἀρχιερεὺς ἔθετε τὸ χέρι του, καὶ ἤρχετο νὰ ἐπισωρευθοῦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ τράγου ὄλα τὰ ἀμαρτήματα, ποῦ εἶχον διαπράξει οἱ Ἰσραηλίται κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο.

Κατόπιν ὁ τράγος ἀφήνετο ἐλεύθερος καὶ καταδιώκετο ὑπὸ

τοῦ λαοῦ ἔξω εἰς τὸ ὕπαιθρον, ὅπου εὗρισκε τὸν θάνατον. Διὰ τοῦτο ἐλέγετο ὁ τράγος αὐτός ἀποδιοπομπαῖος.

Αἱ ἑβραϊκαὶ ἐορταὶ εἶναι σχεδὸν ὅλαι προεικόνισις καὶ συμβολισμὸς τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς δόξης τῆς Ἐκκλησίας μας.

27. Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ (*Πεντάτευχος*)

Εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας ἀνώτατος ἄρχων τοῦ κράτους καὶ τῆς θρησκείας ἦτο ὁ Θεὸς καὶ διὰ τοῦτο τὸ πολίτευμά των ὀνομάζεται θεοκρατικόν.

Εἰς τὸ κράτος τῶν Ἑβραίων ὁ Θεὸς θεσπίζει τοὺς νόμους τῆς θρησκείας καὶ τῆς πολιτείας καὶ αὐτὸς κυβερνᾷ.

2. Αἱ κυριώτεραι διατάξεις τῆς πολιτικῆς νομοθεσίας τῶν Ἑβραίων ἦσαν αἱ ἑξῆς :

Οἱ δοῦλοι, εἴτε ἦσαν Ἑβραῖοι εἴτε ἦσαν ξένοι, ἔπρεπε νὰ εἶναι ἐλεύθεροι κατὰ τὰ Σάββατα καὶ τὰς ἐορτάς, καὶ δὲν ἐπέτρεπε νὰ βασανίζωνται ἀπὸ τοὺς κυρίου των.

Οἱ Ἑβραῖοι δοῦλοι ἔπρεπε νὰ ἐλευθερώνωνται ὕστερα ἀπὸ πλήρη ἑξαετηθ δουλείαν. Τὸ ἔτος, κατὰ τὸ ὅποιον ἐλευθερώνοντο οἱ δοῦλοι, ἐλέγετο Σαββατιαῖον.

Ἑπτὰ Σαββατιαῖα ἔτη ἀποτελοῦσαν τὸ Ἰωβιλαιῖον ἔτος, (δηλ. ἔτος σαλπίγγων, πανηγυρικὸν ἔτος), τὸ ὅποιον ἐωρτάζετο κάθε πεντηκοστὸν ἔτος ὡς ἐορτὴ, ἡ ὅποια διαρκοῦσεν ἕνα ἔτος.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο συνέβαινον τὰ ἑξῆς ἀξιοσημεῖα :

α') Ὅλοι οἱ δοῦλοι μαζί μετὰ τὴν οἰκογένειάν των ἀνακτοῦσαν τὴν ἐλευθερίαν των καὶ ἐγίνοντο ἐλεύθεροι πολῖται.

β') Ἡ γῆ ἔμενεν ἀκαλλιέργητος κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο διὰ νὰ ξεκουρασθῇ. Οὔτε ἔσπειρον οὔτε ἐθήριζον κατὰ τὸ ἔτος αὐτό.

γ') Κάθε πωληθεῖσα ἢ ἀγορασθεῖσα ἀγροτικὴ ἰδιοκτησία, εἴτε ἐκουσίως εἴτε ἔνεκα χρέους, περιήρχετο καὶ πάλιν εἰς τὸν πρῶτον αὐτῆς ἰδιοκτήτην, χωρὶς καμμίαν ἀποζημίωσιν.

3. Οἱ κλέπται, οἱ λησταί, οἱ κακοῦργοι καὶ οἱ ὑβρίζοντες τὸν Θεὸν ἐδικάζοντο εἰς τὰ δικαστήρια ἀπὸ τοὺς δικαστὰς (κριτὰς). Δικαστήρια ὑπῆρχον πολλὰ εἰς τὰς διαφόρους πόλεις.

Ἀργότερα εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ὑπῆρχε τὸ Μέγα Συνέδριον μετὰ ἑβδομήκοντα ἕνα δικαστὰς καὶ μετὰ πρόεδρον τὸν ἀρχιερέα.

Ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τὴν ἐνοχὴν τοῦ κατηγορουμένου ἔπρεπε νὰ βεβαιώσουν δύο τοῦλάχιστον μάρτυρες.

Τὰ δικαστήρια ἐπέβαλλον τὰς ἐξῆς ποινάς: Τὸ πρόστιμον, τὴν μαστίγωσιν, τὴν φυλάκισιν, τὴν ταῦτοπάθειαν (δηλ. νὰ πάθῃ ὁ ἀδικήσας τὸ ἴδιον κακόν, τὸ ὁποῖον ἐπροξένησεν εἰς τὸν ἄλλον) καὶ τὸν θάνατον εἴτε διὰ ξίφους εἴτε διὰ λιθοβολισμοῦ. Τὸν θάνατον διὰ τοῦ σταυροῦ (σταύρωσις) παρέλαβον ἀργότερα οἱ Ἰσραηλίται ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους.

Εἰς θάνατον κατεδικάζοντο οἱ στασιασταί, οἱ ὑβρίζοντες τὸν Θεὸν καὶ μάλιστα ὅσοι ἔλεγον ὅτι εἶναι θεοὶ ἢ υἱοὶ τοῦ Θεοῦ.

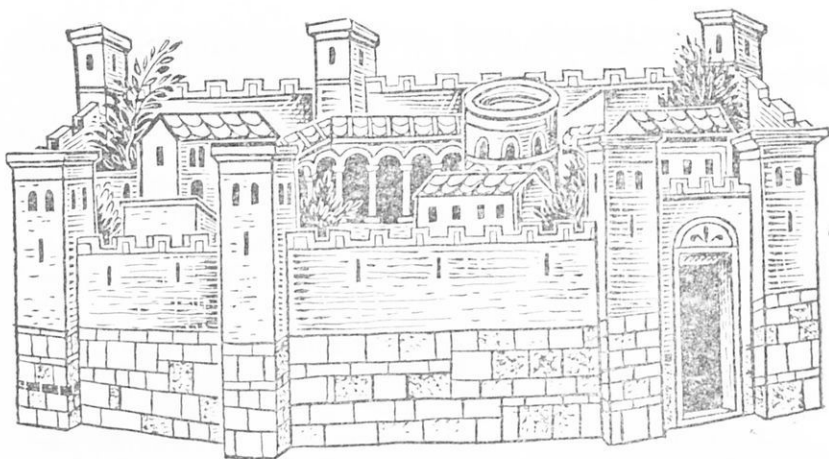
Δικαστήρια ὑπῆρχον πολλά, μικρὰ μὲ τρεῖς δικαστὰς, μέγала μὲ ἑπτὰ, καὶ τὸ Μέγα Δικαστήριον ἢ Συνέδριον μὲ 71 δικαστὰς-βουλευτὰς.

Τὴν διαπαιδαγώγησιν τοῦ λαοῦ εἶχον αἱ Συναγωγαί. Ἀπὸ αὐτὰς ὑπῆρχον πολλαὶ ἀργότερα εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία. Ἐκεῖ ἐδίκασον οἱ δικασταὶ καὶ ἐκεῖ ἐγένετο ἡ δημοσία προσευχή, ἡ ἀνάγνωσις δηλ. τοῦ Νόμου καὶ τῶν Προφητῶν, ἡ διδασκαλία τοῦ λαοῦ καὶ ἡ δοξολογία τοῦ Θεοῦ.

Αὕτῃ εἶναι ἡ νομοθεσία τοῦ Μωυσέως, τῆς ὁποίας σπουδαιότερον μέρος εἶναι ὁ ἠθικὸς νόμος.

Αὐτὸς ὁ νόμος κυρίως ἀνέθρεψε καὶ ἐπαιδαγώγησε τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν εἰς τὴν μέλλουσαν ἀποκάλυψιν τοῦ Μεσσίου, «εἰς τὴν μέλλουσαν ἀποκαλυφθῆναι πίστιν», ὅπως λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος. "Ἐγινε δηλαδή, ὁ νόμος «παιδαγωγὸς ἡμῶν εἰς Χριστόν». (Γαλ. Γ, 23-29).





ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΕΜΠΤΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΤΟΥ ΝΑΥΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΡΙΤΩΝ

28. Ο ΙΗΣΟΥΣ ΤΟΥ ΝΑΥΗ. ΚΑΤΑΚΤΗΣΙΣ ΤΗΣ ΧΑΝΑΑΝ (*Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ*)



ετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μωυσῆ οἱ Ἰσραηλίται ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν νέον ἀρχηγόν των, τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, διέβησαν μὲ θαυμαστὸν τρόπον τὸν Ἰορδάνην ποταμόν. Μόλις δηλαδὴ οἱ ἱερεῖς, οἱ κρατοῦντες τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης, εἰσῆλθον εἰς τὴν κοίτην τοῦ ποταμοῦ, ὁ ὁποῖος ἦτο πλημμυρισμένος καὶ ἀδιάβατος, ἐστάθη τὸ ὕδωρ καὶ ὁ Ἰορδάνης ἐχωρίσθη εἰς δύο μέρη. Ἐσχηματίσθη καὶ πάλιν ξηρὰ, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπέρασαν οἱ Ἰσραηλίται.

Ὅταν οἱ Χανααῖτοι ἐπληροφόρηθησαν, ὅτι οἱ Ἰσραηλίται ἐπέρασαν τὸν Ἰορδάνην, ἐφοβήθησαν πολὺ. «Διελύθησαν αἱ καρδία αὐτῶν, λέγει ἡ Ἁγία Γραφή, καὶ δὲν ἔμεινε πλέον εἰς αὐτοὺς πνοή».

Πρῶτη πόλις, τὴν ὁποίαν ἦτο ἀνάγκη νὰ κυριεύσουν, ἦτο ἡ Ἱεριχώ, πόλις μεγάλη καὶ ὠχυρωμένη, κειμένη εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἰορδάνου πλησίον τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης.

Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ διέταξε τοὺς ἱερεῖς νὰ περιφέρουν καθημερινῶς ἐπὶ ἕξ ἡμέρας τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης γύρω ἀπὸ τὰ τεῖχη. Ἐμπροσθεν τῆς Κιβωτοῦ ἐπροπορεύοντο ἱερεῖς μὲ σάλπιγγας, ὀπισθεν δὲ αὐτῆς ἀκολουθοῦσεν ὁ λαός.

Τὴν ἑβδόμην ἡμέραν ὄλαι αἱ σάλπιγγες ἤρχισαν νὰ ἤχουν καὶ ὄλοι οἱ Ἑβραῖοι ἤρχισαν νὰ βοοῦν. Τότε συνέβη τὸ θαῦμα. Οἱ Ἰσραηλῖται ἐπεχείρησαν ἔφοδον. Τὰ τεῖχη τῆς Ἱεριχοῦς κατέπεσαν καὶ ἡ πόλις περιῆλθεν εἰς χεῖρας τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Τὸ φοβερὸν τοῦτο γεγονός διεδόθη εἰς ὅλην τὴν Χαναάν καὶ τρόμος κατέλαβε τὰ ἔθνη τῶν Χανααναίων.

2. Τότε οἱ διάφοροι βασιλεῖς τῆς Χαναάν ἔσπευσαν νὰ συμμαχήσουν μεταξύ των καὶ ἀπεφάσισαν ὄλοι μαζί νὰ κτυπήσουν τοὺς εἰσβολεῖς Ἰσραηλίτας. Ἄλλ' εἰς τὰς μάχας, ποῦ ἐπηκολούθησαν, ἐνίκηθησαν.

Ὅταν μάλιστα οἱ σύμμαχοι Χανααναῖοι βασιλεῖς ἐπολιόρκησαν τὴν πόλιν Γαβαῶν, ἡ ὁποία ἦτο σύμμαχος τῶν Ἑβραίων, ἐδόθη τότε μεγάλη καὶ ἀποφασιστικὴ μάχη μεταξύ τῶν ἀντιπάλων στρατευμάτων.

Κατὰ τὴν μάχην αὐτὴν οἱ Ἰσραηλῖται ἐνίκησαν καθ' ὅλοκληρίαν τοὺς Χανααναίους, οἱ ὅποιοι ὑπέστησαν ἀληθινὴν πανωλεθρίαν. Ἡ μεγάλη μάχη ἐδόθη πλησίον τῆς φάραγγος Αἰλῶν. Τότε ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, διὰ νὰ ὀλοκληρώσῃ τὴν νίκην του, παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ παρατείνῃ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας καὶ εἶπε τὴν περίφημον φράσιν:

— Στήτω ὁ ἥλιος κατὰ Γαβαῶν καὶ ἡ σελήνη κατὰ φάραγγα Αἰλῶν.

Τοιοῦτοτρόπως οἱ Ἰσραηλῖται ἔγιναν κύριοι ὅλης τῆς Χαναάν καὶ τῆς πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώρας, τῆς Περαιάς.

Μετά τὴν κατάκτησιν τῆς Χαναάν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἔμοίρασε μὲ κλῆρον ὅλην τὴν χώραν εἰς δώδεκα τμήματα, τὰ ὁποῖα ἔδωσεν εἰς τὰς δώδεκα φυλάς. Εἰς τὴν φυλὴν τοῦ Ἰωσήφ, δηλ. τοῦ Μανασσῆ καὶ τοῦ Ἐφραΐμ, ἔδωσε ἀπὸ ἓνα τμήμα.

Εἰς τὴν φυλὴν τοῦ Ἰουδα ἔλαχεν ἡ χώρα, ἡ ὁποία εἶναι γύρω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ. Αὕτῃ ἡ φυλὴ εἶναι καὶ ἡ ἐνδοξότερα ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας, καὶ εἰς αὐτὴν μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ὑπετάγησαν ὄλαι αἱ ἄλλαι φυλαί, καὶ ἀπὸ αὐτὴν ὠνο-



μάσθη τὸ νότιον μέρος τῆς Παλαιστίνης Ἰουδαία καὶ οἱ κάτοικοί της Ἰουδαῖοι.

Εἰς τὴν φυλὴν τοῦ Λευὶ δὲν ἐδόθη τμήμα γῆς, διότι αὐτοὶ ἦσαν οἱ κληρικοὶ ὀλοκλήρου τοῦ λαοῦ, καὶ ἔπρεπε νὰ κατοικοῦν κοντὰ μὲ τὸν λαόν.

Διὰ τοῦτο εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἔδωκεν ἀπὸ τέσσαρας πόλεις μέσα εἰς τὴν περιφέρειαν ἐκάστης φυλῆς διὰ νὰ κατοικοῦν, ἤτοι τεσσαράκοντα ὀκτὼ πόλεις. Καὶ πρὸς συντήρησίν των ὥρισε νὰ δίδουν εἰς αὐτοὺς αἱ ὑπόλοιποι φυλαὶ τὸ ἕν δέκατον τῶν προϊόντων τῆς γῆς καὶ τῶν ποιμνίων.

3. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ ἔκαμε πρωτεύουσάν του τὴν πόλιν Σηλῶ καὶ ἐδῶ ἔστησε τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου, ὅπου αὐτὴ παρέμεινε ἐπὶ 300 καὶ πλέον ἔτη.

Ὅταν ἐτελείωσε τὸ ἔργον αὐτὸ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, ἦτο πλέον γέρον, ἑκατὸν δέκα ἐτῶν. Καὶ ἐπειδὴ προησθάνθη τὸν θάνατόν του, ἀνησυχοῦσε διὰ τὸ μέλλον τοῦ λαοῦ του, τοῦ ὁποίου ἐγνώριζε τὰ ἐλαττώματα. Προσεκάλεσε λοιπὸν τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ ὑπενθύμισεν εἰς αὐτοὺς ὅλην τὴν ἱστορίαν των καὶ ἐξώρκισεν αὐτοὺς νὰ τηροῦν πιστῶς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Τοὺς προειδοποίησεν ὅτι, ἐὰν ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, θὰ κινδυνεύσουν νὰ ὑποταχθοῦν εἰς τοὺς γύρω ἔχθρους καὶ τότε θὰ εἶναι δυστυχεῖς.

Μετὰ ταῦτα ἀπέθανεν ὁ μέγας αὐτὸς ἀρχηγὸς καὶ ἀρχιστράτηγος τοῦ ἑβραϊκοῦ λαοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν εἶχεν ἀκλόνητον πίστιν εἰς τὸν Θεόν καὶ μεγάλην ἀφοσίωσιν εἰς τὸ θέλημα του. Ἐκυβέρνησε τὸν λαὸν μὲ εὐσέβειαν καὶ δικαιοσύνην.

Ἀνάγνωσμα

Ψαλμὸς 113ος (ἐν παραφράσει)

Ὅταν ἔφυγεν ὁ Ἰσραὴλ ἐκ τῆς Αἰγύπτου,
ὁ οἶκος Ἰακώβ ἐκ τοῦ βαρβάρου λαοῦ,
ὁ Ἰούδας ἔγινεν ἅγιος αὐτοῦ,
ὁ Ἰσραὴλ βασιλείῶν του.

Ἡ θάλασσα εἶδε καὶ ἔφυγεν,
ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω.

Τὰ ὄρη ἐσκήρηνσαν ὡς χοροί,
οἱ λόφοι ὡς ἀργία.

Τί σοῦ συνέβη θάλασσα καὶ ἔφυγες;
καὶ σύ, Ἰσοδάνη, πὸν ἐστράφης εἰς τὰ ὀπίσω,
Τὰ ὄρη ὅτι ἐσκήρηνσαν ὡς χοροί;
Καὶ οἱ λόφοι ὡς ἀργία;

Τρέμε ἢ γῆ ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου,
ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ,
πὸν μετέβαλε τὴν πέτραν εἰς λίμνην ὕδατος,
τὸν σκληρὸν βράχον εἰς πηγὰς ὑδάτων...

29. ΟΙ ΚΡΙΤΑΙ ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ (Βιβλίον τῶν Κριτῶν)

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ οἱ Ἰσραηλίται ἐκυβερνῶντο ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους, διότι δὲν ὠρίσθη κανεὶς ὡς διάδοχός του. Ἐκάστη φυλὴ ἐκυβερνᾶτο ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων της.

Οἱ πρεσβύτεροι ὁμως δὲν εἶχαν μεγάλην δύναμιν καὶ διὰ τοῦτο οἱ Ἰσραηλίται πολὺ ἐνωρίς εὐρέθησαν χωρὶς σπουδαῖον ἀρχηγόν. Τότε περιέπεσαν εἰς ἀναρχίαν, ἀνemieχθησαν μὲ τοὺς παλαιούς κατοίκους τῆς Χαναάν, πού ἦσαν εἰδωλολάτραι, ἤρχισαν νὰ λησμονοῦν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ νὰ λατρεύουν ψευδεῖς θεοὺς καὶ πρὸ πάντων τὸν Βάαλ καὶ τὴν Ἀστάρτην ¹.

Ἀποτέλεσμα τούτων ἦτο νὰ τοὺς ἐγκαταλείψῃ ὁ Θεὸς καὶ νὰ παύσῃ νὰ τοὺς προστατεύῃ. Διάφοροι γειτονικοὶ λαοὶ τότε εἰσέβαλλον εἰς τὴν χώραν των, τὴν ἐλεηλατοῦσαν ἢ ἐκυρίευον μέρη της καὶ τοὺς Ἰσραηλίτας τοὺς ἐτυρανοῦσαν. Τότε οἱ Ἰσραηλίται μετανοοῦσαν.

2. Οἱ Ἰσραηλίται, ὅταν εἰλικρινῶς μετανοοῦσαν, κατέφευγον εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν παρακαλοῦσαν νὰ τοὺς συγχωρήσῃ καὶ νὰ τοὺς σώσῃ.

Τότε ὁ Θεὸς ἀνεδείκνυεν ἐξ αὐτῶν ἄνδρας πιστοὺς, γενναίους καὶ φρονίμους, οἱ ὅποιοι κατῶρθωναν μὲ τὴν βοήθειάν

1. Δηλ. τὸν Ἀπόλλωνα (ἥλιον) τῶν Ἑλλήνων καὶ τὴν Ἄρτεμιν (σελήνην).

του να ἐλευθερώουν τοὺς Ἰσραηλίτας. Οἱ ἄνδρες αὐτοὶ ὀνομάζονται κριταί.

Ἡ ἐποχὴ τῶν Κριτῶν διήρκεσε περὶ τοὺς τρεῖς αἰῶνας. Μᾶς εἶναι δὲ γνωστοὶ δεκατρεῖς κριταί. Αὐτοὶ δὲν διεδέχοντο ὁ ἕνας τὸν ἄλλον εἰς τὴν ἐξουσίαν κληρονομικῶς οὔτε ἐξελέγοντο ἀπὸ τὸν λαόν, ἀλλ' ἀνεδεικνύοντο ἐκτάκτως ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

Οἱ Κριταί εἶχον τὴν ἀνωτάτην ἐξουσίαν ἐν καιρῷ εἰρήνης καὶ πρὸ πάντων ἐν καιρῷ πολέμου. Τὸ ὄνομα κριτῆς δὲν σημαίνει εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν δικαστής, ἀλλ' ἔχει πλατυτέρα σημασίαν. Εἶναι ὁ κυβερνήτης κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ὅλοι οἱ Ἰσραηλίται ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ ὑπακούουν εἰς αὐτούς, νὰ τοὺς ἀκολουθοῦν εἰς τὰς μάχας καὶ νὰ πληρώνουν τοὺς φόρους, τοὺς ὁποίους ἐπέβαλλον αὐτοί.

3. Κατὰ τὴν μακρὰν περίοδον τῆς ἐποχῆς τῶν Κριτῶν ἡ πίστις καὶ τὰ ἥθη τῶν Ἰσραηλιτῶν εἶχον χαλαρωθῆ. Ἐπεκράτει μεγάλη ἠθικὴ ἀκαταστασία. Διὰ τὴν θρησκευτικὴν δὲ καὶ ἠθικὴν κατάστασιν τοῦ λαοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ὀμιλεῖ τὸ βιβλίον τῶν Κριτῶν, τὸ ὁποῖον ἐξιστορεῖ τὴν ἱστορίαν τῶν Ἑβραίων ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ μέχρι τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ Σαοὺλ ὡς πρώτου βασιλέως τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Οἱ Κριταί ἔσωσαν τοὺς Ἰσραηλίτας ἐπανειλημμένως ἀπὸ τελείαν ἐξαφάνισιν καὶ ὀριστικὴν ὑποταγὴν εἰς διαφόρους ἐχθροὺς ὑπὸ λίαν δυσμενεῖς πολλακίς περιστάσεις.

Οἱ ἐπισημότεροι ἀπὸ τοὺς δεκατρεῖς γνωστοὺς κριτὰς εἶναι ὁ Γοθονιήλ, ἡ Δεβώρα, ὁ Γεδεών, ὁ Ἰεφθάε, ὁ Σαμψών, ὁ Ἡλὶ καὶ ὁ Σαμουὴλ.

30. ΟΙ ΚΡΙΤΑΙ ΓΟΘΟΝΙΗΛ ΚΑΙ ΔΕΒΩΡΑ (Κριτ. Δ')

2 Ὁ Γοθονιήλ εἶναι ὁ πρῶτος κριτῆς τῶν Ἰσραηλιτῶν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ. Αὐτὸς ἔσωσε τοὺς Ἰσραηλίτας ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴν ἀλλοφύλων καὶ ἀλλοθρήσκων κατοίκων τῆς Μεσοποταμίας.

Οἱ λαοὶ αὐτοὶ εἶχον ἐκστρατεύσει ἐναντίον τῆς Χαναάν καὶ τῶν κατοίκων τῆς Ἰσραηλιτῶν. Εἰσῆλθον εἰς τὴν χώραν των καὶ ἐπροξένησαν μεγάλας καταστροφὰς εἰς τὰς πόλεις καὶ τοὺς κατοίκους των.

Ἐναντίον αὐτῶν ἀνέδειξε τότε ὁ Θεός ὡς κριτὴν τὸν Γοθονιήλ. Αὐτὸς ἦτο ἀδελφὸς τοῦ Χάλεβ καὶ «ἐπ’ αὐτόν, λέγει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, ἦτο τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καὶ ἔκρινε τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραήλ».

Ὁ Γοθονιήλ ἦλθεν ἐναντίον τῶν ἐπιδρομέων, τοὺς ἐνίκησε καὶ τοὺς ἐξεδίωξε ἀπὸ τὴν χώραν του. «Τότε ἀνεπαύθη ἡ γῆ Χαναάν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη», λέγει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη. Δηλαδή ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη εἶχον εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν οἱ Ἰσραηλῖται, διότι κανένας ἐχθρὸς δὲν τοὺς ἀπειλοῦσε καὶ δὲν τοὺς ἐβλαπτεν.

2. Μετὰ τεσσαράκοντα ὅμως ἔτη τὴν Χαναάν καταλαμβάνουν καὶ καταστρέφουν οἱ Μωαβίται. Καὶ τοῦτο, διότι οἱ Ἰσραηλῖται ἔπαυσαν νὰ ἐκτελοῦν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ καὶ ἤρχισαν νὰ λατρεύουν καὶ πάλιν τὰ εἰδῶλα. Ἦρχισαν καὶ πάλιν νὰ πράττουν «πονηρὰ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου», λέγει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη.

Ὅταν ὅμως ὁ Θεός ἔπαυσε νὰ προστατεύῃ αὐτοὺς καὶ ὅταν ἦλθεν ἡ τιμωρία, συνησθάνθησαν τὸ κακόν, ὅπου ἔκαναν, καὶ παρεκάλεσαν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς συγχωρήσῃ καὶ νὰ τοὺς σώσῃ. Καὶ ὁ καλὸς Θεός τοὺς ἔσωσε, μὲ τὴν Δεβώραν.

Ἡ Δεβώρα γίνεται τώρα κριτὴς τῶν Ἰσραηλιτῶν. Μία ἀπλή γυναίκα αὐτὴ ἀναλαμβάνει νὰ σώσῃ τοὺς ὁμοφύλους της, διότι εἶχε μέσα της πίστιν εἰς τὸν Θεόν. Ἡ Δεβώρα ἦτο γνωστὴ εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας, διότι ἦτο συγχρόνως καὶ προφητις τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Δεβώρα ἐκάλεσε πλησίον της τὸν στρατηγὸν Βαράκ καὶ τοῦ εἶπεν :

— Αὐτὰ λέγει ὁ Θεός. Πήγαινε νὰ συναθροίσῃς τὸν στρατὸν καὶ νὰ τὸν ὀδηγήσῃς εἰς τὸ ὄρος Θαβώρ. Ἐκεῖ ὁ Θεός θὰ παραδώσῃ εἰς χεῖρας σου τὸν ἐχθρόν.

Ὁ Βαράκ ἀπήντησεν :

— Ὁ στρατὸς δὲν θέλει νὰ πολεμήσῃ, διότι φοβεῖται τοὺς Μωαβίτας. Καὶ διὰ νὰ ἐμψυχωθῇ πρέπει νὰ ἔλθῃς καὶ σὺ μαζί μου.

— Θὰ ἔλθω, τοῦ λέγει ἡ Δεβώρα, ἀλλὰ ἡ νίκη δὲν θὰ εἶναι πλέον ἰδική σου, ἀλλὰ ἰδική μου.

3. Ἡ Δεβώρα καὶ ὁ Βαράκ ἐπήγαν εἰς τὸ ὄρος Θαβώρ.

Ἐκεῖ συνήθροισαν 10 χιλιάδας στρατὸν καὶ κατέλαβον τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους. Ὅταν ἔμαθον τοῦτο οἱ Μωαβῖται, ἔσπευσαν ἐκεῖ καὶ ἐκεῖνοι. Ἡ μάχη θὰ ἐδίδετο εἰς τὴν πεδιάδα Κισῶν.

Ἡ πεδιάς ἐκείνη ἐγένετο τότε ἀπὸ Μωαβίτας. Στρατὸς πεζὸς καὶ ἵππεις ἐπλημύρισεν αὐτήν. Καὶ ἐκτὸς τούτων ἄλλα 900 ἄρματα μάχης σιδηρᾶ ἦσαν ἔτοιμα νὰ σπείρουν τὸν θάνατον εἰς τὸν στρατὸν τῆς Δεβώρας καὶ τοῦ Βαράκ.

Ἡ Δεβώρα ἔκαμε τὴν προσευχὴν τῆς εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἔπειτα εἶπεν εἰς τὸν Βαράκ :

—Κατέβα εἰς τὴν πεδιάδα. Ὁ Θεὸς θὰ παραδώσῃ τὸν ἐχθρὸν εἰς τὰς χεῖρας μας, διότι θὰ μᾶς βοηθήσῃ. Ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας, μὴ φοβεῖσαι.

Καὶ πράγματι ἐκείνην τὴν νύκτα ἔβρεξεν ὁ Θεός, καὶ ὁ ποταμὸς Κισῶν ἐπλημύρισε. Καὶ ὅταν τὴν ἄλλην ἡμέραν ἤρχισεν ἡ μάχη, οἱ ἵπποι καὶ τὰ ἄρματα τῶν Μωαβιτῶν ἐγλυστροῦσαν καὶ ἐβυθίζοντο εἰς τὴν λάσπην. Ἐβοηθοῦσεν ὁ Θεός.

Ὁ Βαράκ εὗρηκε καιρὸν τότε καὶ ἐπετέθη ἐναντίον τῶν Μωαβιτῶν. Ὁ στρατὸς ἀνεθάρρησε καὶ ἐπολέμησε γενναῖα. Οἱ ἐχθροὶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν.

Αὐτὸς ὁ στρατηγὸς τῶν Μωαβιτῶν Σισάρα ἠθέλησε νὰ σωθῆ. Ἐπῆγε νὰ κρυφθῆ εἰς τὴν σκηνὴν μιᾶς Ἰσραηλίτιδος. Αὐτὴ τὸν ἀνεγνώρισε καὶ τὸν ἐφόνευσεν. Ἡ νίκη τοῦ Βαράκ ἦτο μεγάλη, διότι οἱ Μωαβῖται ἔπαθον ἀληθινὴν πανωλεθρίαν. Αὐτὸ τὸ γεγονός ἐξυμνεῖ ἕνας ὕμνος, τὸν ὁποῖον ἔγραψε τότε ἡ Δεβώρα.

Ἀνάγνωσμα

Ὕμνος τῆς Δεβώρας πρὸς τὸν Θεόν

(Κριτ. Ε' ἐν παραφράσει)

Εὐλογεῖτε τὸν Θεόν.

Ἀκούσατε, σαυράται,

ἀκούσατε, βασιλεῖς.

Ἐγὼ ἡ Δεβώρα, ἐγὼ

θὰ ψάλλω εἰς τὸν Κύριον,

τὸν Θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ.

Κύριε, όταν ἐξεκίνησες ἀπὸ τὴν Ἐδώμ,
ἢ γῆ ἐσείσθη,
ὁ οὐρανὸς δροσιά ἐσιτάλαξε,
τὰ σύννεφα ἔροισαν βροχήν.

Ἐὐλογεῖτε τὸν Κύριον
οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ.
Ἐμυνολογεῖτε αὐτὸν
ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ,
διότι ὁ Κύριος κατέβη μαζί μου
ἐναντίον τῶν δυνατῶν.

*Ἦλθον οἱ βασιλεῖς εἰς Χαναάν
καὶ ἐπολέμησαν τὴν χώραν.
Δάφουρα ἀργυρίου δὲν ἔλαβον.
Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπολέμησαν ἀστέρες,
οἱ ἀστέρες αὐτοὺς ἐπολέμησαν.
Ὁ ποταμὸς Κισὼν τοὺς παρέσυρε,
καὶ ἡ ψυχὴ μου κατεπάτησε δύναμιν.

Ἐὐλογημένη ἡ Ἰαήλ,
ἡ γυναῖκα Ἐβεθ τοῦ Κεραίου.
Ἐδωρ ἐξήτησεν ἀπὸ αὐτὴν ὁ Σισάρα,
γάλα τοῦ ἔδωκε
βούτυρον τοῦ ἐπρόσφερον
εἰς ὠραῖον κρατῆρα μὲ τὴν δεξιάν.
Τὴν ἀριστεράν της ἀπλωσε,
τὴν ἀπλωσεν εἰς τὸν πάσσαλον,
καὶ τὴν δεξιάν της
εἰς τὸ σφυρὶ τῶν ἐργατῶν.
Ἐσχισε τὴν κεφαλὴν του
καὶ συνέτριψε τοὺς μύνηγγας αὐτοῦ.
Καὶ ἔπεσε, ἔπεσε νεκρός.
Ἔτσι ἅς ἀποθάνουν
ὅλοι οἱ ἐχθροί σου, Κύριε.

Ἐὐλογεῖτε τὸν Θεόν.
Ἐὐλογεῖτε τὸν Κύριον.

31. ΟΙ ΚΡΙΤΑΙ ΓΕΔΕΩΝ ΚΑΙ ΙΕΦΘΑΕ (Κριτ. 5' — 1Β')

3 Ο Γεδεών είναι ένας από τους πλέον όνομαστους άνδρας της Παλαιάς Διαθήκης. Διότι ήτο άνδρείος και συνετός και έχρημάτισε κριτής τών 'Ισραηλιτών. Αύτός έσωσεν αυτούς από καταστρεπτικής επίδρομής και τής ληλασίας τών Μαδιανιτών και τών 'Αμαληκιτών.



Ο Γεδεών ήτο κατ' αρχάς ένας πτωχός, αλλά πιστός εις τόν Θεόν γεωργός. Ο πατέρας του μαζί με άλλους 'Ισραηλίτας είχεν άπαρνηθή τόν άληθινόν Θεόν και έλάτρευε τά είδωλα, τόν θεόν Βάαλ ή Βήλον και τήν 'Αστάρτην.

Ὁ Γεδεὼν ἄλεθε σιτάρι, ὅταν ἄγγελος Κυρίου τοῦ εἶπε :
—Σὺ θὰ σώσης τοὺς Ἰσραηλίτας ἀπὸ τοὺς Μαδιανίτας. Σὺ
θὰ νικήσης τοὺς ἐχθρούς.

Τότε ὁ Γεδεὼν συνέτριψε τὸ ἄγαλμα τοῦ Βάαλ, ποῦ ἐλά-
τρευε ὁ πατέρας του, ἐκρήμισε τὸν βωμόν, κατέκοψε τὸ περίεξ
ιερόν δάσος τῆς Ἀστάρτης καὶ εἶπε πρὸς τὸν Ἰσραηλιτικὸν
λαόν :

—“Ὅποιος ἀγαπᾷ τὴν πατρίδα ἄς ἔλθῃ μαζί μου.

Τὸν ἠκολούθησαν 32 χιλιάδες. Πρὸς αὐτοὺς δὲ εἶπεν ὁ
Γεδεὼν :

—“Ὅποιος ἀπὸ σᾶς εἶναι δειλὸς νὰ φύγῃ.

Καὶ ἔφυγαν 22 χιλιάδες. Ἐμειναν 10 χιλιάδες μόνον.

Ὁ Γεδεὼν κατόπιν κατέστρωσε τὸ πολεμικὸν του σχέδιον.
Ἐξέλεξε τριακοσίους ἄνδρας, τοὺς πλέον γενναίους, τοὺς
ὁποίους ἐξώπλισε μὲ μίαν σάλπιγγα καὶ μίαν στάμναν, ἡ ὁποία
μέσα εἶχεν κρυμμένον ἓνα δαυλὸν ἀναμμένον. Τούτους διήρε-
σεν εἰς τρία μέρη καὶ μὲ αὐτοὺς περὶ τὸ μεσονύκτιον περιε-
κύκλωσε τοὺς Μαδιανίτας, ποὺ εἶχαν στρατοπεδεύσει εἰς τὴν
πεδιάδα Ἰεσοδραὲλ καὶ ἐκοιμῶντο ἀμέριμοι.

Ὁ Γεδεὼν ἔδωσε τὸ σύνθημα. Τριακόσια σαλπίσματα ἠκού-
σθησαν τότε γύρω ἀπὸ τὸ στρατόπεδον καὶ τριακόσιοι δαυλοὶ
ἀναμμένοι ἐφάνησαν. Μὲ βροντώδη φωνὴν δὲ οἱ τριακόσιοι ἤρ-
χισαν νὰ φωνάζουν δυνατά :

— Ἡ ρομφαία τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ Γεδεὼν.

Καὶ ὁ ἀντίλαλος ἐπανελάμβανε μέσα εἰς τὴν ἡσυχίαν τῆς
νυκτός : « Ἡ ρομφαία τοῦ Κυρίου καὶ τοῦ Γεδεὼν ».

Περίφοβοι ἐξύπνησαν οἱ Μαδιανῖται. Ἦκουσαν τὰς σάλ-
πιγγας, ἔβλεπαν τοὺς δαυλοὺς καὶ ἡ πολεμικὴ κραυγὴ τοὺς
ἐτάρασεν. Ἡ καρδιά των ἤρχισε νὰ τρέμῃ. Ὁ ἐχθρὸς μέσα
εἰς τὸ στρατόπεδόν των ; Ἀλλοίμονον. Νὰ ἦσαν ἄρα γε πολ-
λαὶ χιλιάδες ;

Ὁ αἰφνιδισμὸς τοῦ Γεδεὼν ἐπέτυχεν. Εἰς τὸ στρατόπεδον
τῶν Μαδιανιτῶν ἐσκορπίσθη ὁ πανικός. Καὶ ὄλοι τότε ἐζήτη-
σαν νὰ σωθοῦν διὰ τῆς φυγῆς. Ἀλλὰ ἡ σύγχυσις ἦτο μεγάλη.
Ἐνεκα ταύτης οἱ Μαδιανῖται ἐκτυπῶντο μεταξύ των. Μαδια-

νίτης έσκότωνα Μαδιανίτην, διότι τόν έξελάμβανε μέσα εις τὸ σκότος καὶ τὴν τρομάραν του ὡς Ἰσραηλίτην.

Ὁ Γεδεὼν έβαλε φωτιά εἰς τὰς σκηνάς των. Ἡ καταστροφή τῶν Μαδιανιτῶν ἦτο μεγάλη. Ἀλλὰ μεγάλη ἦτο καὶ ἡ νίκη τοῦ Γεδεὼν καὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἐνεκα τούτου οἱ Ἰσραηλίται ἠθέλησαν νὰ κάμουν βασιλέα των τὸν Γεδεὼν. Ἐκεῖνος ὁμως δὲν ἐδέχθη. Ἀπέθανεν εἰς μεγάλην ἡλικίαν πάντοτε κρίνων καὶ συμβουλευῶν τὸν λαὸν εἰς τὸ ἀγαθόν.

2. Ὁ Ἰεφθά εἰσωσε τὴν πατρίδα του ἀπὸ τοὺς Ἀμμωνίτας. Αὐτοὶ εἶχον εἰσβάλει εἰς τὴν Χανσάν καὶ ἔβλαπτον τοὺς Ἰσραηλίτας.

Ἐστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια μετὰ τὸν Γεδεὼν οἱ Ἰσραηλίται ἤρχισαν καὶ πάλιν «νὰ πράττουν πονηρὰ ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ», ὁ Θεὸς δὲ ἔπαυσε διὰ τοῦτο νὰ τοὺς προστατεύῃ. Διότι οἱ Ἰσραηλίται ἐλάτρευον καὶ πάλιν τὸν Βάαλ καὶ τὴν Ἀστάρτην.

Ἀλλὰ ὅταν τοὺς ἤλθον τιμωροὶ οἱ Ἀμμωνῖται, τότε ἤλθον εἰς τὸν ἑαυτὸν τους, μετενόησαν καὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν Θεὸν τὴν συγχώρησιν καὶ σωτηρίαν. Καὶ ὁ καλὸς Θεὸς δὲν τοὺς τὴν ἤρνήθη.

Ὁ Ἰεφθά εἦτο ἀνδρεῖος καὶ πιστός. Οἱ Ἰσραηλίται ὁμως ἀπὸ φθόνον τὸν εἶχον ἐξορίσει ἀπὸ τὴν πατρίδα του, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Ἀριστείδην. Καὶ ὅταν οἱ Ἀμμωνῖται ἤρχισαν νὰ τοὺς ἐνοχλοῦν, τότε τὸν ἐνεθυμήθησαν καὶ εἶπον :

—Μόνον ὁ Ἰεφθά εἴμπορεῖ νὰ μᾶς σώσῃ εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν.

Καὶ ἔστειλαν πρεσβείαν καὶ τὸν ἀνεκάλεσαν. Ἐκεῖνος δὲ χωρὶς νὰ μνησικακήσῃ ἔσπευσε πρὸς σωτηρίαν τῆς πατρίδος του, ἡ ὁποία τώρα ἐκινδύνευε καὶ ἔλαβε τὴν ἀνάγκην του.

Ὁ Ἰεφθά μόλις ἔφθασεν εἰς τὴν πατρίδα του, συνέλεξε στρατὸν καί, πρὶν ἐπιτεθῆ ἔναντιον τῶν Ἀμμωνιτῶν, ἔκαμε τὴν προσευχὴν του εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἶπεν, ἐνῶ ὁ στρατὸς ἦκουε :

—Κύριε, βοήθησέ με νὰ νικήσω τὸν ἐχθρόν. Ἐν νικήσω, θὰ προσφέρω εἰς τὸν βωμόν σου ὅ,τι πολῦτιμον ἔχω. Τὸ πρῶτον πρόσωπον, τὸ ὅποῖον θὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ σπῖτι μου διὰ νὰ μὲ ὑποδεχθῇ, ὅταν θὰ ἐπιστρέφω, αὐτὸ θὰ σοῦ τὸ ἀφιερῶσω εἰς ὀλοκαύτωμα.

Τὸ τάξιμον τοῦ Ἰεφθάε ἦτο ἀνάλογον μὲ τὰς ἀνθρωποθυσιᾶς τῶν εἰδωλολατρῶν, καὶ ἴσως ἐμπνευσμένον ἀπὸ τὴν θυσίαν τοῦ Ἀβραάμ. Μᾶς θυμίζει τὸ τάξιμον τοῦ Ἀγαμέμνονος.

Ὁ Θεὸς ἐβοήθησε, καὶ ὁ Ἰεφθάε ἐνίκησε τοὺς Ἀμμωνίτας. Τώρα ἐπιστρέφει νικητὴς καὶ τροπαιοδχος εἰς τὴν οἰκογένειάν του, εἰς τὴν πόλιν Μισπᾶ Κατὰ τύχην τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἐβγαίνει πρὸς συνάντησίν του ἡ μονάκριβη κόρη του «μετὰ τυμπάνων καὶ χορῶν».

Ὁ Ἰεφθάε ἔσχισε τότε τὰ ἐνδύματά του. "Ἐπρεπε τώρα ἀθυσιάσῃ εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Θεοῦ τὴν θυγατέρα του, τὸ μόνον τοῦ παιδί. Γεμάτος συγκίνησιν λοιπὸν εἶπεν:

—'Αλλοίμονον, κόρη μου. "Ἐκαμα ὄρκον εἰς τὸν Θεὸν νὰ σὲ θυσιάσω εἰς αὐτὸν χάριν τῆς σωτηρίας τῆς πατρίδος μας.

Ἡ εὐσεβὴς κόρη ἐδέχθη τὴν θυσίαν. Μόνον παρεκάλεσε τὸν πατέρα της νὰ τὴν ἀφήσῃ δύο μῆνας νὰ χαρῆ μὲ τὰς φίλας της τὰς καλλονὰς τῆς Χαναάν. Κατόπιν μὲ εὐχαριστήσιν της ἐδέχθη νὰ ἀποθάνῃ διὰ τὴν πατρίδα της. Εἶναι ἡ Ἰφιγένεια τοῦ Ἰσραήλ.

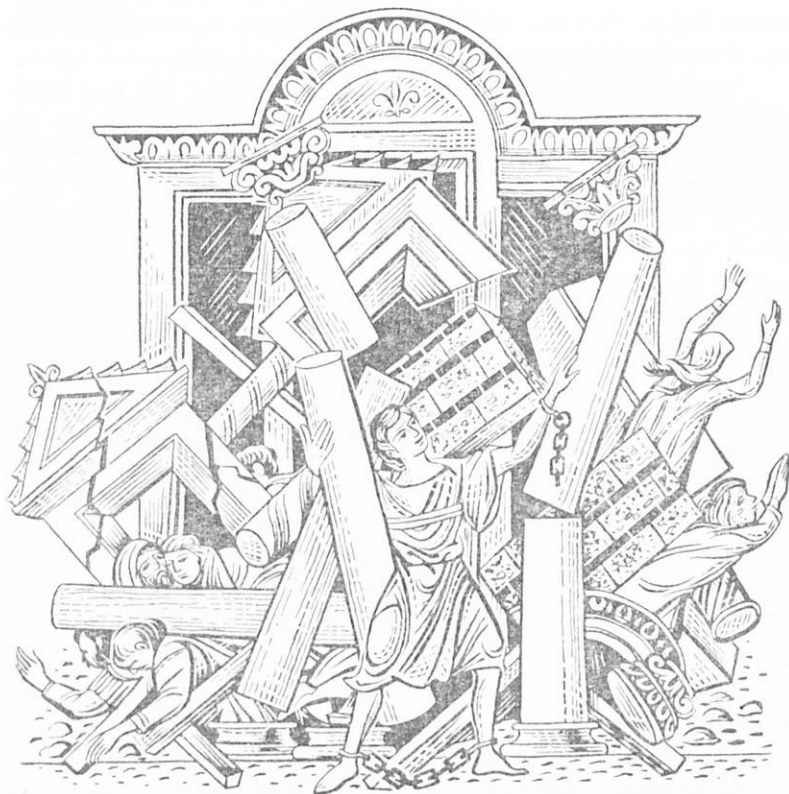
32. ΣΑΜΨΩΝ, ἩΛΙ, ΣΑΜΟΥΗΛ (Κριτ. II' — ΚΑ' καὶ Α' Βασιλείων)

4 Ὁ Σαμψὼν ἦτο Ναζηραῖος, δηλ. Ἰσραηλίτης, τελείως ἀφιερωμένος εἰς τὸν Θεόν. "Ἐτρεφε, κατὰ τὸ τάξιμόν του, μεγάλην κόμην καὶ δὲν ἔπινεν οἶνονπνευματώδη ποτά. Εἶχε προικισθῆ ἀπὸ τὸν Θεὸν μὲ ἕκτακτον σωματικὴν δύναμιν. Δείγματα τῆς δυνάμεώς του ἔδωσε πάμπολα εἰς τοὺς ἥρωικούς ἀγῶνας τοῦ ἐναντίον τῶν Φιλισταίων. Διὰ τοῦτο ἀνεδείχθη ἥρωας καὶ κριτὴς τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Οἱ Φιλισταῖοι ἦσαν ἕνας πολεμικὸς λαός, ὁ ὁποῖος κατοικοῦσε τὰ ΝΔ. παράλια τῆς Παλαιστίνης. Εἶχον εἰσβάλει εἰς τὴν Χαναάν καὶ ἐπροξενούσαν καταστροφὰς εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας. Ὁ Σαμψὼν ὅμως μὲ τὴν δύναμίν του τοὺς εἶχε πολὺ περιορίσει. Ὅταν ἤκουον ὅτι ἔρχεται ὁ Σαμψὼν, ἔφευγαν πανικόβλητοι. Τὸν Σαμψὼν ἐπρόδωσεν εἰς τοὺς Φιλισταίους ἡ Δαλιδᾶ, ἡ ὁποία ἦτο Φιλισταία καὶ εἶχε κατορθώσει νὰ μάθῃ ἀπὸ αὐτὸν τὸ μυστικὸν τῆς δυνάμεώς του τὸ ὁποῖον ἔκειτο εἰς τὰ μαλλιά τῆς κεφαλῆς του, δηλ. εἰς τὴν ἀφιέρωσίν του εἰς τὸν Θεόν.

Ἡ Δαλιδᾶ κατάρθωσε νὰ τοῦ κόψῃ μὲ δόλον τὰς τρίχας

τῆς κεφαλῆς, ὅταν ὁ Σαμφὼν ἔκοιμάτο εἰς τὸ σπῖτι της. Εἰσηλθόν τότε οἱ Φιλισταῖοι, τὸν συνέλαβον καὶ τὴν ἐτύφλωσαν, ὕστερα τὸν περιέφερον εἰς τὴν πόλιν των Γάζαν διὰ νὰ τὸν ἐξευτελίσουν.



Μίαν ἡμέραν, πού ἐώρταζον οἱ Φιλισταῖοι τὴν ἑορτὴν τοῦ θεοῦ των Δαγῶν, ἔφεραν εἰς τὸν ναὸν καὶ τὸν Σαμφὼν διὰ νὰ τὸν περιπαίξουν. Ἄλλ' ὁ Σαμφὼν ἐν τῷ μεταξύ εἶχε μετανοήσει καὶ εἶχεν ἐπανακτήσει τὴν σωματικὴν του δύναμιν. Διὰ τοῦτο, ἀφοῦ προσηυχῆθη θερμῶς εἰς τὸν Θεόν, ἀγκάλιασε τοὺς δύο κίονας τοῦ ναοῦ καὶ τὸν ἐκρήμνισε λέγων :

— Ἄς ἀποθάνῃ ἡ ψυχὴ μου μετὰ τῶν ἀλλοφύλων.

Καί ἔτσι ἐτάφη κάτω ἀπό τὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ αὐτός με ὄλον τὸ πλῆθος τῶν Φιλισταίων, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἐντός τοῦ ναοῦ, περίπου τρισχίλιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες.

2. Ὁ Ἡλὶ ἦτο κριτῆς καὶ ἀρχιερεὺς, καὶ ἔμενεν εἰς τὴν πόλιν Σηλῶ. Εἶχε δύο παιδιά, τὰ ὅποια ἦσαν πολὺ ἀσεβῆ πρὸς τὸν Θεόν. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχεν ἀδυναμίαν εἰς αὐτά, δὲν τὰ ἐτιμῶρει.

Ὁ Θεὸς ὅμως ἐτιμῶρησεν αὐτὸν διὰ τοῦτο. Εἰς ἓνα πόλεμον ἐναντίον τῶν Φιλισταίων ἐφονεύθησαν καὶ τὰ δύο του τέκνα. Ὁ γέρον Ἡλὶ τότε, ὅταν ἔμαθε τοῦτο, ἔπεσεν ἀπὸ τὴν ἔδραν του καὶ ἀπέθανε. Τὸν διεδέχθη ὁ Σαμουήλ.

3. Ὁ Σαμουήλ εἶναι ὁ τελευταῖος κριτῆς τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἦτο Ναζηραῖος καὶ αὐτὸς καὶ ἄνθρωπος δίκαιος καὶ εὐσεβής, Λευΐτης τὸ γένος, κριτῆς καὶ προφήτης. Ἡ εὐσεβὴς μητέρα του Ἄννα τὸν ἐγέννησεν εἰς μεγάλην ἡλικίαν.

Μόλις ἐγεννήθη ὁ Σαμουήλ, ἡ Ἄννα ἐπῆγεν εἰς τὴν Σηλῶ, ὅπου ἦτο ἡ Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου, καὶ προσευχήθη εἰς τὸν Θεόν καὶ τὸν ἠύχαριστησε, διότι με αὐτὸ ἀφῆρέθη ἀπὸ αὐτὴν ἡ ἐντροπὴ τῆς ἀτεκνίας. Ἡ προσευχὴ τῆς Ἄννης περιέχει προφητεῖαν περὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀποτελεῖ τὴν τρίτην ὡδὴν τῆς ἐβραϊκῆς καὶ χριστιανικῆς Ὑμνολογίας.

Ὁ Σαμουήλ ἐμεγάλωσε πλησίον τοῦ κριτοῦ Ἡλὶ. Μετὰ τὸ τραγικὸν τέλος αὐτοῦ ἀνεδείχθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν κριτῆς εἰς ἐποχὴν κρισιμωτάτην διὰ τοὺς Ἰσραηλίτας. Διότι οὗτοι εὕρισκοντο κάτω ἀπὸ τὸν βαρὺν ζυγὸν τῶν Φιλισταίων.

Οἱ Φιλισταῖοι εἶχον κατορθώσει νὰ κυριεύσουν τὴν Σηλῶ, νὰ καταστρέψουν τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου, καὶ νὰ πάρουν ὡς λάφυρον καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης.

Ὁ Σαμουήλ τότε ἀνεπτέρωσε τὴν πίστιν τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς νίκας ἐναντίον τῶν Φιλισταίων. Ἐκυβέρνησε με ζῆλον καὶ δικαιοσύνην, ἐφρόντισε διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ ἀνύψωσε τὸ φρόνημα τοῦ λαοῦ.

Ἐπ' αὐτοῦ ἐξηναγκάσθησαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ οἱ Φιλισταῖοι νὰ παραδώσουν τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης εἰς τὸν ἀρχιερέα Ἐλεάζαρον. Αὐτὸς τὴν παρέδωκε εἰς τὸν οἶκον Ἀμιναδάβ, εἰς τὴν πόλιν Χεβρών, πρὸς φύλαξιν.

Τέλος, κατ' ἀπαίτησιν τοῦ λαοῦ καὶ παρὰ τὴν ἰδικὴν του

γνώμην, ἔχρισεν ὡς πρῶτον βασιλέα τῶν Ἰσραηλιτῶν τὸν Σαοὺλ, ἄνδρα ὠραῖον καὶ ἀνδρεῖον. Διότι οἱ Ἰσραηλίται δὲν ἤθελον πλέον νὰ κυβερνῶνται ἀπὸ κριτάς.

Ἐνάγνωσμα

Ὕμνος τῆς προφήτιδος Ἄννης

(Α' Βασιλ. Β', ἐν παραφράσει)

Μὴ κωχᾶσθε καὶ μὴ λέγετε ὑψηλά.

Ἄς μὴ βγαίῃ ὑπερηφάνεια ἀπὸ τὸ στόμα σας,
διότι ὁ Κύριος εἶναι Θεὸς γνώσεων,
Θεὸς μειτῶν τὰς προάξεις αὐτοῦ.

Τὸ τόξον τῶν δυνατῶν ἔκαμεν ἀσθενές
καὶ ἀτίσχυροι ἔγιναν οἱ ἰσχυροί.

Πλοῦσοι ἔγιναν πτωχοὶ

καὶ οἱ πειθῶντες ὑψώθησαν ἀπὸ τὴν γῆν.

Ὁ Κύριος θανατῶνει καὶ ζωογονεῖ,
καταβιβάζει εἰς τὸν ᾄδην καὶ ἀναβιβάζει.

Ὁ Κύριος πτωχίζει καὶ πλουτίζει,
ταπεινώνει καὶ ἀνυψώνει.

Σηκώνει ἀπὸ τὴν γῆν τὸν πτωχὸν

καὶ τὸν καθίζει μετὰ τῶν ἀρχόντων τοῦ λαοῦ
καὶ θρόνον δόξης κληρονομεῖ εἰς αὐτόν.

Αἶδει εὐχὴν εἰς τὸν εὐχόμενον

καὶ ἐλόγεῖ τὰ ἔτη τοῦ δικαίου,

διότι δὲν εἶναι τις δυνατὸς μετὰ τὴν ἰσχὴν μόνον.

Ὁ Κύριος κάμνει ἀντίδικον αὐτοῦ τὸν ἀσθενῆ.

Ὁ Κύριος εἶναι ἅγιος.

Ἄς μὴ κωχᾶται ὁ φρόνιμος διὰ τὴν φρόνησίν του
καὶ ἄς μὴν κωχᾶται ὁ πλοῦσιος διὰ τὸν πλοῦτόν του.

Ἀλλὰ ὁ κωχόμενος ἄς κωχᾶται,

διότι ἐννοεῖ καὶ γνωρίζει τὸν Κύριον.

Ὁ Κύριος ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς
καὶ ἐβρόντησεν.

Αὐτὸς θὰ κρίνῃ τὰ πέρατα τῆς γῆς.

Δίνει δύναμιν εἰς τοὺς βασιλεῖς μας.

Αὐτὸς θὰ ὑψώσῃ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ.

33. Η ΡΟΥΘ ΚΑΙ Ο ΒΟΟΣ ΠΡΟΓΟΝΟΙ ΤΟΥ ΔΑΒΙΔ (Ρούθ)

Κατά τούς χρόνους τών Κριτών ἔτυχε κάποτε νά γίνη εἰς τήν Χαναάν μεγάλη πείνα, διότι τά σιτηρά κατεστράφησαν. Τότε πολλοί Ἰσραηλῖται ἔφυγαν ἀπό τήν Χαναάν καί ἦλθον εἰς τάς γειτονικάς χώρας, ὅπου ὑπῆρχεν ἐπάρκεια τροφίμων.

Μεταξὺ τών ἄλλων ἦτο καί ὁ Ἐλιμέλεχ, ὁ ὁποῖος κατοικοῦσεν εἰς τήν Βηθλεέμ τῆς Ἰουδαίας. Ὁ Ἐλιμέλεχ ἐπῆρε τήν συζυγόν του Νοεμίν καί τά δύο του παιδιά καί ἦλθεν εἰς τήν πλουσίαν χώραν τών Μωαβιτῶν.

Ἐκεῖ ἔπειτα ἀπό ὀλίγον χρόνον ὁ μὲν Ἐλιμέλεχ ἀπέθανε, τά δέ παιδιά του ἐνυμφεύθησαν γυναίκας ἀπό τήν Μωάβ. Ὁ ἕνας ἔλαβε σύζυγον τήν Ὀρφά καί ὁ ἄλλος τήν Ρούθ. Μετ' ὀλίγον ὅμως ἀπέθανον καί οἱ υἱοὶ τοῦ Ἐλιμέλεχ, ἔμεινε δέ ἡ Νοεμίν μόνη εἰς τόν ξένον ἐκεῖνον τόπον με τας δύο νύμφας της.

2. Ὅταν ἐπέρασεν ἡ πείνα, ἀπεφάσισεν ἡ Νοεμίν νά ἐπιστρέψῃ εἰς τήν Βηθλεέμ. Ἐκάλεσε λοιπόν τας δύο νύμφας της καί ἀνεκοίνωσεν εἰς αὐτάς τήν ἀπόφασίν της. Ἡ Ὀρφά ὅμως καί ἡ Ρούθ τόσον ἠγάπων τήν πενθεράν των, ὥστε ἀπεφάσισαν νά μὴ τήν ἀφήσουν μόνην, ἀλλά νά τήν ἀκολουθήσουν εἰς τήν Χαναάν.

Ἡ Νοεμίν τότε εἶπεν εἰς αὐτάς :

— Παιδιά μου, νά μείνετε κοντά εἰς τούς γονεῖς καί τούς συγγενεῖς σας. Ἐγὼ εἶμαι πτωχὴ χήρα καί ἔρημη εἰς τόν κόσμον. Δὲν θά εἶμαι εἰς θέσιν νά σᾶς βοηθήσω καί νά σᾶς προστατεύσω ἐκεῖ εἰς τήν πατρίδα μου.

Ἡ Ὀρφά ἐπέισθη νά μείνῃ. Ἡ Ρούθ ὅμως δὲν ἐδέχθη με κανένα τρόπον καί εἶπεν εἰς τήν καλήν πενθεράν της :

— Μὴ μοῦ λέγῃς νά σέ ἀφήσω μόνην καί νά μένω μακράν σου. Θά ἔλθω μαζί σου καί ἄς δυστυχήσω. Ὁ λαός σου θά εἶναι λαός μου, ἡ πατρίς σου θά εἶναι πατρίς μου, καί ὁ Θεός σου Θεός μου. Μόνον ὁ θάνατος θά μᾶς χωρίσῃ.

Ἡ Νοεμίν δὲν ἔφερεν ἄλλην ἀντίρρησην καί αἱ δύο γυναῖκες ἀνεχώρησαν ἀπό τήν Μωάβ καί ἦλθον εἰς τήν Βηθλεέμ, ὅπου ἐγκατεστάθησαν εἰς ἓνα μικρὸ σπιτάκι.

3. Όταν ήλθεν ή εποχή του θερισμού, ή Ρούθ με την άδειαν της Νοεμίν έπήγαινε εις τους άγρους και έμάζευε στάχυα από εκείνα, τά όποια οί θεριστάι άφηναν διά τους πτωχούς. Ό πανάγαθος όμως Θεός ώδήγησε τά βήματα της καλής Ρούθ εις τους άγρους ένός πλουσιου του τόπου εκείνου, ό όποιος ώνομάζετο Βοός.



Ό Βοός, όταν είδε την εργατικήν και έντιμον και άγαθήν Ρούθ και έμαθε την ιστορίαν της, την έξετίμησε και την συνεπάθησε. Τέλος άπεφάσισε νά την κάμη σύζυγόν του.

Η Ρούθ τότε έζήτησε την συγκατάθεσιν της Νοεμίν, ή όποια με μεγάλην εύχαρίστησιν της έδωσε την εύχήν της. Όταν δέ ή Ρούθ έγέννησεν τέκνον, ή Νοεμίν την εύλόγησε και της είπεν :

— Άς είναι δοξασμένος ό Θεός, ό όποιος σου έδωσε τό τέκνον. Τό παιδίον αυτό θά σέ παρηγορήσῃ και θά είναι τό στήριγμά σου εις τά γηρατεία σου.

Τό τέκνον αυτό ώνομάσθη Όβήδ. Ό Όβήδ έγέννησε κατόπιν τόν Ίεσσαί, έκ του όποιου έγεννήθη ό Δαβίδ, ό

μέγας βασιλεὺς τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ πρόγονος κατὰ σάρκα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Διὰ τοῦτο εἰς τὰς προφητείας τῶν προφητῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καὶ εἰς τὰ τροπάρια τῆς Ἐκκλησίας μας ὁ Χριστὸς λέγεται «ράβδος καὶ ἄνθος ἐκ τῆς ρίζης Ἰεσσαί».

Ἀνάγνωσμα

Ὁ Μεσσίας ράβδος ἐκ τῆς ρίζης Ἰεσσαί

(Ἰσαΐου κεφ. ΙΔ', 1-10, ἐν παρουσίᾳ)

«... Τάδε λέγει Κύριος: Θὰ φνισθῶσιν καὶ θὰ ἐξέλθῃ ράβδος⁽¹⁾ ἀπὸ τὸ δένδρον⁽²⁾ τοῦ Ἰεσσαί, καὶ βλαστὸς μὲ ἄνθος θὰ πετάξῃ ἀπὸ τὴν ρίζαν αὐτῆν. Καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὸν θὰ ἀναπαύεται τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ· τὸ πνεῦμα τῆς σοφίας καὶ τῆς συνέσεως, τὸ πνεῦμα τῆς βουλῆς καὶ τῆς δυνάμεως, τὸ πνεῦμα τῆς γνώσεως καὶ τῆς εὐσεβείας, τὸ πνεῦμα τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ. Καὶ εἰς τὸν φόβον αὐτὸν ἐκείνος⁽³⁾ θὰ ἐδαρεστῆται. Ἄν θὰ κρίνῃ κατὰ τὴν ἐντύπωσιν τῶν ὀφθαλμῶν του, οὐδὲ θὰ ἀποφασίξῃ ἐπὶ τῇ βίᾳ τῶν ὄσων ἀκούει. Ἀλλὰ θὰ κρίνῃ μὲ δικαιοσύνην τοὺς ἀνθρώπους, καὶ θὰ ἀποφασίξῃ μὲ εὐθύτητα ὑπὲρ τῶν ταπεινῶν τῆς γῆς. Δικαιοσύνη θὰ περιζώσῃ τὴν ὀσφύν του, καὶ πίστις θὰ περισφίγγῃ τὰ ἰσχία του. Καὶ τότε ὁ λύκος θὰ βόσκη μαζὶ μὲ τὰ πρόβατα, καὶ ἡ πάρδαλις θὰ μένῃ μαζὶ μὲ τὰ ἐρίφια. Καὶ μόσχος καὶ ταῦρος καὶ λέων θὰ βόσκουν μαζὶ, καὶ μικρὸ παιδάκι θὰ τὰ φυλάτῃ. Ὁ βοῦς καὶ ἡ ἄρχτις θὰ συμφιλίωθουν, καὶ τὰ μικρὰ τῶν θὰ κάθονται μαζὶ. Ὁ λέων καὶ ὁ βοῦς θὰ τρώγουν ἄχρησ. Ἄν θὰ κάνουν κακόν, καὶ δὲν θὰ βλάπτουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον εἰς ὄλην τὴν χώραν τῆς βασιλείας μου, διότι ὄλη ἡ γῆ θὰ εἶναι πλήρης ἀπὸ τὴν γνώσιν τοῦ Κυρίου, πὺθ θὰ τὴν σκεπάξῃ, ὅπως τὰ νεφὰ σκεπάζουν τὴν ἔκτασιν τῆς θαλάσσης. Τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἡ Ρίζα τοῦ Ἰεσσαί⁽⁴⁾ θὰ ἄρχῃ ἐπὶ τῶν ἐθνῶν. Αὐτὸν θὰ ἀναζητοῦν οἱ λαοί. Καὶ ἔνδοξος θὰ εἶναι ἡ βασιλεία του...»

1. Κλώνος:- κλωνάρι, 2. τὴν οικογένειαν, 3. ὁ Μεσσίας, 4. δηλ. ὁ Μεσσίας.



ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΚΤΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

6 ● ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΣΑΟΥΛ, ΔΟΞΑ ΤΟΥ ΔΑΒΙΔ (Α' Βασιλ. ΙΣΤ'—ΛΑ')



Σαούλ εἶναι ὁ πρῶτος βασιλεὺς τῶν Ἰσραηλιτῶν, τὸν ὁποῖον, ὅπως εἶδαμεν, ἔχρισεν ὁ τελευταῖος κριτῆς Σαμουὴλ.

Οὗτος εἶχε τὰ ἀνάκτορά του εἰς τὴν Χεβρών. Διοικοῦσε κατ' ἀρχάς τὸν λαόν του μὲ δικαιοσύνην καὶ μὲ φόβον Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς εὐλόγησεν αὐτὸν καὶ τὸν ἔκαμεν εὐτυχῆ.

Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐνίκησεν ὁ Σαούλ τοὺς ἐχθροὺς του Φιλισταίους καὶ Ἀμαληκίτας, μὲ τὴν συνεργασίαν μάλιστα τοῦ γενναίου καὶ εὐγενοῦς υἱοῦ του Ἰωνάθαν.

Ἄλλ' αἱ νίκαι του αὐταὶ τὸν ἐμέθυσαν καὶ τὸν ἔκαμαν ἐγωιστὴν, ἀσεβῆ πρὸς τὸν Θεόν καὶ κακὸν πρὸς τὸν λαόν. Ἐφάνη δηλαδὴ κατόπιν ἀνάξιος βασιλεὺς ὁ Σαούλ.

Ὁ Σαμουὴλ προεῖπεν εἰς αὐτόν, ὅτι ὁ Θεὸς περισσότερον ἀπὸ τὰς θυσίας θέλει νὰ πράττωμεν τὸ θέλημά του, τὸ ὁποῖον αὐτὸς δὲν πράττει, καὶ διὰ τοῦτο τὸν περιμένουν μεγάλαι δυστυχίαι· ὅτι δηλ. θὰ τὸν τιμωρῆσῃ ὁ Θεὸς καὶ ἡ βασιλεία του δὲν θὰ μείνῃ εἰς τὴν οἰκογένειάν του, ἀλλὰ θὰ περιέλθῃ εἰς χεῖρας ἄλλου.

Αυτά εἶπεν ὁ Σαμουὴλ καὶ ἐπῆγε καθ' ὑπόδειξιν τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν Βηθλεὲμ διὰ τὴν ἐκλέξιν ἄλλον βασιλέα.

Ἐκεῖ ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Ἰεσοαὶ νὰ τοῦ παρουσιάσῃ τὰ πέντε παιδιὰ του. Ἐξ αὐτῶν δὲ ὁ Σαμουὴλ ἔχρισε βασιλέα τὸν μικρότερον, ὁ ὁποῖος ἦτο ποιμὴν, ὠνομάζετο Δαβὶδ καὶ ἦτο τότε νεανίας ξανθὸς μὲ ὠραῖα μεγάλα μάτια.

Ὁ Σαοὺλ μετὰ τὴν προφητείαν [τοῦ Σαμουὴλ ἐλυπήθη καὶ αὐτὸς πολὺ, ἤρχισε νὰ ἀνησυχῇ καὶ κατελήφθη ἀπὸ μελαγχολίαν. Διὰ τοῦτο οἱ συγγενεῖς του ἐφρόντισαν νὰ εὔρουν κατάλληλον πρόσωπον νὰ τραγουδῇ καὶ νὰ παίξῃ κιθάραν διὰ νὰ τὸν διασκεδάξῃ. Καὶ εὔρον τὸν Δαβὶδ, ὁ ὁποῖος ἦτο καλὸς μουσικὸς καὶ τραγουδιστής, ἀλλὰ καὶ ἀνδρείος πολεμιστής.

Τοιοῦτοτρόπως ὁ Δαβὶδ μὲ τὰ ἄσματα καὶ τὴν κιθάραν του ἀνεκούφιζε καὶ κατεπράυνε τὴν μελαγχολίαν τοῦ Σαοὺλ ἀρκετὸν καιρὸν. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ ἐγνωρίσθη καὶ συνεδέθη μὲ φιλίαν μὲ τὸν υἱὸν τοῦ Σαοὺλ, τὸν Ἰωνάθαν. Κατόπιν ἐπέστρεψεν εἰς τὰ ποιμνία τοῦ πατέρα του.

2. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ Ἰσραηλῖται ἤλθον πάλιν εἰς πόλεμον μὲ τοὺς Φιλισταίους. Αὐτοὶ εἶχον εἰσβάλει καὶ πάλιν εἰς τὴν χώραν των, κατέστρεφον αὐτὴν καὶ διήρπαζον τὰς πόλεις.

Τώρα μάλιστα οἱ Φιλισταῖοι εἶχον μαζί των ἓνα γίγαντα καὶ ἥρωα, τὸν Γολιάθ, τὸν ὁποῖον κανεὶς δὲν ἤμποροῦσε νὰ νικήσῃ. Αὐτὸς ἔβγαινεν ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν στρατὸν καὶ ἐφώναζε δυνατὰ :

—Σὰς προκαλῶ, Ἰσραηλῖται, νὰ βγάτετε καὶ σεῖς τὸν καλλίτερόν σας διὰ νὰ μονομαχήσωμεν. Ἄν μὲ νικήσῃ ὁ ἰδικὸς σας, ἡμεῖς θὰ εἴμεθα δοῦλοι σας, ἂν ὅμως νικήσω ἐγώ, σεῖς θὰ γίνετε δοῦλοι μας.

Ἄπὸ τὸν πανικὸν καὶ ἀπὸ τὸν κίνδυνον αὐτὸν ἔσωσε τὸν Σαοὺλ καὶ τοὺς Ἰσραηλῖτας ὁ Δαβὶδ, ὁ ὁποῖος τυχαίως εἶχεν ἔλθει εἰς τὸ στρατόπεδον διὰ νὰ φέρῃ τροφὰς εἰς τοὺς ἐπιστρατευμένους ἀδελφούς του.

Ὁ Δαβὶδ, μόλις ἤκουσε τὴν προκλητικὴν φωνὴν τοῦ Γολιάθ, παρουσιάσθη εἰς τὸν βασιλέα καὶ τοῦ εἶπεν :



—'Εγώ, βασιλεῦ, θά πολεμήσω μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ τὸν ἀλλόφυλον αὐτόν.

Ἄσασουλ τοῦ ἀπήντησε :

—Πήγαινε, παιδί μου Δαβίδ, καὶ ἄς εἶναι ὁ Θεὸς μαζί σου!

Καὶ πηγαίνει ὁ Δαβίδ, μὲ θάρρος καὶ πεποιθήσιν ἐναντίον τοῦ Γολιάθ, ἄοπλος, κρατῶν εἰς τὰ χέρια του μίαν σφενδόνην καὶ μίαν ράβδον.

Μόλις ὁ γιγαντώσωμος Γολιάθ ἀντίκρουσε τὸν Δαβίδ, τὸν ἐκοίταξε μὲ μεγάλην περιφρόνησιν καὶ τοῦ εἶπε μὲ εἰρωνείαν :

—Διὰ σκύλον μὲ θεωρεῖς καὶ ἔρχεσαι ἐναντίον μου μὲ ράβδον καὶ μὲ λίθους;

Ἄσασουλ τότε μὲ ψυχραιμίαν τοῦ λέγει :

—Σὲ θεωρῶ χειρότερον ἀπὸ σκύλον. Σὺ ἔρχεσαι ἐναντίον μου μὲ μαχαίρια, μὲ δόρυ καὶ μὲ ἀσπίδα, ἀλλ' ἐγὼ θά πολεμήσω ἐναντίον σου μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ. Θά σὲ νικήσω, διὰ νὰ μάθουν ὅλοι τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ἀμέσως ἔβαλεν εἰς τὴν σφενδόνην του ἓνα λιθάρι καὶ τὸ ἔρριψεν ἐναντίον τοῦ ἀντιπάλου του. Τὸ λιθάρι ἐκτύπησε μὲ δύναμιν εἰς τὸ μέτωπον τὸν Γολιάθ καὶ αὐτὸς ἐξάλισθη, ἐκλονίσθη καὶ ἔπεσε καταγῆς. Ἄσασουλ ἀμέσως ἐπλησίασε τὸν Γολιάθ, τοῦ ἐπῆρε τὸ ξίφος καὶ ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴν του.

Μέγας φόβος κατέλαβε τότε τοὺς Φιλισταίους, οἱ ὅποιοι πανικόβλητοι ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, ἐνῶ ἀντιθέτως οἱ Ἰσραηλίται ἐπῆραν θάρρος, κατεδίωξαν καὶ διεσκόρπισαν αὐτούς.

3. Ἄσασουλ μὲ τὸ κατόρθωμά του αὐτὸ ἐδοξάσθη πολὺ ἀπὸ τὸν λαόν. Ὄταν ὁ στρατὸς νικητὴς ἐπανήρχετο ἀπὸ τὴν ἐκστρατείαν καὶ ἐπερνοῦσεν ἀπὸ τὰς πόλεις, αἱ γυναῖκες ἔβγαζαν εἰς προὔπαντήσιν του καὶ ἔψαλλον :

Ἄσασουλ ἐνίκησε χιλιάδας.

Ἄσασουλ κατέβαλε μυριάδας.

Διὰ τοῦτο ὁ Σασουλ ἐφθόνησε τὸν Δαβίδ καὶ ἐζήτηε εὐκαιρίαν νὰ τὸν θανατώσῃ. Τότε ὁ Δαβίδ ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ εἰς τὰ ὄρη, ὅπου ἔζη μὲ ὀλίγους συντρόφους του. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ τὸν κατεδίωξεν ὁ Σασουλ.

‘Ο Δαβίδ όμως, αν και πολλές φορές του ἐδόθη εὐκαιρία νά βλάψῃ τὸν Σαούλ, πάντοτε τὸν ἐσεβάσθη.

Ἔνεκα τῆς φιλονικίας Σαούλ καὶ Δαβίδ, οἱ Φιλιισταῖοι εὐρῆκαν εὐκαιρίαν πάλιν καὶ ἤλθον ἐναντίον τῶν Ἰσραηλιτῶν. Τότε ἐγίνε μία φοβερὰ μάχη εἰς τὰ ὄρη τῆς Γελβουέ, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐφονεύθησαν οἱ τρεῖς υἱοὶ τοῦ Σαούλ, καὶ ὁ ἴδιος ἐπληγώθη σοβαρώτατα καὶ ἀπέθανεν.



Ἡ καταστροφὴ ἦτο πολὺ μεγάλη. Ὁ Δαβίδ ἔκλαυσε πικρὰ διὰ τὸν θάνατον τοῦ Σαούλ καὶ τῶν υἱῶν του. Πρὸ πάντων δὲ διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀγαπημένου του φίλου Ἰωνάθαν. Τότε ἔγραψεν ἓνα λυπηρὸν θρῆνον (μυρολόγι), εἰς τὸ ὁποῖον προτρέπει τὸν λαὸν νά θρηνήσῃ τὸν θάνατον τῶν ἡρώων του.

Ἄ ν ά γ ν ω σ μ α

Θρῆνος Δαβίδ διὰ τὸν Σαούλ καὶ Ἰωνάθαν

(Β' Βασιλ. Α' ἐν παραφράσει)

Ἦκουσε, Ἰούδα,
ἄκουσε, Ἰούδα, δευνά
καὶ θρήνησε πικρά.

Ὡ δόξα τοῦ Ἰσραήλ,
ἐπὶ τῶν ὀρέων σου ἔπεσαν.
αἰ! αἰ! πῶς ἔπεσαν οἱ δυνατοί!

Μὴ ἀναγγείλατε εἰς τὴν Γάθ,
μηδὲ διακηρύξετε εἰς τοὺς δρόμους τῆς Ἀσκαλῶνος (1),
διὰ τὰ μὴ εὐφρανθῶν αἱ θυγατέρες τῶν Φιλισταίων.

Νὰ ξηρανθῆτε, ὄρη Γελβονέ,
τὰ μὴ κατεβῆ δρόσος,
μηδὲ βροχὴ σὲ σᾶς,
διότι ἐκεῖ ἐχάθηκεν ἡ ἄσπις τῶν ἠρώων.

Ἡ ἄσπις τοῦ Σαούλ δὲν ἦτο ἀλειμμένη μὲ λάδι.
ἦτο βαμμένη μὲ τὸ αἷμα τῶν ἐχθρῶν!
Τὸ τόξον τοῦ Ἰωνάθαν δὲν ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω
καὶ ἡ ρομφαία τοῦ Σαούλ δὲν ἐπέστρεφε κενή.

Σαούλ καὶ Ἰωνάθαν, οἱ ἀγαπημένοι,
πάντοτε ἥρωμένοι,
ἦσαν ἐλαφρότεροι τῶν αἰετῶν.
καὶ δυνατώτεροι τῶν λέοντων.

Θυγατέρες τῆς Ἱερουσαλήμ,
κλαύσατε τὸν Σαούλ,
κλαύσατε τὸν Ἰωνάθαν.

Αἰ! αἰ! πῶς ἔπεσαν οἱ δυνατοί
καὶ ἐχάθησαν πολῦτιμοὶ ἥρωες!
Ἰωνάθαν, ὁ θάνατός σου μὲ ἐλύπησε πολῦ.
Περίλυπος εἶμαι δι' ἐσέ,
ἀδελφέ μου Ἰωνάθαν.

1. Γάθ καὶ Ἀσκαλῶν πόλεις τῶν Φιλισταίων.

35. Ο ΔΑΒΙΔ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ (Β' Βασιλειῶν Β'—ΙΘ')

Μετά τὸν θάνατον τοῦ Σαοῦλ οἱ Ἰουδαῖοι ἀνεκήρυξαν βασιλέα τῶν τὸν Δαβίδ εἰς τὴν Χεβρών. Αἱ ἄλλαι δέκα φυλαὶ ἀνεκήρυξαν βασιλέα τῶν τὸν υἱὸν τοῦ Σαοῦλ, Ἰεβοσθέ. Κατόπιν ὁμοῦς ἤλθον εἰς τὴν Χεβρών ἀντιπρόσωποι ὄλων τῶν φυλῶν καὶ ἀνεκήρυξαν τὸν Δαβίδ βασιλέα ὄλων τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ὁ Δαβίδ ἦτο τότε 30 ἐτῶν.

Ἐνα ἀπὸ τὰ πρῶτα ἔργα τοῦ Δαβίδ ἦτο νὰ κυριεύσῃ τὴν Σιών. Ἡ Σιών ἦτο ἡ ἀκρόπολις τῆς Σαλήμ καὶ τὴν κατεῖχον οἱ Ἰεβουσαῖοι. Τὴν Σαλήμ ἔκαμε τότε πρωτεύουσαν τοῦ κράτους τοῦ ὁ Δαβίδ καὶ τὴν ὠνόμασε Ἰερουσαλήμ, δηλαδὴ κληρονομίαν τῆς εἰρήνης.

Ἐκεῖ ἔκτισε μεγαλοπρεπῆ ἀνάκτορα καὶ κατεσκεύασε πολυτελεῆ Σκηνὴν, εἰς τὴν ὁποῖαν μετέφερον ἀπὸ τὴν Χεβρών μὲ μεγάλην πομπὴν καὶ ἔτοποθέτησε τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης. Ἐκαμε τὴν προσευχὴν τοῦ τότε εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ προστατεύῃ τὸν λαὸν του. Καὶ εἶπε:

—Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε καὶ ἐπίσκεψαι τὴν ἄμπελον ταύτην (τὸν λαὸν) καὶ κατάρτισαι αὐτήν, ἣν ἐφύτευσεν ἡ δεξιὰ σου (Ψαλμ. 79).

Τότε ἐκανόνισεν ὁ Δαβίδ πῶς θὰ γίνεται ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Ναόν. Ἐγραψε πολλοὺς ψαλμοὺς εἰς τὸν Θεὸν καὶ ὠρισε πολλοὺς ψάλτας καὶ μουσικούς, οἱ ὅποιοι ὕμνουσαν καθημερινῶς τὸν Θεὸν μὲ τὰς ἀρμονικὰς τῶν φωνῶν καὶ μὲ τὰ μουσικὰ τῶν ὄργανα.

2. Ὁ Δαβίδ ὠχύρωσεν ἐπίσης τὴν νέαν πρωτεύουσαν μὲ ἰσχυρὰ τείχη καὶ ἀπεφάσισε νὰ κατασκευάσῃ μεγαλοπρεπῆ ναὸν τοῦ Θεοῦ, ἡμποδίσθη ὁμοῦς ἀπὸ τὸν προφῆτην Νάθαν, διότι ἦτο πολεμικὸς βασιλεὺς.

Καὶ πράγματι ἡ τεσσαρακονταετῆς βασιλεία τοῦ Δαβίδ εἶναι πλήρης ἀπὸ κατακτητικὰς ἐκστρατείας. Ἐπεξέτεινε καὶ ἠσφάλισε τὰ ὄρια τοῦ κράτους του διὰ πολλὸν χρόνον. Κατενίκησε καὶ ὑπέταξεν ὄλους τοὺς ἐπικινδύνους ἐχθροὺς τῶν Ἰσραηλιτῶν, τοὺς Φιλισταίους, τοὺς Μωαβίτας, τοὺς Ἀμμωνίτας καὶ τοὺς Ἰδουμαίους.

Ἐτσι τὸ κράτος τοῦ Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ Δαβίδ ἔξετεινέτο ἀπὸ

τὸ ὄρος Λίβανον μέχρι τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ ἀπὸ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν μέχρι τῆς Μεσογείου θαλάσσης. Τότε τὸ Ἰσραηλιτικὸν κράτος ἔλαβε τὴν μεγαλυτέραν του ἑκτασιν, δύναμιν καὶ δόξαν.

3. Ἄλλ' ὡς ἄνθρωπος ὁ Δαβίδ ὑπέπεσεν εἰς σοβαρά ἁμαρτήματα. Ὁ Δαβίδ εἶχε λάβει πολλὰς γυναῖκας ὡς συζύγους. Ὅταν ὁμως ἐγνώρισε τὴν ὠραίαν σύζυγον τοῦ γενναίου τοῦ ἀξιωματικοῦ Οὐρίου, τὴν Βηρσαβέε, ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν του νὰ λάβῃ καὶ ἐκείνην σύζυγόν του.

Διέταξε λοιπὸν κρυφὰ τὸν στρατηγὸν του νὰ τοποθετήσῃ τὸν Οὐρίαν εἰς μέρος ἐπικίνδυνον κατὰ τινὰ μάχην ἐναντίον τῶν Ἀμμωνιτῶν. Καὶ ὁ δυστυχὴς ὁ Οὐρίας ἐφονεύθη. Τότε ὁ Δαβίδ ἔλαβεν ὡς σύζυγόν του τὴν Βηρσαβέε. Μὲ τὸ φοβερὸν αὐτὸ ἔγκλημα ὁ Δαβίδ παρέβη τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ. Ἔγινεν ἔνοχος φόνου. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς τὸν ἐτιμώρησε.

Ἔστειλε πρὸς αὐτὸν τὸν προφῆτην Νάθαν διὰ νὰ τὸν ἐλέγξῃ. Παρουσιάσθη λοιπὸν ἐνώπιόν του ὁ προφῆτης καὶ τοῦ εἶπε :

—Βασιλεῦ, ἔρχομαι νὰ σοῦ καταγγείλω ἓνα κακόν, ποῦ ἔγινεν εἰς μίαν πόλιν. Ἐκεῖ ἔζουσαν ὡς γείτονες δύο ἄνθρωποι. Ὁ ἓνας πλούσιος καὶ ὁ ἄλλος πτωχός. Ὁ πλούσιος εἶχε πολλὰ ποίμνια. Ὁ πτωχός εἶχε μόνον μίαν ἀμνάδα, τὴν ὁποίαν ἀγαποῦσε καὶ ἀνέτρεφε καὶ τὴν ἐπεριποιεῖτο ὡς θυγατέρα του. Μίαν ἡμέραν ἐπεσκέφθη τὸν πλούσιον ἓνας φίλος του. Καὶ ἀντί, διὰ νὰ τὸν περιποιηθῇ, νὰ σφάξῃ ἓνα πρόβατον ἀπὸ τὰ ἰδικὰ του, ἤρπασε καὶ ἔσφαξε τὴν μοναδικὴν καὶ ἀγαπημένην ἀμνάδα τοῦ πτωχοῦ γείτονός του.

Ὁ Δαβίδ κατηγορησθεὶς ἐφώνασε μὲ ὀργήν :

—Πρέπει νὰ θανατωθῇ ἀμέσως αὐτός, ποῦ διέπραξεν αὐτὸ τὸ ἔγκλημα.

Τότε ὁ Νάθαν τοῦ εἶπε μὲ θάρρος :

—Αὐτὸς εἶσαι σύ, βασιλεῦ. Σὺ εἶσαι ὁ φονεὺς τοῦ Οὐρίου καὶ ὁ ἄρπαξ τῆς γυναίκός του. Διὰ τοῦτο θὰ τιμωρηθῇς σὺ καὶ ἡ οἰκογένειά σου ὀλόκληρος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ θὰ δοκιμάσῃς μέχρι τέλους τῆς ζωῆς σου πολλὰς θλίψεις.

Ὁ Δαβίδ συνησθάνθη βαθύτατα τὰ ἁμαρτήματά του, μετε-

νόησεν ελικρινά και ἐζήτησε συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Θεόν. Τότε ἔγραψε τὸν ὑπέροχον ψαλμὸν τῆς μετανοίας, τὸν περιφημον πεντηκοστὸν ψαλμὸν, τὸν ὁποῖον τακτικὰ ἀκούομεν· νὰ ψάλλεται και ν' ἀναγινώσκεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας κατὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν Κυριακῶν και τῶν ἄλλων ἑορτῶν.



Ἀνάγνωσμα

Ψαλμὸς μετανοίας

(Ψαλμ. 50ός. Στίχοι και' ἐκλογὴν)

Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου
και κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ὀκτισμῶν σου
ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου.

²Επί πλείον πλύνόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου
καὶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας μου καθάρισόν με.

³Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω
καὶ ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐστὶ διὰ παντός.

Σοὶ μόνῳ ἤμαρτον
καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα,
ὅπως ἂν δικαιωθῆς ἐν τοῖς λόγοις σου
καὶ νικήσης ἐν τῷ κρίνεσθαί σε (¹).

²Ἴδὸν γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησας·
τὰ ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου
ἐδήλωσάς μοι.

Ραντιεῖς με ὕσσωπῳ καὶ καθαρισθήσομαι (²),
πλυνεῖς με καὶ ὑπερὸ χιόνα λευκανθήσομαι.

²Απόστρεφον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν μου
καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον.

Καρδίαν καθαράν τίθειν ἐν ἐμοί, ὁ Θεός,
καὶ πνεῦμα εὐθές ἐγκαίνισον (³)
ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου (⁴).

Μὴ ἀποστρίψης με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου
καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον
μὴ ἀντανέλης (⁵) ἀπ' ἐμοῦ.

²Απόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σπηλαίου σου (⁶)
καὶ πνεύματι ἡγεμονικῶ στήριζόν με.

Αιδάζω ἀνόμους τὰς ὁδοὺς σου
καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ σέ ἐπιστρέφουσιν.

1. Ὅταν θὰ με κρίνης, 2. ὁ ὕσσωπος εἶναι τὸ θυμάρι, μετὰ τὸ ὅποιον ἐρράντιζον τὸν ἁγιασμόν, ὅπως τὸ ἰδικόν μας δενδρολίβανο καὶ ὁ βασιλικός, 3. ἀνανέωσε, 4. εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου, 5. μὴ ἀφαιρέσης, 6. δώσε μου πάλιν τὴν χαρὰν ὅτι με συγχωρεῖς καὶ με σώξεις.

*Κύριε, τὰ χεῖρά μου ἀνοίξεις
καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν σου (¹).*

*Ὅτι, εἰ ἠθέλησας θυσίαν, ἔδωκα ἄν (²),
ὀλοκαυτώματα οὐκ ἐνδοχίσεις.*

*Θυσία τῷ Θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον·
ζαροδία συντετριμμένην καὶ τειλαπεινωμένην
ὁ Θεὸς οὐκ ἐξουθενώσει (³).*

36. ΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΤΗΣ ΑΜΑΡΤΙΑΣ ΤΟΥ ΔΑΒΙΔ. Ο ΣΟΛΟΜΩΝ ΑΝΑΚΗΡΥΣ-
ΣΤΑΙ ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΤΟΥ ΔΑΒΙΔ (Β' καὶ Γ' Βασιλειῶν)

4 Ὁ βασιλεὺς Δαβίδ ὕστερα ἀπὸ τὴν βαθεῖαν καὶ εἰλικρινῆ μετάνοιάν του διὰ τὸ βαρύτατον ἀμάρτημά του συνεχωρήθη μὲν ἀπὸ τὸν πανάγαθον Θεόν, ἀλλὰ δὲν ἀφέθη ἀτιμώρητος.

Πρῶτον ἀπέθανε τὸ πρῶτόν του τέκνον, τὸ ὁποῖον ἀπέκτησε ἀπὸ τὴν Βηρσαβεέ. Δεύτερον ὁ υἱὸς του Ἄβεσσαλὼμ ἐλησμόνησε τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ὑπακοήν, ποῦ ὤφειλεν εἰς τὸν πατέρα του, ἐσκότωσεν ἓνα ἀδελφόν του, ἐπανεστάτησε κατὰ τοῦ πατρός του καὶ ἀνεκήρυξε τὸν ἑαυτὸν του βασιλέα.

Ἡ ἐπανάστασις προσωρινῶς ἐπέτυχε, καὶ ἠναγκάσθη ὁ Δαβίδ φοβισμένος καὶ ταπεινωμένος νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ νὰ ἀποσυρθῇ εἰς τὴν πέραν τοῦ Ἰορδάνου χώραν. Ἐκεῖ συνήθροισε στρατὸν καὶ τὸν ἀπέστειλε κατὰ τοῦ υἱοῦ του. Ἐδωσεν ὁμως ρητὴν παραγγελίαν νὰ μὴ σκοτώσουν τὸν Ἄβεσσαλὼμ, ἅμα τὸν συλλάβουν.

Εἰς τὴν μάχην, ἣ ὁποία ἐγένετο, ἐνίκηθη ὁ Ἄβεσσαλὼμ καὶ ἐτράπη εἰς φυγὴν. Ἐνῶ ἔφευγε, περιεπλάκη ἡ κόμητος εἰς ἓνα δένδρον. Ἐκεῖ ἔμεινε κρεμασμένος, ἕως ὅτου ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν.

Ὅταν ὁ Δαβίδ ἐπληροφορήθη τὸν τραγικὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του, ἐθρήνησεν ἀπαρηγόρητα. Ἐκλαιε καὶ ἔλεγε :

— Παιδί μου, παιδί μου Ἄβεσσαλὼμ, καλλίτερα νὰ ἀπέθνησκα ἐγὼ ἀντὶ σοῦ. Ἄβεσσαλὼμ παιδί μου, παιδί μου.

1. τὴν δοξολογίαν σου, 2. ἂν ἤθελες θυσίαν, θὰ ἤμην πρόθυμος νὰ σοῦ τὴν προσφέρω, 3. δὲν θὰ περιφρονήσῃ.

2. Ἀλλά καί πολλές ἄλλες μεγάλες θλίψεις ἐκ μέρους τῆς οἰκογενείας του καί τῶν στρατηγῶν του ἐδοκίμασεν ὁ βασιλεὺς Δαβίδ μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του.

Ὅλοι αἱ περιπέτειαι αὐταὶ ἀπὸ τὴν νεότητά του, δηλαδὴ οἱ διωγμοὶ τοῦ Σαούλ, οἱ συνεχεῖς πόλεμοι καί αἱ φροντίδες διὰ τὴν ὀργάνωσιν καί διοίκησιν τοῦ μεγάλου κράτους του, αἱ θλίψεις καί αἱ συγκινήσεις, τὰς ὁποίας ἐδοκίμασε καθ' ὅλην τὴν πολυτάραχον ζωὴν του, τὸν κατέβαλον σωματικῶς.

Ἐπειτα ἀπὸ τεσσαρακονταετῆ βασιλείαν, εἰς ἡλικίαν ἑβδομήκοντα ἐτῶν, ἀπεφάσισε ζῶν ἀκόμη νὰ παραχωρήσῃ τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸν διάδοχόν του. Ὄρισε δὲ ὡς τοιοῦτον τὸν ἀγαπητόν του υἱὸν Σολομῶνα.

Σύμφωνα λοιπὸν μὲ τὴν ἐπιθυμίαν του ὁ Ἀρχιερεὺς ἔχρισε τὸν Σολομῶνα βασιλέα, μὲ ἡγιασμένον ἔλαιον, ἐνῶ ὁ λαὸς ἐζητωκραύγαζε, καί αἱ σάλπιγγες ἤχοῦσαν.

3. Μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ Σολομῶντος ὡς βασιλέως ὁ Δαβίδ ἀφιέρωσε τὰς ὑπολοίπους ἡμέρας τῆς ζωῆς του εἰς τὸ νὰ διδάσκῃ τὸν νεαρὸν βασιλέα τὰ καθήκοντά του καί νὰ τὸν συμβουλεύῃ, ἵνα ἐκτελῇ πιστῶς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Δαβίδ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν ἑβδομήκοντα ἐτῶν καί ἐτάφη εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἡ ὁποία ἀπὸ τότε πρὸς τιμὴν του ὠνομάσθη Πόλις Δαβίδ.

Ὁ Δαβίδ ἀνεδείχθη ὑπέροχος βασιλεὺς καί ἰκανώτατος ὀργανωτῆς καί κυβερνήτης τοῦ βασιλείου του. Ἦτο προικισμένος ἀπὸ τὸν Θεὸν μὲ πολλά χάρισματα, π.χ. μὲ εὐσέβειαν, μεγαλοφυχίαν καί εὐγενῆ αἰσθήματα. Ἦτο καλὸς φίλος καί προστατῆς τοῦ λαοῦ, γενναῖος πολεμιστῆς καί ἄριστος στρατηγός. Ὑπῆρξεν ἀμερόληπτος δικαστῆς καί καλὸς οἰκογενειάρχης.

Ἡ ἐποχὴ τοῦ Δαβίδ ἦτο ἔνδοξος διὰ τοὺς Ἰσραηλίτας. Ἐπ' αὐτοῦ τὸ κράτος τῶν Ἑβραίων ἐφθασεν εἰς ἀκμὴν, δόξαν καί δύναμιν πολὺ μεγάλην. Οἱ Ἑβραῖοι ἀπὸ τότε μέχρι σήμερον μὲ ὑπερηφάνειαν ἐνθυμοῦνται τὴν ἐποχὴν τῆς βασιλείας τοῦ Δαβίδ. Τὸν ἔλεγον μέγαν βασιλέα.

Ὡς βασιλεὺς ὁ Δαβίδ ὑπῆρξε σκιά καί προεικόνισις τοῦ Μεγάλου Βασιλέως καί Σωτῆρος Χριστοῦ. Αἱ κατακτήσεις του

προεσήμαιναν τὰς πνευματικὰς κατακτήσεις τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ. Τὸ γενεαλογικὸν δένδρον τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας του κατέληξεν εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, ὅστις κατὰγεται ὡς ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν Δαβίδ. Καὶ διὰ τοῦτο ὀνομάζεται υἱὸς Δαβίδ.

9. Ο ΔΑΒΙΔ ΩΣ ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΗΤΗΣ (Βιβλία Βασιλειῶν — Ψαλμοὶ)

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἄλλα χαρίσματα, μὲ τὰ ὁποῖα εἶχε προικισθῆ ὁ Δαβίδ, εἶχε λάβει ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ τὰ χαρίσματα τοῦ προφήτου καὶ ποιητοῦ. Διὰ τοῦτο τιμᾶται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μας ἰδιαιτέρως ὡς προφήτης καὶ ἄναξ, δηλ. βασιλεὺς, καὶ ὀνομάζεται προφητᾶναξ.

Ἐπῆρξεν ὁμοῦ καὶ ἕξοχος ποιητής. Οἱ ὑπέροχοι ψαλμοὶ του, ἐκτὸς τῆς μεγάλης τῶν θρησκευτικῆς καὶ προφητικῆς ἀξίας, θεωροῦνται καὶ σήμερον ἀκόμη ὡς ποιητικὰ ἄριστουργήματα.

Τὰ ποιήματά του (οἱ Ψαλμοὶ) εἶναι γεμᾶτα ἀπὸ ἔμπνευσιν, ἀπὸ λυρισμὸν καὶ θρησκευτικὴν ἑξαρσιν σπανίαν. Εἰς αὐτὰ ὁ Δαβίδ ἀποκαλύπτει ὄλην τὴν ὠραιότητα καὶ εὐγένειαν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ χαρακτήρος του, ὡς καὶ τὴν ἀγαθότητα τῆς καρδίας του.

Ἄλλὰ καὶ αἱ προφητεῖαι του περὶ τοῦ Μεσσοῦ, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐγκατεσπαρμέναι εἰς τοὺς ψαλμοὺς του, εἶναι πολλαὶ καὶ προκαλοῦν ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν καὶ ἐξαιρετικὸν θαυμασμὸν.

2. Αἱ προφητεῖαι τοῦ Δαβίδ περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ συνοψίζονται εἰς τὰς ἑξῆς:

α') Διὰ τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐπροφήτευσεν ὅτι θὰ ἔλθουν βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνες διὰ νὰ τὸν προσκυνήσουν (ψαλμ. 71), ὅτι ὅλα τὰ ἔθνη θὰ ὑποταχθῶσιν εἰς αὐτόν. Ὅτι τὸ ὄνομά του θὰ εἶναι εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅλα τὰ ἔθνη θὰ τὸν μακαρίζουν, καὶ ὅτι δι' αὐτοῦ θὰ εὐλογηθοῦν ὅλαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.

β') Διὰ τὸν βίον αὐτοῦ. Προφητεύει ὅτι θὰ ἀποδοκιμασθῆ ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλίτας, ἀλλὰ αὐτὸς θὰ νικήσῃ. Θὰ γίνῃ ἀκρογωνιαίος λίθος τῆς Ἐκκλησίας, θὰ εἶναι εὐλογημέ-

νος και θα ἔλθῃ ἐξ ὀνόματος τοῦ Κυρίου (ψαλμ. 117). Θα εἶναι και Θεός και ἄνθρωπος (ψαλμ. 2).

γ') Διὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ. Προφητεύει ὅτι θα ταπεινωθῇ και θα γίνῃ ὄνειδος τῶν ἀνθρώπων. Γιάντες οἱ βλέποντες αὐτὸν θα τὸν περιπαίζουν και θα κινοῦν ἐμπαικτικῶς τὴν κεφαλὴν. Θα τὸν βασανίσουν, θα τὸν σταυρώσουν, θα ἀριθμήσουν ὅλα τὰ ὀστᾶ του. Θα μοιρασθοῦν μεταξύ τῶν τὰ ἐνδύματά του με κληρον. Μέσα εἰς τοὺς πόνους του θα φωνάξῃ: « Θεέ μου, Θεέ μου, διατί με ἐγκατέλιπες; » (ψαλμ. 21). Ὡς τροφήν θα τοῦ δώσουν τότε χολὴν και εἰς τὴν δίψαν του θα τὸν ποτίσουν ὄξος (ψαλμ. 68). Θα τὸν θάψουν εἰς λάκκον σκοτεινὸν (ψαλμ. 87).

δ') Διὰ τὴν ἀνάστασίν του. Ὁ Χριστὸς ὅμως ὡς Θεός θα ἀναστηθῇ ἐκ νεκρῶν. Θα γίνῃ σεισμὸς κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀναστάσεώς του. Θα καθίσῃ εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ ὡς Θεός και Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Θα ὑποταχθοῦν εἰς αὐτὸν ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς γῆς. Ἐγενήθη ἐκ τοῦ Πατρὸς προαιωνίως, και θα εἶναι αἰώνιος Ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ (ψαλμ. 81 και 109).

3. Ὀλόκληρος ἡ ἱερά Ὑμνολογία τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι γεμάτη ἀπὸ τὰ ὠραῖα θρησκευτικὰ ποιήματα τοῦ Δαβίδ. Τακτικὰ ἀκούομεν εἰς τὰς ἀκολουθίας τῶν μεγάλων και τῶν μικρῶν ἑορτῶν τοὺς ὑπερόχους ψαλμοὺς του, εἴτε ὀλοκλήρους εἴτε και κατὰ στίχους.

Ἀπὸ τὰ ποιήματα τοῦ Δαβίδ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας ἄλλα ψάλλονται και ἄλλα ἀναγινώσκονται. Ἀπὸ αὐτὰ ἔχουν ἐμπνευσθῇ ὅλοι οἱ μεγάλοι ποιηταὶ και ὕμνογράφοι τῆς Ἐκκλησίας, καθὼς και οἱ διασημότεροι μουσουργοὶ και ποιηταὶ τῆς ἄλλης φιλολογίας.

Τοὺς ψαλμοὺς τοῦ Δαβίδ τοὺς εὐρίσκομεν εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην, και εἰς ἰδιαιτερον λειτουργικὸν βιβλίον τῆς Ἐκκλησίας, τὸ ὁποῖον λέγεται *Ψαλτήριον*.

Εἰς τὸν παρατιθέμενον 151ον και τελευταῖον ψαλμὸν τοῦ Ψαλτηρίου ὁ Δαβίδ διηγεῖται τὸ κατόρθωμά του ἐναντίον τοῦ Γολιάθ και τὴν ἀνάδειξίν του ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

Ἀνάγνωσμα
Αὐτοβιογραφία τοῦ Δαβίδ

(Ψαλμὸς 151ος)

Μικρὸς ἤμην ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μου
καὶ νεώτερος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς μου
καὶ ἐποίμαινον τὰ ποίμνια αὐτοῦ.

Αἱ χεῖρες μου ἐποίησαν ὄργανον
καὶ οἱ δάκτυλοί μου ἤρμισαν ψαλτήριον.

Τίς ἀναγγελεῖ τῷ Κυρίῳ μου;

Αὐτὸς ὁ Κύριος, Αὐτὸς εἰσακούσει.

Αὐτὸς ἐξαπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ ⁽¹⁾

καὶ ἤρε με ἐκ τῶν προβάτων τοῦ πατρὸς μου
καὶ ἔχρισέ με ἐν τῷ ἐλαίῳ τῆς χρίσεως αὐτοῦ.

Οἱ ἀδελφοί μου καλοὶ καὶ μεγάλοι
καὶ οὐκ ἐδόκησεν ἐν αὐτοῖς ὁ Κύριος.

Ἐξῆλθον εἰς συνάντησιν τῷ ἄλλοφύλῳ ⁽²⁾
καὶ ἐπικατηράσατό με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτοῦ.

Ἐγὼ δὲ σπασάμενος τὴν παρ' αὐτοῦ μάχαιραν
ἀπεκεφάλισα αὐτὸν

καὶ ἦρα τὸ ὄνειδος ἐξ ὑἰῶν Ἰσραὴλ.

38. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΣΟΛΟΜΩΝ (Γ' Βασιλειῶν Γ'—Η')

10 Ὁ Σολομῶν εἶναι ὁ δεύτερος ἀπὸ τοὺς ἐνδόξους βασιλεῖς τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἀπὸ τὸν πατέρα του Δαβίδ ἐκληρονόμησεν ἰσχυρὸν καὶ πλούσιον κράτος. Ἐβασίλευσε περὶ τὰ τεσσαράκοντα ἔτη, ἀπὸ τὸ 1015 ἕως τὸ 975 πρὸ Χριστοῦ. Ὁνομάσθη σοφὸς διὰ τὴν μεγάλην του σοφίαν.

Ὅτε ἐπρόκειτο ν' ἀναλάβῃ τὴν βασιλείαν, ἦλθεν εἰς τὴν πόλιν Γαβαὼν, ἵνα προσφέρῃ θυσίαν εἰς τὸν Θεόν. Τότε ἐνεφανίσθη εἰς τὸν ὕπνον του ὁ Θεὸς καὶ τοῦ εἶπε:

—Ζήτησέ μου τί θέλεις νὰ σοῦ δώσω.

Καὶ ὁ Σολομῶν ἀπήντησε:

—Κύριε καὶ Θεέ μου, μὲ ἔχρισες βασιλέα μεγάλου λαοῦ.

1. τὸν Σαμουήλ, 2. Γολιάθ.

Ἐγὼ δὲ ὡς εἶμαι νέος ἀκόμη χωρὶς πείραν. Δώσε μου λοιπόν, Σὲ παρακαλῶ, σοφίαν καὶ καρδίαν συνετήν διὰ νὰ κυβερνῶ τὸν λαόν σου, καὶ διὰ νὰ διακρίνω τὸ καλὸν ἀπὸ τὸ κακόν.

Ὁ Θεὸς εὐχαριστήθη ἀπὸ τὴν ἀπάντησιν τοῦ νεαροῦ βασιλέως καὶ τοῦ εἶπεν :

—Ἐπειδὴ ἐζήτησες σοφίαν καὶ ὄχι πλοῦτον, δόξαν καὶ μακροβιότητα, οὔτε τὴν καταστροφὴν τῶν ἐχθρῶν σου, σοῦ δίδω σοφίαν καὶ σύνεσιν, ἀλλ' ἐκτός τούτου σοῦ δίδω πλοῦτον καὶ δόξαν. Ἐάν δὲ τηρήσῃς τὰς ἐντολάς μου, θὰ σοῦ δώσω καὶ μακροβιότητα.

2. Ὁ Σολομῶν ἔγινε περίφημος εἰς ὅλον τὸν κόσμον διὰ τὴν σοφίαν του καὶ τὴν δικαιοσύνην του. Ἡ βασιλεία του ὑπῆρξεν εἰρηνικὴ καὶ οἱ Ἰσραηλιταὶ ἐπὶ τεσσαράκοντα καὶ πλεόν ἔτη ἐδοκίμασαν τὰ ἀγαθὰ τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς εἰρήνης.

Διὰ τοῦτο ὁ Σολομῶν εὗρε καιρὸν καὶ ἔκαμε μεγάλα καὶ σπουδαῖα εἰρηνικὰ ἔργα.

Μία ἀπὸ τὰς πρώτας φροντίδας του ἦτο νὰ στερεώσῃ τὴν ἐσωτερικὴν ἀσφάλειαν καὶ ἡσυχίαν τοῦ κράτους του. Διωργάνωσε λοιπὸν ἰσχυρὸν καὶ καλὰ ὀργανωμένον στρατὸν μὲ ἵππικὸν καὶ μὲ πολεμικὰ ἄρματα. Κατόπιν ἔκαμε συμμαχίας μὲ τὰ διάφορα γειτονικά κράτη.

Διωργάνωσεν ἐπίσης διοικητικῶς τὸ κράτος του, κατὰ ἐπαρχίας καὶ ἔκανόνισε τὸ φορολογικὸν σύστημα. Οἱ φόροι, τοὺς ὁποίους ἐπέβαλε, τοῦ ἀπέδωσαν πολλὰ χρήματα διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὰ μεγάλα εἰρηνικὰ του ἔργα.


3. Ἡ φήμη διὰ τὴν σοφίαν του καὶ τὴν μεγαλοπρέπειάν του ἔγινε γνωστὴ εἰς πολλὰς χώρας καὶ πολλοὶ ἤρχοντο ἀπὸ διάφορα μέρη διὰ νὰ τὸν θαυμάσουν. Μεταξὺ τῶν θαύμαστων τοῦ Σολομῶντος ἦτο καὶ ἡ βασιλίςσα τῆς χώρας Σαβὰ τῆς Ἀραβίας, ἡ ὁποία εἶχεν ἀκούσει καὶ ἤλθε νὰ ἀντιληφθῇ αὐτοπροσώπως τὴν δόξαν, τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὴν σοφίαν τοῦ Σολομῶντος.

Ἐπειτα ἀπὸ πολυήμερον καὶ κοπιαστικὸν ταξίδι ἔφθασεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ μὲ λαμπρὰν ἀκολουθίαν καὶ μὲ πλουσιώτατα δῶρα.

Ὁ Σολομών τὴν ἐδέχθη φιλικῶς καὶ ἡγεμονικῶς καὶ τῆς ἀπέδωσε πολλὰς τιμὰς. Τότε ἐθαύμασεν ἡ βασίλισσα ἐκείνη τὴν ὠραιότητα καὶ πολυτέλειαν τῶν ἀνακτόρων τοῦ Σολομώντος, τὰς λαμπρὰς στολὰς τῶν ἀνθρώπων τοῦ παλατίου, τὸ πλῆθος τῶν δούλων καὶ τῶν ὑπαλλήλων, τὰς θυσίας, τὰς ὁποίας προσέφερεν εἰς τὸν Θεόν, τὴν εὐφυΐαν του, τὴν σοφίαν του καὶ μὲ θαυμασμὸν ἀνεφώνησεν :

— Ἡ σοφία σου, Σολομών, ἡ δόξα σου καὶ ἡ δύναμις σου εἶναι ἀνώτερα ἀπὸ τὴν φήμην των. Εὐτυχεῖς εἶναι οἱ ὑπήκοοί σου, οἱ ὁποῖοι σέ βλέπουν καὶ ἀκούουν τὴν σοφίαν σου καὶ γεύονται τὴν δικαιοσύνην σου. Ἄς εἶναι εὐλογημένος ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος σέ ἔκαμε βασιλέα, καὶ κυβερνᾷς τὸν λαόν σου μὲ σοφίαν, μὲ δικαιοσύνην καὶ μὲ ἰσότητα.

Ἄτυχῶς ὁμοῦς ἡ δόξα αὐτὴ ἀκριβῶς καὶ ὁ πλοῦτος ἐθάμβωσαν τὸν Σολομώντα καὶ ἤρχισε καὶ αὐτὸς νὰ γίνεται ἀσεβής.

Ἐλαβε συζύγους γυναῖκας ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτραι, καὶ ἔκτισε χάριν αὐτῶν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ναοὺς εἰδωλολατρικούς. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς τὸν ἐτιμώρησεν καὶ τοῦ προεῖπεν ὅτι, ἔνεκα τῆς ἀσεβείας του αὐτῆς, τὸ κράτος του θὰ διαιρεθῇ εἰς δύο. Ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 60 περιῖπου ἐτῶν. 

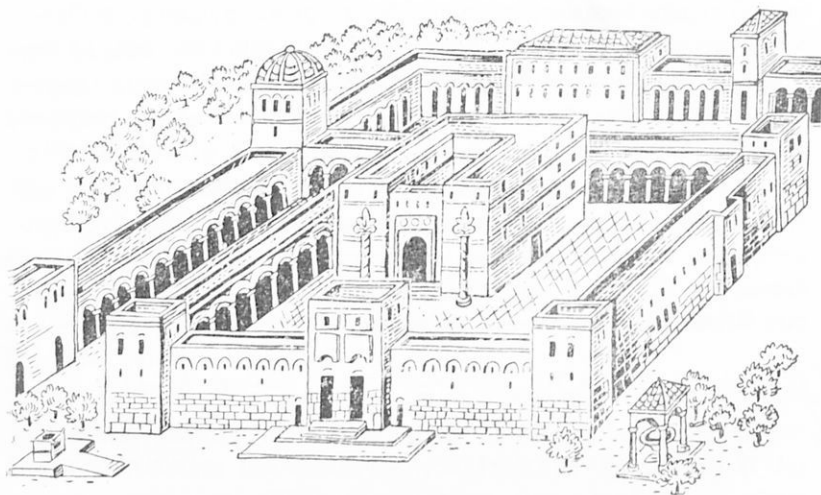
39. ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ (Γ' Βασιλειῶν Ε'—ΙΑ')

Ὁ Σολομών καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς μακρᾶς βασιλείας του ἠσχολήθη μὲ τὴν ἐκτέλεσιν μεγάλων καὶ σπουδαιῶν εἰρηνικῶν ἔργων ἐντὸς τοῦ κράτους του. Ἐκτίσεν νέας πόλεις. Ἄλλας ὠχύρωσε καὶ ἄλλας ἐκαλλώπισε μὲ ὠραῖα οἰκοδομήματα. Ἐπίσης ἔκτισε μεγαλοπρεπῆ ἀνάκτορα μέσα εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Περιφημον ἦτο τὸ ἀνάκτορον, πού ὠνομάσθη Δάσσος τοῦ Λιβάνου, διότι εἶχε κατασκευασθῆ μὲ ξύλα κέδρων τοῦ Λιβάνου.

Ἐπροστάτευσεν ἀκόμη τὰς τέχνας, τὸ ἐμπόριον, τὰ γράμματα. Ἐνίσχυσε τὴν ἐμπορικὴν ναυτιλίαν καὶ ἰδιαιτέρως τὴν γεωργίαν καὶ τὴν δενδροκομίαν. « Ἐφύτευσα ἀμπέλους, γράφει ὁ ἴδιος εἰς τὸν Ἐκκλησιαστήν, καὶ ἐκαλλιέργησα κήπους, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐφύτευσα πολλὰ δένδρα ». Ἐφρόντισε διὰ τὴν ὑ-

δρευσιν τῆς Ἱερουσαλήμ μετὴν κατασκευὴν μεγάλων δεξαμενῶν καὶ ὑδραγωγείων.

Ἐπίσης ὁ Σολομὼν διωργάνωσεν ἰσχυρὸν ἐμπορικὸν καὶ πολεμικὸν στόλον. Τὰ πλοῖα αὐτὰ διέσχισον τότε πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Ἐφθανον μέχρι τῆς Ἰσπανίας. Ἄλλα πλοῖα ἐμπορικὰ τῶν Ἑβραίων διέσχισον τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, τὸν Περσικὸν κόλπον καὶ τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανόν, καὶ ἔφθανον μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ. Πλοῦτος ἄφθονος τότε ἦρχισε νὰ εἰσρέῃ μέσα εἰς τὸ κράτος τοῦ Σολομῶντος.



2. Ὁ Ναός. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ἔργον, τὸ ἔποιον κατ' ἐξοχὴν ἐδόξεσε τὸν Σολομῶντα, εἶναι ὁ περίφημος Ναός. Αὐτὸς ἐκτίσθη ἐπάνω εἰς τὸν δεῦτερον λόφον τῆς Ἱερουσαλήμ, ὁ ὁποῖος ἐλέγετο Μορία, ἀπέναντι τοῦ λόφου Σιών, ὅπου ἦτο ἡ ὀχυρὰ ἀκρόπολις.

Ὁ λόφος κατ' ἀρχὰς ἰσοπεδώθη εἰς τὴν κορυφὴν διὰ τῆς ἐργασίας χιλιάδων ἐργατῶν. Ὁ Ναός ἐκτίσθη μετὰ ἐκλεκτὰ ὑλικά, μετὰ λίθους πελεκητοὺς καὶ μετὰ ξυλείαν τοῦ Λιβάνου. Ἐσωτερικῶς τὰ τοιχώματά του ἐσκεπάσθησαν μετὰ σανίδας ἐπιχρυσωμένας.

Ἡ οἰκοδομὴ διήρκεσεν ἑπτὰ ἔτη. Εἰργάσθησαν χιλιάδες ἔργατῶν καὶ ἐδαπανήθησαν πάρα πολλὰ χρήματα. Τὸ μῆκος τοῦ Ναοῦ ἦτο 20 μέτρα, τὸ πλάτος 20 καὶ τὸ ὕψος 15 μέτρα.

Ὁ Ναὸς τοῦ Σολομώντος μετὰ τὰς αὐλὰς καὶ τὰ γύρω κτίρια ἦτο πολὺ μεγάλος καὶ μεγαλοπρεπής. Ὁμοιάζε μετὰ τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου κατὰ τὴν διαίρεσιν. Ἐχωρίζετο εἰς τρία μέρη, εἰς τὸν Πρὸναον, εἰς τὰ Ἅγια καὶ εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων. Εἰς τὰ Ἅγια ἐτοποθετήθησαν δέκα ἐπτάφωτοι λυχνίαί, ἡ χρυσοῦν τράπεζα τῆς Προθέσεως καὶ τὸ χρυσοῦν Θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος.

Τὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων ἐχωρίζοντο μετὰ χρυσοκέντητον Καταπέτασμα.

Γύρω ἀπὸ τὸν κυρίως Ναὸν ὑπῆρχον δύο αὐλαί. Εἰς τὴν ἐσωτερικὴν αὐλὴν εἰσῆρχοντο μόνον οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λευῖται. Γύρω-γύρω εἶχον οἰκοδομηθῆ δωμάτια, ὅπου ἐφυλάσσοντο οἱ θησαυροὶ τοῦ Ναοῦ, τὰ ἐνδύματα τῶν ἱερέων καὶ διάφορα ἀντικείμενα διὰ τὴν λατρείαν.

Εἰς τὴν ἐξωτερικὴν αὐλὴν εὕρισκετο τὸ Θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ ὁ χάλκινος Λουτήρ ἢ κυτὴ Θάλασσα, ὅπως ἐλέγετο, μετὰ τὸ ὕδωρ τοῦ ὁποίου ἐπλύνοντο οἱ ἱερεῖς πρὸ τῆς θυσίας καὶ ἐκαθάριζον τὰ θύματα (σφάγια).

Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ὄλου ἔργου ὁ Σολομὼν ἐτέλεσε πανηγυρικῶς τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ναοῦ. Ἐκαμε μεγάλας ἑορτὰς καὶ προσέφερε θυσίαν εἰς τὸν Θεὸν χιλιάδας μόσχων.

Τὴν ἡμέραν αὐτὴν μετέφερε μετὰ μεγάλην πομπὴν τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης ἀπὸ τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου εἰς τὸν Ναὸν καὶ τὴν ἐτοποθέτησεν εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων αὐτοῦ.

Τότε θεῖα νεφέλη ἐπεσκίασε τὸν Ναὸν, σημεῖον τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ εἰς αὐτόν. Ὁ Σολομὼν ἐγονυπέτησε πρὸ τοῦ Θυσιαστηρίου τῶν ὀλοκαυτωμάτων, ὕψωσε τὰς χεῖράς του εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε :

—Κύριε καὶ Θεὲ τοῦ Ἰσραὴλ, δὲν ὑπάρχει Θεὸς ὅμοιος μετὰ Σε εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἰς τὴν γῆν. Ἄλλὰ θὰ κατοικήσῃς εἰς τὴν γῆν; Ἄφοῦ οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ Σε χωρέσουν, Κύριε, θὰ Σε χωρέσῃ ὁ οἶκος οὗτος, τὸν ὁποῖον ἔκτισα; Σε παρακαλῶ λοιπὸν ἄκουσε τὴν προσευχὴν

έμοῦ καί τοῦ λαοῦ σου, καί γίνου ἴλεως πρὸς ἡμᾶς, διὰ νὰ εἰσακούης πάντοτε τὰς δεήσεις τῶν δούλων σου, ὅταν προσεύχωνται εἰς τὸν Ναὸν τοῦτον, καί τῶν ξένων ἀκόμη, ἂν ἔλθωσιν ἐδῶ καί προσευχηθῶσιν εἰς Σέ.

Ἄμα ἐτελείωσεν ὁ Σολομῶν τὴν προσευχὴν του, ἐσηκώθη καί ἠϋλόγησε τὸν λαόν καί τὸν συνεβούλευσε νὰ τηρῇ τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ. Ὁ λαὸς ἐώρτασε τὸ γεγονός αὐτὸ ἐπὶ δεκατέσσαρας ἡμέρας.

3. Τὰ συγγράμματα. Ὁ Σολομῶν εἶναι περίφημος καί ὡς σοφός. Τὴν σοφίαν του τὴν εὐρίσκομεν γραμμένην εἰς τὰ βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἴδικά του βιβλία εἶναι αἱ Παροιμίαι, ὁ Ἐκκλησιαστής, τὸ ᾠσμα τῶν ᾠσμάτων καί ἡ Σοφία Σολομῶντος. Καί τὰ τέσσαρα εἶναι ποιητικὰ βιβλία, γραμμένα εἰς στίχους.

α') Αἱ Παροιμίαι ὡς βιβλίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἶναι συλλογὴ διαφόρων γνωμικῶν καί ἠθικῶν παραγγελεμάτων. Λέγεται ὅτι ὁ Σολομῶν ἔγραψε περὶ τὰς τρεῖς χιλιάδας τοιαῦτα παραγγέλματα (Γ' Βασιλ. Δ, 32).

β') Ὁ Ἐκκλησιαστής εἶναι ἐπίσης βιβλίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Λέγεται ὅτι τὸ ἔγραψεν ὁ Σολομῶν, ὅταν ἦτο γέρον. Εἰς τὸ βιβλίον αὐτὸ ὁ ποιητὴς περιγράφει κατ' ἀρχὰς τὰ βασιλικά μεγαλεῖα καί τὰς ὑλικὰς ἀπολαύσεις τοῦ κόσμου τούτου, κατόπιν δὲ τονίζει τὴν ματαιότητα τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων. «Ματαιότης ματαιοτήτων, τὰ πάντα ματαιότης», λέγει. Καί συμπεραίνει ὅτι μόνον ἡ εὐσέβεια πρὸς τὸν Θεὸν καί ἡ ζωὴ, ἡ ὁποία διάγεται σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἡ ἀληθινὴ σοφία. «Ὅλα τὰ ἄλλα εἶναι μάταια.

γ') Τὸ ᾠσμα ᾠσμάτων. Εἶναι βιβλίον ποιητικὸν καί ἀλληγορικόν. Παρουσιάζει τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς.

δ') Ἡ Σοφία τοῦ Σολομῶντος τέλος εἶναι βιβλίον καί αὐτὸ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Δὲν τὸ ἔγραψεν αὐτὸ ὁ ἴδιος ὁ σοφὸς Σολομῶν, περιέχει ὅμως διάφορα γνωμικὰ καί σοφὰ παραγγέλματα, ἠθικὰ καί θρησκευτικὰ, χαρακτηριστικὰ τῆς σοφίας τοῦ Σολομῶντος.

Ἄναγνωσμα

Ἐκλογαὶ ἀπὸ τὰ βιβλία τοῦ Σολομῶντος

1. Παροιμιαί.

Ἄρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου.
Ὅν ἀγαπᾷ Κύριος ἐλέγχει,
μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱόν, ὃν παραδέχεται.

Κύριος ὑπερηφάνους ἀντιτάσσειται,
ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν.

Μακάριος ὁ ἄνθρωπος, ὃς εὖρε σοφίαν,
καὶ θνητός, ὃς εἶδε φρόνησιν·
κρεῖσσον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεται
ἢ χρυσίου καὶ ἀργυρίου θησαυρούς.

Μὴ ἔλεγχε κακοῦς, ἵνα μὴ μισήσωσί σε.
Αἶδου σοφῶ ἀφορμὴν καὶ σοφώτερος ἴσται.
Ὁ μισῶν ἐλέγχους ἄφρων.

Συμπορευόμενος σοφοῖς σοφὸς ἔσει.

Ὅς φυλάσσει τὸ ἑαυτοῦ στόμα,
τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν·
ὀργὴν ἀπόλλυσι καὶ φροσίμους.

Φίλον σὸν ἢ φίλον πατρῶνον μὴ ἐγκαταλείπης.
Εἰς πάντα καιρὸν φίλος ὑπαρχέτω.

Κηρία μέλιτος λόγοι καλοί.

Σοφαὶ γυναικες ἀποδόμησαν οἴκους,
ἡ δὲ ἄφρων κατέσκαψε ταῖς χερσὶν αὐτῆς.

2. Ἐκκλησιαστικῆς.

Ματαιότης ματαιότητων, εἶπεν ὁ Ἐκκλησιαστικῆς,
ματαιότης ματαιότητων, τὰ πάντα ματαιότης.

Γενεὰ πορεύεται καὶ γενεὰ ἔρχεται
καὶ ἡ γῆ εἰς τὸν αἰῶνα ἔσταικεν.

Ἀνατέλλει ὁ ἥλιος καὶ δύει ὁ ἥλιος
καὶ οὐκ ἔστι πᾶν πρόσφατον ὑπὸ τὸν ἥλιον.

Ὅσον μέγας εἶ, τοσοῦτον ταπεινοῦ σεαυτὸν
ἔναντι Κυρίου.

Ψυχὴν πεινῶσαν μὴ λυπήσῃς
καὶ μὴ παροργίζῃς ἄνδρα ἐν ἀπορίᾳ αὐτοῦ.

Ἔως θανάτου ἀγώνισαι περὶ ἀληθείας
καὶ Κύριος ὁ Θεὸς πολεμήσει περὶ σοῦ.

Μὴ ἔστω ἡ χεὶρ σου ἐκτεταμένη ἐν τῷ λαβεῖν
καὶ ἐν τῷ ἀποδιδόναι συνεσταλμένη.

Μὴ ποίει κακὸν
καὶ οὐ μὴ σε καταλάβῃ κακόν.

Πρὶν ἐξετάσῃς, μὴ μέμνη·
νόησον πρῶτον καὶ τότε ἐπιτίμα.

Πρὶν ἢ ἀκοῦσαι, μὴ ἀποκρίνῃς,
καὶ ἐν μέσῳ λόγων μὴ παρεμβάλλῃς.

3. ᾠσμὰ ᾠσμάτων.

Ἰδοὺ ὁ χειμὼν παρῆλθεν,
ὁ ὕετός ἀπῆλθεν,
ἐπορεύθη ἐν ἑαυτῷ.
Τὰ ἄνθη ὄφθη ἐν τῇ γῆ,
καιρὸς τῆς τομῆς ἔφθασεν, ⁽¹⁾
ἡ φωνὴ τῆς τρυγῆτος ἠκούσθη
ἐν τῇ γῆ ἡμῶν.

Ἡ συκὴ ἐξήνεγκεν ὀλένθους ⁽²⁾,
αἱ ἄμπελοι κυρτοῖζουσιν ⁽³⁾,
ἔδωκαν ὄσμηρ.

4. Σοφία Σολομώντος.

Ἐν παντὶ τόπῳ ὀφθαλμοὶ Κυρίου
σκοπεύουσιν ἀγαθούς τε καὶ κακοὺς.

Ἐὰν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε αὐτόν.

Γενεᾶς ἀδίκου χαλεπὰ τὰ τέλη.

1. τοῦ θερισμοῦ, 2. ἀγριόσυκα, 3. ἀνθίζου.



ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΒΔΟΜΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΩΝ

40. ΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΕΙΣ ΔΥΟ (Γ' Βασιλειῶν 1Α'—1Β')



Σολομῶν, διὰ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὰ μεγάλα του ἔργα, τὰ ὅποια ἔκαμεν, εἶχεν ἐπιβάλει εἰς τὸν λαὸν βαρεῖας φορολογίας, τὰς ὁποίας δύσκολα ὑπέφερον οὗτος. Διὰ τοῦτο, ὅταν ἐκεῖνος ἀπέθανε καὶ εἰς τὸν θρόνον ἀνέβη ὁ υἱὸς του Ροβοάμ, ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ παρουσιάσθησαν εἰς τὸν νέον βασιλέα καὶ τὸν παρακάλεσαν νὰ ἐλαττώσῃ τοὺς φόρους. Ἐπὶ κεφαλῆς ἦτο ὁ Ἱεροβοάμ, υἱὸς τοῦ Ναβάτ, ὁ ἐπίοις ἦτο ὑπουργὸς τοῦ Σολομῶντος.

Ὁ Ροβοάμ τότε παρεούρη ἀπὸ τὰς κακὰς συμβουλὰς νεαρῶν φίλων του καί, παρὰ τὰς συμβουλὰς τῶν γεροντοτέρων συμβούλων του, ἀπήντησεν εἰς τὸν λαόν :

—Δὲν θὰ σᾶς ἐλαττώσω τοὺς φόρους. Ἄπεναντίας μάλιστα θὰ τοὺς αὐξήσω. Ὁ πατήρ μου σᾶς ἐπαίδευσεν μὲ μάστιγας, ἐγὼ θὰ σᾶς παιδεύσω ἀκόμη σκληρότερα.

2. Τότε ἐγένεον ἐπανάστασις εἰς τὸ βασίλειον τῶν Ἑβραίων.

“Όταν δηλαδή ήλθον οι άνθρωποι του Ροβοάμ εις τὰς πόλεις διὰ νὰ εἰσπράξουν τοὺς φόρους, ὁ λαὸς ἐξηγέρθη ἐναντίον των καὶ τοὺς ἐλιθοβόλησεν. Ἐστράφη δὲ καὶ ἐναντίον τοῦ βασιλέως Ροβοάμ, ὁ ὁποῖος τότε ἐσώθη διὰ τῆς φυγῆς.

Ὁ λαὸς κατόπιν ἐκάλεσε τὸν Ἱεροβοάμ, ὁ ὁποῖος ἦτο νέος φίλεργος καὶ ἱκανός, καὶ τὸν ἀνεκῆρυξε βασιλέα εἰς τὰς δέκα φυλάς τοῦ Ἰσραήλ, διότι δύο μόνον φυλαὶ ἔμειναν πισταὶ εἰς τὸν Ροβοάμ, αἱ φυλαὶ τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Βενιαμίν, τὸ ἔτος 975 π. Χ.

Τὴν διαίρεσιν τοῦ κράτους τῶν Ἑβραίων εἰς δύο εἶχε προεῖπει ὁ προφήτης Ἀχιά. Ὁ Ἀχιά εἶχε συναντήσῃ εἰς τὰ περίχωρα τῆς Ἱερουσαλήμ τὸν Ἱεροβοάμ. Ἐφοροῦσε τότε ὁ προφήτης ἓνα καινούργιο ἔνδυμα. Τὸ ἔβγαλε, τὸ ἔκαμε δώδεκα κομμάτια καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἱεροβοάμ :

—Πάρε σὺ τὰ δέκα κομμάτια, διότι αὐτὰ λέγει ὁ Θεός. Θὰ χωρίσω τὴν βασιλείαν τοῦ Σολομῶντος εἰς δύο, καὶ θὰ δώσω εἰς τὸν Ἱεροβοάμ τὰς δέκα φυλάς τοῦ Ἰσραήλ.

3. Τοιουτοτρόπως τὸ ἐν βασιλείῳ τῶν Ἑβραίων ἐχωρίσθη εἰς δύο. Εἰς τὸ βασιλείον τοῦ Ἰσραήλ καὶ εἰς τὸ βασιλείον τοῦ Ἰούδα. Τὸ πρῶτον εἶχε πρωτεύουσαν τὴν Συχὲμ καὶ ὕστερα τὴν Σαμάρειαν, τὸ δεύτερον τὴν Ἱερουσαλήμ.

Ὁ χωρισμὸς αὐτὸς τῶν Ἑβραίων ἦτο καταστρεπτικός. Διότι ἐπηκολούθησαν μακροὶ ἐμφύλιοι πόλεμοι, οἱ ὁποῖοι ἐξησθένησαν τὰ βασιλεία αὐτὰ καὶ τὰ ἔκαμον ἀνίκανα νὰ ἀντισταθῶν εἰς τοὺς νέους ἐχθροὺς Ἀσσυρίους καὶ Βαβυλωνίους. Οἱ ἐμφύλιοι αὐτοὶ πόλεμοι εἶχον ἀποτέλεσμα τὴν καταστροφὴν καὶ τῶν δύο βασιλείων τῶν Ἑβραίων.

Τοιουτοτρόπως ἐξεπληρώθη ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Σολομῶντα, ὅτι πρὸς τιμωρίαν του θὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὸν υἱὸν του Ροβοάμ τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ βασιλείου του, τὸ ὁποῖον θὰ δώσῃ εἰς τὸν δοῦλόν του Ἱεροβοάμ, ὅπως ἐπροφήτευσεν εἰς αὐτὸν ὁ προφήτης Ἀχιά. Ἐξεπληρώθη δὲ καὶ ἡ προφητεία τοῦ Ἰακώβ, ὅτι ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα θὰ προκύψῃ μέγα καὶ ἰσχυρὸν κράτος, τὸ βασιλείον τοῦ Ἰούδα.

Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ περιελάμβανε τὰς χώρας Σαμάρειαν, Γαλιλαίαν καὶ Περσίαν, ποὺ ἦσαν εὐφοροὶ καὶ πλούσιοι. Διτηρήθη εἰς τὴν ζωὴν περὶ τὰ 250 ἔτη. Οἱ βασιλεῖς τοῦ ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀσεβεῖς καὶ ἐπέτρεψαν, ὅπως εἰσαχθῆ εἰς τὸ κράτος τῶν ἡεἰδωλολατρεία.

Τότε οἱ ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ καὶ οἱ λευῖται ἐξεδιώχθησαν ἀπὸ ἐκεῖ καὶ κατέφυγον εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα. Διὰ τοῦτο οἱ ἄρχοντες καὶ ὁ λαὸς δὲν ἤργησαν νὰ γίνουσι ἀσεβεῖς καὶ κακοί.

Ὁ Ἱεροβοὰμ διὰ νὰ κόψῃ πᾶσαν ἐπικοινωνίαν τῶν ὑπηκόων τοῦ μετὰ τὸ κράτος τοῦ Ἰούδα, καὶ διὰ νὰ μὴ μεταβαίνουσι οἱ κάτοικοι τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα εἰς προσκύνησιν καὶ λατρείαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ἔκαμεν τὸ ἐξῆς: Διέταξε καὶ κατασκεύασαν δύο χρυσοῦς μόσχους, τοὺς ὁποῖους ἔστησεν τὸν ἕνα εἰς τὸ βορειότατον καὶ τὸν ἄλλον εἰς τὸ νοτιώτατον μέρος τοῦ βασιλείου του, εἰς τὰς πόλεις Δάν καὶ Βαιθήλ. Καὶ εἶπεν:

— Ἰδοὺ οἱ θεοὶ σου, Ἰσραὴλ, οἱ ὁποῖοι σὲ ἐξήγαγον ἐκ τῆς γῆς Αἰγύπτου. Αὐτοὺς θὰ λατρεύῃς εἰς τὸ ἐξῆς.

Τότε ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τοὺς προφῆτας διὰ νὰ προφυλάξουσι τὸν λαὸν ἀπὸ τῆν εἰδωλολατρείαν καὶ τὴν καταστροφὴν.

2. Ἀλλὰ ματαίως οἱ προφῆται καὶ μάλιστα ὁ Ἀχιά καὶ ὁ Ἥλιας ἤλεγχον τοὺς βασιλεῖς καὶ τὸν λαὸν τοῦ κράτους τοῦ Ἰσραὴλ. Ματαίως προέλεγον εἰς αὐτοὺς, ὅτι θὰ τιμωρηθοῦν σκληρὰ ἀπὸ τὸν Θεόν. Καὶ ἡ τιμωρία ἦλθεν ὡς ἐξῆς:

Οἱ Ἀσσύριοι, οἱ ὁποῖοι ἦσαν λαὸς ἰσχυρὸς καὶ πολεμικὸς ἐκήρυξαν πόλεμον ἐναντίον τῶν βασιλέων τοῦ Ἰσραὴλ.

Εἰσέβαλον λοιπὸν εἰς τὴν Χαναάν καὶ χωρὶς νὰ συναντήσουσι σοβαρὰν ἀντίστασιν ἔφθασαν ἐμπρὸς εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ κράτους, τὴν Σαμάρειαν, τὴν ὁποίαν ἐπολιόρκησαν. Ἡ πολιορκία διήρκεσεν ἐπὶ τρία ἔτη. Τέλος ἡ πόλις ἐκυριεύθη τὸ 722 π. Χ., καὶ τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ διελύθη.

Πολλοί από τους κατοίκους τότε έσύρθησαν αίχμάλωτοι εις την 'Ασσυρίαν, εις δέ την Σαμάρειαν ήλθον και έγκατεστάθησαν άποικοι από την Βαβυλωνίαν, την 'Ασσυρίαν και την Περσίαν. Αυτοί άνεμίχθησαν με τους κατοίκους της Σαμαρείας και άπετέλεσαν κατοπιν τον λαόν των Σαμαρειτών.

Τους Σαμαρείτας οί κάτοικοι του βασιλείου του 'Ιούδα έχθρεύοντο πολύ, διότι τους έθεωρούσαν προδότας της πατρίδος και άρνητάς της θρησκείας του άληθινού Θεού.

3. Το βασίλειον του 'Ισραήλ δέν άνεσχηματίσθη ποτέ πλέον. Κατελύθη τότε δια παντός. Διάφοροι δέ φυλαί έγκατεστάθησαν εις την Σαμάρειαν, Γαλιλαιαν και Περσίαν.

Βραδύτερον οί Σαμαρείται μετανόησαν και έπανήλθον εις την λατρείαν του άληθινού Θεού, έζήτησαν δέ να ένωθοϋν με τους 'Ιουδαίους, αλλά δέν έγιναν δεκτοί.

“Ολα αυτά συνέβησαν, λέγει ή 'Αγία Γραφή, διότι ήρνήθησαν οί υιοί του 'Ισραήλ τον άληθινόν Θεόν ό όποίος έξήγαγεν αυτούς εκ της Αιγύπτου, και έλάτρευσαν θεούς άλλους και προσέφεραν θυσίαν εις τον Βάαλ και τά είδωλα παρα τάς διαμαρτυρίας των προφητών.

« Δέν ήκουσαν τον λόγον του Θεού, αλλά έσκλήρυναν τάς καρδίαις των. Δια τουτο ό Κύριος απέστρεψε τό πρόσωπόν του άπ' αυτούς και παρέδωσεν αυτούς εις χείρας των 'Ασσυρίων » (Βασιλ. Δ', 7-23).

42. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ (1^η Βασιλ. 12')

614 'Ο προφήτης 'Ηλίας ή 'Ηλιού έζησε κατά τον ένατον π. Χ. αιώνα, ότε βασιλεύς εις τό κράτος του 'Ισραήλ ήτο ό άσεβής 'Αχαάβ. Ουτος είχε λάβει ως σύζυγον την 'Ιεζάβελ, ή όποία ήτο ειδωλωλάτρισ και εισήγαγεν εις τό κράτος του 'Ισραήλ την λατρείαν του Θεού Βάαλ, δηλ. του 'Ηλίου ή Βήλου.

Τότε ό Θεός απέστειλε προς τον βασιλέα 'Αχαάβ τον προφήτην 'Ηλίαν, ό όποίος με θάρρος ήλεγξεν άυστηρώς τουτον, διότι επέτρεπεν εις την ξένην σύζυγόν του να εισάγη και να διαδίδη την λατρείαν ψευδών θεών μέσα εις τό κράτος του 'Ισραήλ. Προείπε δέ εις αυτόν ό 'Ηλίας ότι, λόγω της άσεβείας του, θα έλθη εις τό κράτος του τρομερός λιμός (πείνα) και

ξηρασία (άνομβρία), ή όποια θα διαρκέση τρία και ήμισυ έτη.
Μετά τούτο έπήγεν ό προφήτης είς μίαν όρεινήν χαράδραν,
όπου έτρέφετο κατά θαυμάσιον τρόπον ύπό τών κοράκων.



“Έπειτα κατέβη κρυφά και έπήγεν είς τήν Φοινίκην, και ήλ-
θεν είς τό χωρίον Σαρεπτά, όπου εύρήκε μίαν πτωχήν γυναίκα
νά μαζεύη ξύλα και έζήτησεν άπ’ αύτήν λίγο νερό και όλιγο
ψωμί.

‘Εκείνη απήντησεν, ότι δέν είχε παρά όλιγο λάδι και
άλεύρι, και ότι έμάζευε ξύλα διά νά έτοιμάση τροφήν μέ αυτά

διὰ τὸν ἑαυτὸν τῆς καὶ τὸ παιδί τῆς. « Ἄμα φάγωμεν καὶ αὐτά, εἶπε, δὲν μᾶς μένει τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἀποθάνωμεν ». Καὶ τὸν ἐπροσκάλεσε νὰ φάγουν μαζί.

Ὁ Ἡλίας ἐλυπήθη τὴν πτωχὴν γυναῖκα καὶ εἶπεν εἰς αὐτὴν νὰ μὴ ἀπελπίζεται, διότι ὁ Θεὸς θὰ ἔχη τὰ δοχεῖα τῆς γεμάτα ἀπὸ ἀλεύρι καὶ λάδι μέχρι τέλους τοῦ λιμοῦ. Ἀπὸ τὴν φιλοξενίαν δὲ καὶ τὴν περιποίησιν, ποῦ τοῦ ἔκαμεν, εὐχαριστήθη. Διὰ τοῦτο, ὅταν ἠσθένησεν ὁ μονογενὴς υἱὸς τῆς καὶ ἀπέθανεν, ὁ προφήτης ἀνέστησε τοῦτον καὶ τὸν παρέδωκεν εἰς τὴν μητέρα του ἐντελῶς καλά.

Τὰ θαύματα αὐτὰ τοῦ προφήτου ἔγιναν γνωστὰ εἰς τὸν λαόν, ὁ ὅποιος περισσότερον ἐθαύμασε καὶ ἠγάπησεν αὐτόν.

2. Ὅταν ἐτελείωσαν τὰ ἔτη τῆς ἀνομβρίας καὶ τοῦ λιμοῦ, ὁ Ἡλίας παρουσιάσθη πάλιν εἰς τὸν βασιλέα Ἀχαάβ, καὶ ἐπροσκάλεσεν αὐτόν ἐπὶ τοῦ Καρμήλου ὄρους, διὰ νὰ ἀποδείξῃ ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ τῶν ἱερέων τοῦ Βάαλ τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Ὁ Ἀχαάβ ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν καὶ διέταξε νὰ συγκεντρωθοῦν ἐκεῖ ὅλοι οἱ ἱερεῖς τοῦ Βάαλ.

Ὁ Ἡλίας τότε ἐπρότεινε εἰς τοὺς ἱερεῖς τοῦ Βάαλ νὰ δεηθοῦν πρῶτοι αὐτοὶ εἰς τὸν θεὸν τους, διὰ νὰ στείλῃ φωτιὰ καὶ ἀνάψουν μόνα τῶν τὰ ξύλα τοῦ βωμοῦ, ἐπάνω εἰς τὸν ὅποιον ὑπῆρχεν ὁ πρὸς θυσίαν μὸσχος. « Ἐπειτα, εἶπε, θὰ παρακαλέσω καὶ ἐγὼ τὸν Θεόν μου. Ὅποιος θεὸς στείλῃ τὴν φωτιάν καὶ ἀνάψῃ τὸν βωμόν, αὐτὸς θὰ εἶναι ὁ ἀληθινός ».

Πρῶτοι ἠτοίμασαν τὸν βωμόν οἱ ἱερεῖς τοῦ Βάαλ καὶ παρακαλοῦσαν συνεχῶς αὐτόν ἀπὸ πρῶτας μέχρι μεσημβρίας κραυγάζοντες· « ἐπάκουσον ἡμῶν Βάαλ ». Ἀλλὰ ματαίως, διότι « οὐκ ἦν φωνή, οὐκ ἦν ἀκρόασις ».

Ἦλθε καὶ ἡ σειρὰ τοῦ προφήτου Ἡλία. Αὐτός, ἀφοῦ ἠτοίμασε τὸν βωμόν, ἐγονάτισε καὶ ἔκαμε τὴν προσευχὴν του μεθερμὴν πίστιν πρὸς τὸν Θεόν. Καὶ ἀμέσως ἐνώπιον τῶν χιλιάδων Ἰσραηλιτῶν, τῶν ἱερέων τοῦ Βάαλ, καὶ τοῦ βασιλέως Ἀχαάβ, ἔπεσε φωτιὰ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἀπετέφρωσεν ὄχι μόνον τὰ ξύλα καὶ τὸ θῦμα, ἀλλὰ καὶ τίς πέτρες καὶ τὸ χῶμα τοῦ βω-

μοῦ. Ὅλοι τότε κατάπληκτοι ἐκραύγασαν: «Μέγας ὁ Θεὸς Ἡλιοῦ».

3. Ἄλλ' ἡ βασίλισσα Ἰεζάβελ, ὅταν ἐπληροφόρηθη τὰ γενόμενα, ἐθύμωσεν ἐναντίον τοῦ προφήτου καὶ διέταξε νὰ τὸν θανατώσουν. Τότε ὁ Ἡλίας ἀπηλπισμένος ἐπῆγε μακρὰν εἰς τὴν Ἀραβίαν καὶ κατώκησεν εἰς ἓνα σπήλαιον τοῦ ὄρους Σινᾶ.

Μίαν ἡμέραν ἤκουσεν ὁ Ἡλίας τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ νὰ τὸν ἐρωτᾷ τί κάνει ἐκεῖ. Ὁ Ἡλίας ἀπεκρίθη:

—Οἱ Ἰσραηλῖται, Κύριε, ἐγκατέλειψαν τὴν διαθήκην Σου καὶ ἔμεινα ἐγὼ μόνος. Διὰ τοῦτο ζητοῦν νὰ με θανατώσουν.

Τότε ὁ Θεὸς διὰ νὰ ἀνταμείψῃ αὐτὸν διὰ τὸν ζῆλόν του, τὸν ἐθώπευσε μὲ ἓνα γλυκὺ φύσημα αὔρας καὶ τὸν διέταξε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Παλαιστίνην.

Εἰς τὸν δρόμον ἐγνώρισε καὶ ἐκάλεσε πλησίον του τὸν γεωργὸν Ἐλισσαῖον, τὸν ὁποῖον ἐσκέπασεν μὲ τὴν μηλωτὴν του καὶ τοῦ μετέδωσεν ἔτσι τὸ προφητικὸν χάρισμα.

Ὁ προφήτης Ἡλίας εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του ἐχώρισθη ἀπὸ τὸν μαθητὴν του Ἐλισσαῖον καὶ ἀνηρπάγη εἰς τοὺς οὐρανοὺς κατὰ θαυμάσιον τρόπον. «Ἰδοὺ ἄμαξα πυρίνη, λέγει ἡ Ἁγία Γραφή, καὶ ἵπποι πόρινοι διεχώρισαν αὐτούς. Καὶ ἀνέβη ὁ Ἡλίας μὲ ἀνεμοστρόβιλον εἰς τὸν οὐρανὸν» (Δ' Βασιλ. Β', 11). Ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει τὴν μνήμην του τὴν 20ὴν Ἰουλίου. Τὸν ὀνομάζει Ζηλωτὴν.

43. Ὁ ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΕΛΙΣΣΑΙΟΣ (Δ' Βασιλ. Ζ')

Ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος ἦτο μαθητὴς τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ, ὅπως ἐμάθαμεν. Μετὰ τὴν ἀνάληψιν ἐκείνου, ὁ Ἐλισσαῖος συνέχισε τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου του εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ ὅπου ἔκαμε πολλὰ θαύματα.

Ἐζη καὶ αὐτὸς εἰς τὸ ὄρος Κάρμηλον, ὅπως καὶ ὁ Ἡλίας. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ κατέβαινε τακτικὰ εἰς τὰς πόλεις, ὡσάκις ἤθελε νὰ ἐλέγξῃ ἢ νὰ συμβουλευθῇ τοὺς Ἰσραηλίτας.

Μίαν ἡμέραν ἦλθεν ὁ Ἐλισσαῖος εἰς τὴν πόλιν Σουνήμ. Ἐκεῖ ἔμενε μία πτωχὴ, ἀλλ' εὐσεβὴς γυναίκα, μὲ τὸν σύζυγόν της. Αὐτοὶ δὲν εἶχον τέκνα. Ἐδέχθησαν λοιπὸν καὶ ἐπεριποιήθησαν εἰς τὸ σπίτι των τὸν προφήτην καὶ τοῦ εἶπον:

—Όταν έρχεσαι εις την πόλιν μας, μένε κοντά μας εις τὸ σπίτι μας.

Ἐλισσαῖος τότε ἠὺχαριστήθη καὶ εἶπεν εις αὐτούς :

—Εἴσθε πολὺ εὐσεβεῖς πρὸς τὸν Θεὸν σεῖς καὶ πολὺ ποιεῖσθε τὸν προφήτην τοῦ Θεοῦ. Ἄς εἶναι λοιπὸν ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἐπάνω σας. Ὁ Θεὸς ἅς κάμη κατὰ τὴν καρδίαν σας καὶ ἅς ἐκτελέσῃ κάθε ἐπιθυμίαν σας.

Μετὰ ἓνα ἔτος ἡ οἰκογένεια αὐτὴ ἀπέκτησεν ἓνα ὠραῖον ἀγοράκι, ποῦ ἔγινεν ἡ χαρὰ τῶν γονέων του. Ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἦτο εις τὸ σπίτι αὐτό.

2. Τὸ παιδί αὐτό, ὅταν ἐμεγάλωσεν, ἐξαφνα ἠσθένησεν καὶ ἀπέθανεν. Ἦλθεν εις τοὺς ἀγρούς, ὅπου ὁ πατὴρ του ἐθέριζεν, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν καυστικὸν ἥλιον ἐζαλίσθη καὶ ἤρχισε νὰ φωνάζῃ :

—Τὸ κεφάλι μου, τὸ κεφάλι μου.

Ὅσον δὲ νὰ τοῦ δώσουν τὰς πρώτας βοηθείας, ἐξεψύχησεν μέσα εις τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας του.

Ἡ μητέρα τότε δὲν ἀνησύχησεν. Εἶχε τὰς ἐλπίδας τῆς εις τὸν προφήτην τοῦ Θεοῦ. Ἄφησε τὸ παιδί τῆς νεκρὸν ἐπάνω εις τὸ κρεβάτι καὶ ἔτρεξεν εις τὸν Κάρμηλον. Συνήντησε τὸν προφήτην καὶ τοῦ εἶπε μὲ δάκρυα εις τὰ μάτια :

—Τὸ παιδί, ποῦ μοῦ ἔδωσεν ὁ Θεὸς μὲ τὰς προσευχὰς σου, μοῦ ἀπέθανε. Σῶσέ το.

Ὁ Ἐλισσαῖος ἐλυπήθη τὴν δυστυχισμένην μητέρα καὶ ἦλθε μαζί τῆς εις τὴν Σουνήμ, ὅπου ἀνέστησε τὸ νεκρὸ παιδί τῆς. Ἐκεῖνη δὲ ἔπεσε καὶ ἐπροσκύνησε τὸν προφήτην τοῦ Θεοῦ.

3. Ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος ἔκαμε καὶ ἄλλα θαύματα. Ἐνα ἀπὸ αὐτὰ εἶναι καὶ ἡ θεραπεία τοῦ Νεεμάν.

Ὁ Νεεμάν ἦτο στρατηγὸς τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας. Ἐπασχε δὲ ἀπὸ μίαν φοβερὰν καὶ μεταδοτικὴν ἀσθένειαν τοῦ δέρματος, τὴν λέπρα. Εἶχε ἐπισκεφθῆ ὄλους τοὺς τότε ὀνομαστοὺς ἰατροὺς, ἀλλὰ δὲν εἶδε καμμίαν θεραπείαν. Πολὺ στενοχωρημένη ἦτο διὰ τοῦτο καὶ ἡ σύζυγός του, ἡ ὁποία εἶχεν ὡς δούλην μίαν κόρην Ἰσραηλίτιδα. Αὐτὴ λοιπὸν εἶπεν εις τὴν κυρίαν τῆς :

—“Αν ἐπήγαινε ὁ κύριός μου εἰς τὸν προφήτην τῆς Σαμαρείας, θὰ ἐγένετο καλά.

Τὰ λόγια αὐτὰ διεβίβασεν ἡ σύζυγος εἰς τὸν Νεεμάν καὶ αὐτὸς μὲ μεγάλην συνοδείαν ἐπήγεν εἰς τὴν Σαμαρείαν πρὸς τὸν προφήτην Ἐλισσαῖον.



Ἐφθασεν εἰς τὴν Σουνήμ, ὅπου ἔμενε τότε ὁ προφήτης. Ἐστάθη, λοιπόν, ἐμπρὸς εἰς τὸ σπίτι καὶ ὁ προφήτης, χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ, παρήγγειλεν εἰς αὐτὸν νὰ μεταβῇ εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν, ἐκεῖ νὰ λουσθῇ ἑπτὰ φορές καὶ θὰ γίνῃ καλά.

Ὁ Νεεμάν ὁμῶς ἐθύμωσε καὶ ἀπήντησεν :

—Ἐγὼ ἐνόμιζα, ὅτι ὁ προφήτης θὰ ἔβγαινε ἐξω νὰ μὲ θεραπεύσῃ. Ἐκεῖνος ὁμῶς μὲ ἔστειλεν εἰς τὸν Ἰορδάνην. Ἐχει ἡ

πατρίδα μου, ή Δαμασκός, πολλούς και μεγάλους ποταμούς. Αύτοί εἶναι καλλίτεροι ἀπό τόν Ἰορδάνην. Δέν θά ἤμποροῦσα νά λουσθῶ εἰς αὐτούς;

Οἱ συνοδοί του τότε τοῦ εἶπον :

—Κύριε, πρέπει νά κάμης ὅ,τι σοῦ λέγει ὁ προφήτης.

Ἐκεῖνος ὑπήκουσεν. Ἦλθε και ἐλούσθη εἰς τόν Ἰορδάνην και ἐγινε καλά ἐντελῶς. Καί ἐπέστρεψεν εἰς τήν πατρίδα του ὑγίης, δοξάζων τόν Θεόν και εὐχαριστῶν τόν προφήτην Ἐλισσαῖον.

Ἐκεῖνος προφήτης Ἐλισσαῖος ἔζησε πολλά χρόνια εἰς τήν Χαναάν. Ἀπέθανε δέ εἰς βαθύ γήρας και ἐτάφη εἰς τήν Σαμαρείαν. Ἡ Ἐκκλησία μας τόν ἐορτάζει εἰς τās 14 Ἰουνίου.

Ἀπολυτίκιον τῶν προφητῶν Ἡλίου και Ἐλισσαίου

Ὁ ἔνσαρκος ἄγγελος, τῶν προφητῶν ἡ κορυφή (1),

ὁ δεύτερος Πρόδρομος τῆς παρουσίας Χριστοῦ,

Ἡλίας ὁ ἔνδοξος,

ἄνωθεν καταπέμψας Ἐλισσαίῳ τήν χάριν,

νόσους ἀποδιώκει και λεπρούς καθαρίζει,

διὸ και τοῖς τιμῶσιν αὐτόν

βροεῖ ἰάματα (2).

44. Ὁ ΤΩΒΙΤ ΚΑΙ Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΤΩΒΙΑΣ (Τωβίτ)

Ὁ Τωβίτ ἦτο ἕνας εὐσεβῆς Ἰσραηλίτης, ὁ ὁποῖος ἤκμασεν εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραήλ. Ἦτο πολὺ πλούσιος. Πολὺ εὐσεβῆς ἦτο και ἡ σύζυγός του Ἄννα. Καί οἱ δύο κατήγοντο ἀπὸ τήν φυλὴν τοῦ Νεφθαλείμ και εἶχον μεγάλην πίστιν εἰς τόν Θεόν. Ὁμοίως μεγάλην εὐσέβειαν και πίστιν ἔδειξε και ὁ υἱός των, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Τωβίας.

Ἡ οἰκογένεια τοῦ Τωβίτ, ὅταν οἱ Ἀσσύριοι ἐκυρίευσαν και διέλυσαν τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραήλ, συνελήφθη και ἐκείνη και μαζί με ἄλλους Ἰσραηλίτας ὠδηγήθη αἰχμάλωτος εἰς τήν Νινευή, τήν πόλιν τήν μεγάλην τῆς Ἀσσυρίας.

Ὅταν ὁ Τωβίτ ἦτο ἀκόμη εἰς τήν Χαναάν, δέν ἔπαυε νά ἐπισκέπτεται τήν Ἱερουσαλήμ κατὰ τās μεγάλας ἐορτās και

1. τὸ θεμέλιον, 2. παρέχει θεραπείας.

ἐκεῖ εἰς τὸν ναὸν νὰ λατρεύῃ τὸν Θεόν, παρὰ τὰς αὐστηρὰς διαταγὰς τῶν βασιλέων τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ.

Ἔδιδε πολλὰ χρήματα εἰς τὸν ναόν. Ἐκάνεν ἐκεῖ πολλὰς ἐλεημοσύνας. Προσέφερε πολλὰ ζῶα θυσίαν εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Θεοῦ. Τώρα δέ, ὅπου εἶναι αἰχμάλωτος εἰς τὴν Νινευῆ, δὲν παύει νὰ προστατεύῃ τοὺς ὁμοφύλους του, ὅσον τοῦ ἦτο δυνατὸν.

Καὶ εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν ἐξακολουθεῖ νὰ ἐλεῇ, διότι ἀκόμη ἔχει πλοῦτον. Ἐκτὸς τούτου, ὁ Θεὸς τὸν ἐπροστάτευσεν, διότι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων τὸν διώρισε «προμηθευτὴν τῶν ἀνακτόρων του» καὶ ἐκέρδιζε πολλὰ. Ἐλεοῦσε τοὺς ὁμοεθνεῖς του, ποὺ τώρα ἦταν δυστυχεῖς. Τοὺς ἔδιδε τροφάς, χρήματα, ἐνδύματα εἰς ἕκαστον κατὰ τὴν ἀνάγκην, ὅπου εἶχεν.

Τοὺς συνεβούλευε δὲ νὰ διατηροῦν τὴν πίστιν των πρὸς τὸν Θεὸν καὶ νὰ φυλάττουν τὰς ἐντολάς του, διότι ἤρχισαν ἐδῶ οἱ Ἰσραηλίται σιγὰ - σιγὰ νὰ λησμονοῦν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ νὰ λατρεύουν τὰ εἰδῶλα τῶν Ἀσσυρίων.

2. Ὁ Τωβίτ ὡς προμηθευτὴς τοῦ βασιλέως, ἐταξίδευεν εἰς διάφορα μέρη, διὰ νὰ ἀγοράσῃ ὅ,τι ἦτο χρήσιμον εἰς τὰ ἀνάκτορα. Ἔτσι ἐγνωρίσθη μὲ διαφόρους ἐμπόρους.

Εἰς τὴν Μηδίαν συνεδέθη μὲ φιλίαν μὲ ἕνα ἔμπορον, ὀνομαζόμενον Γαβαήλ, ὁ ὁποῖος εἶχε πτωχεύσει. Εἰς αὐτὸν ἐδάνεισε 10 ἀργυρᾶ τάλαντα.

Κατόπιν συνέβησαν πολλὰ δυσάρεστα εἰς τὸν Τωβίτ. Ἐχασε τὴν ὄρασίν του ἐν πρώτοις καὶ μαζί μὲ τὴν θέσιν του ἔχασε καὶ τὴν περιουσίαν του. Ἦτο τώρα πτωχὸς καὶ δυστυχής. Καὶ μόνον εἰς τὴν προσευχὴν εὗρισκε παρηγορίαν.

— Δίκαιος εἶσαι, Θεέ μου, ἔλεγε, καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινὰ καὶ δίκαια.

Εἰς τὴν σύζυγόν του, ἡ ὁποία τοῦ ἔλεγε:

— Ποῦ εἶναι αἱ ἐλεημοσύναι σου καὶ ἡ δικαιοσύνη σου; ἐκεῖνος ἀπαντοῖσε:

— Δὲν γνωρίζομεν ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι, διότι ὁ Θεὸς μᾶς δίδει τὰς εὐτυχίας καὶ τὰς δυστυχίας. Ἄς μὴ χάνωμεν τὴν πίστιν μας.

Εἰς τὴν δυστυχίαν του ὁ Τωβίτ ἐνεθυμήθη, ὅτι εἰς τὸν Γα-

βαήλ εἶχε δανείσει τὰ 10 τάλαντα καὶ ἀνεκουφίσθη. Ἐφώνησε λοιπὸν τὸν υἱὸν τοῦ Τωβίαν καὶ τοῦ εἶπε :

— Παιδί μου, μὴ λυπεῖσαι πού ἐγίναμεν πτωχοί. Ἐάν ἔχῃς πίστιν εἰς τὸν Θεόν, ὑπάρχουν πολλὰ ἀγαθὰ διὰ σέ. Νά, σοῦ φανερώνω ὅτι εἰς τὸν φίλον μου Γαβαήλ, πού κατοικεῖ εἰς τοὺς Ραγοὺς τῆς Μηδίας, ἔχω δανείσει 10 τάλαντα ἀργυρᾶ. Πήγαινε λοιπὸν νὰ τοῦ τὰ ζητήσης. Ἴσως τώρα νὰ ἔχῃ νὰ μᾶς τὰ δώσῃ.

Ὁ Τωβίας ἐφάνη πρόθυμος νὰ ἐκτελέσῃ τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς του. Καὶ τότε ὁ Τωβίτ ἐπρόσθεσε :

— Τὸ ταξίδι, παιδί μου, εἶναι μακρινό, καὶ εἶναι ἐνδεχόμενον, ὅταν ἐπιστρέψῃς, ἐγὼ νὰ ἔχω ἀποθάνει. Λοιπὸν ἄκουσε τὰς τελευταίας μου συμβουλᾶς :

«Ὅταν ἀποθάνω, θάψε με. Τὴν μητέρα σου νὰ τὴν ἀγαπᾶς. Τίμα αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. Μὴ τὴν λυπήσῃς ποτέ μὲ καμμίαν σου πρᾶξιν. Κάμε τῆς ὅ,τι τὴν εὐχάριστεῖ.

»Σὲ συμβουλεύω ἀκόμη νὰ φυλάττῃς τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Νὰ εἶσαι εὐσεβής, δίκαιος καὶ πιστός. Πάντοτε νὰ κάνῃς τὴν ἐλεημοσύνην. Ἐχεις πολλὰ, νὰ δίδῃς πολλὰ. Ἐχεις ὀλίγα, νὰ δίδῃς ὀλίγα.

»Νὰ ἀγαπᾶς τοὺς συγγενεῖς σου, τοὺς φίλους σου, τοὺς ὁμοεθνεῖς. Καὶ νὰ μὴ κάνῃς εἰς κανένα τὸ κακόν. Ὁ σὺ μισεῖς μηδενὶ ποιήσης.»

3. Ὁ Τωβίας, ἀφοῦ ἐπῆρε μαζί του ὡς συνοδοιπόρον ἓνα ἄγνωστον, ὀνομαζόμενον Ἀνανίαν, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν πραγματικότητα ἦτο ὁ φύλαξ ἄγγελος Ραφαήλ, ἔφυγε διὰ τὴν Μηδίαν.

Ἐφθασαν εἰς τὰ Ἐκβάτανα. Ἐδῶ ἐφιλοξενήθησαν κατὰ τύχην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ραφαήλ, ὁ ὁποῖος ἦτο συγγενὴς τοῦ Τωβίτ. Ὁ Ραγουήλ τὸν ἠρώτησε :

— Ἀπὸ ποῦ εἶσαι παιδί μου;

— Ἀπὸ τὴν Νινευή, ἀπήντησεν ὁ Τωβίας. Εἶμαι Ἰσραηλῆτης, αἰχμάλωτος τῶν Ἀσσυρίων.

— Γνωρίζεις τὸν Τωβίτ; τὸν ἐρώτησε πάλιν ὁ Ραγουήλ.

— Ὁ Τωβίτ; Εἶναι πατέρας μου, ἀπήντησεν ὁ Τωβίας.

Ὁ Ραγουήλ ἐχάρηκε πολὺ τότε. Ἀγκάλιασε τὸν Τωβίαν καὶ μὲ δάκρυα εἰς τὰ μάτια τοῦ εἶπεν :

—Εἶσαι σὺ παιδί τοῦ καλοῦ ἐκείνου ἀνθρώπου;

Εἰς τὸ σπίτι τοῦ Ραγουήλ ὁ Τωβίας ἐνυμφεύθη. Ἔλαβε δὲ σύζυγον του τὴν Σάρραν, ἡ ὁποία ἦτο κόρη τοῦ Ραγουήλ. Ὁ δὲ φίλος του Ἀνανίας συνέχισε τὸ ταξίδι, ἔφθασεν εἰς τοὺς Ραγούς, συνήντησε τὸν Γαβαήλ καὶ ἔφερεν εἰς τὸν Τωβίαν τὰ χρήματα.

Μετὰ τοῦτο ὅλοι μαζί, Τωβίας, Σάρρα καὶ Ἀνανίας, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Νινευή. Ἐδῶ τοὺς ὑπέδεχθησαν μὲ μεγάλην χαρὰν οἱ γονεῖς καὶ ἐώρτασαν τοὺς γάμους τοῦ Τωβία.

Καὶ ὁ Τωβίτ ἦτο τώρα εὐτυχισμένος, διότι ὁ Τωβίας, κατὰ τὴν συμβουλὴν τοῦ φύλακος ἀγγέλου, ἔφερεν εἰς αὐτὸν φάρμακον, μὲ τὸ ὁποῖον ἀνέκτησε τὴν ὄρασίν του. Ὁ καλὸς Θεὸς τοῦ ἔδωκε καὶ πάλιν τὴν ὑγείαν διὰ νὰ βλέπῃ τὰ παιδιά του. Τοῦ ἔδωκε δὲ καὶ πλοῦτον καὶ δόξαν. Ἀπέθανεν εἰς μεγάλην ἡλικίαν εὐτυχῶς.

45. ΠΡΟΪΟΥΔΙΟ ΣΩΖΕΙ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΤΗΣ (Ἰουδιθ)

Οἱ Ἀσσύριοι, ἀφοῦ ἐνίκησαν τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ ἐκυρίευσαν τὸ βασιλείον των, ἐστράφησαν κατόπιν ἐναντίον τοῦ ἄλλου ἑβραϊκοῦ βασιλείου, τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα. Ἦρχισαν λοιπὸν νὰ κάνουν ἐκστρατείας καὶ νὰ ἀπειλοῦν νὰ καταλάβουν αὐτὸ καὶ νὰ διαλύσουν καὶ τοῦτο.

Εἰς μίαν τοιαύτην ἐκστρατείαν των ὁ στρατηγὸς των Ὀλοφέρνης εἰσέβαλεν εἰς τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰούδα μὲ 120 χιλιάδας πεζοὺς καὶ μὲ ἄπειρον ἵππικὸν καὶ μὲ πολλὰ ἄρματα. Καὶ ἐβάδισεν ἐναντίον τῶν πόλεων καὶ αὐτῆς τῆς Ἱερουσαλήμ. Εἶχε ρητὰς διαταγὰς τοῦ βασιλέως του :

—Δὲν θὰ λυπηθῆς κανένα, τοῦ εἶπε. Θὰ σπείρης παντοῦ τὸν θάνατον καὶ τὴν καταστροφὴν.

Φόβος καὶ τρόμος κατέλαβε τότε τοὺς Ἰουδαίους, διότι ἐφοβήθησαν μήπως κατορθώσῃ ὁ Ὀλοφέρνης καὶ καταλάβῃ τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ καταστρέψῃ καὶ τὴν πόλιν καὶ τὸν ναόν. Ἦρχισαν λοιπὸν νὰ ἐπισκευάζουν τὰ τεῖχη τῶν πόλεων καὶ νὰ κατασκευάζουν ὄχυρά, ἰδίως εἰς τὰς ὄρεινὰς διαβάσεις πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ.

Ὁ ἀρχιερεὺς Ἰωακείμ ἔγραψε πρὸς τοὺς κατοικοὺς τοῦ βασιλείου καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς κατοικοὺς τῆς ὀχυρᾶς πόλεως Βετυλοῦα νὰ ἐμποδίσουν μὲ πᾶσαν θυσίαν τὴν διάβασιν τοῦ Ὁλοφέρνηου. Διέταξε δὲ ὅλοι οἱ Ἰουδαῖοι νὰ πενήθουν καὶ νηστεύσουν, νὰ κλαύσουν καὶ νὰ μετανοήσουν, καὶ ἕκαστος νὰ παρακαλέσῃ τὸν Θεὸν νὰ τοὺς σώσῃ.

2. Ὄταν ἔμαθεν ὅλας αὐτὰς τὰς ἐτοιμασίας ὁ Ὁλοφέρνης, ἐθύμωσε πολὺ. Διέταξε δὲ τὸν στρατὸν του νὰ πολιορκήσῃ τὴν Βετυλοῦαν. Ἀλλ' εἰς μάτην, διότι οἱ κάτοικοι ἀντέταξαν πείσμονα ἀντίστασιν. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠμπόρεσε νὰ τὴν κυριεύσῃ, κατέφυγεν εἰς ἄλλα ἐξαναγκαστικά μέσα. Κατέλαβε καὶ κατέστρεψε τὴν πηγὴν καὶ τὸ ὕδραγωγεῖον, ἀπὸ τὸ ὅποιον ἡ πόλις ἔπαιρνε νερό.

Οἱ κάτοικοι τῆς Βετυλοῦα τώρα ἤρχισαν νὰ στενοχωροῦνται καὶ νὰ ὑποφέρουν ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν ὕδατος. Πολλοὶ τότε — ἰδίως παιδιὰ καὶ γέροντες καὶ ἀσθενεῖς — ἀπέθανον ἀπὸ τὴν δίψαν. Διὰ τοῦτο ἀπεφάσισαν νὰ παραδοθοῦν.

— Καλλίτερα, εἶπαν, νὰ γίνωμεν δοῦλοι τῶν Ἀσσυρίων, παρὰ νὰ ἀποθάνωμεν ἀπὸ τὴν δίψαν.

Τότε ἐστάθη εἰς τὸ μέσον μία γυναίκα, ἡ Ἰουδίθ, χήρα σύζυγος τοῦ Μανασσῆ, πολὺ ὠραία ἀλλὰ καὶ πολὺ εὐσεβής, καὶ εἶπεν :

— Ἀκούσατε, ἄρχοντες τῆς Βετυλοῦα. Δὲν εἶναι ἡ ἀπόφασίς σας αὐτὴ καλὴ. Μὴ λησμονεῖτε τὰ θαύματα, πού ἔκαμεν ὁ Θεὸς ἄλλοτε διὰ νὰ σώσῃ τοὺς πατέρας μας εἰς παρομοίας περιστάσεις. Αὐτὸς θὰ μᾶς βοηθήσῃ καὶ τώρα καὶ θὰ μᾶς σώσῃ. Ἔχετε πίστιν, ἔχετε θάρρος.

Ὅλοι ἐστάθησαν βωβοὶ καὶ μὲ θαυμασμὸν ἤκουσαν τὰ σοφὰ λόγια τῆς Ἰουδίθ. Ἐπειτα αὐτὴ συνέχισεν :

— Ὑπερασπισθῆτε τὴν πόλιν. Αὐτὴν τὴν νύκτα ἐγὼ θὰ κατέβω εἰς τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον. Θὰ πάω νὰ συναντήσω τὸν Ὁλοφέρνην. Μὴ μοῦ ζητεῖτε ἐξηγήσεις τί σκέπτομαι νὰ κάμω. Κατόπιν θὰ μάθετε.

3. Ὅλοι ἐπέισθησαν καὶ ἡ Ἰουδίθ, συνοδευομένη ἀπὸ μίαν πιστὴν τῆς δούλην, ἐβγήκε τὴν νύκτα ἀπὸ τὰ τεῖχη καὶ ἤρχισε νὰ πορεύεται πρὸς τὴν σκηνὴν τοῦ Ὁλοφέρνηου. Πρὶν ξεκινήσῃ, ἔκαμε τὴν προσευχὴν τῆς εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἶπε :

—Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου εἰσάκουσέ με καὶ βοήθησέ με νὰ σώσω τὴν πατρίδα, διὰ νὰ μάθουν ὅλοι ὅτι σὺ εἶσαι Θεὸς παντοδύναμος, δίκαιος καὶ ἀληθινός.

Ἐφθασεν εἰς τὰς προφυλακὰς τῶν Ἀσσυρίων. Οἱ στρατιῶται τὴν συνέλαβον καὶ τὴν ὠδήγησαν εἰς τὸν Ὀλοφέρνην.

—Θέλω, τοὺς εἶπε, νὰ προδώσω μερικά μυστικά εἰς τὸν στρατηγόν, διὰ νὰ παύσῃ ὁ πόλεμος.

Ὁ Ὀλοφέρνης, ὅταν ἀντίκρουσε τὴν ὠραίαν Ἰουδίθ, ἐθαύμασε τὸ κάλλος τῆς καὶ τὸ παράστημά τῆς. Αὐτὴ δὲ τοῦ εἶπε :

—Κράτησέ με ὡς δούλη σου, ἀλλὰ ἄκουσέ με. Μόνον μὲ προδοσίαν θὰ κυριεύσῃς τὴν Βετυλούαν. Μισῶ τοὺς Ἰουδαίους καὶ εἶμαι πρόθυμη νὰ σοῦ προδώσω τὰ μυστικά τους.

Ὁ Ὀλοφέρνης ἔδωσε πίστιν εἰς τὰ λόγια τῆς Ἰουδίθ καὶ τῆς ἔδωκεν ἐλευθερίαν νὰ μεταβαίῃ ὅπου θέλει νύκτα καὶ ἡμέραν. Αὐτὴ δὲ κατάρθωσε μίαν νύκτα νὰ δολοφονήσῃ αὐτὸν εἰς τὴν σκηνὴν του, ἐνῶ ἐκοιμᾶτο, καὶ ἀνενόχλητος νὰ διασχίσῃ τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον καὶ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Βετυλούαν.

Τοιοιουτρόπως ἡ Ἰουδίθ ἔσωσε τὴν πατρίδα τῆς ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῶν Ἀσσυρίων, διότι οἱ Ἀσσύριοι, ὅταν ἔμαθαν τὸν θάνατον τοῦ Ὀλοφέρνηου, ἔλυσαν τὴν πολιορκίαν καὶ ἔφυγον.

46. ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ (Γ' Βασιλ. Α' Βασιλ. Παράλειπον. Α' καὶ Β')

Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα περιελάμβανε τὸ νότιον μέρος τῆς Παλαιστίνης, τὸ ὁποῖον ὠνομάζετο Ἰουδαία καὶ εἶχε πρωτεύουσαν τὴν Ἱερουσαλήμ, ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ Δαβίδ.

Ἐκινδύνευσε καὶ αὐτὸ ἀπὸ τοὺς Ἀσσυρίους, ἀλλὰ ἡ γενναία πρᾶξις τῆς Ἰουδίθ ἔσωσε τὴν κατάστασιν.

Οἱ κάτοικοι τοῦ βασιλείου αὐτοῦ εἶχον μείνει πιστοὶ εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ περισσότερα χρόνια ἀπὸ τοὺς κατοίκους τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραήλ. Διὰ τοῦτο καὶ τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα διετηρήθη 134 περίπου ἔτη μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραήλ. Οἱ κάτοικοι τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα ὠνομάζοντο Ἰουδαῖοι.

Εὐσεβῆς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων ἦτο ὁ Ἐζεκίας (726 — 697). Αὐτὸς διέταξε νὰ κατεδαφισθοῦν ὅλοι οἱ βωμοὶ τῶν εἰδώ-

λων και των ψευδων θεων, τους οποιους ειχον εγκαθιδρυσει εις το βασιλειον του διαφοροι ασεβεις προκατοχοι του βασιλεις. Τοιουτοτροπως εξεκαθαρισε το κρατος του απο την ειδωλολατρειαν. 'Επι της βασιλειας του το κρατος εμεγαλωσε και διεφυγε τον κινδυνον των 'Ασσυριων.

'Αλλ' ο 'Εζεκιας ειναι μια απο τας ολιγας εξαιρεσεις των ευσεβων και ηθικων βασιλεων του βασιλειου του 'Ιουδα. Οι περισσοτεροι εξ αυτων, οτινες εβασιλευσαν απο το 954 π. Χ. μεχρι του 586 π. Χ., ησαν ασεβεις και ανικανοι βασιλεις και ειχον παρασυρει και τον λαον εις την ασεβειαν και την ειδωλολατρειαν. Εις ματην οι διαφοροι προφηται, οι οποιοι ανεφανησαν κατα την περιοδον αυτην, και μαλιστα οι προφηται 'Ησαϊας και 'Ιερειμιας, ηλεγchon, διεμαρτυροντο και προετρεπον τους 'Ιουδαιους να μετανοησουν.

'Εκεινοι εγινοντο χειροτεροι. Και οταν η κακια και η διαφθορα εκορυφωθησαν, τότε επηλθε σκληρα η τιμωρια.

2. Οι Βαβυλωνιοι η Χαλδαιοι, οι οποιοι ησαν λαος ισχυρος, κατοικουσαν εις την Μεσοποταμιαν. Πρωτευουσα των ητο η Βαβυλων επί του Εύφρατου ποταμου. Αυτοι, οτε βασιλευς των ητο ο Ναβουχοδονόσωρ, εκηρυξαν πολεμον εξοντωτικον εναντιον του κρατους του 'Ιουδα και υπεχρεωσαν τους 'Ιουδαιους να πληρωνουν φορους εις αυτους, το ετος 606 π. Χ. "Οταν δμως οι 'Ιουδαιοι αντεληφθησαν, οτι ο Ναβουχοδονόσωρ ηθελε να καταλυση εντελως το βασιλειον των, απεφασισαν να του κηρυξουν τον πολεμον.

Τοτε ο Ναβουχοδονόσωρ με ισχυρον στρατον εισηλθεν εις την Παλαιστινην και εβαδισεν εναντιον των επαναστατων. Οι 'Ιουδαιοι εκλεισθησαν εις τα τειχη της 'Ιερουσαλημ. 'Απο εκει αντεταξαν γενναιαν αντιστασιν επι τρεις μηνας. 'Αλλ' αι τροφαι εσωθησαν και φοβεραι ασθενεια ενεφανισθησαν. Δια τουτο οι πολιορκουμενοι απεφασισαν να κολουνη την νυκτα. Οι Βαβυλωνιοι δμως τους εννοησαν, τους κατεδιωξαν και εγιναν κυριοι της πολεως το ετος 586 π. Χ.

'Επηκολουθησε μεγαλη σφαγη. 'Η πολις κατεστραφη τελειως και ο ναος του Σολομωντος ελεηλατηθη απο τα πολυτιμα σκευη του και παρεδοθη εις το πυρ. Τα τειχη δε της πό-

λεως κατεκρημνίσθησαν και ὄσοι Ἰουδαῖοι ἐπέζησαν ὠδηγήθησαν αἰχμάλωτοι εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἄλλοι ἔφυγαν εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Μόνον ὁ προφήτης Ἰερεμίας μὲ ὀλίγους Ἰουδαίους ἔμειναν εἰς τὴν Ἰουδαίαν, διὰ νὰ θρηνησῇ μὲ τοὺς περιφήμους θρηνοῦς του ἐπὶ τῶν ἔρειπίων τῆς Ἱερουσαλήμ τὴν μεγάλην συμφορὰν τοῦ ἔθνους του. Τότε ἀπωλέσθη καὶ ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης μὲ τὰς δέκα ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ.

3. Εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν οἱ Ἰουδαῖοι ὑπέφερον τὰ πάνδεινα, διότι οἱ Βαβυλώνιοι τοὺς μεταχειρίζοντο ὡς δούλους. Τότε οἱ Ἰουδαῖοι ἐνεθυμήθησαν τὴν πατρίδα των καὶ τὸν Θεὸν των καὶ μὲ νοσταλγίαν καὶ λαχτάραν ἐσκέπτοντο τὴν ὠραίαν ζωὴν τῆς ἐλευθερίας, πού ἔπερνούσαν ἐκεῖ. Ἐνεθυμοῦντο πάντοτε τὴν Ἱερουσαλήμ, τὸν ναὸν καὶ ὄλην τὴν ἀγαπημένην των πατρίδα καὶ ἔκλαιον καὶ ἔθρηνοῦσαν διὰ τὴν καταστροφὴν τῆς καὶ διὰ τὸ κατάντημά των.

Τὸν πόνον τῶν Ἰουδαίων εὐρίσκομεν εἰς ἓνα ποίημα, ψαλμὸν, τὸν ὁποῖον ἔψαλλον τότε οἱ Ἰουδαῖοι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς αἰχμαλωσίας των. Μέσα εἰς αὐτὸν μὲ μεγάλην των λύπην θρηνοῦν τὴν ἐξορίαν των, νοσταλοῦν τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ ἐκφράζουν τὴν πίστιν των εἰς τὸν Θεόν.

Ἄ ν ά γ ν ω σ μ α

Θρῆνος Ἰουδαίων

(Ψαλμὸς 136 ἐν παραφράσει)

*Εἰς τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος,
ἐκεῖ ἐκαθήσαμεν καὶ ἐκλαύσαμεν,
ὅταν σὲ ἐνεθυμήθῃμεν, ὦ Ἱερουσαλήμ!
Εἰς τὰς ἰτέας, εἰς τὸ μέσον αὐτῆς,
ἐχορμάσαμεν τὰς κισθὰς μας,
διότι ἐκεῖ οἱ αἰχμαλωτίσαντες ἡμῶς
μᾶς ἐζήτησαν γὰρ τοὺς ψάλωμεν
τὰς ᾠδὰς τῆς Σιών.*

Ἐκεῖ οἱ κατακτηταὶ εἶπον πρὸς ἡμᾶς:

Τραγουδίσατέ μας ἀπὸ τὰ τραγούδια τῆς πατρίδος σας.

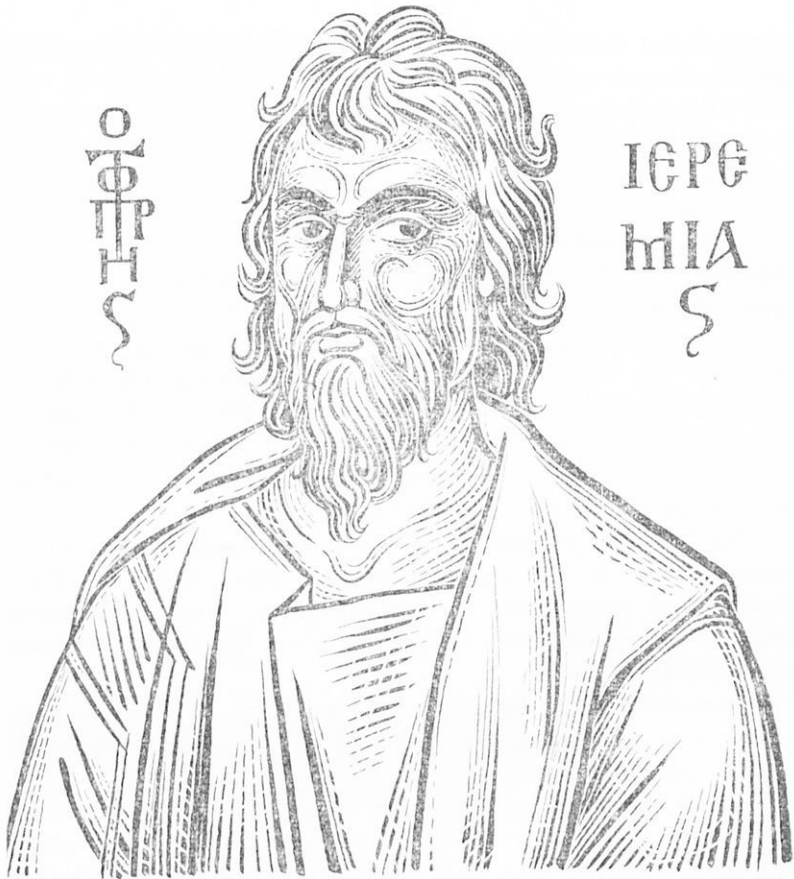
Πῶς γὰ ψάλλομεν τὴν ᾠδὴν τοῦ Κυρίου
εἰς ξένην γῆν;
Ἐὰν σὲ λησμονήσω, Ἱερουσαλήμ,
γὰ μὲ λησμονήσῃ ἡ δεξιὰ μου.
Νὰ κολληθῆ ἡ γλῶσσα μου
εἰς τὸν οὐρανίσκον μου,
ἐὰν σὲ λησμονήσω,
ἐὰν δὲν σὲ θεωρῶ, ὡ Ἱερουσαλήμ,
ὡς ἀρχὴν τῆς χαρᾶς μου.

Θνητῶν, Κύριε, τοὺς κατοίκους τῆς Ἐδὼμ
κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς καταστροφῆς
τῆς Ἱερουσαλήμ,
οἱ ὅποιοι ἔλεγον:
Καταστρέφετε, καταστρέφετε
μέχρι τῶν θεμελίων, καταστρέφετε αὐτήν.
Θυγάτηρ τῆς Βαβυλώνας, ἡ ταλαίπωρος.
Μακάριος, ὅστις θὰ σοῦ ἀνταποδώσῃ
τὸ ἀνταπόδομά σου,
τὸ ὅποῖον μᾶς ἀνταπέδωσες.
Μακάριος, ὅστις θὰ πιάσῃ
καὶ θὰ συντρίβῃ εἰς τὴν πέτραν
τὰ βρέφη σου.

47. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΙΕΡΕΜΙΑΣ (Ἱερομίας)

Ἐν τῇ 47ῃ κεφαλῇ τοῦ βιβλίου τοῦ Ἱερομίας, ὁ προφήτης ἀναγγέλλει τὴν καταστροφήν τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τῆς αἰχμαλωσίας τῶν Ἰουδαίων ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων. Ἐνθὺ δὲ ὄλοι σχεδὸν τότε ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, μόνον αὐτὸς μὲ ὀλίγους ἄλλους ἔμεινεν εἰς τὴν δοξαμένην πόλιν, διὰ τὴν ἐπιθυμίαν τὴν καταστροφὴν τῆς πόλεως.

Ἦτο υἱὸς ἱερέως καὶ ἔρχεται δευτέρος εἰς τὴν σειρὰν τῶν μεγάλων προφητῶν. Ὡς προφήτης, μὲ μεγάλην του λύπην ἔβλεπε τὴν διαφθορὰν τῶν Ἰουδαίων καὶ μὲ δάκρυα παρακαλοῦσεν αὐτοὺς νὰ μετανοήσουν, διὰ τὴν ἐπιθυμίαν τὴν καταστροφὴν τῆς πόλεως. Διὰ τοῦτο ἐδοκίμασε πολλὰς δυστυχίας, διότι οἱ Ἰουδαῖοι τὸν κατεδίωξαν, ἐπειδὴ τοὺς ἠλεγχεν.



2. Μίαν ἡμέραν κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ ἔβαλεν ὁ Ἱερεμίας δεσμά εἰς τὰ χέρια του καὶ εἰς τὸν τράχηλόν του καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Ἱερουσαλήμ, ἐμπρὸς εἰς τὸν ναόν. Ὁ κόσμος εἶδε τοῦτο καὶ ἔμαζεύθηκεν. Ὅλοι τὸν ἐσέβοντο, ἀλλὰ κανεῖς δὲν ἐγνώριζε διατί ἔκαμεν αὐτό ὁ Ἱερεμίας. Ἀφοῦ ἔμαζεύθησαν πολλοὶ Ἰουδαῖοι, τότε ὁ προφήτης ὠμίλησεν :

—Αὐτὰ λέγει ὁ Κύριος : Δύο κακὰ ἔκαμεν ὁ λαός μου ὁ Ἰσραὴλ' ἄφησε τὸ θέλημά μου καὶ ἔσκαψε λάκκους, διὰ νὰ πέσῃ ὁ ἴδιος μέσα εἰς αὐτούς. Δι' αὐτὸ ἡ Ἱερουσαλήμ θὰ γίνῃ ἔρημος, τὰ ὄρη θὰ τρέμουν, οἱ λόφοι θὰ σειώνται, οἱ ἄνθρωποι θὰ

λείψουν καὶ τὰ πτηνὰ θὰ φύγουν. Θὰ ἔλθουν οἱ Βαβυλώνιοι καὶ θὰ δέσουν σὰς, ποὺ μὲ ἀκούετε, μὲ τέτοια δεσμά.

Ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας καὶ οἱ ἄρχοντες, ὅταν ἤκουσαν αὐτὰ τὰ φοβερὰ λόγια, ἀντὶ νὰ μετανοήσουν καὶ νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὸν Θεὸν συγχώρησιν, ὠργίσθησαν ἐναντίον τοῦ προφήτου καὶ τὸν κατέβασαν μὲ σχοινιά εἰς ἓνα λάκκον μὲ βοῦρκον καὶ δὲν τοῦ ἔδιδαν τροφήν. Κατόπιν τὸν ἔβγαλαν καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακὴν, ἀπὸ ὅπου οὗτος δὲν ἔπαυσε νὰ κηρύττῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

3. Ὅνομαστοὶ εἶναι οἱ Ἑβραῖοι τοῦ Ἰερεμίου διὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἐπάνω εἰς τὰ ἑρείπια τῆς ἐνδόξου πόλεως πλανᾶται ἡ σκιά τοῦ προφήτου τούτου. Ὁ Ἰερεμίας καὶ ὁ μαθητὴς του Βαροὺχ χύνουν πικρὰ δάκρυα καὶ προφέρουν συγκλονιστικὰ μυρολόγια. Δὲν παύουν ὅμως νὰ παρηγοροῦν τοὺς ἐναπομεινάντας Ἰουδαίους.

Ὁ Ἰερεμίας ἐπροφήτευσεν ὅτι ὁ Θεὸς καὶ πάλιν θὰ βοηθήσῃ τοὺς Ἰουδαίους εἰς τὴν δυστυχίαν των αὐτὴν, διότι εἶναι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος. Ἡ αἰχμαλωσία, εἶπε, θὰ διαρκέσῃ ἑβδομηντα χρόνια, διότι ὁ Θεὸς παραγγέλλει τὰ ἐξῆς εἰς τοὺς Ἰουδαίους :

—Καὶ σὺ Ἰσραὴλ, δοῦλε μου, μὴ φοβεῖσαι. Ἐγὼ θὰ ἐλευθερώσω τοὺς ἀπογόνους σου, διότι θὰ καταστρέψω τὸ ἔθνος, τὸ ὁποῖον σὲ συνέτριψεν.

Ὁ Ἰερεμίας ἐπροφήτευσεν καὶ περὶ τοῦ Μεσσίου. Εἶπεν εἰς τοὺς Ἰουδαίους ὅτι ὁ Θεὸς ἀπεδοκίμασε τὸν λαὸν τοῦτον καὶ ὅτι θὰ ἐκλέξῃ νέον λαὸν διὰ τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸς θὰ φέρῃ εἰς τὸν κόσμον νέα ν διαθήκη ν καὶ θὰ δώσῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους νέον θρησκευτικὸν πνεῦμα. Αὐτὸς θὰ κατὰστρέψῃ τὰ εἰδῶλα καὶ θὰ διδάξῃ νέαν θρησκείαν, δηλαδὴ τὴν χριστιανικὴν.

Ἀνάγνωσμα

Περικοπαὶ ἀπὸ τοὺς Ἑβραῖους τοῦ Ἰερεμίου

(ἐν παραφράσει)

*Πῶς ἐκάθισε μόνη ἡ πόλις,
ἡ γεμάτη ἀπὸ λαοῦς;
Ὅλην τὴν νύκτα κλαίει*

καὶ τὰ δάκρυα τοὺς τρέχοντες ἄφθονα,
καὶ δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος
τὰ τὴν πορηροσίην.

Ὅλοι οἱ φίλοι τῆς τῆρ ἐγκατέλειψαν,
ἔγιναν ἐχθροί.

Οἱ δοῦμοι τῆς Σιών περθεοῦν,
διότι κανεὶς δὲν ἔρχεται εἰς τὰς ἐσοτάς,

Ὅλοι αἱ πύλαι τῆς εἶναι ἔρημοι,
οἱ ἱεροεῖς τοὺς ἀνασιενάζουν.

Αἱ παρθέναι τῆς εἶναι πεοίλυτοι,
αὐτὴ δὲ εἶναι γεμάτη πικροίαν.

Ὁ Κύριος ἔγινεν ἐχθρός.

Κατεπότισε τὸν Ἰσραήλ.

Κατέστρεψε τὰ παλάτια αὐτοῦ.

Ἡφάνισε τὰ ὄχυρά του.

Ἐπλήθυνεν εἰς τὴν χάραν τοῦ Ἰούδα
τὸ πένθος καὶ τὴν θλίψιν.

Ἐπεκατέστηκα τὸ ὄνομά σου Κύριε,
ἐκ λάκκου κατωιότητος.

Ἦκουσες τὴν φωνήν μου.

Μὴ κλείσης τὰ ἀυτιά σου

εἰς τὸν στεναγμὸν μου

καὶ εἰς τὴν κραυγὴν μου.

Μὲ ἐπλησίασες, ὅταν σὲ ἐκάλεσα.

Μοῦ εἶπες: Μὴ φοβεῖσαι.

Ἐτελείωσεν ἡ ποιηὴ τῆς ἀνομίας σου,
θύγατερ Σιών.

Δὲν θὰ σὲ φέσῃ πλέον ὁ Κύριος

εἰς αἰχμαλωσίαν.

48. Οἱ Προφῆται καὶ ἡ περὶ Μεσσιου ἰδέα

Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν δύο βασιλείων, τῶν πολέμων καὶ τῆς αἰχμαλωσίας αὐτῶν εἶχον πληθυνθῆ μεταξὺ τῶν Ἑβραίων οἱ προφῆται. Οὗτοι ἦσαν ἄνδρες πλήρεις θρησκευτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ διδάσκαλοι τοῦ λαοῦ.

Ἐξελέγοντο ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνεπνέοντο ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διὰ νὰ διδάσκουν τοὺς ἀνθρώπους τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἀρετὴν, νὰ ἐπαναφέρουν τοὺς παρεκτρεπομένους εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, νὰ προλέγουν εἰς αὐτοὺς τὰ μέλλοντα νὰ συμβοῦν καὶ νὰ ἀποκαλύπτουν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὡμιλοῦσαν πρὸς τὸν λαὸν ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ.

Οἱ πρῶτοι προφήται ἀναφέρονται εἰς τοὺς χρόνους τοῦ κριτοῦ Σαμουὴλ. Ἀπὸ τότε κατὰ καιροὺς παρουσιάσθησαν πολλοὶ προφῆται μεταξύ τῶν Ἑβραίων, ἰδίως, ὁσάκις μεγάλοι κίνδυνοι περιεκύκλωναν αὐτοὺς ἢ οἱ βασιλεῖς καὶ ὁ λαὸς ἐπιπτον εἰς μέγα πρὸς τὸν Θεὸν ἀμάρτημα.

2. Προφῆται ἦσαν καὶ ὁ Μωυσῆς καὶ ὁ Ἀαρών, ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ καὶ ὁ Δαβίδ. Προφῆται ὅμως μὲ εἰδικὴν ἐντολήν ἦσαν ὁ Νάθαν, ὁ Ἥλιας, ὁ Ἐλισσαῖος, ὁ Ἀχιά, ὁ Ἡσαΐας, ὁ Ἱερεμίας κλπ.

Ἀπὸ αὐτοὺς ἄλλοι ἔγραψαν καὶ ἄλλοι δὲν ἔγραψαν βιβλία. Αὐτοὶ ποὺ μᾶς ἄφησαν προφητικὰ βιβλία λέγονται κυρίως προφῆται. Οἱ συγγραφεῖς προφῆται τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἶναι δέκα ἕξ καὶ διακρίνονται ἀπὸ τὰ μεγάλα ἢ μικρὰ συγγράμματα τῶν εἰς τέσσαρας μεγάλους καὶ δώδεκα μικροὺς. Οἱ τέσσαρες μεγάλοι εἶναι ὁ Ἡσαΐας, ὁ Ἱερεμίας, ὁ Ἰεζεκιὴλ καὶ ὁ Δανιὴλ. Οἱ δώδεκα μικροὶ εἶναι οἱ ἑξῆς: Ὡσηέ, Ἀμώς, Μιχαίας, Ἰωὴλ, Ὀβδιού, Ἰωνᾶς, Ναούμ, Ἀββακούμ, Σοφονίας, Ἀγγαῖος, Ζαχαρίας καὶ Μαλαχίας.

Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον μᾶς προξενεῖ ἐντύπωσιν διὰ τοὺς προφῆτας εἶναι ὅτι, ἂν καὶ ἔζησαν ἀρκετοὺς αἰῶνας πρὸ Χριστοῦ, ἐκήρυξαν πρὸς τοὺς συμπατριώτας τῶν Ἰσραηλῆτας καὶ ἐπροφήτευσαν ὅτι ὁ Θεὸς θὰ στείλῃ εἰς αὐτοὺς Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴν, ὁ ὁποῖος θὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὰ δεινὰ καὶ θὰ τοὺς σώσῃ ἀπὸ τὴν ἀμαρτίαν. Καὶ ὄχι μόνον αὐτοὺς, ἀλλὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

Τὸν Σωτῆρα αὐτὸν ὁ Θεὸς ἔχει χρίσει, δηλ. ἔχει διορίσει ἀρχιερέα, βασιλέα καὶ προφήτην. Διὰ τοῦτο λέγεται Χριστὸς καὶ Ἑβραϊστὶ Μεσσίας. Περί τούτου μάλιστα εἶχον διδάξει προηγουμένως καὶ οἱ πατριάρχαι Ἀβραάμ, Ἰσαάκ, Ἰακώβ, ὁ Μωυσῆς καὶ ὁ Δαβίδ.

3. Ἡ ἰδέα περὶ τοῦ Μεσσίου εἰς τὴν Παλαιάν Διαθήκην εὐρίσκεται εἰς πλεῖστα μέρη αὐτῆς. Ὅπως ἔχομεν ἴδει εἰς προηγούμενα μαθήματα, ἡ περὶ Μεσσίου ἰδέα εὐρίσκεται κατ' ἀρχάς ὡς ὑπόσχεσις τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς πρωτοπλάστους καὶ κατόπιν πρὸς τοὺς Πατριάρχας. Ἐπειτα εὐρίσκεται εἰς τὸν βίον τοῦ Μωυσέως καὶ τῶν ἄλλων ἀρχηγῶν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. Εὐρίσκεται εἰς τοὺς Ψαλμοὺς τοῦ Δαβίδ. Τέλος ὁ μεσσιανισμὸς εὐρίσκεται εἰς πλεῖστα μέρη τῶν προφητειῶν τῶν προφητῶν. Ὅλη σχεδὸν ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργον καὶ τὰ πάθη καὶ ἡ ἀνάστασις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ προφητεύονται ἢ προεικονίζονται εἰς τὰ βιβλία τῶν προφητῶν ἢ καὶ εἰς τὰ λοιπὰ βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

Κατόπιν ὁμως οἱ Ἑβραῖοι, ἕνεκα τῆς ὑποταγῆς των εἰς ξένους λαοὺς, εἶχον διαστρέφει τὴν ἀληθινὴν ἔννοιαν τῶν προφητειῶν τούτων. Ἐπεριμενον νὰ ἔλθῃ ὁ Μεσσίας ὡς ἐπίγειος βασιλεὺς, διὰ νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ καὶ διὰ νὰ ἰδρῦσῃ παγκόσμιον βασιλείαν, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ὑποτάξῃ ὅλους τοὺς λαοὺς τοῦ κόσμου καὶ νὰ καταστήσῃ τοὺς Ἰσραηλίτας ἄρχοντας καὶ κυβερνήτας αὐτῶν.

Διὰ τοῦτο, ὅταν ὁ Μεσσίας ἦλθε ταπεινὸς καὶ εἰρηνικός, ὄχι μόνον δὲν ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, ἀλλ' ἀντιθέτως τὸν ἐσταύρωσαν.

21/10 ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΣΑΪΑΣ (Ἡσαΐας)

10 Ἦκμασε περὶ τὸ ἔτος 750 π. Χ. Ἡ σύζυγός του ἦτο καὶ αὐτὴ προφήτις. Ἐζήτησεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα, ὅπου ἐπὶ πενήκοντα ἔτη ἐδίδασκε καὶ καθωδηγοῦσε τὸν Ἰουδαϊκὸν λαόν, τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς βασιλεῖς. Ὁ Ἡσαΐας ἀπέθανε θάνατον μαρτυρικόν ἀπὸ τοὺς ὁμοφύλους του, περὶ τὸ ἔτος 700 π. Χ. Οἱ Ἑβραῖοι τὸν κατεδίκασαν εἰς θάνατον διὰ πριονισμού, διότι ἤλεγχε τὴν ἀσέβειαν τοῦ βασιλέως των Μανασσῆ.

Αἱ προφητεῖαι του εἶναι γραμμέναι εἰς ἴδιον βιβλίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τὸ ὁποῖον λέγεται Ἡσαΐας. Ὀνομάζει δὲ τὰς προφητείας του ὁράσεις, διότι παρουσιάζονται εἰς αὐτόν

ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τὰ μέλλοντα ὡς εἰκόνες, ὡς πράγματα συμβαίνοντα ἔμπρὸς εἰς τὸν προφήτην.

2. Ἀπὸ ὅλους τοὺς προφήτας ὁ Ἡσαΐας ἐπροφήτευσεν μὲ μεγάλην λεπτομέρειαν τὴν ζωὴν καὶ τὰ πάθη τοῦ Μεσσίου. Διὰ τοῦτο ὀνομάζεται προφήτης εὐαγγελικὸς καὶ πέμπτος εὐαγγελιστῆς.

Ἐπροφήτευσεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς θὰ γεννηθῆ ἐκ παρθένου. Προεῖπεν ὅτι οὗτος θὰ εἶναι ταπεινὸς καὶ ἄσημος. Θὰ κατάγεται ἀπὸ τὴν Βηθλεὲμ καὶ ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Δαβίδ. Αὐτὸς θὰ βασιλεύσῃ εἰς τὸν θρόνον τοῦ Δαβίδ καὶ θὰ ὀνομασθῆ Ἐμμανουήλ, λέξις ἑβραϊκῆ, ἢ ὅποια ἐρμηνεύεται μεθ' ἡμῶν ὁ Θεὸς (ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας).

Ὁ Χριστὸς, λέγει, θὰ ἔλθῃ νὰ κηρῦξῃ τὴν χαρὰν καὶ τὴν εἰρήνην. Θὰ καταφρονηθῆ ὅμως ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ θὰ θυσιασθῆ ὡς ἄκακον ἀρνίον. Θὰ ἀτιμασθῆ, θὰ ραπισθῆ, θὰ μαστιγωθῆ. Αὐτὰ δὲ θὰ τὰ πάθη διὰ τὴν σωτηρίαν μας. Θὰ ἀναστηθῆ τέλος ἐκ νεκρῶν καὶ θὰ δοξασθῆ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἢ δὲ βασιλεία του, δηλαδὴ ἡ Ἐκκλησία, θὰ ἐξαπλωθῆ εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

3. Εἰς τὸ βον κεφάλαιον τοῦ βιβλίου του ὁ προφήτης Ἡσαΐας διηγεῖται μὲ μεγαλοπρέπειαν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ, τὴν ὅποιαν εἶδε τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὅποιαν ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὸ χάρισμα τοῦ προφήτου.

Ἐπειδὴ τὰ λόγια ταῦτα εἶναι ὑψηλὰ καὶ ὠραῖα καὶ περιγράφουν τὸ μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ, ὠρισαν οἱ Ἑβραῖοι τὸ μέρος τοῦτο τοῦ βιβλίου τοῦ Ἡσαΐου νὰ ἀναγινώσκειται εἰς τὴν Συναγωγὴν των ὡς πέμπτη ᾠδὴ. Τοῦτο ἔκαμε καὶ ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία, διότι ἡ ᾠδὴ αὐτὴ περιέχει καὶ προφητείαν περὶ τοῦ Χριστοῦ.

Ἀνάγνωσμα 1ον

(Ἡσαΐον κεφ. βον ἐν παραφράσει)

Κατὰ τὸ ἔτος, τὸ ὅποτον ἀπέθανεν ὁ Ὀζίας ὁ βασιλεὺς, εἶδον τὸν Κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνον ὑψηλοῦ καὶ δοξασμένου. Καὶ ἦτο πλήρης ὁ ναὸς ἀπὸ τὴν δόξαν αὐτοῦ. Καὶ ἄγγελοι ἐστέζοντο γύρω ἀπὸ αὐτὸν μὲ ἕξ πτέρυγας ἕκαστος. Καὶ μὲ τὰς δύο μὲν πτέρυγας



ἐσκέπιαζον τὸ πρόσωπον, μὲ τὰς ἄλλας δύο τοὺς πόδας καὶ μὲ τὰς δύο ὑπολοίπους ἐπετοῦσαν καὶ ἔλεγεν ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον καὶ ἔψαλλον τὸν ὕμνον ὅλοι μαζί :

Ἅγιος, Ἅγιος, Ἅγιος Κύριος Σαβαώθ,
πλήρης ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης σου.

Καὶ ἐσεῖσθη τὸ ὑπέροχον ἀπὸ τὰς φωνὰς καὶ ὁ ναὸς ἐγένεσε καπνός :

Τότε εἶπα : « ὦ! ταλαίπωρος ἐγώ! Διότι ἄνθρωπος ὢν καὶ ἀκάθαρτα χεῖλη ἔχων καὶ κατοικῶν ἐν μέσῳ λαοῦ ἀκάθαρτα χεῖλη ἔχοντος, μὲ τὰ μάτια μου εἶδα τὸν Κύριον τῶν Ἀγγέλων ».

Και ἀπεστάλη πρὸς ἐμὲ ἄγγελος, ὁ ὁποῖος ἐκράτει εἰς τὸ χεῖρ
του φωτιά, τὴν ὁποίαν ἐπῆρεν ἀπὸ τὸ θυσιαστήριον. Καὶ ἤγγισε
τὸ στόμα μου καὶ μοῦ εἶπεν: «Ἴδὸν ἤγγισεν ἡ φωτιά τὰ χεῖλη σου
καὶ θὰ καθαρῶσιν τὰς ἁμαρτίας σου καὶ τὰς ἀνομίας σου».

Καὶ ἤκουσα τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου λέγοντος: «Ποῖον γὰ ἀπο-
στείλω καὶ ποῖος θὰ πορευθῆῖ πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον;». Καὶ εἶπα:
«Ἴδὸν ἐγώ. Ἀπόστειλε ἐμὲ». Καὶ εἶπε: «Πήγαινε γὰ εἵπηξ εἰς τὸν
λαὸν τοῦτον: Θὰ ἀκούσετε μὲ τὰ αὐτιά σας καὶ δὲν θὰ ἐννοήσετε
καὶ βλέποντες θὰ ἴδετε καὶ δὲν θὰ ἀντιληφθῆτε, διότι ἔγινε σκληρὰ
ἡ καρδιά τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ μὲ τὰ αὐτιά των βαρέως ἤκουσαν,
καὶ τὰ μάτια των ἐκλείσαν, διὰ γὰ μὴ ἴδουν μὲ τὰ μάτια των καὶ
γὰ μὴ ἀκούσουν μὲ τὰ αὐτιά των καὶ μὲ τὴν καρδίαν των γὰ μὴ
ἐννοήσουν καὶ μετανοήσουν καὶ θεραπεύσω αὐτούς».

Καὶ εἶπα τότε: «Ἔως πότε Κύριε;». Καὶ εἶπεν: «Ἔως ὅτου
ἐρημωθοῦν αἱ πόλεις των, ὥστε γὰ μὴ κατοικῶνται καὶ τὰ σπιτία
των, ὥστε γὰ μὴ ὑπάρχουν ἄνθρωποι. Καὶ ἡ γῆ θὰ μείνη ἔρημος.
Καὶ μετὰ ταῦτα θὰ ἐδλογίσῃ ὁ Θεὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ θὰ πλη-
θυνθοῦν οἱ ἐναπομείναντες εἰς τὴν γῆν. Καὶ ἀκόμη εἰς αὐτὴν θὰ
μείνη τὸ ἕν δέκατον καὶ πάλιν θὰ καταφραγοῦν, ὅπως τὸ πεῦζο καὶ
ὑπὸς ἡ δοῦς, ὅταν καίεται ὁ κορμὸς της».

Ἀνάγνωσμα 2ον

(Ἡσαΐου κεφ. 11ον, 50ὸν καὶ 61ον ἐν παραφράσει)

1. Ἡ καταγωγὴ τοῦ Χριστοῦ.

Θὰ ἐξέλθῃ ράβδος ἐκ τῆς ρίζης Ἰεσσαὶ
καὶ ἄνθος ἐκ τῆς ρίζης αὐτῆς θὰ ἀναβῆ.
Ἐπ' αὐτὸν θὰ ὑπάρχη τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ·
Πνεῦμα σοφίας καὶ συνέσεως,
Πνεῦμα βουλής καὶ δυνάμεως,
Πνεῦμα γνώσεως καὶ εὐσεβείας,
Πνεῦμα φόβου Θεοῦ.

2. Ἡ ταπείνωσις καὶ τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ¹.

α) Ὁ Κύριος μοῦ ἔδωσε γλώσσαν πεπαιδευμένον,

1. Εἰς τὸ ἀ' μέρος ὁμιλεῖ ὁ Χριστός, εἰς τὸ β' ὁ Θεὸς Πατὴρ καὶ εἰς
τὸ γ' ὁ Προφήτης.

διὰ τὰ γνωρίζω πῶς θὰ ὁμιλῶ.

Ἡ παιδεία τοῦ Κυρίου μου ἀνοίγει τὰ ὦτα.

Ἐγὼ δὲν ἀπειθῶ, οὔτε ἀντιλέγω.

Τὸν ῥῶτον μου ἔδωκα εἰς μάστιγας
καὶ τὰς οιαγόνας μου εἰς ραπίσματα,
τὸ δὲ πρόσωπόν μου δὲν τὸ ἀπέστρεψα
ἀπὸ τῆς ἐντροπῆς τῶν ἐμπυσομάτων,
διότι ὁ Κύριος εἶναι βοηθός μου.

β) Τάδε λέγει Κύριος :

— Ἴδὼν ὁ Υἱός μου θὰ μεγαλώσῃ
καὶ θὰ ὑψωθῆ καὶ θὰ δοξασθῆ.
Οἱ ἄνθρωποι ὅμως θὰ τὸν περιφρονήσου
καὶ θὰ τὸν ἀτιμάσου.

γ) Καὶ εἶδομεν αὐτὸν

καὶ δὲν εἶχε κάλλος, οὔτε ὠραιότητα.
Κατεφρονήθη καὶ εἰς οὐδὲν ἐλογίσθη.
Αὐτὸς ὅμως τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει
καὶ χάσιν ἡμῶν πάσχει.

Ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας μας
καὶ ἐταλαιπωρήθη διὰ τὰς ἁνομίας μας.
Τὰ τραύματά του ὅμως αὐτὰ μᾶς ἔσωσαν.

Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ὠδηγήθη
καὶ ὅπως ὁ ἀμνὸς ἀπέναντι αὐτοῦ,
πρὸς τὸν κουρεύει,
ἔτσι μένει ἄφωνος.

Ἔνεκα τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ λαοῦ μου
ὠδηγήθη εἰς τὸν θάνατον,
διότι αὐτὸς ἁμαρτίαν δὲν ἔχαμεν,
οὔτε εὐρέθη δόλος εἰς τὸ στόμα του.

Ἀλλὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν πολλῶν ἐβάστασε
καὶ διὰ τὰς ἁνομίας αὐτῶν παρεδόθη
καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη.

3. Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Κυρίου.

Φωτίζον, φωτίζον, Ἱερουσαλήμ,
διότι ἦλθε τὸ φῶς,

ἀνέτειλεν ἡ δόξα τοῦ Κυρίου.

Σκότος θὰ καλύβῃ τὴν γῆν
καὶ συννεφιά τὰ ἔθνη.

εἰς σὲ δὲ θὰ φανῇ ὁ Κύριος.

Ἡ δόξα του εἰς σὲ θὰ φανερωθῇ.

Σήκωσε γύρω τὰ μάτια σου, Σιών,
καὶ ἴδε συνηγμένα τὰ τέκνα σου.

Ἐφθασαν ὅλα τὰ παιδιὰ σου
καὶ αἱ θυγατέρες σου.

Δὲν θὰ ἔχῃς πλέον ἀνάγκην

ἀπὸ τοῦ φῶς τοῦ ἡλίου,

οὔτε ἀπὸ τοῦ φέγγος τῆς σελήνης,

διότι θὰ ἔχῃς τὸν Κύριον

φῶς αἰώνιον,

καὶ τὸν Θεὸν δόξαν σου.

50. Οἱ ΔΩΔΕΚΑ ΕΛΑΣΣΟΝΕΣ ΠΡΟΦΗΤΑΙ

Ουχί. Ὁ Ἰωνᾶς εἶναι ὁ ἀρχαιότερος ὄλων τῶν μικρῶν καὶ μεγάλων προφητῶν. Ἐζησεν εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ περὶ τὸ ἔτος 950 π. Χ. Ἐχρημάτισε κήρυξ τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ. Μὲ τὴν ζωὴν του ἐπροφήτευσεν τὴν τριήμερον ταφὴν καὶ ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ καὶ μὲ τὸ κήρυγμά του τὴν παγκοσμιότητα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀπὸ τὸν Θεὸν ἔλαβε τὴν ἐντολὴν νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Νινευὴ τῆς Ἀσσυρίας καὶ νὰ κηρύξῃ καὶ νὰ εἴπῃ :

—Τρεῖς ἡμέραι ἀκόμη καὶ ἡ πόλις θὰ καταστραφῇ.

Ὁ Ἰωνᾶς ὄμως δὲν ὑπήκουσεν εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰσηλθεν εἰς πλοῖον, διὰ νὰ φύγῃ μακρὰν τοῦ Θεοῦ. Καὶ τοῦτο διὰ νὰ μὴ διαψευσθοῦν οἱ λόγοι του, ἐπειδὴ ἐπίστευεν ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι φιλόανθρωπος καὶ συγχωρεῖ τοὺς μετανοοῦντας εἰλικρινῶς.

Τὸ πλοῖον ὄμως, κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ, κατελήφθη εἰς τὸ ταξίδι του ὑπὸ σφοδρᾶς τρικυμίας, οἱ δὲ ναῦται ἔρριψαν τὸν Ἰωνᾶν εἰς τὴν θάλασσαν, διότι ἐνόησαν ὅτι αὐτὸς ἦτο ἡ αἰτία τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ.

Τότε ἡ θάλασσα ἐγαλήνευσε, τὸν δὲ Ἰωνᾶν κατέπιεν ἓνα μέγα θαλάσσιον θηρίον (κῆτος), εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ ὁποίου ἔμεινε ζωντανὸς ὁ Ἰωνᾶς τρεῖς ἡμερονομῆσια.

Μέσα εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ κήτους ἔκαμε τὴν προσευχὴν του ὁ Ἰωνᾶς καὶ παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ τὸν συγχωρήσῃ. Ἡ προσευχὴ του αὐτὴ ἀποτελεῖ τὴν ἕκτην ᾠδὴν τῆς Ὑμνολογίας.

Τότε τὸ κῆτος ἐξήμεσε, δηλ. ἐξέρασε, τὸν Ἰωνᾶν εἰς τὴν παραλίαν, μετέβη δὲ αὐτὸς ἀμέσως εἰς τὴν Νινευή, ὅπου ἐκήρυξε τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. Οἱ Νινευῖται, ὅταν ἤκουσαν τὸ κήρυγμα τοῦτο, μετενόησαν καὶ δὲν κατεστράφησαν.

Τὸ μέρος τοῦτο τῆς ζωῆς τοῦ Ἰωνᾶ μᾶς διδίδει ζωηρὰν ἀπεικόνισιν τῆς τριήμερου ταφῆς καὶ ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τοῦτο ἐπεβεβαίωσε καὶ ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, ὁμιλῶν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, οἱ ὅποιοι τοῦ ἐζήτουν θαῦμα διὰ νὰ πιστεύσουν. Καὶ εἶπεν:

—“Ὅπως ὁ Ἰωνᾶς ἔμεινε εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας «οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας» (Ματθ. ΙΒ΄, 40).

2. Ὁ προφήτης Ὡσηὲ ἐζήσεν εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ περὶ τὸν 8ον π. Χ. αἰῶνα. Μὲ λύπην του ἔβλεπε τὴν ἀσέβειαν τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ ἠθέλησε νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ. Ὡραία καὶ θαυμαστὴ εἶναι ἡ διδασκαλία του πρὸς αὐτούς.

—Παιδιὰ τοῦ Ἰσραὴλ, ἔλεγε, ἀκούσατέ με, ἀκούσατε τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ. Τί νὰ σᾶς κάμω, πού ἡ καλωσύνη σας εἶναι σὰν τὴν πρωϊνὴν δροσιά, πού γρήγορα διαλύεται! Θέλω νὰ εἴσθε διαρκῶς καλοὶ. Θέλω περισσότερον ἀπὸ τὰς θυσίας νὰ ἐκτελεῖτε τὰς ἐντολάς μου.

Ἐπροφήτευσεν ἀκόμη καὶ διὰ τὸν μέλλοντα Σωτῆρα Χριστόν, ὅτι δηλ. θὰ κατάγεται ἀπὸ τὸν Δαβίδ.

3. Ὁ προφήτης Ἀμὼς εἶναι ὁ τρίτος ἐκ τῶν μικρῶν προφητῶν. Ἐζήσεν ἐπίσης τὸν 8ον αἰῶνα π. Χ. Ἦσχολεῖτο εἰς τὸ νὰ βόσκη τὰ πρόβατά του καὶ νὰ περιποιοῖται τὰς συκομορέας του, ὅταν ὁ Θεὸς τὸν διέταξε νὰ πάῃ εἰς τὸ βασίλειον

τοῦ Ἰσραὴλ καὶ νὰ κηρύξῃ μετάνοιαν. Ὁ προφήτης ἐπῆγεν εἰς τὴν Βαιθῆλ, ὅπου οἱ Ἰσραηλῖται ἐλάτρευον τὸν χρυσοῦν μόσχον, ἐστάθηκεν εἰς τὰ σκαλιὰ τοῦ ἀγάλματος καὶ ἐφώνησεν :

—Ὁ Θεὸς ἐμίσησε τὰς ἐορτὰς σας καὶ τὰς θυσίας σας. Θέλει νὰ εἴσθε δίκαιοι καὶ εὐσεβεῖς.

Ἐπροφήτευσεν τὰς συμφορὰς, πού θὰ ὑφίσταντο οἱ Ἰσραηλῖται, καὶ τοὺς ἐκάλεσε νὰ μετανοήσουν. Ἐπροφήτευσεν ἀκόμη τὴν κατάργησιν τῶν θυσιῶν καὶ τὸ σκοτὸς, τὸ ὅποῖον ἐγίνετο κατὰ τὴν σταύρωσιν τοῦ Χριστοῦ. Προεῖπεν ἐπίσης ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ ἀναστηθῆ τὴν τρίτην ἡμέραν ἐκ τῶν νεκρῶν.

4. Ὁ προφήτης Ὀβδιὸς ἦτο σύγχρονος τοῦ Ἀμώς καὶ ἐπροφήτευσεν τὴν ἵδρυσιν τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας. Προεῖπε δηλ. ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ ἰδρῦσῃ βασιλείαν αἰώνιον, πού δὲν θὰ ἔχῃ τέλος.

5. Ὁ προφήτης Ἰωὴλ ἔζησεν εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα περὶ τὸ 800 π. Χ. Ἐπροφήτευσεν τὴν προσβολὴν τῆς Παλαιστίνης ἀπὸ διαφόρους ἐχθρούς, δηλαδὴ τοὺς Βαβυλωνίους, τοὺς Πέρσας, τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς Ῥωμαίους, καὶ καθώρισεν τὸν χρόνον τῆς ἐλεύσεως τοῦ Μεσσοῦ.

Ὁμοίως ὁ Ἰωὴλ προεῖπεν, ὅτι θὰ στείλῃ ὁ Θεὸς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἰς τοὺς Ἀποστόλους, διὰ νὰ τοὺς φωτίσῃ, καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ ἔλθῃ πάλιν διὰ νὰ κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκρούς.

6. Ὁ προφήτης Μιχαίας ἤκμασε τὸν 8ον π. Χ. αἰῶνα καὶ ἦτο σύγχρονος τοῦ προφήτου Ἡσαΐου. Ἐπροφήτευσεν τὴν καταστροφὴν τῶν δύο βασιλείων τῶν Ἑβραίων. Προεῖπεν ἐπίσης τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον καὶ ὅτι οὗτος θὰ γεννηθῆ εἰς τὴν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας. Ἐδίδαξεν ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεός.

7. Ὁ προφήτης Ναοὺμ ἤκμασε πρὸ τῆς καταστροφῆς τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα περὶ τὸ τέλος τοῦ 7ου αἰῶνος π. Χ. Ἐπροφήτευσεν τὴν καταστροφὴν τῆς Νινευῆ καὶ προεῖπε τὴν κήρυξιν τοῦ Εὐαγγελίου, πού θὰ φέρῃ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν χάριν εἰς τὸν κόσμον.

8. Ὁ προφήτης Ἀββακούμ ἤκμασε περὶ τὸ 600 π. Χ. Ἐπροφήτευσεν τὴν καταστροφὴν τῆς Ἰερουσαλὴμ ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων, ἀλλὰ καὶ τὴν ταπείνωσιν τῶν Βαβυλωνίων ὑπὸ τῶν

Περσών. Είναι ο πρώτος που έδίδαξε την χριστιανικήν αλήθειαν, ότι «ο δίκαιος θά ζῆ διὰ τῆς πίστεως».

Σπουδαία είναι ἡ προσευχή του, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκφράζει τὴν πίστιν του πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν τέταρτην ᾠδὴν τῆς Ὑμνολογίας μας, διότι περιέχει προφητεῖαν περὶ τοῦ Μεσσίου.

9. Ὁ προφήτης Σοφονίας εἶναι σύγχρονος τοῦ Ἀβραχοῦ καὶ τοῦ Ἰερεμίου. Προειδοποίησε τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ μετανοήσουν, διότι ἄλλως θὰ καταστραφοῦν. Ἐπροφήτευσεν ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ σώσῃ τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν ἀμαρτίαν καὶ ὅτι εἰς τὸ τέλος θὰ κατισχύσῃ καὶ θὰ βασιλεύσῃ εἰς τὸν κόσμον ἡ δικαιοσύνη.

10. Ὁ προφήτης Ἀγγαῖος ἔζησε τὸν βον αἰῶνα π. Χ. κατὰ τοὺς χρόνους, πού οἱ Ἰουδαῖοι ἔζων ὡς αἰχμάλωτοι ὑπὸ τοὺς Βαβυλωνίους καὶ τοὺς Πέρσας. Εἰς τὰς προφητείας του προλέγει διὰ τὰ μέλλοντα ἀγαθὰ, δηλ. τὴν εἰρήνην καὶ τὴν δόξαν καὶ τὴν εὐδοκίαν, τὰ ὁποῖα ἔμελλε νὰ φέρῃ ἡ ἔλευσις τοῦ Μεσσοῦ εἰς τὸν κόσμον.

11. Ὁ προφήτης Ζαχαρίας ἦτο υἱὸς ἱερέως καὶ σύγχρονος τοῦ προφήτου Ἀγγαίου. Μαζὶ καὶ οἱ δύο παρῴτρυναν τοὺς Ἰουδαίους μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν νὰ ἀνοικοδομήσουν τὸν ναὸν τῶν Ἱεροσολύμων.

Αἱ προφητεῖαι του διὰ τὴν ἔλευσιν καὶ τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι καταπληκτικαί. Ἐπροφήτευσεν τὴν θριαμβευτικὴν εἴσοδον τοῦ Σωτῆρος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, τὴν προδοσίαν τοῦ Κυρίου ὑπὸ τοῦ Ἰούδα ἀντὶ τριάκοντα ἀργυρίων, τὰ πάθη καὶ τὸν θάνατον τοῦ Μεσσοῦ, τὸν ὁποῖον παριστάνει ὡς ποιμένα, τὴν ἐπιστροφὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τὴν ἐγκαθίδρυσιν καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

Ὁ Ζαχαρίας μᾶς παρουσιάζει ἀκόμη τὸν Σωτῆρα Χριστὸν ὡς σεμνὸν ἱερέα καὶ εἰρηνικὸν βασιλέα, ὡς ἡγεμόνα παγκόσμιον καὶ ποιμένα, ὅστις ὀδηγεῖ τὸν κόσμον εἰς τὴν μετάνοιαν. Ὁ Χριστὸς, λέγει, συνυπάρχει μὲ τὸν Θεὸν Πατέρα καὶ εἶναι ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου. Καὶ

12. Ὁ προφήτης Μαλαχίας, ὁ τελευταῖος ἀπὸ τοὺς

μικροῦς προφήτας καὶ ὁ τελευταῖος προφήτης τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἔζησε περὶ τὸ 400 π. Χ. Ἐπροφήτευσεν ὅτι πρὸ τοῦ Χριστοῦ θὰ ἐμφανισθῆ ὁ Πρόδρομος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, μὲ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Ἡλία, διὰ νὰ προετοιμάσῃ τὸν δρόμον τοῦ Σωτῆρος.

Προεῖπεν ἀκόμη τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσοῦ καὶ ὅλα τὰ καλὰ, ποῦ θὰ ἀπολαύσουν ὅσοι πιστεύσουν εἰς αὐτόν.

Ἀνάγνωσμα

1. Λόγος Κυρίου, ὅστις ἐγένεν εἰς τὸν Ἰωήλ, τὸν υἱὸν τοῦ Βαθουήλ.

(ἐν παραφράσει)

Ἀκούσατε τοῦτο οἱ ἄρχοντες,
ἀκουσθήτε το ὄλοι οἱ κάτοικοι τῆς γῆς.
Σαλπύσατε εἰς τὴν Σιών,
κηρύξατε συναγερομὸν εἰς τὸ ἅγιον ὄρος.
Κηρύξατε ἱερὰν νησιείαν.
Συγκαλέσατε τὸν λαόν,
καλέσατε ἱερὰν παράταξιν.
Συγκαλέσατε τοὺς γέροντας,
Συναθροίσατε τὰ παιδιά.
Θὰ ἐκχύσω τὸ Πνεῦμα μου ἐπὶ πάντα ἄνθρωπον
καὶ ὑὰ προφητεύσουν οἱ υἱοὶ ὑμῶν
καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν.
Οἱ πρεσβύτεροι ἐνύπνια θὰ ἐνπνιασθῶν
καὶ οἱ νεανίαί ὑμῶν ὁράσεις θὰ ἴδουν.
Ἀκόμη καὶ εἰς τοὺς δούλους μου
θὰ ἐκχύσω τὸ Πνεῦμά μου.
Καὶ θὰ γάμω θαύματα εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω
καὶ εἰς τὴν γῆν κάτω,
αἶμα καὶ πῦρ καὶ σύννεφα καπνοῦ.
Ὁ ἥλιος θὰ μεταβληθῆ εἰς σκότος
καὶ ἡ σελήνη εἰς αἶμα.
Θὰ σωθῆ δὲ ὅποιος ἐπικαλεσθῆ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ.
Εἰς τὸ ὄρος Σιών καὶ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ
θὰ γίνῃ σωτηρία.
Ἀυτὰ λέγει ὁ Θεός.

2. Προφητεῖαι Ζαχαρίου καὶ Μαλαχίου.

(ἐν παραφράσει)

Καῖρε σφόδρα θύγατερ Σιών,
ἀλάλαξε, θύγατερ Ἱερουσαλήμ.
Ἰδοὺ ὁ Βασιλεὺς σου ἔρχεται πρὸς σέ.
Αὐτὸς εἶναι δίκαιος καὶ σώζων καὶ πρᾶος,
καθήμενος ἐπὶ ὄρου
καὶ ἐπὶ πύλων, νιὸν ὑποζυγίου.
Αὐτὸς θὰ καταργήσῃ τὸν πόλεμον,
θὰ διδάξῃ τὴν εἰρήνην πρὸς τὰ ἔθνη.
Ἀπειθόροιστος θὰ εἶναι ἡ ἐξουσία Του
ἀνὰ τὰ πέματα τῆς γῆς (Ζαχαρίας).

Τάδε λέγει Κύριος :

- Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν Μου.
Αὐτὸς θὰ ἀνοίξῃ τὸν δρόμον σου ἔμπροσθέν σου.
Καὶ ὁ Κύριος, τὸν ὁποῖον ζητεῖτε,
ἐξαφρα θὰ ἔλθῃ εἰς τὸν ναὸν Αὐτοῦ.
Ὁ ἄγγελος τῆς Διαθήκης, πρὸ ἐπιθυμεῖτε.
Ἰδοὺ ἔρχεται, λέγει ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων (Μαλαχίας).

3. Τοῦ Ἰωνᾶ.

(Β', 1-11 ἐν παραφράσει)

Ἐβόησα κατὰ τὴν θλίψιν μου πρὸς τὸν Κύριον
καὶ μὲ ἤκουσεν.
Ἀπὸ τὴν κοιλίαν τοῦ ἄδου ἐφώταξα εἰς βοήθειαν
καὶ ἤκουσες τὴν φωνήν μου, Κύριε.
Μὲ ἔρριψες εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης
καὶ τὰ κύματα περιούρῃ ἐπάνω μου
καὶ ἐγὼ εἶπα: Πῶς θὰ ἠμπορῶ τὰ ἐλπίζω πλέον
ὅτι θὰ ἴδω πάλιν τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν Σου ;
Κύματα μὲ περιέζωσαν,
ἄβυσσος μὲ περιεκύλωσεν.
Φύκη θαλάσσης περιέδεσαν τὴν κεφαλὴν μου.
Κατέβηκα μέχρι τῶν μοχλῶν τῆς γῆς,
ἕως τὰς πύλας τὰς αἰωνίους.

*Σὺ ὅμως ἀνέσους ἐκ τοῦ τάφου τὴν ζωὴν μου,
Κύριέ μου καὶ Θεέ μου.
Εἰς τοὺς φυλάσσοντας τὰ μάτια καὶ κρυφῶς
ἔλεος ἐγκατέλιπον (1).
Ἐφθασεν ἐνώπιόν Σου ἡ προσευχή μου.
Μὲ εὐχαρίστησιν θὰ Σοῦ προσφέρω θυσίαν,
διότι Σὺ εἶσαι ὁ Σωτήρ μου. . .*

51. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΙΕΖΕΚΙΗΛ (Ἰεζεκιήλ)

Ὁ προφήτης Ἰεζεκιήλ ἦτο σύγχρονος τοῦ Ἱερεμίου. Ἦτο καὶ αὐτὸς υἱὸς ἱερέως καὶ ἐμεγάλωσεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ πρὸ τῆς καταστροφῆς. Ἐζῆσεν ὅμως καὶ ἔδρασεν εἰς τὴν Βαβυλώνα, ὅπου εἶχε μεταφερθῆ ὡς ἄμνηρος, πρὶν ἀκόμη γίνῃ ἡ αἰχμαλωσία τῶν Ἰουδαίων καὶ ἡ καταστροφή τῆς Ἱερουσαλὴμ τὸ ἔτος 606 π. Χ.

Ἐκεῖ εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν ἢ μετοικεσίαν τῆς Βαβυλώνας, ὅπως λέγεται εἰς τὴν Ἀγίαν Γραφήν, ἔγινε μαζί με τὸν προφήτην Δανιήλ ὁ παρήγορος ἄγγελος τῶν βασανιζομένων Ἰουδαίων ὁμοφύλων του. Αἱ προφητεῖαι του εἶναι, ὅπως καὶ τοῦ Ἡσαΐου, ὁράσεις.

Ὁ Ἰεζεκιήλ ἐπροφήτευσεν τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Ἰουδαίων. Διὰ τοῦτο, εἰς τὸ βιβλίον του προτρέπει τοὺς εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰουδαίους νὰ κάμουν ὑπομονήν, νὰ φυλάττουν πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ νὰ ζητοῦν τὴν βοήθειαν αὐτοῦ. Τακτικὰ ἐλέγχει αὐτοὺς διὰ τὰς ἀμαρτίας των.

2. Ὁ Ἰεζεκιήλ ἐπροφήτευσεν καὶ περὶ τοῦ Μεσσίου-Χριστοῦ. Εἶπεν ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ φέρῃ εἰς τὸν κόσμον τὴν Καινὴν Διαθήκην. Εἰς τὴν Διαθήκην ὅμως αὐτὴν δὲν θὰ ἔχουν μέρος μόνον οἱ Ἰσραηλίται, ἀλλὰ ὅλος ὁ κόσμος. Θὰ κατάγεται δὲ ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Δαβὶδ καὶ θὰ γίνῃ αἰώνιος Βασιλεὺς ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Θὰ βασιλεύῃ αἰωνίως με εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν.

Ὅμοίως ἐπροφήτευσεν ὁ Ἰεζεκιήλ καὶ τὴν ἀνάστασιν τῶν

1. Ἐννοεῖ τοὺς φυλάσσοντας τὸν τάφον τοῦ Χριστοῦ στρατιώτας.

νεκρῶν καὶ τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν μέλ-
λουσαν κρίσιν.

3. Ὁ Ἰεζεκιὴλ ἐπροφήτευσεν τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἰου-
δαίων ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν
μέ τὸ ἐξῆς δράμα, τὸ ὁποῖον καταγράφει εἰς τὸ βιβλίον του
καὶ τὸ ὁποῖον διαβάζεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας τὴν μεγά-
λην Παρασκευὴν, ὕστερα ἀπὸ τὴν περιφορὰν τοῦ Ἐπιταφίου.

Ὁ Θεός, λέγει, μὲ μετέφερον εἰς μίαν κοιλάδα, ἣ ὁποία
ἦτο γεμάτη κόκκαλα ξηρά. Ἐκεῖ μοῦ εἶπεν ὁ Θεός: «Ἄνθρωπε,
νομίζεις ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν ζωὴν τὰ
ὄστα αὐτά;». Ὁ δὲ προφήτης ἀπήντησε: «Κύριε, Σὺ μόνον γνω-
ρίζεις τοῦτο». Καὶ ὁ Θεός μοῦ λέγει: «Διάταξε τὰ ὄστα νὰ ἀ-
ναζήσουν».

Ὁ προφήτης δίδει διαταγὴν καὶ τὰ ὄστα γίνονται πάλιν
ἄνθρωποι. Καὶ προσθέτει ὁ Θεός: «Τὰ ὄστα ταῦτα εἶναι ὁ
Ἰσραηλιτικὸς λαός. Ὅθεν νὰ εἶπης εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας ὅτι θὰ
τοὺς ἐπαναφέρω πάλιν εἰς τὴν Χαναάν. Θὰ σᾶς ἀποκατα-
στήσω εἰς τὴν χώραν σας καὶ θὰ μάθετε ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ Κύ-
ριός σας καὶ ὁ Θεός σας».

Ἀνάγνωσμα

Τὸ συμβολικὸν ὄραμα τοῦ Ἰεζεκιήλ

(Ἰεζεκ. ΑΖ', 1-15)

*Ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεῖρ Κυρίου καὶ ἐξήγαγέ με ἐν πνεύματι καὶ
ἔθηξέ με ἐν μέσῳ πεδίου⁽¹⁾ καὶ τοῦτο ἦν μεστὸν⁽²⁾ ὀστέων ἄν-
θρωπίνων. Καὶ ἰδοὺ πολλὰ καὶ ξηρὰ σφόδρα. Καὶ εἶπε πρὸς με:
«Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰ ζήσεται τὰ ὀστέα ταῦτα;»⁽³⁾ Καὶ εἶπα: «Κύ-
ριε, Κύριε. Σὺ γνωρίζεις ταῦτα». Καὶ εἶπε πρὸς με: «Προφήτευσον ἐπὶ
τὰ ὄστα ταῦτα καὶ εἰπέ: Τὰ ὄστα τὰ ξηρὰ, ἀκούσατε τὸν λόγον
Κυρίου. Τάδε λέγει Κύριος τοῖς ὀστέοις. Ἴδοὺ ἐγὼ φέρω ἐφ' ὑμᾶς
πνεῦμα ζωῆς καὶ δώσω εἰς ὑμᾶς νεῦρα καὶ σάρκα καὶ ἀνάξω ἐφ'
ὑμᾶς δέσμα καὶ ζήσετε καὶ γνώσετε ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος».*

1. πεδιάδος, 2. γεμάτον, 3. εἶναι δυνατόν νὰ ἀναστηθοῦν, νὰ ζήσουν....

Καὶ προφήτευσα καθὼς ἐνετείλατό μοι (¹). Καὶ ἰδοὺ σεισμός. Καὶ προσήγαγε τὰ ὄσιτᾶ ἐκότερον πρὸς τὴν ἁρομιάν αὐτοῦ (²). Καὶ εἶδον. Καὶ ἰδοὺ ἐπ' αὐτὰ νεῦρα καὶ σάρκες ἐφύοντο καὶ ἀνέβαιναν ἐπ' αὐτὰ δέσμα καὶ πνεῦμα οὐκ ἦν ἐπ' αὐτοῖς.

Καὶ εἶπε πρὸς με: « Προφήτευσον ἐπὶ τὸ πνεῦμα, προφήτευσον, υἱὲ ἀνθρώπου, καὶ εἶπέ. Τάδε λέγει Κύριος. Ἐκ τῶν τεσσάρων πνευμάτων (³) ἔλθῃ καὶ ἐμφύσησον εἰς τοὺς νεκροὺς τούτους καὶ ζήσάτωσαν ». Καὶ προσεφίτευσα καθὼς ἐνετείλατό μοι (⁴). Καὶ εἰσηλθεν εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα (⁴) καὶ ἔζησαν καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν.

Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς με, λέγων: « Υἱὲ ἀνθρώπου, τὰ ὄσιτᾶ ταῦτα πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ἐστίν. Καὶ αὐτοὶ — τώρα — λέγουσι. Ἐνθά γέγονε τὰ ὄσιτᾶ ἡμῶν. Διὰ τοῦτο προφήτευσον καὶ εἶπέ. Τάδε λέγει Κύριος. Ἴδου ἐγὼ ἀνοίγω τὰ μνήματα ὑμῶν καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν Ἰσραὴλ καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ».

52. Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΔΑΝΙΗΛ ΚΑΙ ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΠΑΙΔΕΣ (Δανιήλ κεφ. Α' — Γ')

Ὁ προφήτης Δανιήλ κατήγετο ἀπὸ τὸ βασιλικὸν γένος τοῦ Δαβίδ καὶ εἶναι σχεδὸν σύγχρονος μετὸν προφήτην Ἰεζεκιήλ. Ἐζήσῃ καὶ ἔδρασε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Βαβυλῶνα κατὰ τοὺς χρόνους τῆς αἰχμαλωσίας. Τὸν εἶχαν πάρει ὡς ἄμνηρον καὶ αὐτὸν οἱ Βαβυλώνιοι, ὅταν ἦτο ἀκόμη παιδί, διὰ νὰ τὸν μορφώσουν εἰς τὴν χώραν τῶν Βαβυλῶνα, μαζί με ἄλλους Ἰουδαίους, πρὸ τῆς καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλήμ.

Τότε ὁ βασιλεὺς τῶν Βαβυλωνίων Ναβουχοδονόσωρ διέταξε νὰ ἐκλεγοῦν ἀπὸ αὐτοὺς μερικοὶ νέοι, ὑγιεῖς καὶ εὐφυεῖς, διὰ νὰ σπουδάσουν τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν σοφίαν τῶν Βαβυλωνίων. Μεταξὺ δὲ τῶν ἐκλεγέντων διεκρίνετο ὁ Δανιήλ καὶ οἱ τρεῖς παῖδες Ἀζαρίας, Ἀνανίας καὶ Μισαήλ, τὸ ἔτος 606 π. Χ.

Οὗτοι προώδευσαν πολὺ καὶ διεκρίθησαν εἰς τὰς σπουδὰς τῶν, κατέλαβον δὲ ἐπισήμους θέσεις εἰς τὴν αὐλήν τοῦ βασι-

1. Ὅπως με διέταξεν ὁ Κύριος..., 2. τὸ ταῖρι του, 3. ἀνέμων, 4. ἡ ψυχὴ.



λέως. Ἰδιαίτερος ὁ Δανιὴλ ἀνῆλθεν εἰς μεγάλα ἀξιώματα καὶ κατεῖχεν ἀνωτάτην θέσιν εἰς τὴν κυβέρνησιν τῶν Βαβυλωνίων.

Ὁ Δανιὴλ ἔγινε ἐπίσης γνωστός εἰς ὅλην τὴν χώραν τῶν Βαβυλωνίων ὡς Ἑβραῖος προφήτης, διότι εἶχε λάβει ἀπὸ τὸν Θεὸν τὸ χάρισμα νὰ προλέγῃ τὰ μέλλοντα καὶ νὰ ἐξηγῇ τὰ ὄνειρα.

2. Κάποτε ὁ Ναβουχοδονόσωρ εἶχεν ἴδει ἓνα σπουδαῖον

δνειρον, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ταραχὴν του, ὅταν ἐξύπνησε, τὸ ἔλησμόνησε. Τότε ἐπροσκάλεσε τὸν Δανιὴλ νὰ τὸ μαντεύσῃ καὶ νὰ τὸ ἐξηγήσῃ. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ἀφοῦ προσηυχήθη ὁ Δανιὴλ μαζί μὲ τοὺς τρεῖς παῖδας, παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ εἶπεν :

—Εἶδες, βασιλεῦ, εἰς τὸ δνειρόν σου ἓνα ὑπερύψηλον ἄγαλμα, ὠραῖον καὶ παράξενον. Ἡ κεφαλὴ του ἦτο ἀπὸ χρυσοῦν, τὸ στήθος καὶ οἱ βραχίονες ἀπὸ ἄργυρον (ἀσήμι), ἡ κοιλία καὶ οἱ μηροὶ ἀπὸ χαλκόν, αἱ κνήμαι ἀπὸ σίδηρον καὶ οἱ πόδες ἀπὸ σίδηρον καὶ ἀπὸ πηλόν. Καθ' ὃν χρόνον τὸ παρατηροῦσες, ἀπεκόπη ἀπὸ ἓνα ὄρος μία μεγάλη πέτρα, ἡ ὁποία ἐκτύπησε τὸ ἄγαλμα εἰς τοὺς πόδας καὶ τὸ συνέτριψεν. Ἡ πέτρα αὐτὴ τότε ἤρχισε διαρκῶς νὰ κυλᾷ καὶ νὰ μεγαλώνῃ καὶ ἔγινε βράχος καὶ ὄρος μέγα, πὺ ἐσκέπασεν ὅλην τὴν γῆν.

Ἡ εἰκὼν αὐτὴ, βασιλεῦ, συνέχισεν ὁ προφῆτης, σημαίνει τὰ τέσσαρα βασιλεία, τὰ ὁποῖα θὰ διαδεχθοῦν μὲ τὴν σειρὰν τῶν τὸ κράτος σου. Σὺ εἶσαι ἡ χρυσοῦν κεφαλὴ τοῦ ἀγάλματος, δηλ. τὸ κράτος σου. Μετὰ ἀπὸ σὲ θὰ ἔλθῃ δευτέρα βασιλεία (τὸ Μηδικὸν καὶ Περσικὸν κράτος). Μετὰ ταῦτα θὰ ἔλθῃ ἡ χαλκίνη βασιλεία (τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν Διαδόχων του). Καὶ ἔπειτα θὰ ἔλθῃ ἄλλη σιδηρὰ βασιλεία (ἡ Ρωμαϊκὴ), ἡ ὁποία θὰ εἶναι ἄλλοῦ ἰσχυρὰ καὶ ἄλλοῦ ἀσθενῆς.

Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς τελευταίας βασιλείας θὰ πέσῃ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἡ πέτρα· καὶ ἐνοοῦσε τὸν Χριστὸν (Α' Κοριν. Ι', 4).

Ὁ Ναβουχοδονόσωρ ἠὺχαριστήθη διὰ τὴν ἐρμηνείαν αὐτὴν καὶ δῶρισε τὸν Δανιὴλ ἐπιθεωρητὴν καὶ ἄρχοντα τῶν σατραπῶν.

3. Ἀλλὰ καὶ οἱ τρεῖς παῖδες Ἀνανίας, Ἀζαρίας καὶ Μισαήλ εἶχον καταλάβει καλὰς θέσεις εἰς τὸ κράτος τῶν Βαβυλωνίων καὶ ἐτιμῶντο πολὺ ἀπὸ τὸν βασιλέα Ναβουχοδονόσωρα. Διὰ τοῦτο οἱ ἄλλοι Βαβυλώνιοι ἐπίσημοι τοὺς ἔμισοῦσαν καὶ ἤθελον νὰ τοὺς ἐξοντώσουν.

Πρὸς τοῦτο ἔπεισαν τὸν βασιλέα, ὅστις ἐξέδωκε διαταγὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι ὤφειλον νὰ συγκεντρωθοῦν εἰς ὄρισμένον μέρος καὶ νὰ προσκυνήσουν τὴν χρυσοῦν εἰκόνα τοῦ θεοῦ Βήλου (Ἡλίου).

Οἱ τρεῖς παῖδες τότε ἠρνήθησαν νὰ προσκυνήσουν τὴν εἰκόνα τοῦ ψευδοῦς θεοῦ. Διὰ τοῦτο τοὺς ἐκάλεσεν ὁ βασιλεὺς καὶ τοὺς ἠπειλήσεν, ἀλλ' αὐτοὶ καὶ πάλιν ἠρνήθησαν. Καὶ τότε ὁ Ναβουχοδονόσωρ ὠργίσθη καὶ διέταξε νὰ τοὺς ρίψουν δεμένους εἰς μίαν κάμινον ἑπταπλασίως πυρακτωμένην.

Οἱ τρεῖς παῖδες ὅμως μέσα εἰς τὴν φωτιάν δὲν ἔπαθον τίποτε, διότι ἄγγελος Κυρίου κατέβη καὶ διεφύλαξεν αὐτοὺς ἀβλαβεῖς. Αὐτοὶ δὲ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πυρός, τὸ ὅποιον ὁ ἄγγελος μετέβαλεν εἰς δρόσον, ἔψαλλον ὕμνους πρὸς τὸν Θεόν, πρῶτα ὁ Ἀζαρίας μόνος καὶ κατόπιν ὅλοι μαζί.

Τοῦτο κατέπληξε τὸν βασιλέα, ὁ ὅποιος ἀπληυθέρωσεν ἀμέσως αὐτοὺς, τοὺς ἀνύψωσεν εἰς μεγαλυτέρας ἀκόμη θέσεις καὶ διέταξε νὰ μὴ βλασφημῆται πλέον ὁ Θεὸς τῶν τριῶν παίδων.

Ἡ προσευχὴ τοῦ Ἀζαρίου ἀποτελεῖ τὴν ἐβδόμην ᾠδὴν τῆς Ὑμνολογίας μας καὶ ἡ προσευχὴ τῶν τριῶν παίδων τὴν ὄγδοην ᾠδὴν.

Ἡ Ἐκκλησία ψάλλει τὰς προσευχὰς αὐτὰς τῶν παίδων τὴν πρωτὰν τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, συσχετίζει τὸ θαῦμα αὐτὸ μὲ τὸ θαῦμα τῆς φλεγομένης καὶ μὴ καιομένης βάτου καὶ ἐξηγεῖ διὰ ταῦτα εἰκονίζουσαν τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ ἐκ τῆς Παρθένου. Ἐνα τροπάριον τῆς λέγει πρὸς τὴν παρθένον Μαρίαν :

*Μωσῆς κατενόησεν ἐν βάτῳ
τὸ μέγα μυστήριον τοῦ τόκου σου,
παῖδες προεικόμισαν τοῦτο ἐμφανέστατα,
μέσῳ πυρός ἱσιάμενοι καὶ μὴ φλεγόμενοι,
ἀκήρατε (¹) ἁγία Παρθένε,
ὄθεν σὲ ἕμνοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.*

Ἀ ν ἄ γ ν ω σ μ α

1ον. Προσευχὴ τοῦ Ἀζαρίου

(Δανιὴλ κεφ. Γ', 1 — 22 ἐν παραφράσει)

Εὐλόγητός εἶσαι, Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν παιτέρων ἡμῶν καὶ

1. Ἐσπιλε, ἀμόλυντε, ἄφθορε.

εἶναι αἰνετὸν καὶ δοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας, διότι εἶσαι δίκαιος εἰς ὅλα ὅσα ἔκαμες εἰς ἡμᾶς. Καὶ ὅλα σου τὰ ἔργα εἶναι ἀληθινὰ καὶ εὐθεῖται εἶναι αἱ ἐντολαί σου καὶ ὅλαι αἱ κρίσεις σου εἶναι ἀληθεῖς.

Καὶ δικαίως ἐτιμώρησες καὶ τοὺς πατέρας μας καὶ ἡμᾶς μὲ τὰ ὅσα ἔκαμες εἰς Ἱερουσαλήμ, τὴν ἁγίαν πόλιν σου· διότι ἡμαρτήσαμεν καὶ ἠνομήσαμεν καὶ δὲν ἐφρυλάξαμεν τὰς ἐντολάς σου. Καὶ μᾶς παρέδωκες αἰχμηλότεους εἰς λαὸν ἐχθρικὸν καὶ εἰς βασιλέα ποτηρόν. Καὶ τώρα ἡμεῖς εἴμεθα ταπεινωμένοι καὶ κατεντροπιασμένοι. Ὅμως μὴ μᾶς ἀφήσης ἕως τέλους ἀπροστατεύτους καὶ μὴ ἀθετήσης τὴν διαθήκην σου διὰ τὸν Ἀβραάμ καὶ τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν Ἰακώβ, τοὺς ἀγαπημένους σου, εἰς τοὺς ὁποίους ἔδωκες ὑπόσχεσιν νὰ πληθύνῃς τοὺς ἀπογόνους των, ἡμᾶς, ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὡς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης· διότι, Κύριε, τώρα εἴμεθα ἀπὸ ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς γῆς ὁ πλέον ἀλιγάρριθμος λαός, λαὸς ταπεινωμένος διὰ τὰς ἁμαρτίας μας. Καὶ τώρα δὲν ἔχομεν ἄρχοντα καὶ προφήτην καὶ βασιλέα. Οὔτε ἐορταὶ οὔτε θυσίαι γίνονται εἰς τὸν ναὸν τὸν ἁγίόν σου, διὰ νὰ εὐρωμεν ἔλεος.

Περιμένομεν τὸ ἔλεός σου μὲ ψυχὴν καὶ πνεῦμα ταπεινώσεως. Ἡ θυσία μας αὐτὴ τώρα ἄς ἐξομοιωθῇ μὲ τὴν πλουσιωτέραν θυσίαν πολλῶν κριῶν καὶ ταύρων. Καὶ τώρα μὲ ὄλην μας τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν σὲ παρακαλοῦμεν καὶ λέγομεν:

Συγχώρησέ μας, Κύριε, ὡς ἐπιεικὴς καὶ φιλάνθρωπος. Σῶσε μας καὶ δόξασε τὸ ὄνομά σου· διὰ νὰ ἐντροποῦν πάντες οἱ ἐχθροί μας καὶ νὰ μάθουν ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Κύριος, ὁ μόνος Θεὸς καὶ ἔρδοξος εἰς ὄλην τὴν οἰκουμένην.

2ον. Προσευχὴ τῶν τριῶν παιδῶν

(Δαν. κεφ. Γ', 28—67 ἐν παραφράσει)

Εὐλογητὸς εἶσαι, Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μας, ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερψοφούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Καὶ εἶναι εὐλογημένον τὸ ὄνομα τῆς δόξης σου τὸ ἅγιον, τὸ ὑπερύμνητον εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εἶσαι εὐλογημένος εἰς τὸν ναὸν τῆς δόξης σου ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερψοφούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐλόγημένος σὺ, ὁ ἐπιβλέπων τὰς ἀβύσσους, ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβίμ, ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερουψόμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐλόγημένος εἶσαι σὺ, ὁ ἐπὶ θρόνου δόξης τῆς βασιλείας σου καθήμενος, ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερουψόμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐλόγημένος εἶσαι σὺ, ὁ εἰς τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ ἐδρι-
σκόμενος, ὁ ὑπερύμνητος καὶ ὑπερουψόμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε ἄγγελοι Κυρίου, οὐρανοὶ Κυρίου τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε ἥλιος καὶ σελήνη, ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε φῶς καὶ σκότος, ῥύγκες καὶ ἡμέραι τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε ἡ βροχὴ καὶ ἡ δρόσος, πάντα τὰ πνεύματα τὸν
Κύριον.

Εὐλογεῖτε πῦρ καὶ καῦμα, ψῦχος καὶ καύσων τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε δρόσοι καὶ χιόνες, ἀστραπαὶ καὶ νεφέλαι τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε ὄρη καὶ βουνὰ καὶ ὅλα τὰ φερόμενα εἰς τὴν γῆν
τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε πηγαί, θάλασσαί καὶ ποταμοί, κήτη καὶ ὅλα τὰ κι-
νούμενα εἰς τὰ ὕδατα τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε ὅλα τὰ πτηνὰ τοῦ οὐρανοῦ, τὰ θηρία καὶ ὅλα τὰ
κτῆνη τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε υἱοὶ ἀνθρώπων, εὐλογεῖτε Ἰσραὴλ τὸν Κύριον.

Εὐλογεῖτε ἱερεῖς Κυρίου, δοῦλοι Κυρίου τὸν Κύριον.

Τὸν Κύριον ὑμνοῦμεν καὶ ὑπερουψοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

53. Ο ΔΑΝΙΗΛ ΕΙΣ ΤΟΝ ΛΑΚΚΟΝ ΤΩΝ ΛΕΟΝΤΩΝ (Δαν. Ε')

Τὸν βασιλεῖα Ναβουχοδονόσορα διεδέχθη· εἰς τὸν θρόνον τῶν Βαβυλωνίων ὁ ἔγγονός του Βαλτάσαρ.

Αὐτὸς παρέθεσεν ἡμέραν τινὰ μέγα συμπόσιον εἰς τοὺς με-
γιστᾶνας καὶ τοὺς ἄρχοντας τοῦ τόπου του. Ἔτρωγον ὄλοι
καὶ ἔπινον κατὰ τὸ συμπόσιον αὐτὸ μὲ τὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ
σκευῆ τοῦ ναοῦ τῶν Ἱεροσολύμων, τὰ ὅποια ὁ Ναβουχοδονό-

σωρ εἶχεν ἀρπάσει ἀπὸ τὸν ναὸν καὶ εἶχε μεταφέρει εἰς τὴν Βαβυλῶνα.

Καθ' ὃν χρόνον διαρκοῦσε τὸ συμπόσιον, ἔξαφνα ἀπέναντι τοῦ Βαλτάσαρ, ἐφάνη ἓνα χέρι, τὸ ὁποῖον ἔγραψεν εἰς τὸν τοῖχον τὰς ἐξῆς τρεῖς μυστηριώδεις λέξεις : μανή, θεκέλ, φάρες.

Τὸ περιεργον αὐτὸ δράμα ἐτάραξεν τὸν βασιλέα καὶ τοὺς προσκεκλημένους. Οἱ παριστάμενοι σοφοὶ δὲν κατώρθωσαν νὰ ἐξηγήσουν τὸ φαινόμενον καὶ διὰ τοῦτο ἐκλήθη ὁ Δανιὴλ. Αὐτὸς εἶπεν εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι αἱ τρεῖς αὐταὶ λέξεις σημαίνουν ὅτι ἡ βασιλεία του ἐμετρήθη, ἐζυγίσθη καὶ διεμεμήθη.

Πράγματι τὴν ἴδιαν ἐκείνην νύκτα ὁ μὲν Βαλτάσαρ ἐφονεύθη, ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν Μήδων Κῦρος ὁ πρεσβύτερος ἐκυρίευσεν τὴν Βαβυλῶνα καὶ ὑπέταξε τὸ Βαβυλωνιακὸν κράτος (538 π. Χ.).

2. Μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Βαβυλῶνος ὑπὸ τῶν Μήδων ὁ Δανιὴλ εἶχε διατηρήσει τὴν ὑψηλὴν θέσιν εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ εἶχε τὴν εὐνοίαν τῶν νέων κυριάρχων. Οἱ αὐλικοὶ τότε ἐφθόνησαν διὰ τοῦτο τὸν ξένον Δανιὴλ καὶ κατώρθωσαν νὰ πείσουν τὸν Κῦρον νὰ ἐκδώσῃ διάταγμα, διὰ τοῦ ὁποῖου ἀπηγορεύετο εἰς πάντα ἄνθρωπον ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας νὰ ζητήσῃ ὅ,τι δῆποτε εἶτε ἀπὸ ἄνθρωπον εἶτε ἀπὸ τὸν Θεόν.

Ὁ Δανιὴλ ὁμῶς, παρὰ τὸ διάταγμα, ἔκαμε τὴν προσευχὴν τρεῖς φορές τὴν ἡμέραν εἰς τὸν Θεόν καὶ ἐζητοῦσε ἀπὸ αὐτὸν τὴν προστασίαν του. Οἱ ἐχθροὶ του τὸν συνέλαβον νὰ προσεύχεται καὶ τὸν κατήγγειλαν εἰς τὸν Κῦρον. Αὐτὸς τότε διέταξε νὰ ριφθῇ ὁ Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων.

Ἄλλ' ἐκεῖ ὁ Δανιὴλ δὲν ἔπαθε τίποτε, διότι ἄγγελος Κυρίου ἔφραξε τὰ στόματα αὐτῶν.

Τὴν ἐπομένην μὲ ἐκπληξιν εἶδεν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ αὐλικοὶ του ὅτι ὁ Δανιὴλ ἦτο σώος καὶ ἀβλαβής. Ὅταν δὲ ἐπληροφορήθη ἀπὸ τὸν προφήτην τὰς ραδιουργίας τῶν ἐχθρῶν του, διέταξε καὶ ἔρριψαν ἐκείνους εἰς τοὺς λέοντας.

3. Ὁ Δανιὴλ ὡς προφήτης ἐπροφήτευσεν περὶ τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸς μάλιστα καθώρισεν ἐπακριβῶς τὸν χρόνον, κατὰ τὸν ὁ-

ποτον θά ἐμφανισθῆ ὁ Χριστὸς εἰς τὴν γῆν ὡς ἐλευθερωτής.

Ὁμοίως ὁ Δανιὴλ ἐπροφήτευσεν καὶ τὴν διάδοσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ τὴν ἵδρυσιν τῆς Ἐκκλησίας, ὡς παγκοσμίου βασιλείας τοῦ Χριστοῦ.

Εἶναι ἡ πέτρα, ἡ ὁποία συνέτριψε τὰ εἰδῶλα καὶ κατόπιν ἐξηπλώθη εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Αὐτὴ ἐμεγάλωσε καὶ διαρκῶς μεγαλώνει. Προορίζεται νὰ σκεπάσῃ ὅλην τὴν γῆν. Τότε θά ἔλθῃ τὸ τέλος· θά γίνῃ ἡ δευτέρα παρουσία καὶ ἡ μέλλουσα κρίσις τοῦ Κυρίου.

Περὶ αὐτῆς ὁ προφήτης Δανιὴλ λέγει: «Οἱ θρόνοι ἐτέθησαν καὶ ὁ παλαιὸς τῶν ἡμερῶν ἐκάθισε. Τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιῶν καὶ ἡ τρίχα τῆς κεφαλῆς του ὡσεὶ ἕριον καθαρὸν. Ὁ θρόνος του φλόγα πυρός, οἱ τροχοὶ αὐτοῦ πῦρ φλέγον. Καὶ ποταμὸς πυρός ἔτρεχεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Χίλια χιλιάδες ἐλειτούργουν αὐτῷ καὶ μύρια μυριάδες παρειστήκεισαν αὐτῷ. Κριτήριον ἐκάθισε καὶ βίβλοι ἠνεόχθησαν». (Δαν. Ζ, 9-10. Ἴδε καὶ Ματθ. ΚΕ', 31).

54. Η ΕΣΘΗΡ ΣΩΖΕΙ ΤΟΥΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ (Ἑσθήθ)

Ἡ Ἑσθήρ ἦτο μία ὥραία ὄσον καὶ εὐσεβὴς Ἰσραηλίτις, ἡ ὁποία κατώρθωσε νὰ σώσῃ τοὺς ὁμοφύλους τῆς ἀπὸ βεβαίαν καταστροφὴν. Ἐζῆσεν ὡς αἰχμάλωτος τῶν Βαβυλωνίων εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὕστερα ἀπὸ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἦτο κόρη τοῦ Ἀμιναδάβ καὶ κατήγετο ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Βενιαμίν.

Ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας ἔμεινεν ὀρφανή. Διὰ τοῦτο τὴν ἀνατροφὴν τῆς ἀνέλαβεν ὁ θεὸς τῆς Μαρδοχαῖος. Αὐτὸς ἔμενε τώρα ὡς Ἰουδαῖος αἰχμάλωτος εἰς τὰ Σοῦσα τῆς Περσίας, εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ μεγάλου βασιλέως τῶν Περσῶν, τοῦ Ξέρξου. Ἐκεῖ ὁ Μαρδοχαῖος ἦτο ἄνθρωπος μέγας, λέγει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη, ὡς αὐλικὸς τοῦ βασιλέως.

Ἀπὸ τὸν Μαρδοχαῖον ἐγνώρισεν ὁ Ξέρξης τὴν Ἑσθήρ, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ὡς σύζυγόν του. Ἔτσι ἡ Ἑσθήρ ἔγινε βασίλισσα τοῦ ἀπεράντου τότε Περσικοῦ κράτους.

Ἀπὸ τὸν βασιλέα ἀπέκρυπτε τὴν ἐθνικότητά της, ἔξακο-

λουθοῦσεν ὅμως νά λατρεύη τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ἐκτελοῦσε τὰς συμβουλὰς τοῦ θείου της Μαρδοχαίου.

Τὴν πρόοδον τοῦ Μαρδοχαίου ἐφθόνησαν τότε δύο αὐλικοὶ σωματοφύλακες τοῦ βασιλέως καὶ ἀπεφάσισαν νά δολοφονήσουν τὸν Ξέρην. Ὁ Μαρδοχαῖος ὅμως ἐπληροφόρηθη τὴν συνωμοσίαν καὶ τὴν ἐμαρτύρησεν εἰς τὴν Ἑσθήρ. Ἡ Ἑσθήρ δὲ εἰδοποίησε τὸν Ξέρην, καὶ οὕτω ὁ βασιλεὺς ἐσώθη ἀπὸ βέβαιον θάνατον.

2. Ἡ Ἑσθήρ κατόπιν ἔσωσε τὸ γένος της, τοὺς Ἑβραίους, ἀπὸ μίαν γενικὴν σφαγὴν. Τὴν σφαγὴν αὐτὴν εἶχε διανοηθῆ ὁ Ἄμάν, ὁ πρωθυπουργὸς τοῦ Ξέρου, διὰ νά ἐκδικηθῆ τὸν Μαρδοχαῖον, καὶ τὴν εἶχεν ὑπογράψει ὁ βασιλεὺς.

Ὁ Ξέρης εἶχε διορίσει ὡς πρωθυπουργὸν τοῦ τὸν Ἄμάν καὶ εἶχε διατάξει ὅλοι οἱ αὐλικοὶ του νά τὸν προσκυνοῦν. Καὶ ἐνῶ ὅλοι οἱ αὐλικοὶ του εἶχον συμμορφωθῆ μὲ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως, μόνον ὁ Μαρδοχαῖος δὲν ἤθελε νά προσκυνῆ τὸν Ἄμάν.

—Ἐγὼ, ἔλεγεν, εἶμαι Ἰουδαῖος καὶ οἱ Ἰουδαῖοι μόνον τὸν Θεὸν προσκυνοῦν καὶ λατρεύουν.

Τότε ὁ Ἄμάν, διὰ νά ἐκδικηθῆ τὸν Μαρδοχαῖον, διενόηθη νά θανατώσῃ ὅλους τοὺς Ἰουδαίους, ὅσοι ἦσαν εἰς τὸ κράτος του, διότι μόνον αὐτοὶ ἐννοοῦσαν νά μὴν ὑπακούουν εἰς τὸν νόμον τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ εἰς τὸν νόμον τοῦ Μωυσέως. Ἐκαμε λοιπὸν ἕνα βασιλικὸν διάταγμα καὶ τὸ ἔφερεν εἰς τὸν Ξέρην νά τὸ ὑπογράψῃ καὶ τοῦ εἶπε :

—Βασιλεῦ, ὑπάρχει ἕνα ἔθνος διεσκορπισμένον μέσα εἰς τὸ κράτος σου, τὸ ὁποῖον δὲν ἐκτελεῖ τοὺς νόμους σου καὶ δὲν ὑπακούει εἰς τὰ προστάγματά σου. Διάταξε λοιπὸν τὸ ἔθνος αὐτὸ νά ἐξοντωθῆ καὶ ἐγὼ θὰ δώσω εἰς τὸ βασιλικὸν ταμεῖον 10 χιλιάδες τάλαντα ἀργυρᾶ.

Ὁ βασιλεὺς ἐπέισθη καὶ ὑπέγραψε τὸ διάταγμα, εἶπε δὲ εἰς τὸν Ἄμάν :

—Τὰ χρήματα κράτησέ τα, κάμε δὲ τὸ ἔθνος τοῦτο ὅπως τοῦ ἀρμόζει.

Ἐβαλε κατόπιν κληρὸν ὁ Ἄμάν καὶ ὥρισεν ὡς ἡμέραν ἐκτελέσεως τοῦ βασιλικοῦ διατάγματος τὴν 14ην τοῦ μηνὸς

Ἄδάρ. Εἶδοποίησε δὲ πρὸς τοῦτο ὄλους τοὺς διοικητὰς τοῦ Περσικοῦ κράτους.

Τὸ βασιλικὸν διάταγμα ἔγραφεν :

«Ὁ μέγας βασιλεὺς Ξέρξης
πρὸς τοὺς ἄρχοντας καὶ τοπάρχας τῶν ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς μέχρι τῆς
Αἰθιοπίας ὑποταγμένων εἰς αὐτὸν 127 χωρῶν.

Ὡς κύριος πάσης τῆς οἰκουμένης, διατάσσω·

Ἐπειδὴ μεταξὺ τῶν λαῶν μου ἔχει ἀναμιχθῆ ἕνας δυσμενὴς καὶ ἀνυπότακτος λαός, ὁ ὁποῖος δὲν θέλει νὰ ἐκτελεῖ τὰ προστάγματά μου, διὰ τοῦτο ὁ λαὸς αὐτὸς δολόκληρος, «ὄν γυναιξὶ καὶ τέκνοις», ὀρίζω νὰ σφαγῇ «ὁ λ ο ρ ρ ε ἰ», χωρὶς οἶκτον καὶ φειδώ, τὴν 14ην τοῦ δωδεκάτου μηνὸς Ἄδάρ, τοῦ ἐνεσιῶτος ἔτους ».

Θρῆνος καὶ κλαυθμὸς ἐξηπλώθη τότε μεταξὺ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Καὶ ἔπεσαν εἰς νηστείαν καὶ εἰς προσευχὴν καὶ εἰς μετάνοιαν. Αὐτὸς δὲ ὁ Μαρδοχαῖος, ὅταν ἔμαθε τὴν συκοφαντίαν αὐτήν, «διέρρηξε τὰ ἱμάτιά του» καὶ ἔτρεξεν εἰς τὴν πλατείαν τῆς πόλεως καὶ ἐφώνησε δυνατὰ :

—Γίνεται μία ἀδικία εἰς ἕνα ἔθνος ἀθῶνον.

Ὁ Ἄμάν ὁμοίως, διὰ νὰ τὸν ἐκδικηθῇ, ἠτοίμασε τὸν θάνατον αὐτοῦ.

3. Τὸ φοβερὸν μήνυμα ἐφθασε καὶ εἰς τὴν βασίλισσαν Ἐσθήρ. Ἐλυπήθη τότε καὶ αὐτὴ καὶ ἐκλαυσε μαζὶ μὲ τὸ γένος της. Ἔκαμε τὴν προσευχὴν της εἰς τὸν Θεὸν καὶ κατόπιν παρουσιάσθη εἰς τὸν βασιλέα.

Τὴν ὥραν αὐτὴν ὁ Ξέρξης ἐρωτοῦσε τοὺς ἀυλικούς :

—Ποίαν τιμὴν ἐκάματε εἰς τὸν Μαρδοχαῖον, ὁ ὁποῖος μοῦ ἔσωσεν ἄλλοτε τὴν ζωὴν ;

—Καμμίαν, τοῦ ἀπήντησαν ἐκεῖνοι.

Τὴν στιγμὴν αὐτὴν εἰσῆρχετο εἰς τὴν αἴθουσαν ὁ Ἄμάν, κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας του πρὸς ὑπογραφήν τὸ διάταγμα τῆς καταδίκης τοῦ Μαρδοχαίου εἰς σταυρικὸν θάνατον. Καὶ ὁ Ξέρξης τὸν ἐρωτᾷ :

—Τί πρέπει νὰ κάμωμεν εἰς ἕνα ἔμπιστον ἄνθρωπον, ποῦ θέλει ὁ βασιλεὺς νὰ τὸν δοξάσῃ ;

Καί ὁ Ἀμάν, ἐπειδὴ ἐνόμισεν ὅτι αὐτὸν ἐννοοῦσεν ὁ βασι-
λεὺς, λέγει πρόθυμα :

—Νὰ τοῦ δώσης βασιλικὰς τιμάς.

—Αὐτὸ νὰ κάμῃς, τοῦ εἶπεν ὁ Ξέρξης, εἰς τὸν Μαρδοχαῖον,
ὁ ὁποῖος μοῦ ἔσωσεν ἄλλοτε τὴν ζωὴν.

Ἐπὶ τὴν ἡμέραν αὐτὰν ἡ Ἔσθῆρ, ἐπῆρε θάρρος καὶ εἰς ἄλ-
λην περίστασιν, πού ὁ βασιλεὺς τὴν ἐρώτησε καὶ τῆς εἶπεν :

—Τί θέλει ἡ βασίλισσα ;

Ἐκεῖνη ἀπήντησε :

—Κατεδίκασες, βασιλεῦ, ἐμένα καὶ τὴν φυλὴν μου εἰς σφαγὴν,
χωρὶς νὰ τὸ ξέρῃς. Εἶμαι Ἰουδαία καὶ τοὺς Ἰουδαίους διέτα-
ξες νὰ σφάξουν οἱ τοπάρχαι σου. Διότι ὁ Ἀμάν, πού δὲν θέ-
λει τὸ καλὸν σου, τοὺς ἐσυκοφάντησε, διὰ νὰ ἐκδικηθῇ ἐμένα
καὶ τὸν Μαρδοχαῖον, τὸν σωτῆρά σου.

Ὁ Ξέρξης, ὅταν ἔμαθεν αὐτὰς τὰς ἐνεργείας τοῦ Ἀμάν,
διέταξε νὰ τὸν σταυρώσουν, τοὺς δὲ Ἰουδαίους τοὺς ἄφησε νὰ
λατρεύουν ἀνενόχλητοι τὸν Θεὸν των.

Τοιοῦτοτρόπως ἡ Ἔσθῆρ ἔσωσε τὸ γένος τῆς ἀπὸ βέβαιον
ὄλεθρον.





ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΟΓΔΩΗ

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

55. Η ΕΠΑΝΟΔΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑΝ. ΕΣΔΡΑΣ ΚΑΙ ΝΕΕΜΙΑΣ (Τά βιβλία Ἑσδρας - Νεεμίας)



Ἰ Ἰουδαῖοι ἔμειναν αἰχμάλωτοι εἰς τὴν Βαβυλῶνα ἑβδομήκοντα περίπου ἔτη. Τὸ ἔτος 538 π. Χ. ὁ Κύρος ὁ πρεσβύτερος, ὁ ἰδρυτὴς τοῦ Περσικοῦ κράτους, ἀφοῦ συνήνωσεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του τοὺς Μήδους καὶ τοὺς Πέρσας, εἰσέβαλεν εἰς τὴν χώραν τῶν Βαβυλωνίων καὶ ἐκυρίευσεν, ὅπως εἶδαμεν, τὴν Βαβυλῶνα. Τότε περιήλθον ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του καὶ ἡ Συρία καὶ ἡ Παλαιστίνη.

Ὁ Κύρος ἔδειξε μέγα ἐνδιαφέρον διὰ τοὺς ἐξορίστους Ἰουδαίους. Καὶ ἐδείχθη πρόθυμος νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς αὐτοὺς νὰ γυρίσουν εἰς τὴν πατρίδα των, ἐπειδὴ τὸν παρεκάλεσεν ὁ Δανιὴλ.

Ἐξέδωκε λοιπὸν διάταγμα, τὸ ἔτος 536 π. Χ., διὰ τοῦ ὁποίου τοὺς ἄφηνεν ἐλευθέρους νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ, νὰ πάρουν μαζί των τὰς περιουσίας των, καθὼς καὶ ὅλα τὰ ἱερά σκεύη τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος, τὰ ὅποια εἶχε μεταφέρει εἰς τὴν Βαβυλῶνα ὁ Ναβουχοδονόσωρ (606 - 536 = 70 ἔτη).

2. Πεντήκοντα περίπου χιλιάδες Ἰουδαῖοι, μὲ ἀρχηγὸν τὸν Ζοροβάβελ καὶ τὸν ἀρχιερέα Ἰωσίαν, ἀνεχώρησαν τότε

ἀπὸ τὴν Βαβυλῶνα διὰ νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν πολυπόθητον πατρίδα. Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἔδοκίμασαν μεγίστην χαρὰν καὶ συγκίνησιν. Συνηθροίσθησαν εἰς τὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ καὶ ἔκαμαν τὴν προσευχὴν των.

Ὁ 125ος ψαλμὸς ἐκφράζει τὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα τότε ἐπλημμύρισαν τὰς ψυχὰς τῶν Ἰουδαίων.

*Ὅταν ὁ Κύριος μᾶς ἐπανέφερεν
ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν,
τότε τὸ στόμα μας ἐγέμισεν
ἀπὸ γέλοια χαρᾶς
καὶ ἡ γλῶσσα μας ἀπὸ ἄσματα ἀγαλλιύσεως.*

Ἀλλὰ καὶ μεγάλην θλίψιν ἔδοκίμασαν, διότι μόνον ἐρείπια εὔρισκον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Κατ' ἀρχὰς ἔκτισαν ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ ναοῦ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ ἤρχισαν νὰ προσφέρουν τακτικὰ θυσίας πρὸς τὸν Θεόν.

Ἐπειτα ἤρχισαν μὲ ἐράνους, τοὺς ὁποίους ἔκαναν μεταξὺ των καὶ μεταξὺ τῶν διεσπαρμένων εἰς διάφορα μέρη Ἰουδαίων, νὰ ἀνοικοδομοῦν τὸν ναόν.

Εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ἠθέλησαν τότε νὰ λάβουν μέρος καὶ οἱ Σαμαρεῖται, ἀλλὰ ἡ πρότασις των ἀπερρίφθη ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, διότι τοὺς ἔθεωροῦσαν προδότας, καὶ τὴν θρησκείαν των νοθευμένην.

Διὰ τοῦτο οἱ Σαμαρεῖται κατηγορήσαν τοὺς Ἰουδαίους εἰς τὸν βασιλεῦτα τῶν Περσῶν ὡς ἐπαναστάτας, καὶ τὸ ἔργον διεκόπη τότε. Κατόπιν ὁ Δαρεῖος, ὁ υἱὸς τοῦ Ὑστάσπου, ἐπέτρεψεν εἰς αὐτοὺς νὰ ἀποπερατώσουν τὸν ναόν, τὰ ἐγκαίνια τοῦ ὁποίου ἐτελέσθησαν πανηγυρικῶς τὸ ἔτος 516 π. Χ.

Ἀπὸ τὸν ναόν ὅμως τώρα λείπει ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, ἡ ὁποία κατὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλήμ ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων ἐχάθη καὶ δὲν ἀνευρέθη.

3. Μετὰ ὀγδοήκοντα ἔτη, ἤτοι τὸ ἔτος 456 π. Χ., ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ἄλλαι ἕξ χιλιάδες Ἰουδαίων, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ σοφοῦ νομοδιδασκάλου Ἔσδρα.

Οὗτος ἔφερε πολλὰ δῶρα εἰς τὸν ναόν καὶ ἐστόλισεν αὐτόν.

Ὁ Ἔσδρας ἦτο σοφὸς ἑρμηνευτὴς τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου καὶ ἔδειξε μέγαν θρησκευτικὸν ζῆλον. Ἰδρυσεν συναγωγὰς διὰ τὸν λαόν, ἐκανόνισεν τὴν δημοσίαν λατρείαν καὶ διέταξε νὰ ἀναγινώσκωνται εἰς τὸν λαόν περικοπαὶ ἀπὸ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον, τὸν ὁποῖον καὶ ὁ ἴδιος προσωπικῶς τακτικὰ ἐρμήνευεν εἰς τὸν λαόν. Συνέστησε σχολεῖα, διώρισεν δικαστὰς καὶ ἠμπόδισεν τὰς σχέσεις μὲ τοὺς εἰδωλολάτρας.

Τρία ἔτη ἀργότερον, ἦτοι τὸ 453 π. Χ., ἦλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ὁ Νεεμίας, ὡς ἑπαρχὸς τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Ἀρταξέρξου Α'. Αὐτὸς ἦτο ἀγαπητὸς καὶ ἔμπιστος εἰς τὸν βασιλέα, ποῦ τὸν εἶχε διορίσει ἀρχιοινοχόον του.

Μίαν ἡμέραν ὁ Νεεμίας παρουσιάσθη εἰς τὸν Ἀρταξέρξην λυπημένος καὶ δακρυσμένος, διότι ἔμαθεν ὅτι ἡ Ἱερουσαλὴμ, ἡ πατρίς του, εὐρίσκεται εἰς ἀθλίαν κατάστασιν. Ὁ βασιλεὺς τὸν ἠρώτησε διὰ τὴν αἰτίαν τῆς λύπης του καὶ ἐκεῖνος ἀπήντησεν :

— Ἐμαθα, βασιλεῦ μου, ὅτι ἡ πατρίς μου εἶναι ἐρείπια καὶ οἱ συμπατριῶται μου εἶναι δυστυχεῖς.

Καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ νὰ κτίσῃ τὰ τεῖχη της. Καὶ ὁ Ἀρταξέρξης τότε ἐξέδωκε διαταγὴν καὶ ἐπέτρεψε τὴν ἀνοικοδομίαν τῆς πόλεως καὶ τῶν τειχῶν τῆς Ἱερουσαλὴμ.

Εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ὁ Νεεμίας συνήντησε τὸν σοφὸν νομοδιδάσκαλον Ἔσδραν· καὶ οἱ δύο μαζὶ ὠργάνωσαν τὸ νέον κράτος τῶν Ἰουδαίων.

Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἀνοικοδομήσεως τῆς πόλεως, ἐκάλεσαν εἰς συνάθροισιν τὸν λαόν καὶ ἐδιάβασαν εἰς αὐτὸν τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ. Τότε μάλιστα ὠρισαν τὰ γνήσια βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ μελετᾷ ὁ λαός, καὶ ἀνενέωσαν τὴν Διαθήκην τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν Ἰουδαίων.

Οἱ Ἰουδαῖοι μὲ μεγάλην προσοχὴν καὶ μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἤκουσαν τὰς συμβουλὰς τοῦ Ἔσδρα καὶ ὠρκίσθησαν ὅτι θὰ ἐκτελοῦν εἰς τὸ ἐξῆς μὲ ἀφοσίωσιν τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ.

56. ΟΙ ΙΟΥΔΑΙΟΙ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ. ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ ΤΩΝ Ο΄ (*Μακκαβ. Α΄*
καὶ ἔξης)

Οἱ Ἰουδαῖοι ἔμειναν φόρου ὑποτελεῖς εἰς τοὺς Πέρσας μέχρι τοῦ ἔτους 332 π.Χ.

Μετὰ ταῦτα ὑπετάχθησαν εἰς τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον, ὁ ὁποῖος ἐνίκησε τοὺς Πέρσας καὶ ἐκυρίευσεν ὄλον τὸ κράτος των, συνεπῶς καὶ τὴν Παλαιστίνην.

Μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς πόλεως Γάζης, ὁ Μ. Ἀλέξανδρος ἐπορεύετο εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ με ἀπειλητικὰς διαθέσεις, διότι οἱ Ἰουδαῖοι εἶχον ἀρνηθῆ νὰ πληρώνουν φόρους εἰς αὐτόν. Διὰ τοῦτο φόβος καὶ τρόμος κατέλαβε τοὺς Ἰουδαίους, ὅταν ἐπλησίαζεν ὁ Ἕλλην κατακτητὴς εἰς τὴν πρωτεύουσάν των.

Τότε ὁ ἀρχιερεὺς αὐτῶν Ἰωδαέ, ἀφοῦ ἐφόρεσε τὴν ὠραιότεραν ἀρχιερατικὴν στολήν, περιστοιχιζόμενος ἀπὸ ἱερεῖς καὶ λευῖτας λευκοφοροῦντας καὶ ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸν λαόν, ἐξῆλθε πρὸς συνάντησιν τοῦ νικητοῦ. Τὸν ὑπεδέχθη ὡς ἐλευθερωτὴν.

Ὁ Ἀλέξανδρος ἐγονάτισε πρὸ τοῦ ἀρχιερέως, διὰ νὰ δείξῃ τὴν εὐλάβειάν του ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰσηλθεν εἰς τὴν πόλιν, ὅπου ἔκαμε θυσίαν εἰς τὸν ναόν.

Τότε ὁ ἀρχιερεὺς ἐπέδειξεν εἰς τὸν Ἀλέξανδρον καὶ ἀνέγνωσεν εἰς αὐτόν τὴν προφητείαν τοῦ Δανιὴλ, εἰς τὴν ὁποίαν οὗτος πρὸ 220 περίπου ἐτῶν προέλεγε τὴν κατάκτησιν τῆς Περσικῆς αὐτοκρατορίας ἀπὸ Ἑλληνα βασιλέα.

2. Ἡ προφητεία τοῦ Δανιὴλ περὶ τῶν Ἑλλήνων ἔχει ὡς ἔξης :

« Καὶ ἰδοὺ τράγος αἰγῶν τριχωτὸς ἤρχετο ἀπὸ τῆν δύσιν καὶ ἐξηπλώνετο εἰς ὅλην τὴν γῆν... Καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν ἔγινε πολὺν μέγας καὶ εἶχε κέρασ περιβλεπτον. Καὶ ὅταν ἐμεγάλωσεν ὁ τράγος, συνειγρίβη τὸ κέρασ τὸ μέγα καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἐφύτρωσαν τέσσαρα ἄλλα κέρατα περιβλεπτα εἰς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος. Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀνδρός, ἡ ὁποία ἔλεγεν: Ὁ τριχωτὸς τράγος εἶναι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων. Καὶ τὸ κέρασ τὸ μέγα εἶναι ὁ πρῶτος βασιλεὺς. Τὸ ὅτι δὲ συνειγρίβη καὶ ἀνέβησαν τέσσαρα ἀντ' αὐτοῦ, σημαίνει ὅτι τέσσαρα βασίλεια θὰ σχηματισθῶν ἐκ τοῦ ἔθνους τούτου... ».

Ὁ Ἀλέξανδρος εὐχαριστήθηκε ἀπὸ τὴν προφητείαν αὐτὴν καὶ διὰ τοῦτο ὄχι μόνον ἐσεβάσθη τὴν θρησκείαν τῶν Ἑβραίων, ἀλλὰ καὶ τοὺς παρεχώρησεν αὐτονομίαν, ἀρκεσθεῖς εἰς τὸ νὰ εἰσπράττη ἀπὸ αὐτοὺς φόρον ὑποτελείας.

3. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, οἱ διάδοχοι αὐτοῦ, ὡς γνωστόν, ἐμοιράσθησαν τὸ ἀπέραντον κράτος του. Γύρω δὲ ἀπὸ τὴν Χανασάν ἰδρύθησαν δύο Ἑλληνικὰ κράτη. Τὸ βασίλειον τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τοὺς Πτολεμαίους καὶ τὸ βασίλειον τῆς Συρίας ὑπὸ τοὺς Ἀντιόχους.

Κατ' ἀρχὰς ἡ Παλαιστίνη ὑπήχθη ὑπὸ τὸ βασίλειον τῆς Αἰγύπτου, οἱ δὲ Πτολεμαῖοι ἐπεριποιήθησαν τοὺς Ἑβραίους. Χάριν τῶν Ἑβραίων τῆς Αἰγύπτου, οἱ ὅποιοι εἶχον λησμονήσει τὴν γλῶσσάν των καὶ ὠμίλουν τὴν Ἑλληνικὴν, ἐγινε τότε ἡ μετάφρασις τῆς Π. Διαθήκης εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

Κατὰ τὴν παράδοσιν, οἱ Πτολεμαῖοι ἀνέθεσαν εἰς 70 ἢ διὰ τὴν ἀκρίβειαν 72 λογίους Ἰουδαίους μεταφραστάς νὰ κάμουν τὴν μετάφρασιν τῶν ἱερῶν βιβλίων τῆς Ἑβραϊκῆς θρησκείας εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ἡ μετάφρασις αὕτη τῆς Π. Διαθήκης λέγεται τῶν ἑβδομηκοντα (Ο').

Κατόπιν ὁμοῦ τὴν Παλαιστίνην ἐκυρίευσαν οἱ Ἀντιόχοι τῆς Συρίας, οἱ ὅποιοι κατεδίωξαν καὶ ἐτυράνησαν πολὺ τοὺς Ἑβραίους. Ἰδίως ὁ βασιλεὺς Ἀντιόχος ὁ Ἐπιφανὴς συμπεριφέρθη σκληρότατα πρὸς τοὺς Ἑβραίους.

Εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ τὸ ἔτος 169 π. Χ., ἐφόνευσε πολλοὺς Ἰουδαίους, ἔκαυσε τὰ ὠραιότερα οἰκοδομήματα, ἠρῆμωσε τὴν πόλιν, διήρπασε καὶ ἀπεγύμνωσε τὸν ναὸν ἀπὸ ὅλα του τὰ κοσμήματα καὶ ἔστησεν ἐκεῖ βωμὸν καὶ ἄγαλμα τοῦ Ὀλυμπίου Διός.

Τέλος ὁ Ἀντιόχος διέταξε νὰ καύσουν ὅλα τὰ βιβλία τοῦ Νόμου καὶ ἐξέδωκε διάταγμα, διὰ τοῦ ὁποίου ἐξηναγκάζοντο ὅλοι οἱ ὑπήκοοί του ἐπὶ ποινῇ θανάτου νὰ ὁμιλοῦν τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ νὰ ἔχουν ὡς θρησκείαν των τὴν Ἑλληνικὴν εἰδωλολατρείαν. Τότε πολλοὶ Ἰουδαῖοι διεσκορπίσθησαν εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα.

57. Ο ΕΛΕΑΖΑΡΟΣ ΚΑΙ Η ΜΗΤΗΡ ΜΕ ΤΑ ΕΠΤΑ ΠΑΙΔΙΑ (Β' Μακκαβ. κεφ. 5' — Ζ')

Μεταξύ τῶν Ἰουδαίων πολλοὶ ἦσαν ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι συμφερόμενοι μετὰ τὸ αὐστηρὸν διάταγμα τοῦ Ἀντιόχου καὶ πρὸ πάντων οἱ Ἑλληνισταὶ Ἰουδαῖοι. Ὁ πολὺς ὄμως Ἰουδαϊκὸς λαὸς ἔμεινε πιστὸς εἰς τὴν θρησκείαν καὶ τὰς παραδόσεις τῶν πατέρων του. Πολλοὶ ὑπῆρξαν τότε οἱ Ἰουδαῖοι, οἱ ὅποιοι ἐπροτίμησαν νὰ ἀποθάνουν παρὰ νὰ ἀρνηθοῦν τὴν πίστιν τῶν εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Μεταξύ αὐτῶν ἦσαν καὶ ὁ γέρον Ἐλεάζαρος καὶ μία μητέρα μετὰ ἑπτὰ παιδιὰ.

Ὁ Ἀντιόχος μετὰ τῶν ἄλλων εἶχε διατάξει ὅλοι οἱ Ἰουδαῖοι ὑπήκοοί του νὰ φάγουν χοιρινὸν κρέας καὶ νὰ θυσιάσῃσιν εἰς τοὺς θεοὺς τοῦ Ὀλύμπου.

Ὁ γέρον Ἐλεάζαρος, ἐνενηκονταετῆς τὴν ἡλικίαν καὶ κατέχων ἐπισημοτάτην θέσιν μετὰ τῶν νομοδιδασκάλων, ὠδηγήθη ἐνώπιον τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Ἀντιόχου καὶ ἐξεβιάζετο νὰ φάγῃ χοιρινὸν κρέας, πὺ ἀπαγορεύεται ἀπὸ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον. Ὁ Ἐλεάζαρος ὄμως ἐπροτίμησε τὸν θάνατον παρὰ νὰ ἀρνηθῆ τὴν θρησκείαν του.

2. Περισσότερον συγκινητικὴ καὶ ἀξία θαυμασμοῦ εἶναι ἡ ἱστορία τῆς μητέρας μετὰ τοὺς ἑπτὰ υἱοὺς.

Αὐτοὶ — νέοι παλληκάρια — ὠδηγήθησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ ἐξηναγκάζοντο μετὰ τὴν βίαν νὰ φάγουν χοιρινὸν κρέας. Ὁ πρῶτος εἶπε τότε εἰς τὸν Ἀντιόχον :

— Εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ ἀποθάνωμεν, παρὰ νὰ παραβῶμεν τοὺς νόμους τῆς θρησκείας μας.

Ὁ βασιλεὺς διέταξε νὰ τοῦ κόψουν τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ χέρια καὶ τὰ πόδια, νομίζων ὅτι ἔτσι θὰ ἐφόβιζε τοὺς ἄλλους ἀδελφοὺς καὶ τὴν μητέρα των.

Ἐσυραν κατόπιν βιαίως πρὸς τὰ βασανιστήρια τὸν δευτέρον ἀδελφόν, λέγοντες πρὸς αὐτόν :

— Πρὶν βασανίσωμεν ἓνα πρὸς ἓνα τὰ μέλη τοῦ σώματός σου, λέγε μας, θὰ φάγῃς ἢ ὄχι χοιρινὸν κρέας ;

Καὶ ἐπειδὴ ἠρνήθη, ἐπηκολούθησαν τὰ βασανιστήρια. Καὶ

ὁ ἥρωϊκὸς νέος ἀποθνήσκων εἶπεν εἰς τὸν Ἀντίοχον :

—Σὺ μὲν μᾶς θανατώνεις τῶρα, ὁ Βασιλεὺς ὅμως τοῦ σύμπαντος θὰ μᾶς ἀναστήσῃ εἰς αἰώνιον ζωὴν.

Ὅμοιως καὶ ὁ τρίτος καὶ ὁ τέταρτος ἕως τὸν ἕκτον ἀπέθανον θάνατον μαρτυρικόν.

3. Ὅταν ἐπρόκειτο νὰ θανατωθῇ καὶ ὁ τελευταῖος ἀδελφός, ὁ Ἀντίοχος τὸν προέτρεπε νὰ φάγῃ χοιρινὸν κρέας καὶ τοῦ ὑπέσχετο μὲ ὄρκους νὰ τοῦ δώσῃ πλοῦτη καὶ δόξαν. Ἀλλὰ αὐτὸς ἦτο ἀμετάπειστος καὶ ἔτοιμος νὰ ἀποθάνῃ.

Τότε ὁ Ἀντίοχος παρεκάλεσε τὴν παρισταμένην εἰς ὄλον αὐτὸ τὸ δράμα μητέρα νὰ τὸν πείσῃ. Αὐτὴ ἐπήγε κοντά του, ἔσκυψεν εἰς τὸ αὐτί του καὶ τοῦ εἶπεν εἰς τὴν Ἑβραϊκὴν γλῶσσαν :

—Παιδί μου, κοίταξε τὸν οὐρανόν, τὴν γῆν καὶ ὄλα τὰ δημιουργήματα. Ὅλα τὰ ἔκαμεν ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ μηδενός. Μὴ φοβηθῆς τὸν δήμιον τοῦτον, ἀλλὰ νὰ ὑπομείνης γενναίως τὰ μαρτύρια καὶ τὸν θάνατον, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοί σου.

Καὶ τότε ὁ υἱὸς εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τοὺς δημίους :

—Τὶ περιμένετε ; Δὲν ὑπακούω εἰς τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως, ἀλλ' εἰς τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ. Σὺ δέ, ἀσεβέστατε Ἀντίοχε, δὲν θὰ διαφύγῃς τὴν θείαν τιμωρίαν.

Καὶ ὁ Ἀντίοχος μὲ ὀργὴν διέταξε νὰ τὸν βασανίσουν περισσότερο τῶν ἄλλων.

Τελευταία ἐμαρτύρησε γενναίως καὶ ἡ εὐσεβὴς μήτηρ των.

Ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ τὴν μνήμην των τὴν 1ην Αὐγούστου.

58. ΟΙ ΜΑΚΚΑΒΑΙΟΙ (*Μακκαβ. Βιβλ. Α', Β', Γ'*)

Ὁ ἄγριος διωγμὸς, τὸν ὁποῖον ἐκίνησεν ὁ Ἀντίοχος κατὰ τῶν Ἰουδαίων, ἠνάγκασεν ὠρισμένους γενναίους Ἰουδαίους νὰ ἀποσυρθοῦν εἰς ὄρεινὰς πόλεις καὶ χωρία καὶ νὰ ὀργανώσουν ἐπανάστασιν κατὰ τοῦ ξένου κατακτητοῦ.

Ἡ ἀρχὴ τῆς ἐξεγέρσεως κατὰ τοῦ τυράννου ἐσημειώθη εἰς τὴν μικρὰν πόλιν Μοδεῖν. Ἐκεῖ εἶχε καταφύγει ὁ εὐσεβὴς ἱερεὺς Ματταθίας, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὸν διωγμὸν, πού εἶχεν ἐγερθῆ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.

Ὁ Ματταθίας εἶχε πέντε υἱούς. Ὅταν λοιπὸν ἦλθον εἰς

τὴν μικρὰν ἐκείνην πόλιν οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ βασιλέως Ἀντιόχου, πολλοὶ Ἰουδαῖοι τρομοκρατημένοι ἐσκέπτοντο νὰ ὑπακούσουν εἰς αὐτούς.

Πρῶτον ἐκάλεσαν τὸν Ματταθίαν καὶ τοῦ εἶπον νὰ ἐκτελέσῃ τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως. Ὁ Ματταθίας ὅμως ἀπεκρίθη:

—“Ἄν ὄλοι ὑπήκουσαν εἰς τὸν βασιλέα, ἐγὼ ὅμως καὶ τὰ παιδιὰ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου θὰ μείνωμεν πιστοὶ εἰς τὴν Διαθήκην τῶν πατέρων μας.

2. Μόλις ἐτελείωσεν ὁ Ματταθίας, παρουσιάσθη ἕνας Ἰουδαῖος διὰ νὰ ρίψῃ θυμίαμα εἰς τὸν βωμὸν τῶν εἰδώλων. Ὅταν εἶδε τοῦτο ὁ Ματταθίας, ἠγανάκτησεν ἀπὸ συγκίνησιν ἱερὰν καὶ ὤρμησεν ἐναντίον του. Τὸν ἐκτύπησε καὶ τὸν ἐθανάτωσεν ἐπάνω εἰς τὸν βωμὸν. Ὑστερα ἐφώνασεν εἰς τὸν λαόν:

—“Ὅποιος ἔχει ζῆλον νὰ μείνῃ πιστὸς εἰς τὴν Διαθήκην καὶ εἰς τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ ἅς ἔλθῃ μαζί μου.

Καὶ ἔφυγεν εἰς τὰ ὄρη. Τοιοῦτοτρόπως ἐκηρύχθη ἡ ἐπανάστασις ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων τοῦ Ἀντιόχου.

Τὸ 166 π. Χ. ἀπέθανεν ὁ Ματταθίας ἀπὸ τὰς κακουχίας τῶν βουνῶν καὶ τοῦ πολέμου καὶ ἔγινεν ἀρχηγὸς τῶν Ἑβραίων ἐπαναστατῶν ὁ υἱὸς του Ἰούδας. Αὐτὸς πρῶτος ἐπῆρε τὸ ὄνομα Μακκαβαῖος, δηλαδὴ ἐξολοθρευτὴς ἢ ἐπαναστάτης. Αὐτὸς κατώρθωσεν ἔπειτα ἀπὸ αἱματηρὰς μάχας καὶ νίκας ἐναντίον τῶν στρατηγῶν τοῦ Ἀντιόχου νὰ φθάσῃ μέχρι τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ νὰ τὴν ἀπελευθερώσῃ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας.

Τότε ἐκαθάρισε τὸν ναόν, ἐκρήμνισε τὸν βωμὸν τοῦ Διὸς καὶ ἔκαμε κομμάτια τὸ ἄγαλμά του, τὸ ἔτος 165 π. Χ. Τὸ γεγονός τοῦτο ἐώρταζον κατόπιν ὡς ἑορτὴν τῶν Ἑγκαινίων τοῦ ναοῦ οἱ Ἰσραηλῖται.

Ὁ Ἰούδας ἐφονεύθη εἰς μίαν μάχην καὶ τὸν διεδέχθη ὁ ἀδελφός του Ἰωνάθαν, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀρχιερεὺς τῶν Ἰουδαίων.

3. Μετὰ τὸν φόνον καὶ τοῦ Ἰωνάθαν, ἀρχηγὸς τῶν Μακκαβαίων ἔγινεν ὁ ἀδελφός του Σίμων, ὁ ὁποῖος ἦτο καὶ αὐτὸς ἀρχιερεὺς τῶν Ἰουδαίων. Αὐτὸς κατώρθωσε νὰ ἀπελευθερώσῃ ἐντελῶς τοὺς Ἰουδαίους, νὰ κάμῃ συμμάχους τοὺς Ἕλληνας καὶ νὰ σταθεροποιήσῃ τοιοῦτοτρόπως τὴν ἀνεξαρτη-

σίαν τῶν Ἑβραίων. Ὁ λαὸς τὸν ἀνεκήρυξεν «ἀρχηγὸν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἀρχιερέα», τὸ ἔτος 140 π. Χ.

Ὁ Σίμων ἐφρονεύθη κατόπιν προδοσίας, διεδέχθη δὲ αὐτὸν ὁ υἱὸς του Ἰωάννης Ὑρκανὸς (136 - 105 π. Χ.).

Τοιοιυτρόπως οἱ Ἰσραηλῖται, ἀφοῦ ἐπὶ 400 περίπου χρόνια ἔμειναν ὑποτεταγμένοι εἰς ξένους κατακτητὰς, ἀπέκτησαν τῶρα τὴν ἐλευθερίαν τῶν μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ. Διότι ὁ Θεὸς δὲν ἔπαυσε νὰ βοηθῆ καὶ νὰ προστατεύῃ τὸν λαὸν ἐκεῖνον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔμελλε νὰ προέλθῃ ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός.

Σημείωσις. Μετὰ τοὺς Μακκαβαίους λαμβάνει τέλος ἡ Ἱερά Ἱστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Διότι τῆς Π. Διαθήκης τὰ τελευταῖα βιβλία εἶναι τὰ τέσσαρα τῶν Μακκαβαίων. Οἱ Ἰσραηλῖται ὅμως συνέχισαν τοὺς ἀγῶνας τῶν διὰ τὴν ἐλευθερίαν μέχρι τοῦ Χριστοῦ.

59. ΥΠΟΤΑΓΗ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

Ὁ Ἰωάννης Ὑρκανὸς ὠνομάσθη βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων καὶ ἤνωσεν εἰς τὸ κράτος του τὴν Σαμάρειαν, τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὴν Ἰουδαίαν. Ἠνάγκασε δὲ ὅλους τοὺς κατοίκους τοῦ κράτους του καὶ μάλιστα τοὺς Ἰδουμαίους νὰ ἔχουν τὴν Ἑβραϊκὴν θρησκείαν καὶ νὰ λατρεύουν τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Μετὰ τοῦτο βασιλεῖς ἔγιναν τὰ δύο τοῦ παιδιὰ, πρῶτον ὁ Ἀριστόβουλος ὁ Α΄ καὶ κατόπιν ὁ Ἰαννῆς. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰαννῆ, βασίλισσα ἔγινεν ἡ σύζυγός του Σαλώμη, ὡς ἐπίτροπος τῶν δύο ἀνηλικῶν τέκνων τῆς, τοῦ Ἀριστοβούλου Β΄ καὶ τοῦ Ὑρκανοῦ Β΄.

Ὅταν ἐμεγάλωσαν τὰ δύο παιδιὰ, ἔκαμαν ἐμφύλιον πόλεμον μεταξὺ τῶν. Τότε δὲ εὐρήκεν εὐκαιρίαν ὁ Ρωμαῖος στρατηγὸς Πομπήιος καὶ τὸ ἔτος 63 π. Χ. ἐκυρίευσεν τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ ὑπέταξε τὴν Παλαιστίνην.

Ὁ Πομπήιος ὠνόμασε τότε τὸν Ὑρκανὸν τὸν Β΄ ἀρχιερέα τῶν Ἰουδαίων, τὸν δὲ Ἀριστόβουλον Β΄ ἔστειλεν αἰχμάλωτον εἰς τὴν Ρώμην.

Ἀπὸ τὴν Ρώμην ὅμως κατῶρθωσε νὰ δραπετεύσῃ ὁ Ἀριστόβουλος καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Παλαιστίνην, ὅπου ἔκαμε δεύτε-

ρον έμφύλιον πόλεμον με τόν άδελφόν του 'Υρκανόν Β'.

Διά νά τούς συμβιβάση τότε ό ύπατος και δικτάτωρ τής Ρώμης 'Ιούλιος Καϊσαρ, τόν μεν 'Υρκανόν τόν Β' έκαμεν έθνάρχην τής 'Ιουδαίας, τόν δε 'Αριστόβουλον Β' έπίτροπον αύτης. Καί έπειδή ό έμφύλιος πόλεμος έξηκολούθησεν, έγινε βασιλεύς τών 'Ιουδαίων ό έκ τής 'Ιδουμαίας καταγόμενος 'Ηρώδης ό Μέγας, τό έτος 40 π. Χ. άναγνωρισθείς από τόν αύτοκράτορα τής Ρώμης 'Οκταβιανόν Αύγουστον.

'Επί τής έποχής τούτου, ως γνωστόν, έγεννήθη εις τήν Βηθλεέμ τής 'Ιουδαίας ό Κύριος ήμών 'Ιησοϋς Χριστός.

3. Κατά τήν έποχήν αύτην οι 'Εβραίοι άποτελοϋσαν τό υπό τούς Ρωμαίους βασιλείον τών 'Ιουδαίων. 'Εχωρίζοντο μεταξύ των εις διαφόρους κοινωνικάς και θρησκευτικάς τάξεις. Τοιαύται τάξεις, αί όποίαι διετηροϋντο και εις τά χρόνια τοϋ Χριστοϋ, ήσαν :

α') Οι Ναζηραίοι.

β') Οι Σαδδουκαίοι, οι όποιοι ήσαν πλούσιοι 'Ιουδαίοι.

γ') Οι Φαρισαίοι, θεωρούμενοι ως καθαροί, και

δ') Οι 'Εσσαίοι, ως οι ιδικοί μας άσκηταί, ζώντες εις τās έρήμους.

"Όλοι οι άλλοι 'Εβραίοι άποτελοϋσαν τόν δχλον, τόν λαόν.

Διακρίσεις μεταξύ τών 'Ιουδαίων τών άνωτέρων τάξεων ήσαν οι άρχιερείς, οι ίερείς, και οι πρεσβύτεροι τοϋ λαοϋ, οι νομικοί και οι γραμματείς, οι όποιοι ως άσχολίαν των ειχον νά μελετοϋν και νά έρμηνεύουν τόν νόμον τοϋ Μωυσέως.

"Όλοι αύτοί άποτελοϋσαν τήν 'Εβραϊκήν κοινωνίαν.

60. Η ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ ΤΟΥ ΗΡΩΔΟΥ. ΟΙ ΡΩΜΑΙΟΙ ΕΠΙΤΡΟΠΟΙ. Ο ΜΕΣΣΙΑΣ

'Ο 'Ηρώδης ό Μέγας έ χρημάτισε βασιλεύς τών 'Ιουδαίων από τοϋ 40 π. Χ. μέχρι τοϋ 2 μ. Χ.

'Ο 'Ηρώδης κατ' άρχάς έπεριποιήθη τούς 'Ιουδαίους. 'Επροστάτευσεν τόν λαόν και επανίδρυσε τόν ναόν τών 'Ιεροσολύμων, ό όποίος ειχε καταστραφή από τούς έμφυλίους πολέμους. Τόν ναόν τοϋτον έκαμε μεγαλύτερον και τόν περιέβαλε

μέ τεσσαρας αύλας. Ἡ οἰκοδομή του διήρκεσε τεσσαράκοντα ἔξ ἔτη.

Κατόπιν ὅμως ὁ Ἑρῳδῆς ἤρχισε νά γίνεται κακός καί ἐτυράνησε πολυ τοὺς Ἰουδαίους. Ἀπέθανε μέ φρικτὸν θάνατον. Τὸν διεδέχθησαν εἰς τὴν ἐξουσίαν τὰ τρία παιδιὰ του, ὁ Ἀρχέλαος, ὁ Ἑρῳδῆς Ἀντίπας καί ὁ Φίλιππος, οἱ ὅποιοι καί ἐχώρισαν τὴν Παλαιστίνην εἰς τρία βασιλεια.

2. Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν εἰς τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης ἔμενον ὁ ἀνώτερος Ρωμαῖος διοικητῆς τῆς Παλαιστίνης, ὁ ὁποῖος ἐπέβλεπεν εἰς τὴν διοίκησιν τοὺς Ἰουδαίους βασιλεῖς· διότι οἱ Ρωμαῖοι, ὅταν ὑπέταξαν τοὺς Ἑβραίους, ἐπέτρεψαν εἰς αὐτοὺς νά ἔχουν ἰδικούς των ἄρχοντας, ἔπρεπεν ὅμως οἱ Ἰουδαῖοι νά πληρώνουν φόρον εἰς τοὺς Ρωμαίους.

Οἱ Ρωμαῖοι αὐτοὶ διοικηταὶ ἐλέγοντο ἐπίτροποι (πραίτωρες), τὸ δὲ οἶκημα, ὅπου ἔμενον εἰς τὴν Καισάρειαν καί τὴν Ἱερουσαλήμ, ἐλέγετο πραιτώριον. Ἐλέγοντο καί ἡγεμόνες. Τοιοῦτος ἦτο καί ὁ Πόντιος Πιλάτος, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἐσταυρώθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Τότε οἱ Ἑβραῖοι εἶχον καί ἰδικὰ των δικαστήρια, ὅπως τὸ Μέγα Συνέδριον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, καί τὰ μικρὰ δικαστήρια — μέ ἑπτὰ ἢ τρεῖς δικαστὰς — εἰς τὰς ἄλλας πόλεις.

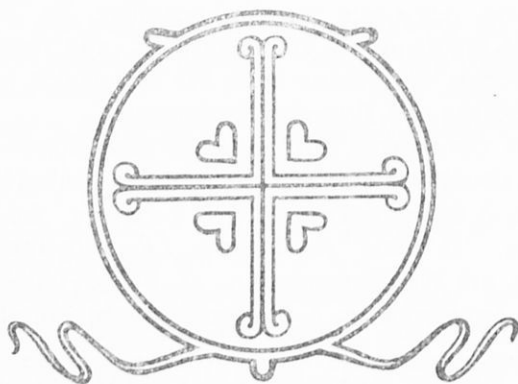
Τὸ Μέγα Συνέδριον εἶχεν ἑβδομήκοντα δικαστὰς, οἱ ὅποιοι ἐλέγοντο βουλευταὶ. Πρόεδρος αὐτοῦ ἦτο ὁ ἐκάστοτε ἀρχιερεὺς ἢ μέγας ἀρχιερεὺς τῶν Ἱεροσολύμων. Τὸ δικαστήριον αὐτὸ εἶχε τὸ δικαίωμα νά ἐπιβάλλῃ ὅλας τὰς ποινὰς, ἀκόμη καί τοῦ θανάτου, τὴν ὁποίαν ὅμως δὲν ἠμποροῦσε νά ἐκτελέσῃ χωρὶς τὴν ἄδειαν τοῦ Ρωμαίου πραιτῶρος.

3. Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν μεταξύ τῶν Ἑβραίων καί μεταξύ ὄλων τῶν ἀνθρώπων τοῦ κόσμου εἶχε διαδοθῆ μέ μεγάλην ἐπίτασιν ἡ φήμη ὅτι ἔρχεται ὁ Μεσσίας, ὡς σωτὴρ καί ἐλευθερωτῆς. Ἡ φύσις γεννῶ βασιλέα εἰς τὸν Ρωμαϊκὸν λαόν, ἔλεγε μιὰ ἐθνικὴ προφητεία, τὸ δὲ μαντεῖον τῶν Δελφῶν εἶχεν ἀποφανθῆ ὅτι ὁ βασιλεὺς αὐτὸς θά εἶναι παῖς Ἑβραῖος.

Καί ὁ Μεσσίας πράγματι ἦλθεν. Ἄλλ' οἱ Ἑβραῖοι οἱ ὅποιοι τότε ἦσαν ὑποτεταγμένοι εἰς ξένους κατακτητὰς, τοὺς

Ρωμαίους, εἶχον διαστρέψει τὴν ἀληθινὴν ἔννοιαν τῶν προφητειῶν καὶ ἐπερίμεναν τὸν Μεσσίαν ὡς βασιλέα ἐπίγειον, μὲ στρατεύματα καὶ δόξας καὶ τιμὰς, διὰ νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τοὺς κατακτητὰς καὶ νὰ ἐπανιδρύσῃ τὸ ἀρχαῖον βασίλειον τοῦ Δαβὶδ, μὲ ὄλην του τὴν δύναμιν, τὴν δόξαν καὶ τὴν ἔκτασιν. Τὸν ἐπερίμεναν ἀκόμη καὶ ὡς κατακτητὴν τῶν ἄλλων ἐθνῶν, διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὴν διακυβέρνησιν τοῦ κόσμου ὁλοκλήρου.

Διὰ τοῦτο ὅταν ἦλθεν ὁ Χριστός, ἄσημος καὶ ταπεινός, πρῶτος καὶ εἰρηνικός, δὲν ἐπίστευσαν ὅλοι εἰς αὐτόν. Ἀπεναντίας μάλιστα οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ τὸν ἐσυκοφάντησαν, τὸν κατεδίωξαν καὶ ἐν τέλει τὸν ἐσταύρωσαν. Ἀλλὰ περὶ τούτων ὄλων θὰ μᾶς διδάξῃ ἡ Ἱερὰ Ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης τὴν ὁποίαν θὰ διδαχθῶμεν εἰς τὴν Δευτέραν Τάξιν.





ΕΠΙΛΟΓΟΣ

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Είς τὸ βιβλίον τοῦτο εἶδαμεν πῶς ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν κόσμον καὶ τὸ ἀνθρώπινον γένος. Παρηκολουθήσαμεν τὴν πτώσιν καὶ τὴν τιμωρίαν τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸ πρόσωπον τῶν πρωτοπλάστων, καὶ πῶς οἱ ἄνθρωποι μακρὰν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἔζησαν ζωὴν δυστυχισμένην, εἰς τὸ σκότος τῆς πολυθεΐας καὶ τῆς εἰδωλολατρείας καὶ εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἀμαρτίας.

2. Εἶδαμεν ἀκόμη πῶς ὁ Θεὸς ἐκ τοῦ πατριάρχου Ἀβραάμ ἐπρονόησε νὰ προέλθῃ ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαός, ἀπὸ τὸν ὁποῖον θὰ προήρχετο ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός. Παρηκολουθήσαμεν τὰς τύχας τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος ἔκαμε διαθήκην, δηλ. συμφωνίαν μετὰ τὸν Θεόν. Διεπιστώσαμεν ὅτι, ἐνῶ ὁ Θεὸς ἐτήρησε τὰς ὑποσχέσεις του, δηλ. τὴν διαθήκην, ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς παρεσπόνδησεν ἐπανειλημμένως καὶ παρεβίασε τὴν διαθήκην αὐτήν.

Ἄλλὰ παρετηρήσαμεν συγχρόνως καθ' ὅλην τὴν ἐξιστόρησιν τῶν τυχῶν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ ὅτι, ὅταν ὁ λαὸς αὐτὸς ἦτο εὐσεβὴς πρὸς τὸν Θεόν καὶ ἐφύλαττε τὰς ἐντολάς, εἶχε τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ, ἐνίκα τοὺς ἐχθρούς του, διέβαινε θαλάσσας καὶ ποταμοὺς «ἀβρόχοις ποσίν», ἐτρέφετο μετὰ μάννα καὶ ὄρνυγας, ἐποτίζετο εἰς τὰς ἐρήμους μετὰ νερὸ καὶ ἀνεδεικνύετο εἰς κράτος μέγα καὶ ἰσχυρόν.

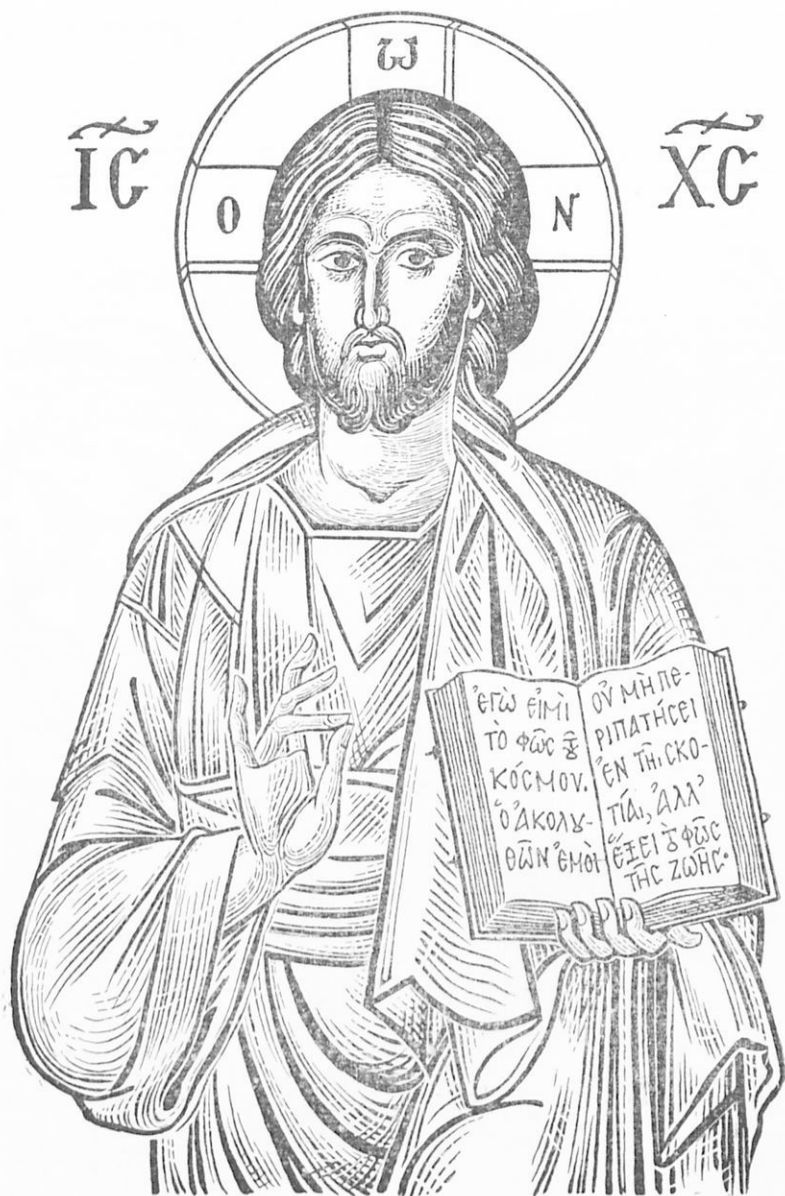
Ὅταν ὁμως ἐγκατέλειπε τὸν Θεόν καὶ ἐλησμόνει τὰς ἐντολάς του, διεφθείρετο, ἔχανε τὴν δυνάμιν του, ὑπεδουλώνετο εἰς ἄλλους λαοὺς καὶ ὑπέφερε τὰ πάντα. Ἄλλὰ μόλις μετανοοῦσεν εὐληκρινῶς καὶ ἐξηγνίζετο, εὗρισκε πάλιν τὴν προστασίαν τοῦ παναγάθου Θεοῦ καὶ ἀπηλευθερώνετο.

3. Τέλος εις κάθε σχεδόν μάθημα είδαμεν ότι ή θεία πανσοφία είχε προσχεδιάσει να αποστείλη εις τόν κόσμον τόν μονογενή Υιόν και Λόγον του Θεού, όστις θα άπληθεύρωνε τούς ανθρώπους από την δουλειαν της άμαρτίας και του αιώνιου θανάτου, και θα έδιδασκεν εις αυτούς την άληθινήν θρησκείαν και την άγνήν ήθικήν.

Μέσα εις όλα τα κεφάλαια αυτά της Παλαιάς Διαθήκης καθαρά διαφαίνεται ή άποκάλυψις του άληθινοϋ Θεού εις όλας τάς περιόδους της θρησκευτικής και πολιτικής ζωής του Ίσραηλιτικοϋ λαοϋ. Ίδίως ή ύπόσχεσις του Θεού ή Διαθήκη, ότι θα αποστείλη Σωτήρα και Λυτρωτήν, όστις θα συνάψη την νέαν, την Καινήν Διαθήκην, μεταξύ Θεού και όλων των ανθρώπων.

Αυτός είναι ο Κύριος ήμων Ίησοϋς Χριστός, την ιστορίαν του όποιου θα διδαχθώμεν εις την άμέσως έπομένην τάξιν.





ΧΑΡΤΗΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΤΟΠΩΝ

- 1 Δαμασκός
- 2 Σιδών
- 3 Καισάρεια Φιλίππου
- 4 Φαινός (Μισσερά).
- 5 Λίμνη Μαιρών
- 6 Τύρος
- 7 Σεπφωρίς
- 8 Όρος τών Μακαρισμών
- 9 Βηθσαιδά
- 10 Καπερναούμ (έρείπια)
- 11 Ναζαρέτ
- 12 Άκκώ (Πτολεμαίς)
- 13 Γέργεσα
- 14 Ζαβουλών
- 15 Τιβεριάς
- 16 Ναϊν
- 17 Σεναβρίς
- 18 Σαμάρεια (έρείπια)
- 19 Συχέμ
- 20 Όρος Γαρεζίν
- 21 Καισάρεια Παλαιστίνης
- 22 Κέδρων χειμαρρός
- 23 Βεθλή
- 24 Μωδεϊν
- 25 Άντιπατρίς
- 26 Τεριχώ (έρείπια)
- 27 Έλαιών
- 28 Γεθσημανή
- 29 Ιερουσαλήμ
- 30 Έμμαούς
- 31 Ιόπη
- 32 Βηθανία
- 33 Λίμνη Σιλωάμ
- 34 Γάδαρις
- 35 Βηθλεέμ
- 36 Χεβρών



ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σελ.

Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη	9
----------------------------	---

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

1. Ἡ Παλαιστίνη γεωφυσικῶς	11
2. Ἡ Παλαιστίνη πολιτικῶς	13

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΩΤΗ

Ἡ ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΕΝ Τῇ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

3. Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου	15
4. Ἡ ἁμαρτία τῶν πρωτοπλάστων	19
5. Ὁ κατακλυσμός. Ὁ πύργος Βαβέλ. Ἡ διασπορά τῶν ἀνθρώπων	23

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

Ἡ ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ

6. Ὁ Ἀβραάμ πατριάρχης τῶν Ἑβραίων	27
7. Γέννησις, θυσία καὶ γάμος τοῦ Ἰσαάκ	29
8. Ὁ Ἰακώβ πατριάρχης τῶν Ἰσραηλιτῶν	33
9. Ὁ Ἰακώβ εἰς τὴν Χαρρὰν	35
10. Ὁ Ἰωσήφ καὶ οἱ ἀδελφοὶ του	37
11. Ὁ Ἰωσήφ δοξάζεται εἰς τὴν Αἴγυπτον	41
12. Ὁ Ἰακώβ καὶ τὰ παιδιά του εἰς τὴν Αἴγυπτον	44
13. Ἡ θρησκεία τῶν Ἑβραίων κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν πατριαρχῶν. Ὁ Ἰὼβ	47

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ

Ἡ ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΟΥ ΜΩΥΣΕΩΣ

14. Ὁ Μωυσῆς ἐλευθερωτὴς καὶ νομοθέτης τῶν Ἰσραηλιτῶν	49
15. Ὁ Θεὸς ἀναθέτει εἰς τὸν Μωυσῆν τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἰσραηλιτῶν	52
16. Αἱ δέκα πληγαὶ καὶ τὸ πρῶτον Πάσχα τῶν Ἰσραηλιτῶν	54
17. Ἐξοδος τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐκ τῆς Αἰγύπτου. Διάβασις τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης	56

185

18. Πορεία διὰ τῆς ἐρήμου. Νίκη κατὰ τῶν Ἀμαληκιτῶν	59
19. Ἡ Διαθήκη μεταξύ Θεοῦ καὶ Ἰσραηλιτῶν εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ	61
20. Κατασκόπευσις τῆς Χαναάν	65
21. Θάνατος τοῦ Ἁαρών. Ὁ χαλκοῦς ὄφις. Ἡ προφητεία τοῦ Βαλαάμ	67
22. Θάνατος τοῦ Μωυσεῶς	70

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

Ο ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΜΩΥΣΕΩΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ ΕΙΣ ΧΡΙΣΤΟΝ

23. Ὁ ἠθικὸς νόμος	73
24. Ἡ Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου	74
25. Ὁ κλῆρος. Αἱ ἱεραὶ τελεταί. Αἱ θυσίαι	76
26. Αἱ ἑορταὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν	78
27. Ὁ πολιτικὸς νόμος τῶν Ἰσραηλιτῶν	80

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΕΜΠΤΗ

Ἡ ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΤΟΥ ΝΑΥΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΡΙΤΩΝ

28. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ. Κατάκτησις τῆς Χαναάν	82
29. Οἱ Κριταὶ καὶ ἡ ἐποχὴ τῶν	86
30. Οἱ κριταὶ Γοθονιὴλ καὶ Δεβώρα	87
31. Οἱ κριταὶ Γεδεὼν καὶ Ἰεφθάε	91
32. Σαμψών. Ἡλὶ. Σαμουὴλ	94
33. Ἡ Ρούθ καὶ ὁ Βοδὴ πρόγονοι τοῦ Δαβὶδ	98

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΚΤΗ

Ἡ ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

34. Ὁ βασιλεὺς Σαούλ. Δόξα τοῦ Δαβὶδ	101
35. Ὁ Δαβὶδ βασιλεὺς τῶν Ἰσραηλιτῶν	107
36. Αἱ συνέπειαι τῆς ἁμαρτίας τοῦ Δαβὶδ. Ὁ Σολομῶν διάδοχος τοῦ Δαβὶδ	111
37. Ὁ Δαβὶδ ὡς προφήτης καὶ ποιητὴς	113
38. Ὁ βασιλεὺς Σολομῶν	115
39. Τὰ μεγάλα ἔργα τοῦ Σολομῶντος	117

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΒΔΟΜΗ

Ἡ ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΩΝ

40. Ὁ χωρισμὸς τοῦ βασιλείου τῶν Ἑβραίων εἰς δύο	123
41. Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ	125
42. Ὁ προφήτης Ἡλίας	126

43. Ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος	129
44. Ὁ Τωβίθ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Τωβίας	132
45. Ἡ Ἰουδιθ σώζει τὴν πατρίδα της	135
46. Τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα	137
47. Ὁ προφήτης Ἰερεμίας	140
48. Οἱ προφήται καὶ ἡ περὶ Μεσσοῦ ἰδέα	143
49. Ὁ προφήτης Ἡσαΐας	145
50. Οἱ δώδεκα ἐλάσσονες προφῆται	150
51. Ὁ προφήτης Ἰεζεκιήλ	156
52. Ὁ προφήτης Δανιήλ καὶ οἱ τρεῖς παῖδες	158
53. Ὁ Δανιήλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων	163
54. Ἡ Ἐσθήρ σώζει τοὺς Ἑβραίους	165

Π Ε Ρ Ι Ο Δ Ο Σ Ο Γ Δ Ο Η

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

55. Ἡ ἐπάνοδος ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν. Ἐσδρας καὶ Νεεμίας . . .	169
56. Οἱ Ἰουδαῖοι ὑπὸ τοὺς Ἕλληνας. Μετάφρασις τῶν Ὁ'	172
57. Ὁ Ἐλεάζαρος καὶ ἡ μήτηρ μὲ τὰ ἑπτὰ παῖδιά	174
58. Οἱ Μακκαβαῖοι	175
59. Ὑποταγὴ τῶν Ἑβραίων εἰς τοὺς Ρωμαίους	177
60. Ἡ δυναστεία τοῦ Ἡρόδου. Οἱ Ρωμαῖοι ἐπίτροποι. Ὁ Μεσσίας .	178

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ο Σ

Τὸ ἔργον τῆς θείας οἰκονομίας	181
---	-----

ΕΙΚΟΝΕΣ

Σελ.

1. Ἡ δημιουργία	17
2. Ἡ ἔξωσις τῶν πρωτοπλάστων	21
3. Ἡ κιβωτὸς τοῦ Νῶε	24
4. Ἡ θυσία τοῦ Ἀβραάμ	30
5. Ἡ εὐλογία τοῦ Ἰακώβ	33
6. Τὸ ὄνειρον τοῦ Ἰακώβ	36
7. Ἡ πώλησις τοῦ Ἰωσήφ	40
8. Ἡ Ἰωσήφ ἐξηγεῖ τὰ ὄνειρα τοῦ Φαραώ	42
9. Ὁ Ἰωσήφ φανερώνεται εἰς τοὺς ἀδελφούς του	45
10. Ἡ διάσωσις τοῦ Μωυσῆ	50
11. Ὁ Μωυσῆς καὶ ἡ φλεγόμενη βάλτος	53
12. Διάβασις τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης	58
13. Ὁ Μωυσῆς λαμβάνει τὰς 10 ἐντολάς	62
14. Ὁ Μωυσῆς	64
15. Ὁ χαλκοῦς ὄφις	68
16. Ὁ Μωυσῆς εἰς τὸ ὄρος Νεβώ	71
17. Ἡ Σκηνὴ τοῦ Μαρτίου	75
18. Ὁ κριτὴς Γεδεὼν	91
19. Ὁ Σαμψών	95
20. Ροὺθ καὶ Βοόζ	99
21. Δαβὶδ καὶ Γολιάθ	103
22. Θάνατος τοῦ Σαοὺλ καὶ τοῦ Ἰωνάθαν	105
23. Δαβὶδ καὶ Νάθαν	109
24. Ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος	118
25. Ὁ προφήτης Ἡλίας	127
26. Ὁ > Ἐλισσαῖος	131
27. Ὁ > Ἱερεμίας	141
28. Ὁ > Ἡσαΐας	147
29. Ὁ > Δανιὴλ	159
30. Ὁ Μεσσίας	183

Χ Α Ρ Τ Α Ι

1. Χάρτης τῆς Παλαιστίνης καὶ τῶν Ἀνατολικῶν Ἐθνῶν	26
2. Ἡ Παλαιστίνη κατὰ τοὺς πρὸ Χριστοῦ χρόνους	84
3. Χάρτης τῆς Ἀγίας Γῆς (ἐγχρωμος)	184

Ἡ εἰκονογράφησις τοῦ βιβλίου ὀφείλεται εἰς τὸν ζωγράφον κ. ΑΓ. ΑΣΤΕΡΙΑΔΗΝ

Τὰ ἀντίτυπα τοῦ βιβλίου φέρουν τὸ κάτωθι βιβλιοσημον εἰς ἀπόδειξιν τῆς γνησιότητος αὐτῶν.

Ἀντίτυπον στεροῦμενον τοῦ βιβλιοσήμου τούτου θεωρεῖται κλεψίτυπον. Ὁ διαθέτων, πωλῶν ἢ χρησιμοποιοῦν αὐτὸ διώκεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 7 τοῦ νόμου 1129 τῆς 15/21 Μαρτίου 1946 (Ἐφ. Κυβ. 1946, Α 108).



ΕΚΔΟΣΙΣ Β', 1957 (VII) — ΑΝΤΙΤΥΠΑ 40.000

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ : ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

